

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

27'nci Toplantı

18 Aralık 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, komisyonda görüşülme usulü açısından çok büyük eksiklikleri olduğuna ilişkin açıklaması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılıklar taşıdığı ve ilgili komisyonlarda tartışılması gerektiği için bir usul tartışması açılmasını istirham ettiğine ilişkin açıklaması

3.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak usul açısından Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın endişelerine, önerilerine katıldığına ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin incelendiğini ve Anayasa'ya aykırı durum olmadığına ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2452)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

27'nci Toplantı

18 Aralık 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 17.07'de açılarak iki oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, komisyonda görüşülme usulü açısından çok büyük eksiklikleri olduğuna,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılıklar taşıdığı ve ilgili komisyonlarda tartışılması gerektiği için bir usul tartışması açılmasını istirham ettiğine,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak usul açısından Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın endişelerine, önerilerine katıldığına,

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin incelendiğini ve Anayasa'ya aykırı durum olmadığını,

İlişkin açıklama yaptı.

(2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili usul tartışması açılması, yapılan oylamada kabul edilmedi.

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2452), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 03.13'te toplantıya son verildi.

18 Aralık 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.07

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Şimdi, sunuşlarını yapmak üzere teklifin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, öncelikle gelenleri bir tanırsak, sunuşlar anlamında bir tanırsak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olur olur, peki.

Sayın Kuşoğlu’nun usulle ilgili bir söz talebi var zannedersem.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de usul hakkında konuşacağım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Buyurun Sayın Kuşoğlu.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu’nun, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin, komisyonda görüşülme usulü açısından çok büyük eksiklikleri olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum

Sayın Başkanım, alıştık artık. Maalesef, hiçbir şekilde, etki analizi, işte ilgili komisyonlara gönderilmesi, onların düşüncelerinin alınması ya da ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınması ya da ilgili kamu kuruluşlarından yazılı görüş alınması, hiçbir şey yok yine. Bunları kayıtları geçsin diye söylüyorum. Bu açılardan yine çok büyük eksiklikler var. Ancak bir bütçe çalışması devam ederken bir başka çalışmanın yapılıyor olması alışık olmadığımız bir durum. Baktığım, gördüğüm kadarıyla da acil bir durum yok, önümüzde daha zaman da var ve hepsinden önemlisi, çok çok önemli konular olmamakla beraber -tabii ki önemli konular var ama- çok acil konular olmamakla beraber, iktidarın hep söylediği, yürütme erkinin söylediği bir konu var ekonomiyle ilgili olarak: “Dışarıdan, dış güçler tarafından sıkıştırıyoruz.” Şu, bu... Yani böyle bir dönemde biz, acil, bir taraftan bütçe yaparken toplanıyoruz ama ekonomiyle ilgili, ekonominin toparlanmasıyla ilgili, dış güçlerin

ekonomimize yaptıkları, ülkemize yaptıkları -tırnak içerisinde söylüyorum- baskıyla ilgili hiçbir şey yok, yapısal reformlarla ilgili bir şey yok. Yani toplumla, milletle, halkla dalga geçer gibi bir durumu var bu toplantının, böyle bir sonucu var. Bunu üzülererek ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılıklar taşıdığı ve ilgili komisyonlarda tartışılması gerektiği için bir usul tartışması açılmasını istirham ettiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, teklif sahibi olarak Sayın Cora, değerli bürokratlar, değerli sivil toplum örgütleri ve sendikaların temsilcileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, öncelikle usul hakkında şunu söyleyeyim: Çok önemli maddeleri görüşeceğiz, görsel basın az önce buradaydı ve onlar bir şekilde çıktı. Siz “Ben çıkın demedim.” diyeceksiniz, biliyorum ama bu kadar önemli bir maddeyi görsel basın eminim ki görüntülemek isterdi. Neden onları dışarı çıkardınız? Eğer çıkarmadıysanız, onları tekrar çağırmanızı talep ediyorum, öncelikle talebim bu olsun.

Sayın Başkan, diğer bir mesele, yine bir torba yasayla karşı karşıyayız ama torbanın içine çok tehlikeli maddeler konmuş yani toplumsal barışımız konusunda ciddi sıkıntılar yaratan bu güvenlik soruşturması meselesi bu torbanın içine konmuş. Bu kadar önemli bir mesele... Düşünün ki arkadaşlar, 15 Temmuz darbe girişiminden beri Türkiye bir türbülانstan geçiyor ve bu türbülانstan maalesef çıkabilmiş değiliz. Evet, OHAL kalktı ama maalesef, uzatılmış bir OHAL dönemi yaşıyoruz Sayın Başkan ve bu da kamu çalışanları anlamında ciddi sıkıntılar yaratıyor, kamu çalışanlarının işe başlaması ve işlerini sürdürmeleri konusunda ciddi sıkıntılar yaratıyor. Düşünün ki mahkeme kararları dahi... Burada, biliyorsunuz, geçen bütçe görüşmeleri sırasında İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu oturuyordu -aynen şu cümleydi, tutanaklarda var- diyordu ki : “Mahkemeler ne derse desin, beraat etseler de ben onlarla çalışmak zorunda değilim.” Bunu diyen bir İçişleri Bakanı da gördük burada ve tutanaklara bu yansıdı. Bu durumu artık değiştirme zamanı olduğunu düşünüyorum Türkiye'nin bir milletvekili olarak. Artık normalleşmemiz ve olağanlaşmamız gereken bir dönemdeyiz. Buna karşı da açıkça söyleyeyim: Bazı Anayasa Mahkemesi kararları da söz konusu ve toplumsal talepler var bu normalleşme yönünde ama gelen maddeler, özellikle bu torbanın 2, 3 ve 9'uncu maddeleri bu normalleşmenin önüne geçecek maddeler ve burada Anayasa'ya aykırılık görüyoruz Sayın Başkan. Bu konuda bir inceleme yaptınız mı? Bunu izah edeyim, ne yönden ihlaller gördüğümüzü izah edeyim. Bu konuda bir açıklama bekliyorum sizden çünkü Anayasa'ya aykırılık var.

Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesi bu yılın Mart ayında bir ihlal kararı verdi. Sayın Başkanım, Anayasa Mahkemesi, bu 4045 sayılı Yasa ve uygulamasıyla ilgili bu yıl 2 tane ihlal kararı verdi. Aynı zamanda, 25 Ekim 2018'deki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 1 Şubat 2018'deki OHAL Kararnamesi'yle ilgili ve bunların uygulamalarıyla ilgili ihlal kararı verdi. Bu, Mart 2019'da, 4045 sayılı Yasa'yla ilgili -Anayasa madde 20- özel hayata saygı hakkının ihlali konusunda bir karar verdi.

Aynı zamanda, 2'nci ihlal kararının da -biliyorsunuz, temmuzda karar verildi ama- Resmî Gazete'de gerekçeli yayımlanması Kasım 2019'u buldu. Burada, temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulamayacağı ilkesinin ihlal edildiğine karar verdi Anayasa Mahkemesi. Aynı zamanda, 3

maddeyle ilgili; Anayasa madde 13'te suç ve cezaların şahsiliği konusundaki ihlal kararını verdi, madde 20'de özel hayatın gizliliği konusunda ihlal kararı verdi ve madde 128'de kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümlere ilişkin karar verdi.

Bunlar dışında, Sayın Başkan, bunlarla ilgili, ihlalle ilgili bir yasal düzenleme Sayın Cora'nın imzasıyla buraya geldi. Bu, Sayın Cora'nın verdiği teklifte de yine bu ihlalin dışında Anayasa ihlalleri görüyoruz. Bu düzenlemede madde 15 ihlali var Sayın Başkan, Anayasa madde 15. Hangi hakların hangi dönemlerde kısıtlanabileceğine dair bir ilke var Anayasa'da -savaş hâli ve OHAL durumu tanımlanıyor biliyorsunuz burada, bunların bu şartlarda kısıtlanabileceğini söylüyor Anayasa- oysa Sayın Cora'nın verdiği teklifte bu hakkın ihlal edildiğini görüyoruz.

Aynı zamanda, Anayasa'nın 38'inci madde ilkesi var, biliyorsunuz "masumiyet karinesi". Sayın Cora'nın verdiği teklifte masumiyet karinesinin yerle bir edildiğini düşünüyoruz.

Aynı zamanda, Anayasa madde 90, uluslararası sözleşmelere aykırılık. Sonuç olarak, bütün yasal mevzuatımızın uluslararası sözleşmelere bir aykırılık teşkil etmemesi gerekiyor; burada da bir ihlal var.

Sayın Başkan, bu ihlallerden dolayı, bu kadar önemli, milyonlarca kamu görevlisini ve onların aileleriyle beraber bütün toplumu etkileyen ve pek çok şikâyetle yol açan yani kendi kimliğinden dolayı, inancından dolayı... Buradaki yönetmeliğin sonuç olarak kanuna dercini öngörüyoruz. Biliyorsunuz, yönetmelikte geçen ifadeler... Mesela, ahlak tanımlanmış, subjektif bir kavram. Efendim, sadakatten bahsedilmiş. Neye sadakat? Mesela, Sayın Cora'nın verdiği teklifte de sadakatten bahsediliyor; devlete sadakat, o kadar subjektif bir kavram ki. Oysa, kamu görevlileri Anayasa'ya sadakatten sorumludur. Herhangi bir şekilde, sonuç olarak Anayasa'ya sadakatse esas olan, elbette ki hepimizi bağlayan bir konu. Ama buradaki uygulamasında hükûmete sadakat olarak uygulanan bir pratik var. Bu pratiğin değişmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz ve aynı zamanda "terör propagandası" kavramı -biliyorsunuz, usul bu- terör propagandası meselesi, yıllarca kötüye kullanıldı. Ya, bir "tweet"ten dolayı, bir eleştiriden dolayı, bir protesto gösterisine katılmak bir şeyle iltisaklı sayılmak anlamına geldi veya irtibatlı sayılmak anlamına geldi ve kamu görevlerine başlama konusunda güvenlik soruşturmalarında engel teşkil ettirildi. Sayın Başkan, bakın, biz milletvekilleri olarak bir danışmanımızı göreve almak için bile altı ay bir sene bekler duruma geldik güvenlik soruşturmalarında ve bir "tweet" atmış diye, efendim, bir protesto eylemine katılmış diye güvenlik soruşturmalarını aşamayan kamu görevlileri söz konusu. Bütün bu çerçevede geçmişte de bu uygulamalar oldu Sayın Başkan. Biliyorsunuz, çeşitli toplumsal kesimlere, 28 Şubat sürecinde, müteaddiyinlere dönük son derece haksız güvenlik soruşturmaları yapıldı, bu, 94'te çıkan yasayla ilgili ve eminim ki burada milletvekili olan bazı arkadaşlarımız dâhil pek çok kimse, bu güvenlik soruşturmalarının kötüye kullanılmasından dolayı kamuda hizmete başlayamadılar. Çeşitli dönemlerde çeşitli toplumsal kesimlere karşı bu uygulamalar yapıldı, maalesef, bu dönemde de yapılıyor. Bunun bütün siyasetçilerin sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Yani bu uzatılmış olağanüstü hâlin normalleştirilmesinin bütün siyasetçilerin sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Toplumsal barışımızda artık normalleşmemiz, olağanlaşmamız gerektiğini düşünüyorum Sayın Başkan. Bu anlamda da bu maddeler çok büyük sıkıntılara yol açacak.

Şunu da söyleyeyim, ben sonuç olarak, bir ekonomist olarak anladığım kadarıyla size anlatmaya çalışıyorum: Mademki Anayasa Mahkemesi bu kadar ihlal kararı vermiş, bu kadar Anayasa ihlali sayıyorsak, bunu, öncelikle Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gereken bir maddeler manzumesi olarak değerlendiriyoruz, aynı zamanda, Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken maddeler olarak değerlendiriyoruz ve aynı zamanda, bakın, Meclis Başkanlığımız -tali komisyonu Meclis Başkanlığı belirliyor değil mi, siz belirleyemiyorsunuz- çok büyük bir hata yapmış yani Anayasa Komisyonunu ve Adalet Komisyonunu saymamış ama İçişleri Komisyonunu saymış mesela orada. Orada dahi

görüşülmesi konusunda bir yazı gelmiş,    anda elimde yazı, sizde de vardır muhtemelen.   i  leri Komisyonu ‘‘Tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen üç numaralı kanunlarda değişlik yapma teklifi süresi içinde g  r    me imkânı bulunmamaktadır.’’ diye bir cevap vermiş. Ya, düşünün ki milyonlarca insanımızı etkileyen, daha doğrusu, bütün Türkiye’yi etkileyen bir maddeyle ilgili -ki   i  leri Bakanı ‘‘Beraat etseler de ben onlarla çalışmak zorunda değilim.’’ demesine rağmen-   i  leri Komisyonu ‘‘Böyle bir gerekçeyle toplanma imkânımız yoktur.’’ diyebilmi  . Bu çok büyük bir handikaptır, Meclisimiz i  in çok büyük bir handikaptır Sayın Başkan.

Bu gerekçelerle, bu Anayasa ihlalinin ve bu meselenin, bu derin meselenin derinlemesine tarti  ılması i  in    anda bu Komisyon toplantısını durdurmanızı talep ediyoruz usulü anlamda. Aynı zamanda, bunun komisyonlara havale edilip derinlemesine tarti  ılmasını talep ediyoruz. Bu taleplerimize göre bir usul tarti  ması açmanızı istirham ediyoruz.

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Sayın Yılmaz, siz de buyurun.

3.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz’ın, (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi’yle ilgili olarak usul açısından Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın endişelerine, önerilerine katıldığına ilişkin açıklaması

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) –   ok fazla uzatmayacağım, ben de usul açısından Garo Bey’in endişelerine, önerilerine katıldığımı söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın, (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin incelendiğini ve Anayasa’ya aykırı durum olmadığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Değerli arkadaşlar, tabii bu tür yasa tekliflerini ilk kez görüşmüyoruz. Burada biraz önce ifade edildi yani burada hiçbir yasa teklifinde ne toplumla alay eden ne halkımızla alay eden bir yaklaşım söz konusu olamaz, böyle bir şey de söz konusu değildir; birincisi bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alay ediyor demedim.

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Yok, siz kullanmadınız, biliyorum.

  kincisi: Anayasa’ya uygunluk konusu. Biliyorsunuz, bir kanun teklifi Meclis Başkanlığımıza geldiği zaman, Meclis Başkanlığımız, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı başta olmak üzere, bu kanun teklifinin Anayasa’ya uygun olup olmadığını inceliyor ve o çerçevede bize göndermiş olduğu yazıda da -biliyorum- Anayasa’ya aykırılık söz konusu olmadığı ifade ediyor Meclis Başkanlığı tarafından bize gelen yazıda. Üçüncüsü ise: Elbette bu anlamda, Komisyon Başkanının ve Komisyonun da Anayasa’ya uygunluk açısından mutlaka bakması gerekiyor. Bizim açımızdan da biz de incelediğimizde, Anayasa’ya aykırı bir durum olmadığını tespit ettik ve bugün burada bu toplantımızı gerçekleştiriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bu mudur tutumunuz?

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman, bir usul tarti  ması a  malısınız.

BAŞKAN L  TF   ELVAN – Arkadaşlar, zaten usul adına söz aldınız, usulle ilgili düşüncelerinizi zaten ifade ettiniz ama isterseniz tabii oylayabilirim de.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usulü anlatmak için söz aldım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan’ın şöyle bir talebi var değerli arkadaşlar; usul tartışması açılmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar... Usul üzerine söz verdim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır böyle bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olur mu öyle şey ya! Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul tartışması açmanız lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır efendim, hayır. Usul açısından ben size söz verdim arkadaşlar, lütfen yapmayın ya! Lütfen arkadaşlar ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul tartışması açmama yetkiniz yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Var efendim ya! İç Tüzük gayet açık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın İç Tüzük’e.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İç Tüzük gayet açık.

Evet, oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yanlış yapıyorsunuz, İç Tüzük’e bir bakın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, usulle ilgili zaten ben size söz verdim Sayın Paylan, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ben açıklamak için söz aldım. İç Tüzük’e lütfen bakar mısınız Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum. efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir İç Tüzük’e bakar mısınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar ya, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, İç Tüzük’ü ihlal ettiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İhlal etmiyorum efendim. Ben ilk kez yönetmiyorum burayı, burayı ilk kez yönetmiyorum, ilk kez de Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı yapmıyorum.

GARO PAYLAN(Diyarbakır) – Sayın Başkanım, İç Tüzük’e göre açmama yetkiniz yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açmama yetkiniz yok ama.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, İç Tüzük’e göre açmama yetkiniz yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar ya! Lütfen arkadaşlar, lütfen arkadaşlar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Oylama yapıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Oylamayla yapamazsınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Usulle ilgili görüşünüzü beyan ettiniz arkadaşlar lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, lütfen... Bakın, ihlal edildi diyorum, açın İç Tüzük’ü.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, hayır, bunu kabul etmiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İç Tüzük’ü ihlal ediyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır efendim, İç Tüzük’ü ihlal etmiyorum.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, büyük bir hata yapıyorsunuz, İç Tüzük’ü ihlal ediyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Cora.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2452) (*)

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni bir kanun teklifini görüşmek, müzakere etmek ve nihayetinde, bir karar vermek üzere bir aradayız. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin en ayırt edici özelliklerinden biri de yürütmenin, bütçe kanunu dışında yasa teklif etme yetkisinin sınırlandırılması, bu yetkinin münhasıran, milletvekilleri tarafından kullanılarak yasama organının güçlendirilmesi esas alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, gerek kamuoyunda gerekse çok sayıda vatandaşımızın talep ve istekleri gerekse kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları kapsamında, ciddi bir emek sonrasında hazırlanan ve ilk imza sahibi olarak imzaladığım ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 18 maddelik kanun teklifinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kanun teklifi içerisinde yer alan düzenlemelerin neyi amaçladığına ve neler getirdiğine ilişkin bazı bilgileri sayın üyelerimize vermek istiyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ekim ayında açılmasıyla birlikte gündeme aldığı ve kanunlaştırdığı birinci yargı paketiyle uyumlu olarak yeni bir düzenleme getiriyoruz. Kanun teklifinin 11’inci maddesinde yer alan düzenlemeyle, asliye ceza mahkemelerinde cumhuriyet savcısının bulunması zorunluluğunu 1 Eylül 2020 tarihine kadar erteliyoruz. En son yapılan yargı paketi düzenlemesinde, malumunuz olduğu üzere, cumhuriyet savcılarımıza yeni iş yükü getirilmiştir. Özellikle, seri yargılama usulü, basit yargılama usulü, cumhuriyet savcısının üç yıla kadar olan suçlarda kamu davasını ertelemesi gibi birçok yeni düzenleme, yargılama faaliyetleri, cumhuriyet savcısının faaliyetleri kapsamına dâhil oldu. Bu dönemde yapılacak yeni uygulamaların herhangi bir aksaklığa mahal vermemesi için, soruşturma sürelerinin uzatılmaması için böyle bir süreye ihtiyaç duyulmaktadır.

Değerli arkadaşlar, teklif sahibi olduğumuz kanunun diğer bir maddesinde ise Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleri için teklifimizin 12’nci ve 13’üncü maddesinde yeni düzenlemeler getiriyoruz. Yapılan hizmetlerin, kamu yararı özelliği dikkate alınarak su ve atık su kullanımında tahakkuk eden su bedellerine sınır getiriyoruz.

Ayrıca, İller Bankasının, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler adına yapılacak olan ihalelerinde damga vergisi alınmasından istisna tutulmasını amaçlamaktayız.

Yine, Sağlık Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında, Yükseköğretim Kanunu’na göre görevlendirilen öğretim görevlilerine ödenecek ücret ve ödeneklerde iyileştirmelerde bulunulacaktır.

(*) (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Teklifimizde bir diğer önemli madde ise 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda yaptığımız 5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddelerdeki yeni düzenlemelerdir. Değerli arkadaşlar, özellikle bu düzenlemenin yapılmasının sebebi, Anayasa Mahkemesinin 2013/95 Esas, 2014/176 Karar'ıyla, 3095 sayılı Kanun'da belirtilen kamulaştırma bedeline uygulanacak yasal faiz uygulaması düzenlemesinin iptali nedeniyle 6'ncı maddedeki düzenlemeyi öngördük. 6'ncı madde düzenlenirken dikkate aldığımız husus; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 25/3/1999 tarih 31423-96 sayılı Yunanistan Kararı ile 22/9/1994 tarih 13616-88 sayılı Kararlarında "El konulan mülkün değeriyle ve kamulaştırma tazminatı ile kamulaştırma yapıldığı sıradaki piyasa değeri arasında makul bir oran bulunmalıdır." hükmü ile Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde yer alan "Kamulaştırma bedellerinin borçlu idarelerce kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulaması gerekirken" hükmü dikkate alınarak TÜİK'in açıkladığı kamu alacaklarına uygun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi YÜFE'nin aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle yeni bir düzenleme getiriyoruz.

5'inci maddede ise... 2004 yılında kapatılan Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün yetki, görev ve sorumluluklarının TOKİ Başkanlığına devredildiğini hepiniz biliyorsunuz ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne karşı açılmış kamulaştırma iş ve işlemlerine karşı davaları da TOKİ üstlenmişti. Bu davaların ülkemizin bir çok şehrinde bulunuyor olması, TOKİ'nin de Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlanmış olması ve TOKİ'nin taşra teşkilatının bulunmuyor olması nedeniyle, bu davalar için usul ekonomisi ve daha fazla davayla ilgili bilgi ve belgelere rahat ulaşılabilmesi için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Değerli milletvekilleri, yakın zamanda Anayasa Mahkememizin 4045 sayılı Kanun'a göre, kamu hizmetine girecek olanlarla ilgili yapılması gereken güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının işlevinin kanunla düzenlenmesi gerektiğini şart koşması nedeniyle teklifimizdeki 2'nci, 3'üncü ve 9'uncu maddelerle ilgili yeni düzenlemeler getiriyoruz. Özellikle 2'nci maddeyle, 4045 sayılı Yasa'yla "İlk defa kamu hizmetine girecek olanlar için de güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olma" hükmünü içeren ve usul ve esaslarını belirten Anayasa Mahkemesi kararındaki çekinceleri karşılayan yeni bir madde ihdas ediyoruz.

3'üncü maddede ise güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının sonucuna göre kamu görevine atanamayan kişilerin kanun yoluna başvurmuş olanlarla ve başvuracaklarla ilgili açık hükümler getiriyoruz. Mevcut açılmış ve devam eden davalarda on beş gün içerisinde idarece resen -yani getirdiğimiz hükümlerdeki ana nüvelerden bahsetmek istiyorum- dava açılmamış olanlarda yani bundan sonra süresinde açılacak iptal davalarında, dava dilekçesinin tebliğinden itibaren otuz gün içerisinde idarece resen güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına karar verilir. Sonra verdiği bu karar yedi gün içerisinde ilgili mahkemeye bildirilir. Mahkeme de -bu yaptığımız düzenlemeye göre- bu bildirim üzerine davanın görülmesini altı ay geri bırakacaktır. Güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmışsa dava konusuz kalacak, dosya işlemiden kaldırılacaktır; olumsuz ise mahkeme meri mevzuata göre dosyayı tekemmül ettirecek ve en sonunda da altı ay içerisinde idarece cevap verilmemesi hâlinde davaya bakan mahkemece davaya devam edilecek ve karar verilineye kadar idare de bir bildirimde bulunması hâlinde bildirimin içeriğine göre kararını oluşturacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin aramış olduğu elverişlilik, gereklilik, orantılılık ve açıklık ilkeleri gözetilmiş ve bunları sağlamış oluyoruz. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu ve 11'inci maddesinde ifade özgürlüğünün ele alınış biçimiyle ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü, kamu güvenliği, suçun önlenmesi, düzeni koruma gibi kriterleri de dikkate alarak yeni bir düzenleme ortaya koyuyoruz.

Sözlerime burada son verirken maddeler kısmında da sorulacak sorular ve konular hakkında cevap vereceğimizi ifade ediyorum.

Özellikle, bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği olan değerli imza sahiplerinden İstanbul Milletvekilimiz Abdullah Güler Bey'e, emek veren bürokrat arkadaşlara ve katkı sunan ve sunacak olan sizlere de şimdiden teşekkür ediyorum ve teklifimizin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Cora, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Bakan Yardımcısı ve bürokrat arkadaşlarımızın tanıtımına yönelik...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 18 maddeyi dokuz dakikada anlattı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, konuşmak isteyen arkadaşlar lütfen, tuşlarına basarlarsa çok memnun olurum.

Mücahit Bey, bürokratların tanıtımına sizden başlayalım.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz genel müdür yardımcılar dışında kabul etmeyeceğinizi söylemişsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onlar teknik düzeyde olan arkadaşlar. Bakanlarımız var, ilgili Genel Müdürümüz var, TOKİ Başkan Yardımcımız burada.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın üyeler, vekiller, konuklar; hepinizi selamlıyorum.

Bu yasa önerisini görüştüğümüz zaman dilimi açısından bir ön saptama yapmam gerekiyor. Denebilir ki bütçe görüşmelerinin beyni olan takım burada. Aşağıda da Genel Kurul salonunda da en hararetli tartışmaların yapıldığı bir ortam. Doğrusu, bana göre, benim bakış açımına göre, bütçe görüşmelerinin tam ortasında böyle bir yasa önerisinin burada görüşülmesi ancak savaş ve seferberlik hâliyle açıklanabilirdi, bir başka gerekçe bulmak zor. Bu açıdan, doğrusu, neden böyle üst üste getirildi bu iki husus? Birincisi, 2020 bütçesini ciddiye almadığımız için mi? İkincisi, bu yasayı ciddiye almadığımız için mi? Yoksa biz genel olarak yasama faaliyetini nitelikli faaliyetten uzak tuttuğumuz için mi? Bu çok ciddi bir sorundur ve bunun tartışılması, aydınlatılması gerekir.

Sayın Başkan, biraz önce yaptığımız açıklamada esasen Anayasa'ya uygunluk incelemesinin Meclis uzmanları tarafından yapıldığını dile getirdiniz. Bu beyan her komisyonda duyduğum beyandır. Oysa İç Tüzük 38 komisyona veriyor bu yetkiyi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Daha sonra ilave ettim Sayın Kaboğlu, dinlemediyseniz...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Dinledim ama ben...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani daha sonra dedim ki: Komisyon olarak bizim sorumluluğumuzda. Ama biz de inceledik ve Anayasa'ya uygunluğunu teyit ettiğimizi ifade ettik.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet ama Komisyon Başkanı olarak ben şunu beklerdim sizden: Evet, biz de inceledik ama esasen inceleyecek olan makam, merci burasıdır çünkü İç Tüzük 38 açıkça: “Komisyon -öyle ya komisyon olarak ilk kez bir araya geldik- ilk iş olarak Anayasa'ya uygunluğu açısından inceler.” diyor. Bu bakımdan, burada tabii ki bunu inceleyeceğiz fakat ondan

önce Sayın Cora'nın da sıkça vurguladığı üzere, tabii ki bir Anayasa Mahkemesi kararının, Avrupa Mahkemesi kararının hiç değilse biçimsel olarak bu şekilde birden çok kez vurgulanmış olması bizim açımızdan olumlu bir gelişme.

Esasen, buradaki sorun şu: Gerek kamulaştırma bakımından gerekse güvenlik soruşturması bakımından -ki çok daha yeni bir karar- Anayasa Mahkemesi karar vermiş bulunuyor ve bu Anayasa Mahkemesinin verdiği kararın gerek hüküm fıkrasıyla gerekse gerekçeleriyle bağlı bulunuyoruz. Dolayısıyla bu, aynı zamanda ve daha çok teknik bir konudur. Bu konunun hem kamulaştırma bakımından hem güvenlik soruşturması bakımından incelenme yeri esasen Anayasa Komisyonu olmalıydı. Anayasa Komisyonu olması bu Komisyonun incelemesine halel getirmez.

Gerçi, burada, yasanın torba yasa tekniğiyle yapılmasının, bunun da yapılıyor olmasının sakıncalarına sayın üyeler değindiler. Bir kez daha buna dikkat çekmek gerekir ama esasen bu konu, öncelikli olarak kamulaştırma konusu. Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde yapılan düzenleme ve güvenlik soruşturmasıyla ilgili Anayasa Mahkemesi kararına dayalı olarak yapılan düzenleme Anayasa Komisyonu tarafından ele alınması gereken yasa önerisi maddeleri olmalıydı. Bu amaçla da biz, bu tekliften dolayı olarak haberdar olunca Anayasa Komisyonu Başkanlığına -11 üye olarak- Komisyonun toplanması için başvuruda bulunduk çünkü bu sıradan bir düzenleme değildir. Zira, Anayasa Mahkemesinin önüne götürdüğümüz 7148 ve 7151 sayılı Yasa, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla ilgili olarak iptali amacıyla Anayasa Mahkemesinin önündedir yani süreç devam ediyor.

Şimdi, bizim burada amacımız yeniden bir yasanın bir an önce oylanarak Anayasa Mahkemesine tekrar götürülmesi midir? Yoksa madem ki Anayasa Mahkemesi böyle bir -ki bu karar tabii ki eleştirilebilir, karar olmakla birlikte olumlu yönleri olan bir karardır- kararı verdiğine göre bizim elden geldiğince bunu bir fırsat bilerek Anayasa'ya uygun yasa yapımı için elden gelen özeni gösterme yükümlülüğü altına mı giriyoruz? Bence bu böyle olmalıydı. Yani Anayasa Mahkemesinin kararını aynı zamanda ben Türkiye'de Anayasa'nın ve hukukun olağanlaşma sürecine bir katkı olarak okuyorum, öyle de okumak gerekir. Bu açıdan, Anayasa Mahkemesinin kararının gerekçelerinde vurguladığı öğeleri bu yasa maddesine, yasanın ilgili maddelerine 2, 3, ve 9'uncu -özellikle 3'üncü ve 9'uncu- maddelerine açıkça yansıtmak gerekiyordu. Şimdi, bu yansıtılmamış. Neden yansıtılmamış? İzinizle ben bunun nedenini anayasal çerçeveden önce sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Sonra, ilgili maddeler temeline.

Anayasal çerçeveye baktığımız zaman, Anayasa'da bilindiği gibi, madde 70 bu konuda çerçeve maddedir. "Kamu hizmetlerine alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayrım gözetilemez." Anayasa'nın bu maddesi gerçekten açık, kesin ve "hiçbir ayrım gözetilemez" biçiminde çok net bir emir veriyor, istisna tanımıyor. Bu madde, bizim "liyakat" olarak adlandırdığımız bir maddedir ve esasen, Türkiye'de hepimizin paylaştığı üzere, 15 Temmuz sürecine gelinirken en az uyulan ilke olduğu için Türkiye'yi 15 Temmuz devleti resmi görevlileri tarafından taşınmış olduğunun bir göstergesidir.

Ben şahsen güvenlik soruşturması olmadan girdim İçişleri Bakanlığı gibi çok kritik bir Bakanlığa 1974'te, yoktu, iyi ki yoktu, olmadan da bu işler yürüyordu ama en katı güvenlik soruşturmalarının olduğu dönem 15 Temmuz öncesi dönemdi ama Türkiye'yi en büyük felakete sürükleyen süreç de bu oldu. Şimdi, bunun politik tartışmalarına girmiyorum ama bunun bilinmesinde yarar var çünkü bu maddeyi mutlaka yerli yerine oturtup o şekilde yol almamızda yarar var.

Peki 70'inci madde neyi gerekli kılıyor, görevin gerektirdiği nitelikler nelerdir? Diplomadır, gerekirse uzmanlıktır, sınavdır, gerekiyorsa stajdır veyahut da özel yeteneklerdir, yabancı dil gibi, bilgisayar gibi, sürücü belgesi, seyahat edebilme yeteneği gibi. Ama bunlar elden geldiğince somut öğelerdir yani diplomanın yanında aranan somut öğelerdir, biraz sonra değineceğim gibi. Anayasa Mahkemesi kararında da 3 somut öğe bulunmaktadır, onların yasa maddesine aktarılması gerekiyor.

Şimdi, burada öngörülen “hiçbir ayırım gözetilemez” şeklindeki yasak görevin gerektirdiği nitelikler açısından, göreve girmede herhangi bir ayırım yapılamayacağını ifade eder ki “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” başlığı altında yürürlükte bulunan ve önerilen düzenleme istisna kabul etmeyecek biçimde öngörülen ayrımcılık yasağı ilkesini zedelemektedir. Burada tabii ki kamu görevlilerinin atanmaları kanunla düzenleme kuralına bağlanmıştır ama kanunla düzenlenmesi güvenlik soruşturması anlamında bir yasayla düzenleme değildir. Şimdi, burada, 70'inci maddenin yanında 129'uncu madde var, o da bizim için çerçeve bir maddedir. 129'ncü madde “Kamu görevlilerinin görev ve sorumlulukları ile disiplin kovuşturulması” kenar başlıklı bir maddedir. Bu maddede yer alan hususlar sıralanmış ve güvenceye bağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye...

Sayın Kaboğlu, buyurun efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bunlar nelerdir?

- 1) Anayasa ve kanunlara sadakat.
- 2) Disiplin soruşturmalarında savunma hakkı güvencesi.
- 3) Disiplin kararlarına karşı yargısal güvence.
- 4) Ceza kovuşturmasının izne bağlanması.

Şimdi, bu kurallar, Anayasa madde 129'un öngördüğü güvenceler esasen görevde bulunan bir kamu görevlisine ilişkin güvencelerdir. Bunlar görevin gerektirdiği nitelikleri taşıyan ancak “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” adı altında görevle ilgisi bulunmayan birtakım bilgi ve öznel değerlendirmeler sonucu kamu görevine atanamama durumu, atamama işlemi, bu çerçevede Anayasa madde 70 ve 129 çerçevesinde, en başta madde 70'e aykırıdır biraz önce belirttiğim üzere hem de çifte aykırılık söz konusu, çünkü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması ile görevin gerekleri arasında bir bağlantı bulunmamaktadır. Kaldı ki bu usul güvenlik soruşturması, ayrımcılığa açık bir uygulamadır.

İkinci husus: Anayasa madde 2'ye yani “hukuk devleti” ilkesine aykırıdır. Çünkü hukuk devleti hukuk kurallarının kapsamı ötesinde kişinin hak ve yükümlülüklerinin öngörülebilirliği temeline dayanmaktadır. “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” kavramı ve ilişkili düzenleme belirsizdir, keyfiliğe açıktır, hukuki güvenlik ilkesini ihlal etmektedir, bu nedenle Anayasa madde 2'ye aykırıdır.

Üç: Madde 129'da öngörülen güvenceler açısından da sorundur çünkü henüz göreve başlamamış bulunan bir adayın Anayasaya sadakat ölçüsü ne olacaktır? Biz, hepimiz, Anayasa madde 81'e göre Anayasa üzerine ant içerek göreve başladık. Ama gelin, görün ki burada açıkça Anayasa'ya aykırı yasaları oyluyoruz, Anayasa Mahkemesi de iptal ediyor. O zaman kendimize uygulamadığımız, uygulayamadığımız bir ölçütü henüz devlet memurluğuna başlamamış bir kişiye hangi ölçütleri öne çıkararak uygulayabiliriz? Hele hele bunun yanında, devlete sadakat, Anayasa madde 104 gereği, yeni tanım gereği kişiyle kolayca özdeşleşebilmektedir. Bu bakımdan uygulanması ve hukukla bağdaştırılması çok daha zor olacaktır.

Dördüncü olarak: Anayasa madde 70’te öngörülen koşulları taşıyan bir adayın yani hukuk fakültesi mezunu, tıp fakültesi mezunu, mühendislik fakültesi mezunu adayın güvenlik soruşturması sonucu hizmete girme hakkından yoksun kılınması “hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması” kenar başlıklı madde 13’e açıkça ve çok yönlü olarak aykırılık oluşturmaktadır. Biraz önce Sayın Cora, Avrupa Mahkemesinin ve Anayasa Mahkemesinin ortak paydası olarak gereklilik, elverişlilik ve ölçülülük ilkelerinden başladı ama burada o ilkelere gelmeden bir kişinin, örneğin hukuk fakültesi mezunu bir kişinin kamu görevinden yasaklanması esasen Anayasa’mıza tamamen yabancı bir uygulamadır. Çünkü ömür boyu Anayasa madde 70 gereği kamu hizmetlerine girme hakkından yasaklanmaktadır. Oysa Anayasa madde 13 sadece hak ve özgürlüklerin sınırlandırmasını öngörmektedir, sınırlandırması da Sayın Cora’nın saydığı gibi, gerekli olmalıdır, elverişli bir araçla yapılmalıdır ve ölçülü olmalıdır. Siz bir istihbari bilgiye dayanarak herhangi bir biçimde o kişiye savunma hakkı vermeden soyut, özel bilgilerle “Kamu hizmetine giremezsin, ömür boyu yasakladım...” Hayır, Anayasa’mıza tamamen yabancıdır. Burada, öngörülen kayıt -madde 129’da- sadece Silahlı Kuvvetler mensupları ile hâkim ve savcılar hakkındaki hükümlerin saklı tutulmasıdır. Tabii, bu da bu mesleklere özgü düzenlemelerin yapılabileceği anlamına gelmekle birlikte, esasen bunların da Anayasa’nın emredici ve yasaklayıcı hükümlerine aykırı olamayacağı açıktır. Şimdi, bu söylediklerim doğrultusunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim...

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Esasen, Anayasa hükümleri bağlamında yani kabaca ve özetle değindiğim hükümler bağlamında, bir güvenlik soruşturması Anayasa’yla bağdaşmamaktadır, Anayasa’mıza aykırıdır çünkü Anayasa’mız, mutlak ve katıksız bir biçimde liyakat ilkesini öngörmektedir.

Şimdi, Anayasa’mızla bağdaşmadığına göre, benim bir Anayasa uzmanı olarak görüşüm: Güvenlik soruşturmasına gerek bulunmamaktadır. Çünkü Anayasa’ya göre devlet memurluğuna atanan bir kişi hakkında -az önce belirttiğim, somutlaştırdığım- Anayasa madde 129’un gerekleri çerçevesinde işlem yapmak her zaman mümkündür. Daha baştan, devlet memurluğuna intisap etmemiş kişiyi suçlu ilan etmek, suçsuzluk karinesini de ihlal etmektedir. Bu bakımdan, buna gerek bulunmamaktadır. Fakat mutlaka düzenleme yapma eğilimi var ise, o zaman, Anayasa Mahkemesinin temel aldığımız kararında üzerine vurgu yapılan şu 3 ögenin mutlak surette dikkate alınması gerekir:

Birincisi, bilgi ve belgelerin neler olduğu yani adayın hâl ve hareketine ilişkin işlemlere ilişkin olarak hangi bilgi ve belgeler söz konusu, bunların somut olarak belirtilmesi gerekir. Tabii ki bunlar da elden geldiğince somuttur, hukuki bilgi yani örneğin hukukçu olarak veya hekim olarak benim hekimlik yapmamı engelleyebilecek somut bilgi ve belgeler nelerdir?

İkinci olarak, peki, bu bilgiler ne şekilde kullanılacaktır, bunun açıkça belirtilmesi gerekiyor.

Üç, hangi merciler soruşturma ve araştırmayı yapacaktır, bunların açıkça belirtilmesi gerekir.

Yani Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri, bu 3 ögeye dayanmaktadır. Ama tabii ki Anayasa Mahkemesi esasen belirli öğeler açısından, Anayasa maddeleri açısından iptal ettiği için Anayasa’nın diğer maddelerine, benim burada değindiğim ve saydığım maddelere girmemektedir. Bu itibarla ilgili maddeleri ele alırken konuşacağız; mesela bir üçüncü maddenin düzenlenmesi, mahkeme kararı devam ediyorsa sizin güvenlik soruşturmasını ölçüt olarak almanız, o zaman, zaten yargı bağımsızlığı anlamında daha baştan konuya ön yargılı yaklaştığınızı gösteriyor. Fakat esasen, 9’uncu madde, sizin yazdığınız, eklediğiniz, yeniden yazdığınız madde, ya tümünden çıkarılmalıdır ya da ciddi olarak elden

geçirilmelidir. Peki, ne olabilir? Anayasa Mahkemesi kararının okunuşuyla, Anayasa maddelerinin ihlal edilmeksizin her ikisinin ortak paydasını bulabilecek, ortak paydada buluşturabilecek bir düzenleme ancak şöyle olabilir: Kamu hizmetine giriş koşullarını taşıyan ve gerekli sınavları başarmış olan adaylarla ilgili bilgi ve belgeler, aday olunan kamu göreviyle ilgili kamu kurumları tarafından, ilgili kurumun yönetim, denetim ve hukuk birimlerinin birer temsilcisinden oluşan kurula iletilir. Adayın ilgili kamu görevinin gerektirdiği nitelikleri taşımadığına ilişkin güçlü kuşku doğuran yani kuvvetli şüphe doğuran ve hukuka uygun şekilde elde edilmiş bilgi ve belgeler konusunda aday bilgilendirilir. “Bunlar senin hakkında ciddi kuşku yaratmaktadır, ne diyorsun?” diye bilgilendirilir. Bu çerçevede değerlendirilen veriler adayların anayasal haklarının meşru kullanımına ilişkin olamaz ve istihbarat notu niteliği taşıyamaz. Adaya kendisi hakkındaki iddialar konusunda savunma hakkı tanınır. Adaylar arasında kesinlikle ayrımcılık uygulanmaz. Görüşme kamera kaydı altında yapılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen toparlayabilir miyiz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Kamera kayıtları sadece yargısal başvurularda kullanılabilir. Tabii ki bu ve benzeri bir düzenleme... İkinci bir seçenek daha var ama zaman almamak için bununla yetiniyorum.

Şimdilik şöyle bitiriyorum sözlerimi: Bakın, güvenlik soruşturması süreci, Türkiye’de en çok kötüye kullanılan bir işlemler dizisi olmuştur, en çok kötüye kullanılan. Sayın Başkan, pırıl pırıl öğrenciler, hukuk fakültesini 1’incilikle bitirmiştir, gelmiştir bana “Hocam ben, testte 100 aldım, mülakatta döndüm. Bir daha girdim, bir daha döndüm.” Bu şekilde ben onlarca, yüzlerce öğrenciyle karşılaştım uzunca akademik yaşamımda. Peki, ne oluyormuş o sıralarda? Ne olduğunu 15 Temmuz gecesi öğrendik. Şimdi, bizim ortak amacımız bir daha bu şekilde kayırmacı bir sürece Türkiye’yi sürüklememekse o zaman biz, ya güvenlik soruşturmasını tümünden kaldırmalıyız, hukuk fakültesi diplomasına saygı duymalıyız ve sınava, staja veyahut da bir düzenleme yapacaksa bunun için burada oturacağız.

Mademki sizin bunu Anayasa Komisyonuna gönderme yetkiniz yok, Anayasa Komisyonundan bekliyoruz. O zaman benim önerim -biliyorum Abdullah Bey’i, yakından tanıyorum, Sayın Cora’yı da o kadar yakından olmasa bile zaten gayretini görüyorum- bir alt komisyon oluşturalım. Anayasa Mahkemesi kararını... Bütün bu komisyondan arkadaşlar ve diğer hukukçu arkadaşlar da buradalar. Bir alt komisyon oluşturalım ve bunu bir daha Anayasa Mahkemesine götürmemize gerek bırakmayacak ve gelecek kuşakları yeni felaketlere sürüklemeyecek bir düzenlemeyle bu yasal düzenleme yapılsın ama bir hafta geç yapılır ama iki hafta geç yapılır ancak önemli olan nitelikli bir yasal düzenleme yapmaktır yoksa bir an önce yasal düzenleme yapmak değildir. Benim önerim, somut olarak, sonuç olarak en azından alt komisyonda kamulaştırmayla ve güvenlik soruşturmasıyla ilgili maddelerin gözden geçirilmesi ve yeniden yazımına olanak tanıyacak bir çalışma yapmaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Sayın Başaran, buyurun lütfen.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Kaboğlu Hoca’ya çok teşekkür ediyorum gerçekten. Bence de çok iyi bir sunum oldu Anayasa açısından. Çünkü gerçekten bu kanunu bir Anayasa perspektifiyle...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar lütfen sesiz olalım yani bir uğultu var, lütfen rica ediyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ya tabii ki bütün kanunlar çok önemli burada tartışılan, diğer komisyonlarda ama bu kanun itibarıyla gerçekten binlerce insanın bire bir yaşamını etkileyecek, bir çok hakkına dokunacak bir kanun teklifi olduğu için gerçekten bunu Anayasa çerçevesinde düşünmek, bu esaslara göre düzenlemek çok önemli. Evet çünkü şu anda binlerce insanın gözü burada, binlerce insan zaten uzun bir süredir bu güvenlik soruşturması dediğimiz meseleyle karşı karşıya kaldıkları ve artık neredeyse yaşayamaz duruma geldikleri bir durumda. Tekrar gözlerin hepsi burada, Mecliste “Şu anda ne olacak?” diye bekliyor binlerce insan, binlerce kamu görevlisi. Bekleyen, ataması olup aslında güvenlik soruşturmasıyla bekleyen, güvenlik soruşturması konusunda haklarında güvenlik soruşturmasına uygun olmadıkları tespit edilip atanmayanlar ya da önümüzdeki süreçte yine bir şekilde kamuda görev almak isteyenler. Yani, şu anda, dediğim gibi, aslında büyük bir çoğunluk kitle bizi bekliyor. “Ne yapılacak burada, ne olacak?” diye.

Şimdi, bu kanun niye önümüze geldi ? Aslında OHAL’in bir sonucu olarak önümüze geldi çünkü bir OHAL düzenlemesinin değiştirilmesi sonucundaydı. OHAL kararnamesiyle güvenlik soruşturması bir kısım kamu görevlileri için uygulanırken birdenbire bütün kamu görevlileriyle ilgili uygulanmaya başlandı, aslında birçok mağduriyete de yol açtı. Ben bir iki tane de örnek vereceğim. Aslında çok da böyle, bizim burada konuşulduğu gibi, usulüne uygun, çerçevesi belli, çok hakkaniyete uygun bir uygulama olarak uygulanmıyor. Ben birkaç örnek vereceğim ama yüzlerce örnek de var bu konuda.

Bu, OHAL süreciyle karşımıza çıkan bir durumdu. Tabii, OHAL sürecinde birçok şeyle karşı karşıya kaldık yani literatürümüze birçok kelime girdi, literatürümüze birçok tanımlama girdi, daha önce hiç tartışmadığımız meseleleri tartışmaya başladık, bu da biraz onlarla ilgiliydi çünkü güvenlik soruşturması demek biraz da iltisakı tartışmak demektir. Bu, OHAL sürecinin kalıntısı olarak karşımıza geldi.

Biz bir OHAL sürecini kapattığımızı zannediyorduk. 15 Temmuzdan sonra dönemsel olarak uzatılan... Ama en son, artık biz kapattık, o defter kapandı. Aslında, devlete karşı uygulanmıştı, gereği de kalmadı; ortam sükûnete kavuştu, onun için biz kapatıyoruz bu defteri demiştik. Ama şu anda, biz, OHAL’in aslında ortaya çıkardığı sonuçları burada konuşmaya başladık, kanunların tekrar farklı bir biçimde karşımıza gelmesini konuşmaya başladık. Ya, tam da bizim dediğimiz gibi, aslında bu kanun, OHAL’in süreklileşmesi demek. OHAL döneminde ihtiyaç olabilir. İşte, 15 Temmuz döneminde, 15 Temmuzdan önce devletin birçok yapısının içerisine cemaatçilerin sızdığı, onların oradan temizlenmesi gerektiği, onun için birtakım düzenlemelerin yapılması gerektiği konusu da söylendi, böyle bir düzenleme geldi ama bundan sonra buna niye ihtiyaç var, bunu gerçekten tartışmak lazım.

OHAL’in devamı olarak karşımızda duruyor. Şimdi, hocamız, zaten çokça ifade etti, biz de Anayasa Komisyonuna gitmesi gerektiğini ifade etmiştik çünkü özellikle bizim yani yaşamada bulunanların bir kanunu konuşurken Anayasa’ya uygunluğunu tartışmamız gerekiyor ve temel hak ve özgürlüklere ne kadar dokunduğunu, bunları ne kadar ihlal ettiğini konuşmamız gerekiyor.

Şimdi, bu kanunun, hukuki güvenlik, hukuk devleti ilkesi, bununla bağdaşması meselesini uzun uzun hocamız anlattı ama direkt, kişilerin temel hak ve özgürlüklerine dokunan bazı kesimleri, bazı etkileri var. Mesela, Anayasa’nın 13’üncü maddesinde temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulmayacağı açıkça yer almaktayken bu masumluk karinesi yani “Bir kişinin tarafsız ve bağımsız mahkemeler karşısında suçsuzluğu ispat edilinceye kadar herkesin masum olacağı” ilkesi aslında burada yok sayılıyor çünkü bir karar yok, bir kanun yok, mahkemeden alınan bir ceza yok ama bu kanunla bir istihbari bilgi toplanması ya da işte güvenlik soruşturması adı altında yapılan bir araştırmada, bir kişinin aslında suçlu kabul edilip atanmaması söz konusu ya da bir kamu görevinde yer almaması söz konusu. Bu, aslında direkt en esaslı ilkelere birinin ortadan kaldırılması demek.

Yine, bununla beraber, 38'inci madde, dediğim gibi, bir kişinin suçluluğu sabit oluncaya kadar, bir mahkeme kararı oluncaya kadar herkesin suçsuz olarak... Masumiyet karinesini bir tarafa bırakıyoruz. Bir de özel hayatın gizliliğine saygı. Bu kanunun uygulamasını da gördük, daha önceki uygulamasını da gördük, Anayasa Mahkemesinin iptal etmeden önceki uygulamasını. Bir defa, insanların özel hayatı tamamen ihlal edilecek bir biçimde bütün bilgileri derlenip toplanıyor ama işin ilginç tarafı arkadaşlar, güvenlik soruşturması yapılıyor, güvenlik soruşturmasının sonucunda deniyor ki: "Siz güvenlik soruşturmasından geçemediniz, uygun görülmediniz." Tek cümlelik bir tebligat yapılıyor kendilerine, bütün bu bilgileri toplanıyor ama bilgileri kendisine verilmiyor. Yani insanlar niye bu güvenlik soruşturmasından geçemediklerini bilmiyorlar, bunu belli bir aşamadan sonra öğrenebiliyorlar. Bu, hangi aşama? İşte, bir güvenlik soruşturmasından geçemedikleri söyleniyor, idari davaya başvuruyorlar, idari yargıda dava açıyorlar, idarenin cevaplarında, savunmasında, savunmanın içerisinde niye bu güvenlik soruşturmasından geçemediklerini öğrenebiliyorlar. Yani bütün bu araştırmalar yapılırken problem yok ama kişinin kendisine bile niye geçemediği açık, somut bir biçimde ifade edilmiyor. Ama ben bir iki örnek vereceğim bu konuyla ilgili, niye geçememişler, idareye yansımış bazı kararlar. Bir tanesi, bu gerçekten çok ilginç, hepimiz Mecliste bu meseleyi kınadık, 100'den fazla insanın yaşamını kaybettiği bir Gar patlaması vardı, Ankara Garı patlaması. 100'den fazla insan burada hayatını kaybetti, IŞİD'in yaptığı bir eylem vardı. Burada, insanlara, yaşamını yitirenlere, idare kusurlu bulunduğu için astronomik rakamlara varacak tazminatlar ödendi. Bunun sonucunda, bu güvenlik soruşturmasının bir tanesinde, hiçbir şey tespit edilememiş, hakkında dava mava yok ama "Gar patlamasının olduğu mitinge katılanların arasında yer aldığı..." Yani böyle tespitler yapılıyor. Bunlar da tebliğ edilmiyor zaten. Tabii "Yargıya başvuracak." diyeceksiniz. Bağımsız, tarafsız yargımız var, başvurur ama on yıl mı geçer, yirmi yıl mı geçer, o insan o süreç içerisinde ne yapacak, bunun herhangi bir şekilde açıklamasını yapamıyoruz çünkü insanlar bekliyor.

Bir tane daha söyleyeceğim, yine bir tespit, bu da gerçekten... Bu kaniya nasıl varmışlar, ben anlayamadım. "Kurumu tarafından komisyona intikal eden personel bilgi dosyasında, başvuru devletin güvenlik birimlerinde KCK örgüt irtibatı bilgisinin olduğunun belirtildiği, sosyal çevre araştırmasında, aşırı derecede KCK sempatisini olduğu, anılan örgütle irtibatı olduğunun bildirildiği..." Aşırı derecede KCK sempatisini olduğunu etraftan öğrenmişler. Yani güvenlik soruşturması dediğimiz aslında arkadaşlar bu.

Onun için Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Bu güvenlik soruşturmasıyla ilgili olarak siz bir çerçeve ortaya koyun. Çünkü siz insanların gizli, en mahrem şeylerini öğreniyorsunuz, bir araştırma yapıyorsunuz bu insanlarla ilgili, bir çerçeve koyun." Biz bu kanunla bir çerçeve koyduk gibi bir görüntü var ortada ama bu da değil. Çünkü arkadaşlar, bu kanun 3'üncü maddesinde 4045 Sayılı Kanun'a atfı yapıyor, güvenlik soruşturmasıyla ilgili kanuna. Bu kanunun zaten içeriği kısacık -inceleyenler bilir arkadaşlar- böyle çok detaylı yapılmış bir kanun değil. O kanun da yönetmeliğe atfı yapıyor. Yönetmelikte de OHAL döneminde bir düzenleme yapmışız biz. Her yere iltisakı sızdırmışız ya, aslında böyle yapmış iktidar. Bütün kanunlara bir iltisakı yapıyor. Yani bir yerlerden bir iltisak bulacağız. Bu kanunun yönetmeliğine iltisak eklenmiş.

Şimdi, bu kanunla ilgili de Anayasa Mahkemesine bir başvuru var. Ben ismini de vereyim, orada da -şimdi söyleyeceğim- "Anayasa Mahkemesi başvurusunu yapan" diyor, isim vereyim, bu bilinen bir şey, Fatih Saraman. Bu, güvenlik soruşturmasıyla ilgili bir başvuru yapmış ve sonucunda Anayasa Mahkemesi "4045 sayılı Kanun'un bireylerin özel hakkına saygı hakkının güvencelerini sağlayacak hükümlerden yoksun olduğunu, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının nasıl ve ne şekilde yapılacağı konusunda hiçbir düzenleme içermediğini, bu konuyu soruşturma ve araştırma yapmaya yetkili makamların görev ve talimatlarına bıraktığını, objektif, öngörülebilir ve önceden belirlenebilir

güvencelere ve usullere tabi kılınmadığını ve bu hâliyle de keyfilige açık bir durum yarattığını; 4045 sayılı Kanun'un, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında aranan konuyla ilgili temel esasları, ilkeleri içeren bir çerçeveye sahip olmadığı..." diye uzatmış, anlatmış. Yani bizim atf yaptığımız kanundaki düzenleme de aslında bir çerçeve sunmuyor. Dediğim gibi, Anayasa Mahkemesi, bize "Bir kanun yapın." demiş ama Anayasa Mahkemesi eğer "Bir kanuni düzenlenme ihtiyacı var." diyorsa tam da bu nedenle biz, Anayasa Komisyonunda önce bir görüşelim diyoruz. Çünkü buradaki arkadaşlarımızın tabii ki düşünceleri çok değerli, benim bunu kesinlikle tartıştığım anlamına gelmesin ama Anayasa Komisyonu bu işte uzman arkadaşlarımızın yer aldığı, bu iş üzerinde yoğunlaşan kişilerin var olduğu ve bu konuyla ilgili uzmanlıkların olduğu bir Komisyon ve orada tartışılması gerekiyordu. İşte, tam bu nedenle Anayasa Komisyonunda bunun tartışılması gerekiyor dedik ama şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu tartışıyoruz ve bir torba kanunun içerisinde.

Şimdi, arkadaşlar, dediğim gibi, bunun anayasal olarak birçok probleminin yanında, bir de şöyle bir problem yaratacağını hepimiz biliyoruz. OHAL dönemindeki genel uygulamaya biz hepimiz şahitlik ettik. Bir sendikaya üye olduğu için güvenlik soruşturmasından geçemeyen, eski sevgilisinin bir şekilde bir örgütle bağlantısı olduğu için güvenlik soruşturmasından geçemeyen... Yani aslında bu güvenlik soruşturmasından bizim anladığımız, toplumun da anladığı, muhaliflerin de anladığı "Biz devlete sadakati, Anayasa'ya bağlılığı falan aramıyoruz; iktidara sadakati iktidar arıyor, iktidara bağlılığı arıyor ve kendine bir kamuoyu oluşturmaya çalışıyor." Peki, bunun cemaatin yaptığından ne farkı var? Cemaat de aynı şeyi yaptı. Geldi, mülakat adı altında birçok kamu kurumuna kendi ideolojisini benimseyen, kendi bakış açısını benimseyen kişileri yerleştirdi ve bunlar karşımıza bambaşka bir yapı olarak çıktılar.

Şimdi, aslında bu güvenlik soruşturması da buna benzer bir durum. Anayasa'ya aykırılığı, dediğim gibi, uzun uzun daha tartışırız. Bu, Anayasa ya aykırı ama bu, bir de toplumun bir kesimini "Ya siz bizim ideolojimiz çerçevesinde düşüneceksiniz ya da biz, sizi açıklıkla terbiye ederiz." demek, "Kamunun hiçbir yerinde yer almayacaksınız." demek. Yani aslında İçişleri Bakanının söylediği de buydu: "Herkes her yerde çalışamaz." "Herkes her yerde çalışamaz." dediği, mesela HDP'liler her yerde çalışamaz çünkü bazı güvenlik soruşturmalarının sonucunda belgelenen bazı meselelerde "HDP'li vekillerle çokça görüştüğü..." Mesela, bunu kim tespit edecek yani o iltisak meselesini kim tespit edecek? Böyle bir bu konuda açıklamanın getirilmesi gerekiyor.

Yine, bu kanun teklifinin 9'uncu maddesinde şöyle bir düzenleme var: Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak. Arkadaşlar, biz şöyle bir atmosferde yaşıyoruz artık: Neredeyse pazarcılardan ekonomiyi eleştirenlere kadar toplumun bütün muhalif kesimlerinin, defaaten, sürekli bir biçimde terörize edildiği bir ortamda yaşıyoruz; herkes terörist, herkes terörist olabilir yani bu salondaki herkes olabilir. Derler ya: "Herkes bir şekilde, bir saniye de olsa ünlü olacak." Bir tane de ben ona ekleyim: Bu ülkede herkes bir saniyeliğine de olsa terörist olacak. Yani o bir damgalanacak, bu konuda net olun.

Şimdi, bu ülke aslında bu kadar terörize edilirken, kamunun bütün alanına iktidarın bakış açısını taşıyan insanlar yerleştirilmişken, özellikle partimiz ve muhalefet her gün "terörist" damgası yerken bu terör örgütleri eylem birliği meselesini kim, nasıl tespit edecek? Bu kadar muğlak bir meselenin bu kanunda yer alması büyük problem yaratacak. Kim tespit edecek bunu? Emniyet nasıl tespit edecek bunu? Hangi örgütten bahsediyor? Biz mesela, HDP her gün terörist gösteriliyor. Bizim partimize gelip bir açıklamamıza katılanlar terörist ilan edilecek mi? Ya da benim saydığım örneklerde –bakın, burada iki tane örnek saydım, size çok daha fazla örnek de getirebilirim- buradaki örneklerde olduğu gibi, işte bir basın açıklamasına katılan, bir eylem, etkinliğe katılan kişi bir örgütle iltisaklı kabul edilecek mi? İşte, çerçevesi bu kadar geniş, aslında her tarafa çekilebilecek bir kanundan biz ne murat ediyoruz, bilmiyorum ama dediğim gibi, iktidarın ne murat ettiğini anladık. İktidar kendi kamusunu oluşturmaya

çalışıyor, kendi yapısını oluşturmaya çalışıyor ve bunun dışındaki herkesi de kamunun dışında tutmaya çalışıyor. İşte bu da, yine Anayasa'ya göre, insanların çalışma hürriyetine aykırıdır yani çalışma hürriyeti yok. Üniversite okuyacaksınız, sınava gireceksiniz, çok yüksek dereceler alacaksınız, belki mülakatı da geçeceksiniz ama kalkıp bu sefer “Bir soruşturma var.” diye atanmayacaksınız.

Bu kanun teklifinde bir tane daha garip bir mesele var. Arkadaşlar, biliyorsunuz ki bu da en temel ilkelerden biridir, kanunların geriye yürümezliği ilkesi. İstisnaları var mıdır? Vardır. Ceza kanunlarında lehe hükümler geriye yürütülür. Bu kanun diyor ki: “Bekleyin -ve böyle de lanse edildi- bu kanun çıkana kadar herhangi bir kişinin atamasını gerçekleştirmeyin.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Ataması gerçekleştirilmemiş ama dava açılmış farz edelim, o davaları da bekletin çünkü kanun geliyor. Aslında şöyle bir söyleniyor: Siz uygulayın -aslında kanun çıkmamış, kanun şu anda uygulanıyor- bu kanun geldiğinde, bilahare, varmış gibi davranırsınız. Bu kanunun bir maddesinde bu yazıyor. Geriye yürütme meselesi bu. Bir kanunun geriye yürütülmesi... Bu yine en temel haklardan kazanılmış hakların yok sayılması demek. Yani şu anda herhangi bir güvenlik soruşturulmasıyla ilgili bir düzenleme yok. Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti ama şu anda fiili olarak bu uygulanıyor mu? Uygulanıyor. Ya da şöyle yapılıyor, bekletiliyor dosyalar. Ataması gerçekleştirilmiş, sınavı geçmiş bekliyor, güvenlik soruşturması yok ama bekliyor dosyalar raflarda, sümen altlarında bu kanunun çıkması bekleniyor. Bakın, bu kanun çıktığında da “Bizim güvenlik soruşturması yapmamız gerekiyor.” diye tekrar yapılacak, yapılanlara da bir daha yapılacak. Bir kanunun geriye yürütülmesi, tarihte görmediğimiz, artık bu dönem gördüğümüz bir mesele oldu. Yani bu OHAL dönemini, OHAL uygulamalarını aşan bir mesele. Şimdi, dediğim gibi, bu da en temel haklardan birinin ihlal edilmesi demek arkadaşlar. Ne demek “Bekleyin” bekletilmesi? Ne demek bir kanunun daha çıkmadan uygulamaya konulması? Var mı böyle bir şey? Yok ama uygulanıyor. İşte, tüm bu saydıklarımızla ilgili olarak arkadaşlar, tekrar ediyoruz, eğer gerçekten bir problem olduğu düşünülüyorsa mahkemeler var. Bir kişiyle ilgili bir yargı kararı yokken “güvenlik soruşturması” adı altında hiç kimse cezalandırılmaz, eğer hukuk devleti deniliyorsa bu ülkeye. Bu ülke, Anayasası'na göre ve daha önce de ifade ettiğim gibi, Anayasa'nın değiştirilemez maddesine göre bir hukuk devletidir, demokratik bir hukuk devleti olarak tanımlanır. Hukuk devletinin varlığının kanıtı da işte tam da bu saydığımız, adaletin varlığı demektir. Eğer bu kanunlar, bu kurallar uygulanmıyorsa bir hukuk devleti değildir. Biz eğer hukuk devletini bir kenara bırakıp kişilerin, 3 kişiden oluşturacağımız bir komisyondan ya da işte istihbari bilgiler çerçevesinde alacağımız bilgiler çerçevesinde insanların çalışma hürriyetlerini ellerinden alırsak yaşam haklarına varacak bir meseledir bu. Bakın, OHAL döneminde kanun hükmünde kararnamelerle ihraç edilen insanlar medeni ölü hâline getirildi. Bu da böyledir, medeni ölümlerin toplumda artırılması demektir. Eğer biz en temel hakları uygulamazsak bizim kendimize bir hukuk devleti tanımlaması koymamız gibi bir durum söz konusu olamaz. Onun için, eğer hukuk devletiyse böyle bir düzenleme olamaz. Eski durumda vardı. Nasıl vardı? Belli kesimler açısından uygulanıyordu, uygulansın. İşte, Jandarma, Emniyet, MİT... Ama yani artık neredeyse bütün toplumun fişlenmesi demek bu. Kamu kurumuna başvuran binlerce insan fişlenecek. Bunlar problemsiz, makul vatandaşlar ama bunlar da teröristler. Teröristlik kolay bir şey, dediğim gibi, işte fişlenme yöntemidir bu. Bu fişlenme yöntemi sonucunda, altı yıl okuyan bir doktor da bu memlekete hizmet veremeyecek, bu topluma hizmet veremeyecek, öğretmen de hizmet veremeyecek, hiçbiri hizmet veremeyecek. Arkadaşlar, bu büyük bir problem. Bakın, iktidar kendini sadece iktidarda olduğu dönem üzerinden tanımlamasın. Bu kanunlar üç gün sonra size de uygulanacak, geçmeyecek, her yere koydunuz, iltisakı her tarafa koydunuz.

Velev ki üç gün sonra iktidar değişti, bence korkun bundan, gelen kişiler tam da bunlar üzerinden sizi iltisaklı kabul edip bütün kamudan çıkaracak, bunun önünü açıyorsunuz. “Yok; olmaz, olmaz.” demeyin, “Olmaz, olmaz.” diyenlerin hâlini biliyoruz. Olur çünkü eğer bir ülkede hukuk devletini oturtmazsan her gelen iktidar diğerini tasfiye eder, kendi kamusunu oluşturur, bu böyledir. Bu artık bir parti devletinin tanımlanmasıdır, parti devletidir bu. Benim görüşüme göre olanı tutarım, görüşüme göre olmayanın da ben kamunun hiçbir alanında var olmasına, yaşamasına izin vermem. Bu, parti devleti demektir. Parti devletinde de gelen parti, gidecek partiyi götürür, her yerden götürür. Sonra siz AKP’yle iltisaklı olursunuz, hatırlatırız bunu. Bakın, bu sadece kendimiz için değil biz zaten sürekli bir biçimde bu toplumda saldırı altında olduk, biz direnmeyi öğrendik ama dediğim gibi, bu, üç gün sonra sizi de bulur, gelir toplumun bütün kesimlerini bulur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen toparlayabilir miyiz efendim?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Toparlayacağım.

Biz başta, bu kanun teklifinin tamamen geri çekilmesini, toplumun yararına bir kanun olmadığını Anayasa’ya, hukukun en temel ilkelerine, yine Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre Anayasa’nın üstü de kabul edilen uluslararası sözleşmelere uygun olmadığını, o açıdan, bu kanunun biz HDP olarak çok net bir biçimde karşısında durduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, usulle ilgili bazı eleştirilere elbette katılıyoruz, elbette haklılık payı var, bizim de yıllardır eleştirdiğimiz konular, torba düzenleme, başka komisyonların uzmanlık alanına giren işlerin bizim komisyona gelmesi, bir de etki analizi. Ama bu uygulama da devam ediyor maalesef. Tabii, Komisyon Başkanımızın, Komisyon olarak bizim yapabileceğimiz bir şey yok, çözüm de İç Tüzük’ün bu uygulamaları disipline etmesine bağlı yani İç Tüzük’ü mutlaka ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmeliyiz.

Evet, bu torba düzenlemedeki maddelere genel olarak, ana fikir itibarıyla katılıyoruz. Elbette maddelerle ilgili bazı iyileştirici yönde, açıklığa kavuşturucu yönde önerilerimiz mutlaka olacak, onları maddelere gelince ifade edeyim.

Şu, en çok tartışma konusu olan, bu güvenlik soruşturmasıyla, arşiv araştırmasıyla ilgili ben de kısaca bir şeyler söylemek istiyorum. Burada ne yapıyor, önce ona bakalım: 657 sayılı Kanun’a konulan bir hükmü Anayasa Mahkemesi iptal etti, o hükmü dolduracak bir düzenleme yapılıyor. Anayasa Mahkemesi kararına baktığımız zaman -tümünü okumayayım- diyor ki: “Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir, ancak mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır hükmüne yer verilerek, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarına ilişkin hususların kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Kanuni düzenleme ilkesi, düzenlenen alanda temel ilkelerin kanuna konulmasını ve çerçevenin kanunla çizilmesini ifade etmektedir. Bu ilke uyarınca, kamu görevlilerinin niteliklerinin ve atanmalarına ilişkin kuralların kanunda gösterilmesi kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir.” Yine, gerekçenin bir başka bölümünde Anayasa’nın 129’uncu maddesine değiniyor. “Anayasa’nın 129’uncu maddesinin 1’inci fıkrasında: ‘Memurlar ve diğer kamu görevlileri Anayasa

ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlüdürler.’ ifadesi düzenlenmiştir. Belirtilen hususlar gözetilerek kamu görevlerine atanacak kişiler bakımından birtakım şartlar getirilmesi doğaldır. Bu şekilde, aranan nitelikler, kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacına yöneliktir. Dolayısıyla, kamu görevine atanmadan önce kişilerin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasını öngören kural, kanun koyucunun takdir yetkisindedir.” diyor. En son olarak da tabii, Anayasa madde 120’ye de değinerek, özel hayatın ve aile hayatının gizliliği ile ilgili hükümlere değinerek ve Kişisel Verileri Koruma Kanunu’na değinerek “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda, devlet memurluğuna atanmada esas alınacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin, bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesi, Anayasa’nın 13’üncü, 20’nci ve 128’inci maddeleriyle bağdaşmamaktadır.” diyor. Bunun üzerine, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla ilgili ilkelere, usule kanunda yer veriliyor. Bir anlamda, Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda bir teklif. Hangi maddeler? Teklifin 2’nci, 3’üncü ve 9’uncu maddesi bu alanlarda düzenleme yapıyor.

Şimdi, bu ilk defa getirilen bir düzenleme değil yani güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması. Ben kamudan geliyorum, bizim hakkımızda da yapıldı, yıllardır uygulanan bir düzenleme. Dünyada da baktığımız zaman, demokratik ülkelerin hepsinde benzer düzenlemelerin olduğunu görüyoruz. Şimdi, elimde Meclisin yaptığı bir çalışma var; Amerika Birleşik Devletleri’ndeki, Almanya’daki, Avusturya’daki, İngiltere’deki ve Türkiye’deki uygulamayı anlatıyor. Ben size -mesela demokrasinin beşiği deniyor ya- İngiltere’yi okuyayım: “İngiltere’de güvenlik soruşturmasının temel amacı; ulusal güvenliğe yönelik dış istihbarat faaliyetleri, terörist gruplar, siyasal, ekonomik ya da şiddet olayları yoluyla parlamenter demokrasiyi devirmek ya da zayıflatmak isteyenlerin ortaya çıkaracağı tehditleri önlemektir.”

MURAT EMİR (Ankara) – Herkese yapıyorlar mı İngiltere’de?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “İltisaklı” diyor mu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Dur, bir saniye dinlerseniz...

“Güvenlik soruşturmasıyla amaçlanan diğer bir husus ise baskı ya da uygunsuz etkilerden kolayca etkilenen, güvenilirliği zedeleyecek şekilde sahtekârlık gösteren, güvenilmez davranışlar sergileyen şahısları tespit etmektir. Bu sebeplerle, güvenlik denetim sistemi koruyucu güvenliğin önemli bir unsuru olarak kabul edilmektedir.” diyor. Güvenlik soruşturmasındaki kategorilere baktığımız zaman, üç kategoride denetim yapılıyor; terörle mücadele denetimi, güvenlik denetimi, geliştirilmiş denetim. Yine baktığımız zaman, terörist saldırı riski altındaki önemli kişilerle yakın çalışma içermek, teröristler için değerli olacağı değerlendirilen bilgilere veya materyallere erişim sağlamak, bir terörist örgütün saldırısına uğramasının muhtemel olduğu düşünülen belli askerî, sivil, sınaî veya ticarî kuruluşlara doğrudan erişmek. Şimdi güvenlik soruşturmasında da kapsam sistem istihdamları hassas hükümet bilgilerine erişimi içeren aşağıdaki kişilere uygulanmaktadır: Memurlar, güvenlik ve istihbarat birimi üyeleri, silahlı kuvvetler mensupları, polis, hükûmetin güvenlik prosedürlerine uyma yükümlülüğü altında olan belli sivil toplum kuruluşlarının çalışanları, hükûmete mal ve hizmet tedarik eden yüklenicilerin çalışanları. Yani istihbari bilgiye itibar etmeme gibi bir düşünce burada söyleniyor, bunun başka yolu yok ki. Devlete sadakat Anayasa’mızda yer alan bir hüküm, biraz önce maddeyi okudum. Yani Garo Bey, sizin şirketiniz olsa, sizin şirketinize düşmanlık eden birini alır mısınız şirketinize?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memurları kapsamıyor, güvenlik bürokrasisini kapsıyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Güvenlik bürokrasi o İngiltere’deki, memurları kapsamıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Çalışma notundan okudum, aynen okudum.

MURAT EMİR (Ankara) – Onu yanlış vermişler, bütün memurları kapsasaydı özellikli memurları ayrı vermesi gerekmezdi; elinizdeki not yanlış.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi Murat Bey, işin özüne bakalım.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın “memurlar...” virgülden sonrakilerin hepsi doğru, memurlar olsaydı diğerlerini saymazdı zaten. Yanlış bilgilendirmişler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, tamam...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gelip burada ne konuşuyorsun ya sen! Önce dinlemesini öğren ya! Ayıp ediyorsunuz.

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, dinliyorum, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok notun yanlışmış da... Meclisin yaptığı bir çalışma bu, benim çalışmam değil...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, siz de görüşünüzü söz aldığınızda belirtin arkadaşlar.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Söz verilirse konuşulur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani bir de şu gerçeği unutmayalım: Bir FETÖ musibeti yaşadık ya, kaç bin kişiyi bu devlet işten attı. Yani çalıştıralım mı? Değerli hocam güzel söyledi, evet, liyakat ile ehliyet önemli ama liyakatli hırsızsa, liyakatli katilse, liyakatli teröristse bunu çalıştıracak mı devlet?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Liyakat olmaz öyle ya.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – FETÖ’cülerin çoğu liyakatli hocam; etme. Yani iyi yetişmiş bir nesil gitti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O liyakati AK PARTİ’nin önünde kazandı galiba.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ya burada teknik bir tartışma yapıyoruz, işin siyasi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl getirdin, AK PARTİ’ye bağladın? Bravo yani. Uğraşarak mı getiriyorsun yoksa direkt geliyor mu içinden AK PARTİ’ye bağlamak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyin.

MURAT EMİR (Ankara) – Ya 4045 sayılı Kanun varken FETÖ’cüler alındı Türk Silahlı Kuvvetlerine, yargıya.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yeni düzenliyoruz, daha açık düzenliyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) – Yapmayın, bu onunla ilgili bir şey değil ki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kalaycı, devam edin.

Lütfen, müdahale etmeyin arkadaşlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani devlete sadakat açısından... Devletin de bir hukuku var, kendi hukukunu korumak zorunda devlet. Kendisine düşmanlık eden, kendisinin varlığını çalan, kendisine sadakat göstermeyen birini elbette işe almama hakkı var yani bunu tartışmak bile doğru değil diyorum.

Diğer maddelere, maddeler gelince gireyim. Bazı maddelerle ilgili önerilerimiz olacak. Yine, dediğim gibi, genel olarak, ana fikir itibarıyla teklife destek veriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim ben de Salih Bey şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Şimdi tabii, bir kanuni düzenleme yapıyoruz. Muhalif cenah “Sanki bu taraf, kendinden yana, kendini aklayıcı bir tutum içerisindeymiş.” gibi davranıyor, oysa öyle değil; biz de bu toplumun bir parçasıyız, bir çoğumuzun akrabalık bağları var, yani şu güvenlik soruşturmalarından muzdarip olanların size geldikleri gibi bize gelmeleri de vaki, bunu kabul edeceksiniz.

Sayın Kaboğlu “Bir çerçeve çizilmesi lazım.” dedi ama o kadarla iktifa etti. Oysa çerçeveyi kendisi burada bir iki şeyle ifade edebilirdi, etmek lazım. En mühimi şu: Mustafa Başkanım söyledi, Anayasa’da bir hüküm var...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Pardon, bir somut öneri yaptım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Somut öneri olarak sadece “Bir alt komisyon oluşturalım, orada ilgilileri konuşsun”. dediniz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bunun dışında somut öneri yaptım ben, bir madde önerisi yaptım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Sayın Aydemir.

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, efendim tabii ki ihtisasa çok değer veriyoruz. Mütihassıs olanlar bizim için de çok itibarlıdır ancak pratisyenler de öyledir yani hayatın pratiğini bilenler -Murat Hocam- daha böyle bir olaya nüfuz etmede çok daha cevval olabiliyorlar. Biz bunu gördük hepimiz, toplumca gördük. 15 Temmuz, birçok şeyi aşikâr etti ki sureti haktan gözükp devletin içine, devletin en kılcal damarlarına kadar sızıp devleti yok etmekle iştigal eden geniş bir kesim olmuş. Dolayısıyla devlet, kendini koruma adına, dahası milleti koruma adına kanuni düzenlemeler yapacak. Yani birisini istihdam ederken layüsel davranıp “Buyur, gel kardeşim, sen hukuk fakültesini bitirdin, suallere de cevap verdin, hâkim ol çık.” diyemeyiz, dememeliyiz, denmez zaten. Hiçbir hukuk devleti o neviden böyle bir layüsel yaklaşım koymamıştır, koymamalıdır. Bizimki çok daha sıhhatli işleyen bir süreç.

Evet, Anayasa Mahkemesi bir inkıta koydu “Bunları düzeltin, Anayasaya uygun hâle getirin.” dedi. Şimdi, burada da Plan ve Bütçe Komisyonumuzun yetkin bir ismi özel bir çalışma yapmış, buraya getirmiş. Noksanları varsa tabii ki karşılıklı istişare edeceğiz, konuşacağız.

Arkadaşlar, güvenlikle ilgili, hususen bir şeyin altını çizmek istiyorum. Somutlaştırma adına söyleyeyim, çok somut örnek vereyim, hukukçu olmadığım için somuttan gitmek daha anlaşılır olur. Hayatının herhangi bir safhasında hırsızlık faaliyeti içerisinde olmuş birisi bir müddet sonra kamu bankasında çalışmak istiyor, giriyor, suallere de çok yetkin bir biçimde cevap veriyor. Siz, o bankanın yetkilisi olsanız bu arkadaşı alıp kasanın başına koyar mısınız? Somut bir örnek veriyorum ben.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Koyuyorsunuz.

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) - Neyi koyuyorsun ya! Ne diyorsun sen ya! Güvenlik soruşturması bunun için gereklidir kardeşim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, dinleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne diyorsun sen ya! Burada ciddi şeyler konuşuluyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biz de somut bir şeyler söylüyoruz burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Müdahale etmeyelim, dinleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne koymuşuz ya? Ne diyorsun sen ya! Nereye koymuşuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Verdiğiniz örnekten örnek veriyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bırak şimdi kardeşim, anlamıyor musun ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, böyle bir usul yok ki.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Böyle bir usul yok Başkanım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ezbere konuşuyorsun ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Milletvekili, lütfen dinleyelim. Böyle bir usulümüz yok bizim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi hırsızı, ne zaman, hangi kasanın başına koymuşuz? Ne biçim konuşuyorsunuz öyle!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Halkbankasına bakın, göreceksiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bırak kardeşim, sen ezbere konuşuyorsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Haddinizi aşıyorsunuz, terbiyesizlik yapıyorsunuz!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir dakika...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Böyle bir şey var mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, bir saniye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyine bakacağız Halkbankasının?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, bu arkadaşımızın tarzı...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, bir dakika bekler misiniz, bir şey söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, özellikle Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımız gelip burada bu tür konuşmalara çok müdahil oluyorlar. Rica ediyoruz... Bizim burada böyle bir usulümüz yok, hiçbir yerde de olmaz. Hatibi dinleyelim, siz de konuşma talep ediyorsanız size de söz veririm, siz de fikrinizi söylersiniz. Anlaştık mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, Anayasa Komisyonu üyesi olarak buradayım yani başka bir yerden falan gelmiş değilim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olabilir, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi değilsiniz. Siz de görüş vereceksiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Suç duyurusunda bulundunuz mu Beyefendi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bulundum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, ne oldu?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Gel odama, vereyim ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyi bana vereceksin? Her gün Meclisteyiz, verseydin ya bugüne kadar. Bugünü mü bekledin?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Uğur Bey, lütfen siz de müdahale etmeyin.

Sayın Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Vekil, burada hiç germeye, kızgınlıkla, kırgınlıkla bir zemin oluşturmaya gerek yok. Anayasa Komisyonu üyesi iseniz -hukuki bir çalışma yapıyoruz- sizin katkı vermeniz lazım. Siyasi polemik ifade eden kavramlardan, tespitlerden kaçmak lazım. Sayın Kaboğlu'nu biz dinledik. Ben, Ayşe Hanım'ın anlattıklarından da istifade ettim. Ama ön kabullerle, ön hükümlerle yaklaşırsak sıhatli bir sonuç alamayız diyorum.

Burada güvenlik soruşturması... Zaten, 18 madde var burada, tartışılmalı mevzu olan, tartışılan bu yani şu güvenlik soruşturmasına dönük çalışma. Burada da çok daha geniş açıdan bakmak lazım. Ben başlarken söyledim, biz de bu toplumun bir bireyiyiz. Bizim de etrafımız var, sosyal muhitimiz var, bize de insanlar geliyorlar, bu neviden sıkıntılar yaşayanlar size geldikleri gibi bize de geliyorlar. Öyleyse en sıhhatli sonucu nasıl ortaya çıkarırız birlikte bulacağız bunu. Bunun yolu da bilenler yani yetkin olanlar, donanım sahibi olanlar somut şeyler konuşsunlar diyorum. Böyle teorik ifadelerle bir yere varmak mümkün değil. Zaten, onu arkadaşlarımız çalışmış, orta yere koymuşlar. Mustafa Bey söyledi, bunun başka zeminlerde yani başka ülkelerdeki uygulamalarından da bahsedildi. Öyleyse yeni bir şeyi icat edecek değiliz. Bildiğimiz özgün tespitler varsa bunları paylaşalım. Ben şunu söylüyorum: Devlet, devlete sadakat... Ayşe Hanım devlete sadakatle farklı şeyler tedai ettirdi. Ben şunu anlıyorum devlete sadakatten: Devlet, bireyleriyle devleti ifade eder yani yaşayanlarıyla devlettir zaten. Başka nasıl ifade edersiniz, nasıl tarif edersiniz? Çok soyut bir kavram. İçerisine insanları koymadan, kurumları koymadan devleti netleştiremezsiniz ki.

Şimdi, devlete, güvenlik soruşturması görmemiş, oraya birtakım muhitlerin delaletiyle duhul etmiş, girmiş insanların sonradan devlete yönediklerini hepimiz gördük, yaşadık, birlikte yaşadık, şu çatı altında yaşadık. Öyleyse “Bunu Anayasa Mahkemesi iptal etti. O zemin bütün bütün açık kalsın, herkes gelsin, girsin.” Hayır, efendim, olur mu böyle bir şey? Bu, yaşadığımız topluma karşı mesuliyetimizi yerine getirmemektir. Ben, Sayın Kabaoglu bu işin uzmanı olduğu için onun tarifleri etrafında bir şeyler söylemeye çalışıyorum. Dolayısıyla Salih Bey’in çerçevesini çizdiği bu güvenlik soruşturmasına dönük çalışma çok yerindedir. Belki burada tafsillata girip “Şunlar şunlar da olsun.” şeklinde bir tarif gelişirse ona elbette saygı duyarız ve ona da iştirak ederiz. Soyut kavramlarla değil, net, somut, müşahhas kavramlarla konuşursak buradaki insanlar da aydınlanmış olurlar ve istifade ederler. Ben, bireysel bakış açımla ifade ediyorum ki güvenlik soruşturması “devlete sadakat” kavramıyla, millet duygusuna mensubiyetle eş değerdir dolayısıyla olmazsa olmazdır ve bunun bu çerçevede değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

İnşallah maddelere geçtiğimizde de ayrıntılı konuşalım.

Ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu yasa 18 madde yürürlük maddesiyle birlikte. Şu ana kadar konuşmacıların hepsi madde 2, 3 ve 9 hakkında konuştular. Diğer maddeler önemsiz değil ama demek ki bu maddeler daha önemli ve son derece önemli çünkü temel insan haklarıyla ilgili düzenlemeler bunlar. Dolayısıyla, buradan hareketle, her defasında diyoruz ki: “Bu kere de önümüze bir torba yasa geldi. Torba yasanın uygulanmaması lazım. Şu maddesi şu komisyonu ilgilendiriyor, bu maddesi bu komisyonu ilgilendiriyor.” Ama, geldi, devam edelim yolumuza... Bir kerelik de bir örnek yapalım, diyelim ki: “Bu 3 madde gerçekten önemli, komisyonuna gönderelim, onlar bunu incelesinler.” Niye bunu yapmıyoruz? Her defasında niye kabulleniyoruz ve yolumuza devam ediyoruz? Bir kere de bir örnek yapalım. Ama yapılmazsa var olan yanlışlar tekrar edilmeye devam ediliyor.

Şimdi, bunu söyledikten sonra teklifin 2’nci maddesine 4045 sayılı Kanun’un 2’nci maddesine bir ibare ilave ediyoruz diyoruz ki: “Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.” Arşiv araştırmasını anlarım. Nedir? Adli belgeler vardır, arşivi oradan araştırırsınız; siyasi, idari belgeler vardır, gider oradan araştırırsınız; sosyal vardır, bir yerde toplantı olmuştur, bir dernek vardır, birisi

oraya gitmiştir, orada resmi vardır, bakarsınız, edersiniz. “Falan yerde şu kapıdan girmiş, bu kapıdan girmiş, şu insanlarla temas etmiş, şu dernekte şu konuşmayı yapmış, bunu yapmış...” Oralardan da bir sonuca varabilirsiniz. Peki, “güvenlik soruşturması” ne demek? Burada bu soruşturmayı kim yapacak? Nasıl olacak bu iş? Yani son derece geniş bir kavram bu. Ben Merkez Bankasındayken şöyle güvenlik soruşturmalarıyla karşılaştım: İlgili gitmiş, sınavı kazanmış bir vatandaşın evine, kapısından girdiğinde, yan tarafta cami varmış, camiden apartmana kablo çekilmiş, içeride ezan okunuyormuş. “Ezan okundu.” diye bunu güvenlik soruşturmasına yazmış. Dolayısıyla bunu “engelli” diye yazdılar. İçeriye girmiş, içeride evin kütüphanesine bakıyor, duvarda Hazreti Peygamber’in sireti var, onu yazmış. Bakmış ki Mustafa Asım Köksal’ın İslam Tarihi var, bir şey var, bütün bunları buraya getirmiş, koymuş. Benim, Merkez Bankası Başkanı olurken hakkımda yapılan güvenlik soruşturmasıyla ilgili bildiklerim var ama burada söylemeyeceğim. Dolayısıyla bu gerçekten nasıl yapılacak? Kanunu teklif eden arkadaşımız, güvenlik soruşturması -turnak içinde- nasıl olacak? Yani şu anda diyelim ki bir üniversitenin....

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Madde var ya orada, MİT, Emniyet Genel Müdürlüğü...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İyi, tamam da, diğeri zamanında da aynı şey var ama gelen belge bu, gelen istihbarat bu, gelen toplam bilgi bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Yılmaz, buyurun siz.

Daha sonra söz vereceğim size.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu çok genel bir şey. Eğer bu -dediğim gibi- somutlaştırılabilirse elbette bu hepimizin lehine. Fakat ben daha fazla ileri gitmeden bir şey söyleyeyim: Devletin kendisini korumak için tedbir alması meşrudur ve gereklidir. Yani bunu bu çerçevede konuşuyorum, söyleyeceklerim bu çerçevede değerlendirilsin. Dolayısıyla gerçekten bu nedir? Bunun ne başı belli ne sonu belli. Diyelim ki herhangi bir üniversitenin sosyal bilimler fakültesinde terör araştırma enstitüsünde görevli olan bir hoca var, öğretmen var, doçent var, profesör var. Oğlu bir yere gitti, kızı bir yere gitti, sınava girdi. Şimdi, hakkında güvenlik soruşturması yapıyoruz. İçeriye girdi, baktı; İŞİD’le ilgili kitaplar var, PKK’yla ilgili kitaplar var, ETA’yla ilgili şeyler var. Şimdi orada bakıp “Ya, bu adam acaba bunların hangisinden?” falan deyip, gelip böyle bir şey yapabilir çünkü bunlar oldu geçmişte. Bu şablon değişmediği sürece burada yazılanın bir şeye faydası olmayacak.

Dolayısıyla burada ortaya çıkan husus şu: Bunu somutlaştırmak lazım. Bence hocamın dediği -Anayasa hukuku profesörünün dediği- son derece önemli. Biz bunu somutlaştırmadan geçmişte nasıl “Oturduğu apartmanda ezan okunuyor. İçeriye girdik kütüphanesinde Kur’an-ı Kerim var, duvarda Hazreti Peygamberin sireti asılı. Dolayısıyla bunlar sakıncalıdır.” vesaire gibi şeyler, bu şablonlar değişmediği sürece bu kere de farklı şeyler olacak. Onun için, bence hocamın söylediği son derece önemli, buna itibar edelim ve bu düzenlemeleri buna göre somutlaştıralım. Bunu somutlaştırmadığımız sürece biz birbirimize zulmetmekten kurtulmayız. Yani tahterevallı oynuyoruz; “Güç benim elimde, bugün böyle.” yarın başkasının elinde, o da “Bana geçti, böyle.” Bizim artık bir yerde bunları kırmamız lazım. Vicdan sahibi, akıl sahibi insanların elinden, birbirimize zulmetmeden, insanların temel hak ve hürriyetlerini koruyacak düzenlemeleri yapmak zorundayız.

Ben şahsen bu düzenlemeden korkuyorum, açıkça söylemek gerekirse bu hâliyle korkuyorum çünkü önceki muhatap olduğum düzenlemeden çok bir farkı yok bunun. O zamanki zihniyet “Devletin kendisini koruması şu şartlarda gerekiyordu.” diye öyle yapıyordu ama şu andaki zihniyet de “Devletin, evet, kendisini koruma hakkı var, meşrudur, yapmak zorundadır.” diyor. Ama şablon aynı, değişen bir şey yok, o da başka bir kritere bakacak. Dolayısıyla biz burada bir arpa boyu yol alamayız. Bunun

-hocamın dediği şekilde- gerçekten Anayasa'nın ilgili maddelerine uygun hâle getirilmesi lazım. Eğer bunu uygun hâle getirmezsek değişen bir şey olmaz. Yani benim önüme geldi, dediğim gibi, adam "İçeride ezan okunuyor." diyor, ve bunu, o kişinin Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir kurumunda çalışmasına engel olarak görüyor. Ne engel olabilir ya! Ama bugün başka şeylerle karşılaşacağız. Dolayısıyla bunların bence hiçbir hukuki tanımı yok, somut değil ve biz buradan bir yere gidemeyiz.

Mesela, bu "güvenlik soruşturması" denilen şey, Anayasa Mahkemesinin söylediği gereklilik, elverişlilik ve ölçülülük unsurunu nasıl karşılayacak? Nasıl somut hâle getireceğiz bunu? O nedenle, ben vaktimin tamamını da kullanmak istemiyorum, zaten de bitmek üzere. Yapılması gereken şey, bu muğlak ifadeleri buradan çıkarıp Anayasa'nın ilgili maddelerindeki somut, temel insan haklarına, herkesin hakkına saygı duyacak şekilde bir yasa yapmamız gerekiyor. O nedenle de Sayın Başkan, şunu öneriyorum: Bir farklılık yaratalım ve bu maddeleri Anayasa Komisyonuna gönderelim, onlar bunu tartışınlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; usulle ilgili söz aldığım da belirttim; normalde, normal zamanda bütçe görüşmeleri sırasında hiçbir şekilde bir kanun görüşmesi yapılmaz, çok olağanüstü olması lazım. Şimdi, biz, bütçe görüşmeleri tamamlanmadan bunu yapıyoruz ve eğer biz burayı bitirirsek Komisyon olarak, anladığım kadarıyla cumartesi günü de Meclis toplanacak, Genel Kurul toplanacak, bu teklif Genel Kurulda görüşülecek, geçecek, yasalaşacak. Çok acele, çok kısa bir zamana sığdırılmış bir görüşme yapıyoruz.

18 madde, biz sözcüler olarak sabahleyin görüştüğümüzde ilave 1 madde daha geldi, 19 maddeden oluşuyor teklif. Fakat anladığım kadarıyla, özellikle bu 2, 3 ve 9'uncu madde dolayısıyla getirilmiş bir teklif, diğerlerinin çok fazla acelesi yok. Bu 2, 3 ve 9'la ilgili olarak Sayın İbrahim Kaboğlu Hocam, grubumuz adına açıklamalar yaptı. Bu konuyla ilgili hakikaten muğlaklığın giderilmesi, çok net olunması lazım. İlgili madde sırasında ben de konuşmak istiyorum ama özellikle -burada da ilgili arkadaşlar var- 3 farklı kurumun yani Millî İstihbarat Teşkilatının, İçişleri Bakanlığının, Emniyet Genel Müdürlüğünün ve mülki idare amirlerinin yapacakları, yaptıkları soruşturmaların aynı nitelikte olması lazım. Yani aynı konuyla ilgili farklı yerler tarafından yapılan soruşturmaların farklı nitelikte olmaması lazım, bir standardı olması lazım en azından ve Anayasa Mahkemesinin de talep ettiği gereklerin karşılanması lazım.

Değerli arkadaşlar, sıkıntılı bir dönemdeyiz. Sizler iktidarı destekleyen milletvekilleri olarak -iktidar değilsiniz artık- sık sık ifade ediyorsunuz, dış güçlerin işimize karıştığı, baskı yaptığı... İşte bugün bakıyorum dolar 5,92 olmuş, geçen hafta hatırladığım kadarıyla 5,78'lerdeydi yani birkaç gün içerisinde 6 liraya doğru gidiyor. Böyle bir dönemde, Amerika Birleşik Devletleri'nden sözde Ermeni soykırım tasarısının geçtiği, yaptırımların geçtiği bir dönemde, tutuyoruz, böyle bir görüşmeyi alelacele getiriyoruz. Eğer ülkenin sıkıntısı varsa, vatandaşın sıkıntısı varsa, görüşülmesi gereken konular çok farklıdır.

Şimdi genel gerekçeye bakıyorum, deniliyor ki: "Kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları ile son dönemde vatandaşlarımızdan gelen taleplerin karşılanması amacıyla..." Kamu kurum ve kuruluşlarımızın o kadar çok ihtiyacı var ki, vatandaşlarımızdan gelen o kadar çok talep var ki bunların çoğu hiçbirisini karşılamıyor ve bunların birçoğu Plan ve Bütçe Komisyonu ile ilgili değil yani bu 18-19

maddeden 4-5 madde bulabildim aslında doğrudan paraya müteallik olan, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi gereken de 5 madde falan var. Nedir? Ne yapıyoruz? Niye böyle yapıyoruz? Yani eğer ülkenin durumu sıkıntılı ise Salih Bey niye böyle yapıyor, anlayamıyoruz bir türlü.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Salih yapıyor bu işleri.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Salih Bey, vatandaşımızdan gelen talepleri karşılayacak teklifleri niye getirmiyorsunuz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçlarını dikkate alarak niye bir düzenleme yapmadınız da bunları getirdiniz?

Şimdi, sabah görüştüğümüzde de birçoğunun bundan sonraki dönemde çıkabileceğini, acil olmadığını gördük çok net olarak. En sıkıntılı konularımız mesela borçlanma, Salih Bey. Borçlanmayla ilgili, borçlarımızın artıyor olmasıyla ilgili, vatandaşın ve kamu kuruluşlarının sıkıntılarıyla ilgili, istihdamla ilgili, 8 milyon civarında işsiz var bu ülkede, bununla ilgili hiçbir şey yok, yapısal reformlarla ilgili hiçbir konu yok yani bunu böyle bir dönemde, aşağıda da bütçe görüşmelerinin olduğu bir dönemde neden görüşürüz, bunları anlamak mümkün değil gerçekten de. Daha gerçekçi davranmamız lazım diye düşünüyorum.

Usul incelemelerinde de söyledim. Bunu yaparken bir taraftan da hem ilgili komisyonların hem de kamu kurumlarının görüşlerini de almadan, yazılı görüşlerini almadan, sivil toplum kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının görüşlerini de almadan bunları getirmişsiniz. Bunların paraya müteallik olanlarının etki analizi de yok.

Mesela, vatandaşlarla ilgili bir konu söyleyeyim, birçok konu var ama. Sayın Başkanım, sabahleyin de söyledim; şimdi, Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili konu, şu, Doğa Kolejleri. Öğretmenler maaşlarını alamıyor, öğrenciler açıkta kalacak. Biraz önce baktım, Millî Eğitim Bakanı, oradaki öğrencilerin kamudaki okullara aktarılacağını vesaire söylüyor. Bu saatten sonra -kendi çocuklarınız olduğunu düşünün, oradaki öğretmenleri düşünün- bir başka okula gitmeleri, aktarılmalarıyla ilgili büyük problem yaşanacak. Mesela, biz bununla ilgili bir çözüm getirebilirdik. Doğa Kolejlerine öğrenciler için bütçeden verilen destek paralarının nereye gittiği, nereye aktarıldığı, bununla ilgili bir inceleme yapılması ve kısa zamanda sonuçlandırılarak, bu paraların talep edilerek bu okulların devamının sağlanması ya da bundan sonrasıyla ilgili bu tür sorunların çıkmaması için gereken düzenlemelerin yapılması ya da daha önce olduğu gibi -ki bu kaldırılmış- Millî Eğitim Bakanlığına özel okulların kurulurken teminat veriyor olması, buna benzer düzenlemeler yapılabilir, sosyal güvenlikle ilgili benzer düzenlemeler yapabiliriz, vergiyle ilgili benzeri acil düzenlemeler var, yapabiliriz. Bunları yapmak varken maalesef –tabii, latife ediyoruz sizinle ilgili olarak söylerken ama- kamunun, yürütme erkinin bunları düşünmeyip de bunları getiriyor olmasını anlamak mümkün değil, hakikaten anlayamıyorum. Yani ülkenin bu kadar acil sorunu var, bu kadar sıkıntısı var ama yürütme erki getire getire bunları getirmiş, bunları anlamamız mümkün değil ve bu gece bitireceğiz, cumartesi günü de Genel Kurulda görüşeceğiz nasıl olacaksa.

Sayın Başkanım, diğer konuları maddelerin görüşülmesi sırasında söyleyeyim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, ben Anayasa Komisyonu üyesi olarak buradayım. Dün Anayasa Komisyonuna bir başvuru da yaptık. Anayasa Mahkemesinin Anayasa'ya aykırılığı sebebiyle iptali sonrasında görüşülen bir teklifin mutlak surette öncelikle Anayasa Komisyonunda değerlendirilmesi gerekiyor ve maalesef Meclis Başkanlığı tarafından Anayasa Komisyonuna havale edilmemiş, doğrudan Plan ve Bütçe Komisyonunda ve torba kanunun içinde 3 madde olarak görüşüyoruz.

Her şeyden önce, şu soruyla başlamak istiyorum: Güvenlik soruşturmasının Plan ve Bütçe Komisyonunda ne işi var? Yani biz niye buradayız? Anayasa Komisyonunun üyesi olduğum için buradayım, Ayşe Vekilimiz Adalet Komisyonu üyesi olduğu için. Yani bu bir uzmanlık gerektiren bir alan ve maalesef iktidarın bir klasiği hâline geldi, torba kanun içinde, gerçekten torba, ben artık çorba demek istiyorum, her şey var ve bunun neresinden tutacağız, bilmiyorum. Tabii, niye geldi, niye bu kadar acele ediliyor, bunların farkındayız, Türkiye toplumu da bence farkında. Demin, Sayın Kuşoğlu'nun da söylediği gibi yani bugün bitecek, cumartesi günü bu kadar yoğun bir bütçe maratonundan ve yorgunluğundan sonra, bir gün içinde Libya, bu ve ombudsman tekrar görüşülecek yani vahim bir tabloyla karşı karşıyayız. Milletvekilleri ağır işçi olarak çalıştırılıyor ayrıca. Yani bir de acelemiz yok gerçekten. Bunu milletvekilleri adına da kendi adıma da söylemek istiyorum.

Şimdi, güvenlik soruşturması nedir? Yani, burada bir devlet korunuyor tartışması var, bir de iktidardan yana olup olmama meselesi var. Şimdi, ben şunu söyleyeyim: Bu maddeyle korunan devlet falan değil bence, korunan iktidardır yani partidir. AKP iktidarı kendine yakın olanları -yani en son söyleyeceğimi en başta söyleyeyim- kamu hizmetine almak, diğerlerini almamak gibi bir arka planla hareket ediyor. Peki, bunun anayasal karşılığı ne? Şimdi, her şeyden önce Anayasa Mahkemesi kararından önce mevzuatımızda ne vardı? Güvenlik soruşturması ve arşiv taraması kamu hizmetinin giriş şartı olarak sınırlı bazı kamu hizmetlerine uygulanıyordu, tüm kamu hizmetlerinde uygulanmıyordu -hatırlatmak için söylüyorum- fakat; 2016'da yani 15 Temmuzdan sonra OHAL'le birlikte bu hukuka girdi ve bütün kamu görevlileri için, çalışanları için bu yürürlüğe konuldu ve Anayasa'nın 20'inci maddesine göre kişisel veriler ancak kanunda öngörülen hâllerde ve kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunması hakkında kanun Genel Kurulda görüşülürken de bunların tümünü ayrıntılı olarak tartışmıştık. Yani kişisel veri kapsamına bir şahsın inancı, siyasi düşüncesi ya da inançsız olması ya da sendika bağlantısı ve benzeri, dernek üyeliği, benzeri her şey aslında kişisel verisidir, onun şahsıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Şimdi bu verilerin, kişisel verilerin çeşitli şekillerde "kaynaklar" adı altında toplanması ve bunun "güvenlik soruşturması" adı altında raporlanması ve yasal çerçevesinde belirgin olmaması sebebiyle Anayasa Mahkemesi tarafından bir iptal gerekçesi olarak açıklandı. Doğrusu, Anayasa Mahkemesi de çok ürkek, mahcup, böyle, hem iptal edeyim hem bir yol göstereyim, hani halk deyimiyle "hem nalına hem mihına" garip bir iptal kararı verdi ama bunun sonrasında da iktidar partisi yani öyle bir teklif getirdi ki yani burada kamu hizmetlerine girişte korkunç bir sınırlayıcı tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Şimdi, Anayasa Mahkemesi, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili bir hakka dayanıyor. Tamam, bu çok önemli fakat başka bir yönü var, bunu Anayasa mahkemesi söylese de söylemese de Anayasa'nın temel ilkesidir. Güvenlik soruşturmasının kendisi, bizzat kendisi Anayasa'da temel özgürlük olarak yer alan ifade özgürlüğüne ve eşitlik ilkesine temelden aykırı bir durumdur. Şimdi, güvenlik soruşturması idarenin hukukla çok bağı olmadan bazı vatandaşları kendi siyasal yaklaşımına göre, aidiyetine göre bir fişlemesi hâlidir aynı zamanda ve kamu hakkından engelleyen bir durumdur. Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim...

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Süre sınırı var mıydı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anlatıp bitireceğim zaten, uzatma gibi bir derdim yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok, biz hiç kimseye sınır koymadık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarda, subjektiftir bu değerlendirmelerin tümü, asla objektif bir ölçüsü yoktur; Cumhuriyet Halk Partilileri almaz, HDP’lileri almaz, ne bileyim, başka düşünceleri almaz, yarın başka biri iktidara gelir -bu tabloya göre- o da kendisine göre güvenlik soruşturması uygular, bu da hukukun tanımadığı ve tanımayacağı bir meseledir. Şimdi, bu şekilde devam edecek olursak... Eşitlik ilkesi nedir? Türkiye’de yaşayan 82 milyon yurttaşın dili, ırkı, etnik kimliği, inancı, cinsiyeti, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, mezhebi ne olursa olsun hiçbir ayırım gözetilmeksizin Anayasa ve kanun önünde eşit olması demektir. Yani burada kamu hizmetine almadığınız bir kişi de Anayasa’ya göre bu ülkenin eşit yurttaşıdır. Şimdi, burada kişilerin temel haklarını nasıl sınırlandırabiliriz bizim Anayasa’ya göre? Ancak kanunla sınırlandırılabilir fakat bu da yetmiyor. Anayasa diyor ki: “Sınırlama Anayasa’nın sözüne, ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve laik cumhuriyetin gereklerine, ölçülülük ilkelerine aykırı olmasın.” Şimdi, peki, bu güvenlik soruşturması meselesi bunların, bu ülkenin neresinde duruyor?

Şimdi, düşünce ve ifade özgürlüğü... Şu anda, günümüzde, sosyal medya en önemli iletişim kanallarından biri. Bir vatandaş Facebook’ta, Instagram’da ya da Twitter’da, diyelim ki A partisini destekliyor ama iktidardan yana değil. Düşüncesini zaten açıklıyor ama o düşüncesini açıklamış olması önüne kamu hizmetine girişte bir engel olarak çıkıyor. Bu nedenle, devletini sevmiyor. “Devlet çalışmak istemiyor” ilkesi söz konusu değil. Yurttaş devletini seviyor, bağlı ama iktidardaki partiyi desteklemiyor. Başka bir yöntemle siyaset yapmayı savunuyor.

Diğer yandan, anayasal kural ve güvenceler aslında güvenlik soruşturmasının önünde bir engeldir çünkü kişilerin düşüncelerine göre, makbul vatandaş, kamu hizmeti yapabilecek vatandaş ya da yapamayacak vatandaş gibi bir ayrıma götürüyor. Şimdi, Anayasa’da bir kişinin düşüncelerinden dolayı kınanması bile yasaklanmıştır yani düşünce özgürlüğü vardır. Bu anayasal ilkedir ama benim düşüncemden dolayı kınanmam yasaklanmışken düşüncemden dolayı kamu hizmetine girmem engelleniyor. Bu çok daha vahim bir ihlali ortaya koyuyor.

70’inci madde ne? Bu da bir şart olarak kamu hizmetine girişte güvenlik soruşturmasının kullanılması, 70’inci maddeye de açıkça aykırılık teşkil etmektedir çünkü Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’na göre, her yurttaş kamu hizmetine girme hakkına sahiptir ve hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka, liyakatten başka, hiçbir ayırım gözetilemez. Bunu bütün Anayasa hukukçuları –bizler- hukukçular “liyakat” diye özetlerler. Şimdi, liyakat ölçüsü dışında güvenlik soruşturması getirilmesi Anayasa’nın temeline ve ruhuna aykırılık teşkil ediyor.

Bir sadakat tartışması da var tabii günümüzde. Devlete sadakat olup olmadığı, yani sadakat nedir, nasıldır? Bu gerçekten büyük bir saçmalık. Sadakat nedir ya? Sadakat, yasalara aykırı davranmamaktır, suç işlememiş olmaktır, ceza almamış olmaktır. Burada tabii ki en önemli boyutu... Şöyle bir şey de algılanmasın konuşmamızda: Herkes, suç işlesin işlemesin, ceza almış almamış olsun, memur olabilir demiyorum zaten. Yasalar çerçevesini çizmiş. Devlet Memurları Kanunu, 657 diyor ki: “Bir yıl - bazılarında altı aydır- üstünde ceza alanlar kamu görevi göremez.” Değil mi Sayın Cora? Yani bir hüküm var. Orada, memur olmak isteyen, kamu hizmetine girmek isteyen, öncelikle o engele takılıyor zaten. Nedir buradaki korunan? Hukuk devletin temel ilkelerine göre, suçu sabit oluncaya kadar

herkes masumdur, suçluluğu sabit oluncaya kadar; masumiyet karinesi, diğer arkadaşlarım da söyledi. Burada, masumiyet karinesine göre ceza almamış, soruşturması ve kovuşturması yok, ama diyorsunuz ki “Güvenlik soruşturmasına göre, ben, seni kamu hizmetine almıyorum.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İşte bu, keyfiyeti derinleştirecek, büyütecek, hukuk devleti ilkesinden hızla uzaklaşarak totaliter bir rejime doğru gidişin, maalesef, yapı taşı olarak önümüzde duruyor. Dünya deneyimlerinde de, uluslararası birçok hukuk belgesinde, araştırmalarda yani totalitarizme doğru gittikçe güvenlik soruşturmaları ve kamu hizmetine girişte işte bu tip engeller çıkarılıyor ve ne oluyor? Kişi özgürlüğü, güvenliği ve çalışma hakkı tümüyle ortadan kaldırılıyor. Yani bu konuda söylenecek gerçekten çok şey var, diğer grupların da bir kısmı söyledi.

Ben özetle şunu söylemeye çalışıyorum: Anayasa’ya göre, güvenlik soruşturmasının bu şekilde düzenlenmesi, kesinlikle tekrar Anayasa Mahkemesinden dönmesi gereken bir düzenlemedir. Anayasa Mahkemesi iptal etmiştir ve şu anda o iptalden dolayı “Birileri aman işe girmesin.” diye bu acele yapılıyor, “Bir boşluk var.” deniyor. Ama gerçekten endişeye mahal yok, bir boşluk falan yok. Zaten suçlu olan, zaten cezası olan, zaten kamu hizmeti göreviyle bağdaşmayan bir fiili olan kimse kamu hizmeti görevini yürütemez.

Şimdi, bir doktor düşünün, tıp fakültesini bitiriyor, altı yıl okuyor, işte ne bileyim, büyük zorluklarla bir sürü merhaleden geçiyor, Facebook’unda bir cümle yazdı diye ya da bir hâkim, bir savcı -herhangi bir kamu hizmetinden söz ediyorum- güvenlik soruşturmasında orada takılıyor ve hâkimlik yapamıyor ya da savcılık yapamıyor ya da öğretmenlik yapamıyor. Neymiş suçu? Siyasi düşüncesini açıklamış oluyor bir şekilde ama o doktor, hâkim, savcı eğer onu fiile döküp -yani eğer suçsa içeriği- bir ceza almış olursa zaten memur olamayacak.

Son olarak kişisel verilerle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Kişisel Verileri Koruma Kanunu çıktı. Biz de Mecliste tartıştık, koruma kurulu gelip İnsan Hakları Komisyonuna bir brifing verdi ve ben gerçekten sadece bir milletvekili olarak değil, bir insan olarak, bir yurttaş olarak dehşete düştüm. Çünkü Türkiye’de 82 milyon yurttaşın bütün verileri şu anda iktidarın elinde, emrinde. İstanbul seçimlerinde bu çok çıplak bir şekilde ortaya çıktı zaten, ispatlandı. 29’uncu maddeydi galiba, orada öyle istisnalar var ki herkesin kişisel verisi iktidardaki partinin elinde. Şunu yapabildi: “20 bin engelli var.” dendi, “Şu kadar sandık kurulu başkanı şu partidendir.” dendi yani bu kadar ileri gitti. İşte, güvenlik soruşturması ile bu kişisel verileri aynı anda düşünelim bir an, bu kişisel veriler güvenlik soruşturması kapsamında değerlendirilecek ve burada, tümüyle, bir partinin, iktidardaki partinin yandaşı olmayan, destekleyicisi olmayan, onu savunmayan hiç kimse kamu hizmetine giremeyecek ve bütün yurttaşların hak ve özgürlükleri temelden çiğnenmiş olacak diyorum.

Hâlâ çok geç değil yani behemehâl bu teklifin Anayasa Komisyonuna gelmesi gerekiyor. Bu konuda bütün partilerden oluşan temsilcilerle ayrıca bir komisyon kurabiliriz, bunları tartışabiliriz çünkü bu çok tehlikeli bir gidişat yani iki gün içinde bunu yasalaştırılalım demek yangından mal kaçırırçasına bir işleme işaret ediyor. Bu teklifimizi de sunmak istiyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak bizce sizin yetkinizde de var. Yani bu Plan ve Bütçenin alanı değil; bu, Anayasa ve Adalet Komisyonuna gitmesi gereken bir tekliftir diyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet teşekkür ediyorum.

Sayın Kılınc, buyurun lütfen.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; söz konusu teklifin 2'nci, 3'üncü ve 9'uncu maddeleri, belirtildiği gibi, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasıyla ilgili düzenleme içeriyor.

Birçok yanıyla değerlendirme yapıldı, Anayasaya uygun olmadığı için. Yeni bir ihtiyaç olarak gündemimize gelmiş bu teklif, sakıncalarıyla da içeriğine ilişkin eleştirilerle de usul yanıyla da hangi komisyonlarda değerlendirilmesi gerektiği yanıyla da bir değerlendirme içinde. Ayrıca, uygulamalarıyla ilgili de şimdiye kadarki uygulamalarının aynı zamanda siyasetle nasıl ilişkilendirildiği ya da bir seçimde nasıl değerlendirildiğiyle ilgili bilgilere de vâkıfız, burada da değerlendirildi.

Ben bir başka yanıyla ele almak istiyorum konuyu. Sayın Başkan, 2014 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin karşı karşıya kaldığı sorunlar nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde güvenlik ve istihbarat kuruluşlarını ve faaliyetlerini denetlemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu kurulmuştur. 2014 yılında kurulan bu Komisyon Türkiye Büyük Millet Meclisinde faaliyetlerini kendi yasasına uygun bir biçimde yürütmektedir. Bu Komisyon özel yasayla kurulmuş, denetleyici bir komisyon olmakla birlikte, Komisyonun görevleri arasında güvenlik ve istihbarat hizmetleri sırasında elde edilen kişisel verilerin güvenliğini ve bireyin hak ve özgürlüğünü koruyucu öneriler geliştirmek de bulunmaktadır. Bir yanıyla bakıldığında söz konusu teklifler tümüyle, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonuna da bu tekliflerle ilgili değerlendirmelerin alınması için mutlaka gelmesi gereken konular.

Bu Komisyonun özelliği... Biz bu Komisyonda resen bir değerlendirme yapamayız. Türkiye Büyük Millet Meclisinin verdiği görev sınırı içerisinde ele aldığımız konular, yaptığımız toplantılar ve değerlendirmeler de toplantıyla sınırlı kalmakta, dolayısıyla devlet sırrı olmaktadır.

Şimdi demek ki biz yeni bir güvenlik soruşturması ihtiyacıyla karşı karşıyaysak aynı zamanda bu konunun hem Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda değerlendirilmek üzere gelmesi gerekmektedir hem de söz konusu yasa teklifinin içeriği aynı zamanda bir denetimi de gerektirdiği ve Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunun görevinin tam da güvenlik soruşturmasını yapmakla yetkilendirilen Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığını, Emniyet Genel Müdürlüğü güvenlik ve istihbarat dairelerinin yaptığı faaliyetleri, Jandarma Genel Komutanlığının güvenlik ve istihbaratla ilgili yaptığı faaliyetleri denetlemek olduğu için, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunun söz konusu yasasında da mutlaka bir değişikliğe gitmek gerekir.

Şimdi, bu ihtiyaçlar nereden? Bir, evet, 15 Temmuz yaşandı, o nedenle de düzenlemeler yapıldı, bunların sakıncaları ya da Anayasa'ya aykırılığı da ortaya çıkmış oldu ama bir de hem devletin yönetimine hem toplumun üzerinde bıraktığı etkilere baktığımızda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Birkaç dakika daha rica ediyorum.

...bu güvenlik soruşturmalarının hem devletin güvenlik ve istihbaratla ilgili kurumlarında zaten sonuçlarını hep birlikte yaşadığımız olayların hazırlanmasında ama aynı zamanda toplumun ayrışmasında ve toplumun bazı kesimlerinin bu kurumlara kapalı hâle getirilmesi gibi bir sonucu doğurmakta. Yani yaptığımız güvenlik soruşturmalarında kimlerin güvenli olup olmadığına bakmak yerine ya da bu kurumlarla ilgili, söz konusu görev alacak kurumlarla ilgili, bu kurumlarda liyakatle kimin çalışıp çalışmayacağına bakmak yerine, hangi kesimlerin ve kimlerin olmaması gerektiğine ön bir kararla çalışılmakta.

Şimdiye kadar, Adalet ve Kalkınma Partisinin on yedi yıllık iktidarıyla sınırlı bir değerlendirme değil söylediklerim. Sonuçta, devlet kurumlarımızda daha önce birbirleriyle iltisaklı olan kesimlerin bu kurumlarda daha fazla çalışmasını ve sonuçta bu çalışma arkadaşlığının, aynı zamanda başka hiyerarşilere bağlılığının da devamını beraberinde getirmekte.

Sonuçta, söz konusu taslak, usulen ifade edildiği gibi eksik, uygulamaları açısından ciddi sonuçlar ve sakıncalar doğuracak, doğru bir denetlemeyi de engelleyecek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi komisyonları içerisinde bile doğru bir değerlendirmeye fırsat olmaksızın ve her gün aynı sıralarda aynı yakınlıkta bulunduğumuz arkadaşlarımız tarafından gelmiş bu tekliflerin Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu yok sayılarak yapılan bu değerlendirmenin her bakımdan sakıncalı olacağını görüyoruz. Dolayısıyla, bu 2, 3 ve 9 sayılı maddelerin ciddi sakıncalar yaratacağını ve devletin işleyişinde kolaylaştırıcı değil; tam tersine, sıkıntı ve sorun yaratacağını öngörüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kılınc çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır buyurun lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi Sayın Başkanım, özellikle, bütçeden hemen sonra böyle bir kanun teklifini burada tartışıyoruz. Eğer ki Anayasa Komisyonunda ya da Adalet Komisyonunda bunu tartışmıyorsak biz “plan bütçe ve torba yasa komisyonu” olarak tek bir komisyon yapalım, diğer komisyonlar kaldırılсын, sırayla nöbet hâlinde görüşelim. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir karar, devlet memurlarını ilgilendiren bir durum -bakın, defalarca devlet memurlarının durumu geçiyor burada- bunun konuşulması gereken yer, Anayasa Komisyonu. Neden burada tartışıyoruz bunu? Ben Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir kanunu, memurun durumunu, statüsünü burada konuşacağım, oy kullanamayacağım veya Adalet Komisyonu üyeleri... Gerçekten, doğru bir şey değil bu. Ya, o zaman, gerçekten, tüm komisyonları kapatalım, tek bir komisyon olsun, torba komisyonu olsun, nöbet çizelgesini koyun, gelip burada çıkaralım. Bu, tekniğe gerçekten aykırı bir durum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu arada şunu da söyleyeyim: 1993 yılında 4045 sayılı Kanun Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş, o bilgiyi de vereyim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yanlış ya, yanlış. Gerçekten yani ben bunu... Değerli milletvekili dedi, bakın, şunu söylüyor: Sayın Milletvekili “Hukuki bir konuda yorum yapıyorum, hukukçu değilim.” diyor. Doğru ama bunun tartışılması gereken yer hukuk komisyonu, gerçekten öyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, hukukçusunuz siz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben bir bitireyim, bakın sataşmak anlamında söylemedim, lütfen... Ben bir sıkıntıyı söylüyorum burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen, lütfen...

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Eğer ki bir ülkede hukuk devletinden bahsedeceksek devletin eylemlerini sınırlayan kurallar olmak zorunda. Tamamen soyut, MİT’in, istihbaratın, valinin, kaymakamın iradesine bırakırsak ve bir de bu durumu Anayasa Komisyonunda, Adalet Komisyonunda tartışmazsak bir yere varamayız. Ben öncelikle, bunun sıkıntı olduğunu söylüyorum. Bence Sayın Başkanım, evet, yetkiniz de var... Bir de acelemiz ne gerçekten? Yani insanlar günde beş saat uyuyor ve bir gün sonra cumartesi bu yasa teklifi görüşülecek, vaktimiz de var. Bunu Anayasa Komisyonunda uzun uzun tartışalım, ortak bir akılda buluşalım, daha iyi bir sonuç çıkacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, süreçle ilgili değerlendirmelerimi paylaşmak isterim. Biliyorsunuz bir olağanüstü hâl yaşadık ve bir darbe girişiminden sonra devlet kendi refleksleriyle, eli değmişken de kendisinin beğenmediği, muhalif saydığı bütün herkesi devletten temizlemek ve mümkünse bir daha kamu görevine almamak üzere, 676 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle güvenlik soruşturmasını ve arşiv araştırmasını herkese teşmil etmişti ve bunun son derece keyfi ve kolluğun yetkilerinin sınırlarının belirsiz bir şekilde kullanıldığı ve sonuç olarak büyük mağduriyetlerin yaratıldığı bir süreç yaşanmıştı. Şimdi, bu kanun teklifini savunan arkadaşlar tarafından deniliyor ki: “Biz bir FETÖ belası yaşadık ve dolayısıyla da biz artık devletimizi daha dikkatli korumak zorundayız.” gibi bir yaklaşım var. Oysa bu yaklaşım, başından sonuna sakat arkadaşlar. Zaten 4045 sayılı Kanun var idi ve 4045 sayılı Kanun uyarınca, devletin kritik birimlerinde, Milli Savunmada, orduda, poliste ve birçok yerde zaten güvenlik soruşturması yapıyor idi. Ama bu süreç içerisinde bu kurumlar FETÖ'ye peşkeş çekildi, FETÖ'ye teslim edildi. Demek ki ne bu kanunun gerekçesi FETÖ'yle mücadele veya onun benzeri, FETÖ gibi terör örgütleriyle mücadele ve ne de biz bununla böyle bir sonuca ulaşamayız. Dolayısıyla, sonuçta, bir Anayasa Mahkemesi kararı geldi. Anayasa Mahkemesi kararı, pısrık bir karar. Aslında, Anayasa Mahkemesinin bu kanunu çok daha açık bir biçimde, sınırları belirsiz, yetkisi belirsiz ve gerektiğinde bu soruşturmayı yapan kişiye yargı yetkisi vermesi dolayısıyla iptal etmesi gerekirken kimi cümlelerinde bunu söylemeye çalışmış ama Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na dayanmış daha çok ve şimdi, bu kanun teklifini hazırlayanlar da onun üzerinden daha çok giderek bu ayıbı örtme girişimindedir. Oysa burada yapılan, olağanüstü hâlin fiilen devamıdır. Olağanüstü hâlde ne yapıyor idiyse bu önümüze getirilen torba yasanın 2'nci, 3'üncü ve 9'uncu maddeleri dolayısıyla aynen yapılmaya devam edilecek. Bu olağanüstü hâldeki uygulama, bütün kamu kurumlarına girecek her türlü personel için teşmil olacak ve orada kim görevliyse nasıl görevlendirildiyse o kişinin siyasi iktidarın etkisi altında kalacağı çok açık. Kimi beğenmiyorsa siyasi iktidar, onun kamu görevine alınmaması konusunda kendince bir işlem yapacak. Bunun Anayasa'ya aykırılığı zaten tartışılacak bir şey değil. Başta hukuk devleti ilkesinden, eşitlik ilkesinden, ayrımcılık yasağından, ifade ve düşünce hürriyetinden, kamuda çalışma hakkından, nereden tutarsanız tutun aslında bunun açıkça Anayasa'yı ihlal ettiği ortada.

Zaten maalesef, hem Anayasa'nın hem İç Tüzük'ümüzün sürekli olarak çiğnendiği, ihlal edildiği bir süreci yaşıyoruz. Biz bu kanun teklifinin bu maddelerinin böyle bir Komisyonda değil, Anayasa Komisyonunda tartışılması gerektiğini düşündük ve bu düşünceyle, 11 Anayasa Komisyonu üyesi milletvekili olarak Anayasa Komisyonu Başkanlığına başvurduk. İç Tüzük'ümüzün 26'ncı maddesinin dördüncü fıkrası son derece açık. 3'te bir imzayı bulduğunuz zaman komisyonun toplanması gerekir ama bize göre maalesef -bilerek kullanıyorum, üzülererek kullanıyorum- bir paçavra görüşle Anayasa Komisyonu Başkanlığı Anayasa Komisyonunu toplamaktan imtina ediyor. Şimdi, İç Tüzük sürekli ihlal ediliyor, Anayasa sürekli ihlal ediliyor ve Anayasa Mahkemesi de maalesef, bunlara son derece sessiz kalıyor.

Ama değerli arkadaşlar bize deniliyor ki –birazdan, çok uzatmayacağım ama bir iki noktaya değinip bırakacağım- “Somut konuşun, soyut anlatmayın.” Somut konuşalım o zaman. Şimdi, Sayın Cora arkadaşım bu kanun teklifini hazırlayanlardan birisi olduğunu söylüyor. Tabii, onun öyle hazırlamadığını hepimiz biliyoruz, kendisi de biliyor, buradaki herkes de biliyor. Dolayısıyla aslında,

bu ucube sistemin bir diğer sonucu. Sonuç olarak, bunun nerelerde hazırlandığını kimin ihtiyacı olduğunu nasıl getirildiğini tahmin etmek elbette zor değil. Bu sizin suçunuz da değil, sizin günahınız da değil Sayın Cora.

Şimdi 9’uncu maddeye bakıyoruz. Bakın, 9’uncu maddeden somut gidelim. Değerli arkadaşım ben sizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, süreniz doldu.

MURAT EMİR (Ankara) – Süre kısıtlaması yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Var, var.

MURAT EMİR (Ankara) – Bana gelince mi süre kısıtlaması var?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, size gelince...

MURAT EMİR (Ankara) – Burası babanızın malı değil.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne biçim konuşuyorsun sen ya! Senin babanın malı mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bir dakika... Bir dakika, sakın olun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bir milletvekili ya!

MURAT EMİR (Ankara) – Ben milletvekiliyim, benim sözüm kesiliyor burada.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir dakika, dinleyin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Demin söylüyorsun “Paçavra bir karar aldı.” diyorsun, ne demek bu ya!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çelebi...

MURAT EMİR (Ankara) – Paçavra bir karar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Senin babanın malı mı burası?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çelebi...

MURAT EMİR (Ankara) – Anayasa Komisyonunun kararı paçavra bir karar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, arkadaşlar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok yanlış bir cümle kullanıyorsun.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben ne konuştuğumu biliyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Komisyonu idare eden milletvekiline “Burası babanın malı mı?” diyemezsin.

MURAT EMİR (Ankara) – Siz boşuna girmeyin araya, ne konuştuğumun gayet farkındayım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Lafını geri al. Ayıp, ayıp! Çok yanlış bir şey konuşuyorsun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, şimdi, ben de buradaydım. Arkadaşlar, ben size söz vermeyeceğim anlamına gelmiyor. Siz beni dinlemeden, oradan kendi yorumlarınızı yaptınız. Ben de buradaydım, Başkan öyle dedi. Tabii ki ben size tekrar söz vereceğim tamamlamanız için ama sonuçta, süresiz bir görüşme yapmıyoruz tabii ki yani onu da ifade edeyim.

Buyurun tamamlayın.

Ayrıca burası benim babamın malı değil. O sözünüzü geri almanızı istiyorum. Hiç kimsenin babasının malı değil. Ben de sizler adına, burada bu Komisyonu yönetmeye çalışıyorum, düzeni sağlamaya çalışıyorum. O sözünüzü de düzeltmenizi istiyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu Komisyonda, bu oturumda süre kısıtlaması olmadığını biraz önce Sayın Başkan ifade etti. Siz bana “Konuşun.” diye söz vermelisiniz “Sözünüzü tamamlayın.” diye veremezsiniz. Bakın, eğer bir uygulama var ise bu uygulamanın baştan konulması gerekir. Ben konuşurken uygulama başlatırsanız, ben size “Burası sizin babanızın malı mı? Keyfi yönetemezsiniz.” demek zorundayım. Bakın, siz burada İç Tüzük’e göre orada oturuyorsunuz, İç Tüzük’ü uygulayacaksınız. İç Tüzük, sözümü bitirene kadar benim söz hakkımı bana veriyor ve bu hakkı, sizden değil milletten aldım ben. Anlatabildim mi? Ben de her tür karara “paçavra” diyecek yetkide birisiyim; isteyen gelir, benimle tartışır, ben onlarla tartışacak kabiliyetteyim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen, sözlerinizi tamamlar mısınız.

MURAT EMİR (Ankara) – Bunların hiçbiri...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, sözlerinizi tamamlayın o zaman.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın siz bana sözlerini tamamla, diyemezsiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Derim ben.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben konuşmama devam edeceğim, ben konuşmama devam edeceğim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bu tarz konuşmaya...

MURAT EMİR (Ankara) – Ne varmış tarzımda?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Komisyonun ve görüşmelerin sağlıklı açısından bu tarz bir konuşmaya, ben konuşmanızı tamamlayın, derim.

MURAT EMİR (Ankara) – Gayet sağlıklı tartışıyoruz, neyi eksik?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) – Devam ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamlayın, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, ben Sayın Cora’da kalmıştım. Somut örnek verecektim ve değerli Cora arkadaşım, benim Parlamentoda çalışma arkadaşımdır, asla kendisini üzmemek gibi derdim yok. Aynı sözleri onun da bana söyleyebileceğini bilerek konuşuyorum, sakın yanlış anlama olmasın.

Bakın, 9’uncu madde... Velez ki ben mesela, Sayın Cora’nın güvenlik soruşturmasını yapan bir görevli olsaydım... “Anayasa’ya ve devlete sadakat ve bağlılık” diyor. Bence Sayın Cora, Anayasa’ya bağlı değil. Mesela değil, bence değil arkadaşlar. Anayasa çiğnenirken sessiz kalıyor, Anayasa ihlal edilirken sessiz kaldı, Türkiye anayasasızlaştırılırken oy kullandı; bana göre, değil. Ha, o da aynısını bana söyleyecektir, itirazım yok. Burada şu sakatlığı anlatmaya çalışıyorum: Değer yargılarımızın, değerlendirmelerimizin ne kadar taraflı ve subjektif olabileceğini ve bu kararlarla insanların hayatı üzerinde oynayabileceğimizi, dolayısıyla bir kanunun böyle yazılamayacağını, böyle yazılmış bir kanunun kanun olamayacağını anlatmaya çalışıyorum.

Bakın, “Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak” diyor. Terör örgütü kim mesela, en popülerleri? FETÖ. FETÖ’yle eylem birliği olanlar yok mu içinizde zamanında? “17-25” diyorsunuz milat. Yani 17-25’ten önce eylem birliği içerisinde olan yok mu? Var. E, şimdi bunları nasıl değerlendireceğiz arkadaşlar? Buradan baktığınız zaman, böylesine keyfiliğin önünü açan, böylesine objektif değerlendirmelerden uzak ve kendi devletini yaratan, kendine yakın kamu görevlisi yaratmaya

alışan ve kendi iktidarını böyle sürdürmeye çalışan bir durumla karşı karşıyayız. Oysa devleti liyakatle yönetmek zorundayız. Devletin elbette ki kritik yerlerine alacağı personel açısından -Anayasa Mahkemesinin de vurguladığı gibi, hatta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de vurguladığı gibi- bu hak vardır. Ama bunun mutlaka demokratik devlet ilkelerine uygun olması beklenir ve bunun mutlaka kriterlerinin başının sonunun belli olması gerekir. Bakın, Anayasa Mahkemesinin bir kararından bir alıntı okuyacağım size, diyor ki: “Kamu makamlarına hangi koşullarda ve hangi sınırlar içinde tedbirler uygulama ve özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelerde bulunma yetkisi verildiğini yeterince açık göstereceksin.” Bakın, sadece özel hayatın gizliliğinden bahsetmiyor. Yani burada kamu görevlisi -yani MİT’s e MiT, savunmaysa savunma, kamu grevlisiyse kamu görevlisi- bu kişi hangi koşullarda ve hangi sınırlar içerisinde güvenlik soruşturmasını yapacaktır?

OTURUM BAşKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet Sayın Emir, teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Dolayısıyla değerli arkadaşlar...

Bitiriyorum Sayın Başkan, sabrınız için de teşekkür ederim ama uygulamanızı bir kez daha protesto ediyorum. Bu, olağanüstü hâlin kalıccılaştırılmasıdır; bu, parti devletinin nnn aılmasıdır; bu, haksızdır, hukuk dışıdır ve kesinlikle karşı çıkılması gereken bir yasa taslağıdır. Bunu şiddetle reddediyoruz ve şimdiden uyarıyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAşKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli arkadaşlar, ben biraz önce salondaydım. Sayın Başkan nezaket gösterdi Sayın Beştaş’a ve o da o nezaketin karşılığında, o nezakete uygun bir şekilde konuşmasını sonlandırdı. Bunu ben de izledim. Ben de aynı şeyi size yapacaktım. Başkanın ayarladığı süre bitmişti ama siz beklemeden, her zaman olduğu gibi, buraya geldiğinizde, ben ynettiğimde aynı davranışta bulunuyorsunuz. Siz beni protesto ettiniz, ben de bu davranışınızdan dolayı sizi kınıyorum.

Görüşmelere on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.31

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.47****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 27’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere devam ediyoruz.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve Komisyonumuzda bizlerle birlikte olan değerli bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tabii ki bu eleştiri yapıldı birkaç kez ama ben de bir kez daha altını çizerek, vurgulayarak söylemek istiyorum. Şu anda biz, bir bütçe görüşmesi yapılırken -Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri özelinde söylüyorum- Komisyonumuzdan geçmiş bir bütçe Meclis Genel Kurulunda görüşülürken bizi Meclis Genel Kurulundan alkoyan ve gündem dışı bu madde, bu söz konusu torba kanun üzerine buraya gelmek zorunda bırakan bu süreç dolayısıyla üzüntümü ifade etmek istiyorum, bunun doğru olmadığını, bu uygulamanın yasama etkinliği açısından doğru olmadığını da özellikle belirtmek istiyorum.

İkincisi: Komisyonumuza iletilen ve Sayın Salih Cora ve Abdullah Güler milletvekili arkadaşlarımızın bize sundukları bu kanun teklifinin adı üzerinde bir kere ben bir eleştiri yapmak istiyorum. Adı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”.

Değerli arkadaşlar, bugüne kadar torba kanunlar çok geldi gitti ama kanunlar, asal, temel, içeriğindeki bir kanun ismi üzerinden anılır. Biz bunu nasıl anacağız yarın bir gün? “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” görüşülmüştü. Hangisiydi o? Nasıl bir kanun teklifi bu?” Yani bu başlı başına ciddi bir, fatal bir hatadır diye düşünüyorum. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum Sayın Başkan. Gerekliyse bunun adı üzerinde bir değişiklik yapılmasının, Başkanlık olarak sizin önerinizle veya teklifi getiren arkadaşlarımızın bizzat önerisiyle bu değişikliğin yapılmasının doğru olduğunu düşünüyorum. Evet, içerisinde farklı kanunlar üzerinde değişiklik yapılmış. Ağırlıklı olarak kamuoyunda bu “Güvenlik soruşturmasıyla ilgili kanun teklifi.” diye konuşuluyor, tartışılıyor ama baktığımızda içerisinde başka ciddi meseleler de var, bunların birkaçına değinmek istiyorum.

Bir kere, Anayasa Mahkemesinin, ülkenin en üst yargı organı olarak vermiş olduğu bir kararın hemen ardından onu sanki arkadan dolandır gibi, onu suistimal eder gibi bir teklif geliyor. Aynı zamanda, teklifi getiren arkadaşlarımızın verdiği emeğe saygıyla bunu söylüyorum ama sanki Anayasa Mahkemesinin kararının özünde OHAL sürecine ilişkin çıkmış bir düzenlemeyi iptal ediyor. Aslında, normalleşen bir döneme girmesini öneren bir karar olmasına rağmen şimdi biz yine OHAL koşullarını yeniden getirmeye çalışan bir kanun teklifi üzerinde görüşüyoruz. Bunu da tabii ki bu kanun teklifinin içerisindeki diğer maddeler üzerinden de değerlendirdiğimizde... Çünkü maddi birtakım, parasal birtakım sonuçları olan meseleler de var ki bunların etki analizinin de yine gelmediğini, gelmesinin gerekli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Tabii ki bu güvenlik soruşturmasıyla ilgili konu

da daha baştan bir kişiyi suçlu ilan etmek ki masumiyet karanesi üzerinden baktığımızda, suçsuzluk karanesi üzerinden baktığımızda bunun bir ihlal olduğunu da ben de özellikle belirtmek isterim. Tabii, içeriğinde eleştirilecek başka birçok mesele var, onları daha sonra maddeler üzerinde belki ifade etmek daha doğru olur.

Değerli arkadaşlar, burada bir başka önemli husus, bu kanun teklifinde bazı maddeler var ki sanki bazı kurumlara -ki yerel yönetimlere- ceza verir gibi maddeler. Biliyorsunuz, örneğin, geçenlerde İstanbul Büyükşehir Belediyesinin -su parasıyla ilgili İSKİ'nin birtakım sorunları- maddi anlamda sorunları olduğu için bir su zammı gündeme gelmişti. Büyükşehir Belediye Meclisinin çoğunluğu AK PARTİ'de olduğu için veya Sayın İmamoğlu çoğunluğa sahip olmadığı için, meclisten bir ret yedi ve İSKİ o su zammını yapamadı.

Bu kanunla getirilen bir başka konu yani bu Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleri için işte “Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesini geçemez.” diyerek...

Müze ve ören yerlerini kim işletiyor değerli arkadaşlar? Kültür ve Turizm Bakanlığı müze ve ören yerlerinin işletilmesini ihaleyle devrediyor, değil mi? Ücretini DÖSİMM Kartı, Müze Kartı üzerinden Kültür ve Turizm Bakanlığı alıyor ve işleticiye hak ediş ödüyor, değil mi? Burayı bir şirkete ihale vermişsiniz, bir özel sektör kuruluşu buranın işletmesini üstlenmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Kanun onu kapsamıyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Kapsamıyor” derken... O zaman bir açıklama getirir misiniz, neyi kapsıyor Sayın Cora?

SALİH CORA (Trabzon) – Sadece Kültür ve Turizm Bakanlığının işlettiği müzeleri.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “İşlettiği” demiyorsunuz, “Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleri” diyorsunuz. Kültür ve Turizm Bakanlığının müze ve ören yerlerini Kültür ve Turizm Bakanlığı ihale verip işletiyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkasına ihale edildiği zaman onu kapsamaz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nasıl olur ya? Onlar bağlı değil mi Kültür ve Turizm Bakanlığına? Yani bir yeri ihaleyle başkasına verdiğinizde bir kamu kurumu, bir işletmenin işletme hakkını başkasına devrettiğinizde...

SALİH CORA (Trabzon) – Kültür ve Turizm Bakan Yardımcımız da burada, daha detaylı bilgi verir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet. O zaman bir açıklama rica edelim çünkü burada aynı zamanda “Belediyelerin veya Büyükşehir Belediyelerinin su ve kanalizasyon idarelerinin aynı dönemdeki su tarifesinde kamu kurum ve kuruluşlara uygulanan su ve atık su tarifesinin yüzde 10'unu geçemez.” diyor ayrıca içeriğinde. “Kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesini geçemez.” diyor. Yani belediyelerin su ve atık su üzerinden gelir kaynaklarına sınır getiren, onu önleyen hatta onların burada, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda yer alan “Kaynaklardan elde edilen su, gaz, jeotermal, akışkan ve buharın elde edilmesi, iletilmesi ve kullanılması için büyükşehir belediyeleri, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince uygulanan ve tarifelerinden kaynaklanan alacak asıllarının yüzde 50'sinin peşin ödenmesi kaydıyla, geri kalanının tahsilinden vazgeçilir.” gibi bir hüküm var mesela. Yani belediyenin buradaki gelirini kısıtlayan, sınırlayan, düşüren 13'üncü madde bu kanun teklifinde, 12'nci madde yine aynı şekilde... Yani bu düzenlemeleri ben açıkçası, bu su ve kanalizasyon işleri İSKİ, İzmir'de İZSU, Ankara'da ASKİ gibi Mersin, Adana... Yani çok temel, özellikle İstanbul, müze ve ören yerlerinin çok yaygın olduğu ve belediyeler için, yerel yönetim için, yani yerel yönetim sonuçta bir kamu kurumu

olarak yine halka hizmet eden, yerelde kendi belde sakinlerine hizmet eden ve bunun için de gelir ihtiyacı olan bir kurum. Bir kurumun gelirini kısıtlıyorsunuz, öbür kurumu buradan kazançlı çıkarmaya çalışıyorsunuz. Bu nasıl tarif edilebilir? Ben, açıkçası, bunu algılayabilmiş değilim. Bu maddelerin de aslında üzerinde önemle durulması, hassasiyetle durulması gerektiğini özellikle düşünüyorum.

Yani sonuçta, genel olarak bir değerlendirme yaptığımda: Evet, devlet yaşayan ve yaşaması gereken bir organizmadır ve onun hayatta kalması, yaşaması, büyümesi, gelişmesi esastır ama adalet de mülkün yani devletin temelidir. Biz, adalet ortadan kalkınca -ki buradaki maddelerin büyük bir kısmında adaleti ortadan kaldıran hükümler olduğunu ifade edebilirim- aslında, devleti yaşatmanız, devletin canlı kalabilmesi ve onunla birlikte milletin huzuru, refahı, bekası ortadan kalkacaktır diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum sözümü.

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve ören yerleriyle ilgili Bakanlıktan bir açıklama gelirse neden yapıldığını da özellikle... Sayın Cora, bu konuda teklif verdiniz, ben bunu aslında sizden duymak isterdim teklif açısından ama...

Bakın, başka bir şey daha söyleyeyim: Ben geçenlerde bir kanun teklifi verdim. Hemen, şimdi önümde, verdiğim kanun teklifinde 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere şu fıkra eklensin demiştim, bakın bu önemli, dedim ki: "İl özel idareleri ve belediyeler, belde sakinlerinin sağlığını yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi ve çevre sağlığını gözetmek ve koruyabilmek, belde ekonomisinin canlanması ve gelişimini sağlayabilmek üzere -belediyeler- gerekli görülen durumlarda ürettikleri mal ve hizmet bedellerini, ticaret ve sanayi odaları ile esnaf ve sanatkârlar odalarına bağlı olan ve -özellikle çift tırnak içinde söylüyorum- halk ve çevre sağlığını doğrudan ilgilendiren işletmeler için ücretsiz veya indirimli tarife uygulayabilirler." Esnaf, örneğin pastacı esnafı, fırın esnafı, hijyen açısından ve üretim, işgal alanı açısından çok su kullanan esnafa bu kanun nedeniyle farklı bir tarife uygulayamıyor belediyeler; uygulayabilsinler, esnafımız daha ucuz, daha indirimli su tarifesinden yararlanabilsin diye bir teklif verdik, hâlâ bekliyor ama burada görüyoruz ki gelen teklif, yerel yönetimlerin, belediyelerin bu gelirini kısmak, kesmek, bunun üzerinden başka bir kamu kurumunun yararına bir işlem yapmak gibi bir durum da var. Bu maddelere de ben, hazırunun dikkatini çekmek istiyorum.

Sayın Başkan, eğer izin verirseniz bilahare bu konuda Sayın Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısının açıklamasından sonra bir soru oluşursa -karşılıklı olmamak üzere- görüş bildirmek isterim.

Şimdilik sözlerimi burada sonlandırıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii arkadaşlarımızla bizim, sabahki yapmış olduğumuz görüşmede -tabii, grup sözcülerimizde vardı tüm partilerin- müstecirin normal fiyatı neyse onu uygulayacağına yönelik bir bilgi verdi arkadaşlar. Ama netlik oluşturulması açısından şimdi arkadaşlar dediler ki: "Madem böyle bir netlik yok, bir önerge hazırlayalım." O önerge doğrultusunda da sizler de uygun görürseniz, Komisyon üyelerimiz yani müstecirin, normal ücret neyse, fiyat neyse onu ödeyeceğine dair bir önergeyi kabul ederek netliğe kavuşturmuş oluruz diye düşünüyorum açıkçası.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu telaşın nedenini sormak lazım. Hepimiz biliyoruz, sabahlara kadar çalışıyoruz ama böyle bütçe görüşmelerinin ertesi günü, Genel Kurulda herkesin yorgun olduğu bir zamanda, bu denli önemli bir kararın görüşülmesi çok iyi niyeti göstermiyor.

Şimdi, zaten OHAL döneminin çok ağır insan hakları ihlalleri oluşturan bir yasaydı güvenlik soruşturması. Anayasa Mahkemesinin iptal etmesi son derece uygun, son derece Anayasa'ya uygun bir karar, hukuken doğru bir karar, gecikmiş bir karar. Aradan üç buçuk yıl geçti, on binlerce kişinin hakkı, hukuku çiğnendi ve şu anda Anayasa Mahkemesi bu kararı verdikten sonra alelacele bir şekilde tekrar 2'nci bir hamle yapıldı. Demek ki birtakım suçlar örtbas edilmeye çalışılıyor ve birtakım ihlaller devam ettirilmeye çalışılıyor. Aslında, Anayasa Mahkemesinin kararından sonraki 153'üncü maddeye göre, yasamanın bu kararı dinlemesi lazım, buna rağmen yeni bir yasa girişimi apaçık tekrar Anayasa Mahkemesine gidecek ve tekrar iptal edilecek, çok açık ve net ortada. Yani, bu devlete, bu millete bu zaman kaybı niye yaptırılır, bunu anlamak mümkün değil. Beş altı ay sonra tekrar bir iptal, o zaman 3'üncü bir yasa mı getireceksiniz? Yani, bütün millet bununla mı uğraşacak? Bütün mesai buna mı harcanacak? Gece gündüz şu anda bunu tartışacağız. Bir büyük yanlış yapılacak ve o yanlış besbelli ki şu anda ki yasayı iptal eden Anayasa Mahkemesi tekrar iptal edecek. Bu yanlıştan dönmek gerekiyor, bunu Anayasa Komisyonunda görüşmek gerekiyor.

Şimdi, süreç içinde güvenlik soruşturmalarıyla ilgili çok başvuru aldım. On binlerce genç büyük mağduriyetler yaşadı. İdare mahkemelerine yansıyan dosyalarda o fişlemeleri gördüm, skandal fişlemelerdi. Emniyet İstihbarat yapmıştı ve kişinin kendisiyle bile ilgili olmayan, kişinin annesi, babası, ağabeyi, ablasıyla ilgili bilgilerden kaynaklanarak kişi hakkında olumsuz kararlar veriliyordu. Mesela, kişinin babasının HDP il yönetiminde olması veyahut da annesinin işte falanca okulda bir çalışan olması, falanca kreşte çalışması, ağabeyinin bir okulda staj yapması, banka akışının olması, bunun gibi bilgilerden dolayı güvenlik soruşturması olumsuz geliyordu. Binlerce insan mağdur oldu, aylarca bekledi. Tıp fakültesi öğrencilerini düşünün, çok ağır bir eğitim geçirirler, altı yıllık tıp fakültesini bitirdikten sonra başvuru yaptılar ve bu gibi nedenlerden dolayı sekiz dokuz ay bekletildikten sonra olumsuz cevaplar verildi. Yine, bunların idare mahkemelerine yansıyan dosyalarını takip ettim, bunun benzeri skandal Bakanlık savunmaları gördük. Gerçekten, yasal birtakım kriterler ileri sürülerek güvenlik soruşturmalarının olumsuz geldiğini söylenmişti. İdare mahkemeleri bozsa bile siyasallaşan yargıda bakıyorsunuz bölge idare mahkemeleri, işte “Sadakat içinde olmalıydı.” gibi birtakım ibareler kullanarak iktidara sadakat içinde olmayan bu kişilerin devlet memuru olmasının önüne geçiyorlardı. Bunlar kabul edilecek hadiseler değil. Şu anda aylardır bekleyen güvenlik soruşturması mağdurları var, atanamayan öğretmenler var, on binlerce kişi şu anda ayağa kalkmış durumda ve büyük bir tepki gösteriyorlar ve milletin Meclisinde de böyle yangından mal kaçırır gibi bu yasa çıkartılmaya çalışılıyor, olacak iş değil gerçekten bu kabul edilecek bir iş değil. On binlerce kişinin mağdur olduğu bu yasa böyle doğru dürüst görüşülmeden, mevzuata uygun bir şekilde görüşülmeden, Anayasa Komisyonunda, Adalet Komisyonunda görüşülmeden, apar topar geçirilmeye çalışılıyor.

Ben size isterseniz bununla ilgili tüm idare mahkemesine yansıyan Emniyet İstihbaratın fişleme belgelerini de gösterebilirim. Biraz evvel elimde bir belge vardı. Mesela, din adamları sendikası DİVES'e üye diye bir kişi hakkında birileri bir bilgi vermiş, bu kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye...

Efendim, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bu kişinin bu sendikaya üye olması dolayısıyla hakkı, hukuku çiğnenmiş. Yine annesi veya babası KHK’li diye birçok kişinin atamasının yapılmadığını çok iyi biliyoruz, veyahut da işte bir sendikada, bir dernekte birtakım bağlılığı var diye... Bakın, bu inanılmaz bir şey: Ben Millî Eğitim Bakanına gittim, kendisi bana bunu itiraf etti. “Ben göreve geldikten sonra kişinin kendisiyle ilgili olan durumlardan dolayı güvenlik soruşturması yaptım. Benden önce kişinin annesi, babası, abisi, ablasıyla ilgili durumlardan dolayı olumsuz sonuçlar verilmiş.” dedi. Direkt, Millî Eğitim Bakanı bunu bana kendisi söyledi. Hukuksuzluk apaçık ortada. Ya masumiyet karinesi, Anayasa madde 138 var, apaçık ortada ama alenen çiğneniyor bu, Bakan da bunu ikrar ediyor. Mesela, diyor ki: “Biz mülakattan önce güvenlik soruşturması yapıyoruz.” Ya düşünün, mülakata çağırılmışsınız, boşuna çağırılmışsınız çünkü öncesinde güvenlik soruşturması yapılmış, kişi hakkında karar verilmiş. Bunu bana söyleyen Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk’tu. İşte bu yasanın nasıl uygulandığı apaçık bir şekilde ortada, hani benim iddiama gerek yok, Millî Eğitim Bakanı bunu açık bir şekilde söyledi arkadaşlar. Yani bunu Anayasa Mahkemesi iptal ediyor, ardından bir yasa daha getiriyorsunuz. Gerçekten bu bir cinayettir ve on binlerce kişinin hakkının, hukukunun çiğnenmesi ve vebal alınması demektir. Elinizi vicdanınıza koyup bu telaştan, bu haksızlıktan vazgeçmenizi diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; her şeyden, bu sıkışık ortamda mesaimizin hayırların fethine, şerhlerin define vesile olmasını dilerim. Ama yaptığımız mesailer bazen tam tersi sonuçlar veriyor, umut ederim ki bu da ters bir sonuç vermesin, güzel şeyler yapalım. Sayın Cora ve Abdullah bey sevdiğimiz arkadaşlarımızdır. Mutlaka titizlikle bunu hazırlamış, getirmişlerdir. Ama çok fazla sayıda uzmanlığın gerektirdiği böylesine bir teklifte elbette Komisyonumuzun görüşlerine de dikkat edilir, bu doğrultuda bazı değişiklikler, düzenlemeler yapılırsa ülkemiz için faydalı sonuçlar çıkar. Ama “Virgölüne, noktasına dokundurmamız, aynen geçecek.” dersek bu sefer yanlışlar ülke genelinde kural hâline gelir.

Değerli arkadaşlar, yürürlük maddeleri hariç 16 maddeden oluşan bir teklifle karşı karşıyayız. Bu 16 maddede ne var diye baktım, 11 ayrı kanun ve konuda düzenleme var. Yani 11 farklı konuyu bir teklifin içine sıkıştırıp bir komisyonda görüşülüp geçilmesi gerçekten yasama etkinliğini zayıflatan bir durumdur. Madem sistem, rejim değişmiştir, Parlamento kendisi teklifleri verecektir, yasama sürecini kendisi başlatacaktır ve kendisi sonuçlandıracaktır, böyle bir ortamda daha etkili bir yasama faaliyetine girmek bizim kendimize duyacağımız saygının da bir ifadesidir. Yasama düzenini böyle etkisiz hâle getirirsek metinleri anlaşılmaz hâle sokar, takip edilemez şekle büründürürsek bu Meclisin saygınlığını zedelediği gibi kendi kişiliğimizi de örseler. Mesleğimize duyacağımız saygı, kendimize duyduğumuz saygının bir parçasıdır ve bunu hassasiyetle korumalıyız.

Bu 11 konuya bakıyorum neler var diye: Tabiat parkı ve millî parklarda kiraya verilen alanların kira süresinin yirmi dokuz yıldan yirmi yıla indirilmesi, 1’nci ve 10’uncu maddeler.

İkincisi, müze ve ören yerlerindeki su ve atık su bedellerinin kamu kuruluşları tarifesine bağlanması, 12’nci madde. Aynı yerlerdeki atık su ve borçlarının yeniden yapılandırılması, 13’ncü madde.

Üçüncü olarak devlet memurluğuna atananlar için güvenlik soruşturması, arşiv araştırması yapılması ve esasları 2’nci maddede, 3’ncü ve 9’ncü maddelerde düzenlenmiş.

Dördüncü bir konu olarak kültür ve turizm yatırımlarına ilişkin kanunlaştırma ve diğer desteklerin döner sermayeden sağlanması 4'üncü maddede düzenlenmiş.

Beşinci bir konu olarak Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü ve TOKİ'nin kamulaştırma işlemlerine yönelik davalarda husumetin ve davayı takip edecek mercinin tespitiyle ilgili 5'inci maddede bir düzenleme yapılmış.

Altıncı farklı bir konu olarak ihtilaf konusu hâline gelmiş olan kamulaştırma bedellerinde esas alınacak değer ölçüsünün tespiti madde 6'da. Düzenlemenin geriye de yürütülmesi madde 7'de düzenlenmiş.

Yedinci farklı bir konu olarak imalat sanayisi yatırımlarında geçici KDV muafiyeti getirilmiş 8'nci maddeyle.

Sekizinci ayrı konu ise Asliye Ceza Mahkemelerinde savcıların geçici bir süre için duruşmaya katılmaması 11'inci maddede düzenlenmiş. Savcılar niye duruşmalara katılmıyormuş, aslında bunu anlayamadım ama maddeye geldiğimizde anlayacak gibiyim herhâlde. 2 arkadaşımız da hukukçu olduğuna göre konuyu benden iyi bilmeleri lazım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu, uzunca bir süredir var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Evet, bir süredir var, bu yılın sonunda süre doluyor, bunu sekiz ay daha uzatan bir madde bu.

Dokuzuncu ayrı konuya İller Bankasının yaptığı ihalelerde damga vergisinden İller Bankasını muaf tutmayla ilgili bir madde, 14'ncü maddede bu düzenlenmiş.

Onuncu konumuz, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında istihdam edilecek akademik personele ilave ücret ödenebilmesiyle ilgili, bu da 15'inci maddede düzenlenmiş.

Bu teklifin içerisindeki 11'inci konuya Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı personelinin göreve alınma esasları ve benzeri durumlarıyla ilgili bir düzenlemeyi içeriyor; bu da 16'ncı maddeyle düzenlenmiş.

Yani değerli arkadaşlar, bu 11 maddenin, 11 konunun daha doğrusu, hiçbirinin diğeriyle bir ilgisi yok, farklı farklı. Ayrı uzmanlık konusu, bunlar ayrı ayrı gelse zaten bizim Komisyonumuza gelmeyecekler çoğu ilgisi nedeniyle başka komisyona gidecekler. İç Tüzük müsait mi, değil mi, bilmiyorum ama bu tür teklifler bize geldiğinde bizim Komisyonun yapması gereken veya Komisyon yönetiminin yapması gereken iş, bunları konularına ve ilgili olduğu komisyona göre tasnif edip “şu şu maddeler için şu komisyona, bu maddeler için bu komisyona” deyip göndermesi lazım. Sonra, oradan geldikten sonra bizde bizimle ilgili maddelere bakmalıyız, yoksa yani gerçekten yoruluyorum ben. Buraya gelen her teklif aklımda hayalimde olmayan konuları ilgilendiriyor, uzmanlık alanıma girmiyor, daha önceki çalışmalarımı kapsamıyor ama “Siyasetçi her şeyi bilir.” diye bir varsayım var, o varsayıma dayanarak konuşuyoruz, tartışıyoruz, bazen de bilmediğimiz konular hakkında kavga ediyoruz ne hikmetse onu da anlamıyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bilmediğimiz şeyleri öğreniyoruz Sayın Bakan. Öğrenmenin yaşı yok Sayın Bakan, yeni yeni şeyler öğreniyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Yine öğrenelim ama maddeye şekil verirken buna uzmanları şekil vermelidir diye düşünüyorum. Fakat bir noktadan bu genel gerekçe gerçekten başlangıç cümlesi itibarıyla güzel yazılmış. Yani “Güzel yazılan tarafı nedir?” dersiniz, deniliyor ki: “Hazırlanan kanun teklifi, kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları ile son dönemde vatandaşlarımızdan gelen taleplerin karşılanması amacıyla çeşitli konularda kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesini amaçlamaktadır.”

Teklifi hazırlayan bir milletvekili ise tam böyle bir cümleye ihtiyaç var. Her gün her yerdeyiz. Zaman zaman bir seçmen grubundayız, bir başka zaman bir başka seçmen grubundayız, bir sivil toplum örgütü mensubuyla görüşürüz, kamu kurumlarından değişik birimlerle temas hâlinde oluruz ve buralarda, aksayan, bize iletilen konularla ilgili not tutsak, “Şunları bir kanuna bağlasak.” diye de düşünsük böyle bir metin ortaya çıkar yani milletvekiline özgü bir metin. Onun için, bu bir yerlerde hazırlanmış da getirmişsiniz demiyorum. Muhtemeldir ki milletvekilliği deneyimlerinizin ürettiği bir metindir diye varsayıyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne yapsak yaranamıyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nesine yaranamıyorsun, bak, bir hakkı da teslim ediyorum.

Ama bu, milletvekiline özgü çalışmanın da diğer milletvekillerimizle paylaşılıp kenarından köşesinden bir düzene sokulması gerekir diye düşünüyorum.

Burada, tüm maddelerde takıldığım noktalar var, maddeler geldiğinde konuşacağız ama bütün arkadaşlarımızın belirttiği bu güvenlik soruşturması, arşiv araştırılması konusu gerçekten önemli. Bu, bildiğim kadarıyla, bizim idare tarihimize 12 Eylül döneminden sonra girmiştir -daha önceleri var mıydı, bilmiyorum- ama her zaman mağduriyetler oluşturmuştur.

Nihayet “devlet” dediğiniz, soyut bir kavramdır. Ortak ve kurala bağlanmış bir devlet aklından bahsedemezsiniz. Hele bir “soruşturma, bir güvenlik araştırması” dediğinizde, o araştırmayı kim yapıyorsa onun aklına göre şekillenir.

Ben severim, mesela, evimdeki rafıma böyle en aykırı kitapları yerleştirmeyi. Hayatım boyunca da hep benim gibi düşünen, benim gibi konuşanların sohbetinden ve ortamından zevk almamışımdır. Hep farklı konuşanların, farklı düşünenlerin düşüncelerine ve tarzlarına bakmaya çalışmışımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – En aykırı kitapları da görürsünüz. Benim kitaplarımın bir bölümüne bakan “Bu, komünisttir.” der, bir bölümüne bakan “Bu, şeriatçıdır.” der, bir bölümüne bakan “Bu, müfrit bir Türkçüdür.” der mesela. E, şimdi, bir köşeyi görecek, bana bir damga vurup getirecek, raporlayacak. Bu tip insan yok mu?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Çok. Neleri gördük.

Hatta, yaşadığım bir olayı anlatayım, bakın: İlk üniversite hayatım Bolu’da başlamıştır, Bolu İktisadi İdari Bilimler Fakültesinde, asistanlık dönemim. Bizim fakülteden bir arkadaş, Ankara’daki bir yüksekokula geçiş yapacak. “Birisi seni arıyor.” dediler. Ondan sonra, geldi, “Ben İstihbaratçıyım.” dedi -o zaman MİT ile Emniyet istihbaratı ayıracak konumda değildim, öyle iki tane istihbarat olduğunu da bilmiyordum, onun için hangisinden olduğunu da bilmiyorum- biraz sohbet etti, “Sizin bu mektep komünistlerle dolmuş.” dedi. “Şu, tayinini isteyen arkadaşın güvenlik araştırmasını yapıyorum -12 Eylül sonrası yıllara rastlıyor- nasıldır bu arkadaş?” dedi. O arkadaştan da okulda az sayıda vardı ama ben de tektim, aslına bakarsanız. Dediği gibi, herkes komünistti bizim Bolu kadrosunda, onun tabiriyle. Dedim ki: Ülkücü, milliyetçi bir arkadaş. Hemen arkasından ne dedi, biliyor musunuz? “Bu, bölücü milliyetçilerden mi?” dedi. Dedim ki: Ya, kardeşim, bölücü milliyetçilik nasıl oluyor, bir söyle misin? Dedi: “İşte, kavga eder, dövüş eder, herkesi bilmem ne yapar.” Kendine göre birtakım tanımlar yapmaya başladı. Yok, herkesle uyumlu çalışan, mesai arkadaşlığını bilen, kimseyi düşmanlaştırmayan milliyetçi bir arkadaşımızdır dedim. Raporunu aldı, gitti. Şimdi, bu tip insanların orada burada istihbarat araştırması yaparken kimin başına hangi belaları açtığını bilemezsiniz. Üstelik, o günkü koşullar farklı koşullar. Bugün, bu madde gerçekten ürkütücü bir maddedir, tedirgin edici bir maddedir. Bir kere,

sosyal medyadan, Facebook paylaşımlarından, atılan “tweet”lerden insanların böyle arşivlendiği, gruplara tasnif edildiği bir dönemi yaşıyoruz. “Aa, bu bizdenmiş, hemen olumlu tezkiye verelim. Aa, bu bize karşıymış, aleyhte tezkiye verelim.” denilecek bir zemindir.

Bak, biraz hikâye gibi geliyor ama milletvekilliğini bıraktım, on bir sene Meclis dışındaydım. Bu on bir sene içerisinde ben -91’de başlarken Hacettepede doçenttim- bir üniversiteye giremedim. Bakanken sözleşmesini yaptığımız bir üniversitede bir yıl çalışabildim, sonra siyasi baskılar nedeniyle üniversitenin başını belaya sokmayayım diye bırakmak zorunda kaldım. Kalan on senede 7 üniversite bana teklifte bulundu; işlemleri başlattı, hepsi yarıda kaldı. Neden? “Siyasi otorite seni istemiyor, kusura bakma.” Ya, böyle bir şey olur mu? Sadece ve sadece üniversitedeki hayatıma dönmek için bırakmışım siyaseti ve bana üniversite yasak.

O zaman, bulunduğumuz üniversiteye girebilmemizle ilgili kanun vardı ama 1 lira ücretin verilemeyeceği bir statü vardı o zaman, kamu üniversitelerinden bulunduğu üniversiteye girdiğin takdirde. Onun için orayı tercih edemiyorduk. Ücret almayacaksın ama izin kullanırken dilekçe vereceksin, öyle statüde çalışamayız diye mecburen vakıf üniversitelerini gözlüyorduk. Sonra, benim tekrar siyasete dönmeye karar veriş yılımda burada kanun çıkmış -kamu üniversitelerine de vakıf üniversiteleri statüsüne girmek- fakat iştahım kalmadığı için onu da denemedim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bak, bu gerçekten tehlikeli bir şey. Güvenlik soruşturması, araştırması diye bir şey olamaz, buna gerek yok. Biz bu ülkenin hukuk devleti olduğuna inanıyorsak, hukuka inanıyorsak... Ya, bu memlekette idamla yargılanıp, müebbet hapisle yargılanıp on sene yatıktan sonra beraat kararı alanlar yok mu? Var. Mahkeme süreçlerinin bile böyle olduğu bir ülkede bu güvenlik soruşturması, araştırması diye bir şey olamaz arkadaşlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki, ne yapalım, nasıl yapılacaktır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hukuk düzeni neyi istiyorsa, hukuk düzeni somut olarak bir işe gireceklerden neyi istiyorsa onu alırsın, bak, işe sokarsın. Zaten bu kanun maddesi olmasa da kullanıyorsunuz yani işe alacak insanlar bunları ayıklıyor kendi kafalarına göre -ben onu da doğru bulmuyorum ama- fakat bu hiç olmaması gereken şeyi yasa maddesi hâline getirdiğiniz zaman...

Ya, devlet zaten, herkesin aklına göre oynadığı bir şey. Devlet böyle soyut, böyle tarih kitaplarında okuduğumuz gibi masum bir yapı değil. Defalarca söylediğim cümleyi tekrar söylüyorum: Devletlerin kurulduğu günden bugüne kadar yani beş bin yıllık devletlerin olduğu tarihte inceleyin; insanlar en büyük zulmü kendi devletlerinden çekmişlerdir. Onun için anayasa ortaya çıkmıştır, onun için demokratik kurumlar ihdas edilmiştir, onun için anayasalar vardır. Anayasanın birinci görevi vatandaşları devletine karşı korumadır. Bakın, ilk maddeler vatandaşların hak ve özgürlüklerinden bahseder. Daha sonraki maddeler de kurumlardan bahseder, kurumları düzenler. Oradaki asıl amaç da vatandaşını devletin şerrinden korumaktır. Bu, objektif işlemesi mümkün olmayan bir maddedir, nasıl düzenlersiniz düzenleyin. Bu, Türkiye’deki koşullarda insani olarak işlemez, gereklerine uygun olarak işlemez; bu, hep bu araştırmaları yapanların aklına, hevesine, ihtiraslarına göre istismar edilerek işlenir ve zulüm aracı hâline dönüşür. Türkiye’de önemli bir kesim devletin kapısından içeri giremez, hatta iş bulamaz ya. Hadi “şundan, bundan” diyorsunuz, uygulamalara bakıyorsunuz; adama emekli maaşı vermiyorsunuz. Hadi, FETÖ’den girdi içeri, emekliliğini hak etmiş; evde 2 çocuk var, okula gidecek. Cezaların şahsılığı vardır, o içeridekinin emekli maaşını kesmek bir şeyi halletmez ki. Dışarıdaki çocuğun okul parası, yol parası önemli. Bu bile uygulanıyor.

O bakımdan, değerli arkadaşlar, gelin, bunu biz en iyisi ne yapalım? Bunu bu teklif metninden çıkaralım.

SALİH CORA (Trabzon) – Çıkaramayız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Kaç madde bu? 2, 3, 9... Ayı bir teklif olarak gönderelim Anayasa Komisyonuna. Anayasa Komisyonu ne yaparsa yapsın, hangi günaha girerse girsin, gelin Plan ve Bütçe Komisyonu olarak biz bu günaha girmeyelim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim öncelikle.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; saat beşte başladık, saat sekiz buçuk oldu şu anda. Üç buçuk saattir kanun teklifinin geneli üzerinde ama geneli üzerinde konuşurken aslında birkaç maddede ve teklifin belki de en önemli 3 maddesinde yoğunlaştı görüşmelerimiz.

Tabii, bende kayıtlara geçmesi açısından Genel Kurulda bütçe görüşmeleri sürerken böyle bir kanun teklifinin araya sıkıştırılıp Komisyona getirilmesini eleştiriyorum açıkçası. Bu kadar gerekli miydi? Yine bir torba kanunla karşı karşıyayız. İçinde çok farklı konular, 12 kanunda değişiklik yapan maddeler var. Biz aslında çok daha önemli şeyler konuşmamız gerekirken burada başka şeyleri konuşuyoruz. Aslında biraz geç söz almamın sebeplerinden biri de bu 2, 3 ve 9'uncu maddeler üzerine biraz hukukçuları dinlemek içindi, onların görüşlerini dinlemek içindi. Tabii, bu torba teklifin içerisine bu 2, 3 ve 9'uncu maddelerin koyulmasını ben de çok anlamsız bulduğumu ifade etmek istiyorum ve Sayın Cora'ya da sormak istiyorum. Sayın Başkanım -Sayın Cora'ya sormadan önce- daha önce torba teklifler geldiği zaman geçen dönemde, etki analizlerini isterdik ve eksik de olsa, yetersiz de olsa etki analizleri gelirdi o kanun teklifleriyle birlikte. Mesela, bu kanun teklifiyle öyle bir şey de göremedik. Başka bir soru sormak istiyorum ben: Bu 2, 3 ve 9'uncu maddelerin, tamamen hukuki olan maddelerin nasıl bir etki analizini gördünüz Sayın Cora, bunu bizimle paylaşır mısınız? Bütçeye olan etkisi nedir? Neden Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmiştir? Bakın, benden önce söz alan bütün vekil arkadaşlarımız, bütün konuşmacılar zaten bunun üzerinde çok durdular, bu maddelerin bu Komisyonda görüşülmesinin yanlış olduğuna dair.

Hakikaten, Anayasa Komisyonu varken bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin -biraz önce yine vekilimiz bahsetti- Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu var iken bu güvenlik soruşturmaları ve güvenlik araştırmaları arşiv soruşturmalarıyla ilgili, biz burada niye bunu konuşuyoruz, bu aslında hukukçuların konuşması gereken bir konuyken. Ben yaklaşımdan görüyorum ki her ne kadar “Bu maddeler bu teklifin içerisinden çıkarılsın.” denilmiş olmasına rağmen çıkarma eğiliminde olmadığınızı da hissediyorum ama aynı teklifi tekrarlayacağım, aslında aklın yolu bir.

Bugün, genel durumumuza bir baktığımızda, aslında sürekli dile getiriyoruz. Yine kayıtlara geçirmek adına... Türkiye'deki duruma baktığımızda Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde şu anda 126 ülke arasında 109'uncu sıradayız değerli arkadaşlar. Yine anketlere baktığımızda, Türkiye'de vatandaşlarımızın yüzde 48,5'unun yargının bağımlı olduğunu düşündüğünü görüyoruz. Zaten insanlar şu an içinde bulunduğumuz durumda iş bulamamakta, iş bulamamaktan dolayı da bunalıma girip intihar etmekte. Şu anda, bakın, intiharlar devam ediyor. Siyanürle insanlar ailelerinin hayatını alırken bugün, ailelerini emanet ederek birilerine, gidiyorlar, intihar ediyorlar. Toplum bir bunalım içerisindeyken şimdi de yeniden, bu güvenlik soruşturması, arşiv araştırması düzenlemesini Anayasa Mahkemesinin iptal etmiş olmasına rağmen tekrar karışımıza getiriyorsunuz.

Ben hukukçu değilim, hukuki açıdan maddeleri belki derinlemesine değerlendiremem ama topluma etkilerini ve ne kadar doğru ya da ne kadar yanlış olduğunu, çok şükür, değerlendirecek yetiye de sahibim. Şimdi, bu getirilen güvenlik soruşturması düzenlemesi nedeniyle, zaten toplumda artmış olan umutsuzluk çok daha fazla artacak değerli arkadaşlar ve bundan hepimiz birlikte zarar göreceğiz, ülke olarak zarar göreceğiz Sayın Cora. Siz bir hukukçusunuz yani ne demek istediğimi çok daha iyi anlayacağımızı düşünüyorum.

Örneğin, duyuyoruz etrafımızda “Zaten beni görüşlerimden dolayı işe almazlar.” işte “Benim ailem belli bir partinin mensubu değil.” diye pırl pırl gençlerimiz KPSS sınavlarına bile girmekten vazgeçiyorlar Sayın Aydemir. Bakın arkadaşlar, biz bunlarla karşılaşıyoruz artık. Şahsınıza değil yani ben şahsınıza söylemiyorum, bunlara dikkatinizi çekmeye çalışıyorum. Böyle bir ortamda, şimdi çok daha fazla güvensizlik, çok daha fazla umutsuzluk ortamında -Allah korusun, hiç temenni etmem, kesinlikle ama- bu intihar vakalarının artmasından da endişe ettiğimi söylemek zorundayım burada. Yani arkadaşlar, bunları göz önüne almamız gerekiyor. Bugüne kadar da gördüğümüz kadarıyla, bu güvenlik araştırmalarıyla ilgili çok mağduriyetler yaşanmış. Nasıl yapılacağıyla ilgili Anayasa’nın zaten getirdiği eleştiriler var, bir iki değineceğim. Çok gerek duymazsam bu konularla ilgili maddeler üzerine söz almayabilirim belki Başkanım. Şimdi, örneğin, OHAL döneminde çıkarılan bu KHK’yle devlet memurluğuna alınacaklar için aranan şartlara bir madde ekleniyor, bir cümle ekleniyor, iki ayda sonuçlandırılması sınırı getiriliyor. Tamam, güzel ama mesela bir doktor adayı sekiz ay bu davanın sonuçlanmasını bekliyor. Uygulamada da sıkıntılar var yani sadece kâğıt üstünde bir kanun teklifini hazırlayıp, gündeme getirmek yetmiyor, uygulamayla da biz insanları mağdur ediyoruz, mağdur. Sekiz ay bekletiyoruz, ondan sonra da güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlanıyor, Sağlık Bakanlığından doktor adayına şöyle bir şey deniliyor, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası’nın 48’inci maddesi anımsatılarak “Güvenlik soruşturması ve arşiv taraması yapmış olmak hükmü gereğince atanma şartlarını haiz olmadığınız anlaşıldığından kura kapsamında yerleştirildiğiniz hastaneye atamanız yapılmamıştır.” yanıtı veriliyor. Sonra, bunların hangi kriterlere göre bu güvenlik araştırmaların yapıldığı belli değil. Yine, Anayasa Mahkemesinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’yla ilgili, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili yönlendirmeleri, önerileri var. Çok girildiği için tekrar tekrar girmek istemiyorum ama bilgi ve belgelerin resmî makamların keyfi müdahalelerine karşı korunmasından bahsediyor Anayasa Mahkemesi. Bazı kurallardan bahsediyor, bu çok önemli ve sizin bu getirdiğiniz kanun teklifinin hangi cümleleri şu soruların cevabını veriyor, ben bunu merak ediyorum açıkçası. Şimdi, ne diyor? “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması memurluğa alımlarda genel şartlar arasında sayılmasına karşın güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu.” Bu bilgi ve belgeler neler? Buna cevap veriyor mu bu düzenlemeniz? Bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı, nasıl kullanılacağı, hangi mercilerin soruşturmayı ve araştırmayı yapacağına ilişkin herhangi bir düzenleme var mı? Orada belirtiliyor mu somut ve açık bir şekilde? Soyut kavramlardan bahsetmiyoruz burada. Yani objektif veriler üzerinden konuşmamız gerekiyor. Açıkçası bu sorulara, maddeler üzerine görüşmelere geçtiğimizde açıklık getirilmesi gerekiyor.

Sayın Hocamız çok güzel önerilerde bulundu. Aslında -yine söylüyorum- bu maddelerin bu teklifin içerisinden çıkarılması ve Anayasa Komisyonuna gönderilmesi, hatta Güvenlik ve İstihbarat Komisyonun da görüşünün alınması gerekiyor. Hocamızın önerisinin ve görüşünün de burada değil, orada tartışılması gerekiyor. Bizler hukukçu değiliz, siz de değilsiniz Başkanım. Arkadaşlarımızın içinde birkaçı belki, işte, teklifi getiren arkadaşımız hukukçu. Bizler bunu değerlendirebilecek konumda değiliz. Bu değerlendirmeyi hukuk komisyonlarının, Anayasa Komisyonunun, Adalet Komisyonun yapması gerekiyor. Bunu ben tekrar vurgulayarak bu araştırmanın da bugüne kadar yaratmış olduğu çok

büyük mağduriyetler... Yani bunu sadece 15 Temmuz'un yaratmış olduğu sarsıntı, bunalım, getirmiş olduğu sıkıntılar üzerinden konuşamayız, tartışamayız. Dün 28 Şubat vardı, bunu konuşuyorduk, mağduriyetleri, 15 Temmuz oldu, yarın başka bir şey olur.

Ben bu maddelerle ilgili konuşmamı birkaç tane atasözüyle bitirmek istiyorum. Bakın, bu soruşturma işleri yarın öbür gün hepimizi, sizleri de sıkıntıya sokar. Hiçbir şekilde objektif verilere dayanmıyor. Tamamen siyasi olarak bir partinin kurumlarındaki atanmış arkadaşların yapacağı soruşturmalar, araştırmalar sonucu kararlar veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir sürü örnek verildi, sayın hocam, Sayın Bakanım kendi üzerinden örnek verdi yani sosyal medya paylaşımları, evindeki işte fotoğraftan tutun da kullandığı eşyaya kadar, böyle şeylerle değerlendirmeler yapıldı bugüne kadar ve yapılmaya da devam edecek. Şöyle söyleyeyim: “Keser döner, sap döner; bir gün hesap döner.” diye bir sözümüz vardır “Bugün bana, yarın sana.” diye de bir sözümüz vardır; bunları hatırlayalım. Bakın, yaptığımız, bu komisyonlardan geçirdiğimiz, bu hazırladığımız kanunlar sadece bugünü kapsamayacak, yarın öbür gün değiştirmek zorunda kalmayalım. Yarın öbür gün herkesin çocuğu herkesin yakını daha da fazla mağdur olabilir, o yüzden bugünden bu yanlıştan vazgeçelim diyorum.

Tabii, bu kanun teklifinin diğer maddeleriyle ilgili de açıkçası sıkıntılı konular var. Detaylarına maddeler üzerine görüşürken girmek istiyorum ama bir kaçına da dikkat çekmek istiyorum. Örneğin, madde 4'te kamulaştırma ve kamu hizmetine sunulan taşınmazların alımı için kullanılabilir Kültür ve Turizm Bakanlığındaki döner sermaye gelirleriyle ilgili bir madde var. Açıkçası, sorunlu bir düzenleme, sorunlu bir madde olduğunu düşünüyorum, madde üzerine söz alacağım.

Yine, madde 5'te “Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün kapatıldığı 08/12/2004 tarihinden önce 1164 sayılı Arsa Ofisi Kanunu kapsamında yapılan kamulaştırma iş ve işlemlerine ilişkin davalarda husumet, TOKİ yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yöneltilecek.” deniliyor. Sanki “Hatayı ben yaptım, cezayı başkası ödesin.” gibi bir yaklaşım. Bunun da bir çok olumsuz yönleri var açıkçası. Mesela, bu maddenin gerekçesinde “TOKİ'nin taşra teşkilatı bulunmadığından davaların yerelde takibinde zorluk yaşanmaktadır.” gibi bir gerekçe açıklanmış. Bu gerekçenin de çok anlamlı olduğunu düşünmüyorum açıkçası. İstedikten sonra bugünkü koşullarda her şekilde denetimi yapılabilir, izlemesi yapılabilir.

Madde 5, madde 6 ve madde 7 çok önemli maddeler. Yine, madde 6'da mülkiyet hakkının ihlal edildiğini görüyoruz aslında, madde 7 de bunun devamı olarak... Yani oluşan arazinin rantının belli şirketlerin ya da acaba idarelerin lehine mi sonuçlanacağıyla ilgili bir soru işareti oluşturuyor. Bunun gibi bir çok madde var. Bazılarını belki çok tartışmayacağız ama bunları tartışacağımızı düşünüyorum ben.

Umarım buradan olumlu bir karar çıkar maddeler üzerine. Artık muhalefetin de görüşünün maddelere, düzenlemelere yansıdığı süreçlerin olması dileğiyle ben sözlerimi burada sonlandırmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Katircioğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın üyeler, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinize iyi akşamlar.

Doğrusunu isterseniz, ben konuştuğumuz konunun yeteri kadar derinlikte ele alınmadığını düşünüyorum. Daha doğrusu, şöyle ifade edeyim: Bu konuştuğumuz konu, sadece Türkiye'ye ait bir konu değil esas itibarıyla. Bence çağımızda bütün devletlerin yeniden düşündüğü, düşünmesi gerektiği bir konu. Yani devlet kendini nasıl koruyacak? Vallahi, bu, bu maddeyle aşılabilecek bir sorun değil yani, bu çok daha derin bir sorun. Neden derin? Şöyle, kısaca anlatmaya çalışayım size: Bakın çağımız -benim görebildiğim kadarıyla- bir kimlikler çağı. Yani ulus devletler artık içinde kimliklerin ayrışmaya başladığı bir hâl alıyor. Bunun anlamı şu: Siyaset, kimlikler üzerinden yapılıp hâle geliyor. Dolayısıyla da her siyasi parti belli bir kimliğin taleplerini yansıtan bir biçime dönüşüyor. Türkiye'deki durumu biliyorsunuz, AK PARTİ'yi, MHP'yi, HDP'yi, hepsini biliyorsunuz; bunlar, Türkiye'deki talepleri olan ve taleplerini mevcut koşullar altında parlamento düzeyinde ifade etme imkânı bulan esasında farklı kimlikler. Bu şöyle bir şey esasında: Bu yeni bir durum, bu ulus devletlerde...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 82 milyonu kardeş biliyoruz biz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya, kardeş olup olmamasından bahsetmiyorum arkadaşlar, bakın...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dünya barışını kastediyorsanız...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır; bakın, şöyle söyleyeyim...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Etnik kimlik olarak diyorsanız...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, ya, bir izin verin, müsaade edin. Yani ben siyaset yapmıyorum şu anda, siyasi bir konuyu konuşuyorum ama siyaset yapmıyorum, sosyolojik bir durumu tespit etmeye çalışıyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Zaten yanlışlık orada, sosyolojik tespitiniz doğru değil.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, doğru olmadığını...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katircioğlu, lütfen...

Buyurun Sayın Katircioğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Benim görüşümü kabul etmeniz gerekmiyor, ben kendimi anlatıyorum, kendi fikrimi anlatıyorum, kabul etmeyebilirsiniz.

Ama bu toplumda sizin arzu ettiğiniz ve bizim de arzu ettiğimiz bir biçimde henüz daha “biz” duygusunu paylaşma imkânı bulamadı Türkiye. Dolayısıyla da gördüğümüz kadarıyla, bunun mücadelesi verilmekte Türkiye’de. Her siyasi parti kendini öyle konumlandırıyor, kendi değerleri üzerinden siyaset yapıyor. Tabii, değerler üzerinden siyaset yapmanın bir çıkması vardır çünkü anlaşmamız ve uzlaşmamız zordur, problemin önemli kaynağı budur. Her neyse, ben konuya dönecek olursam şuraya getirmek istiyorum: Şimdi, bu konuştuğumuz konu bence... Sayın Durmuş Yılmaz bir örnek verdi ki o örneği ben de defalarca yaşamışım. Ben de üniversitede akademisyen olduğumdan dolayı belki birçok devlet kurumunda mülakat sırasında benden de katkı istenmiştir ve ben bunu yaparken Sayın Durmuş Yılmaz’ın anlattığı olaylara benzeyen çok olay yaşadım. Yani çok başarılı görülen bir çocuğun neden alınmadığını sorduğumda “Camiye gidiyor, beş vakit namaz kılıyor.” denildiğini hatırlıyorum. Şimdi, dolayısıyla da bu, o günün şartlarında o günün hâkim olan kimlik veya -işte, ne bileyim, nasıl ifade ederseniz- değerler sistemiyle baktığımızda doğru olan bir şeydi ama şimdi artık doğru değil, başka bir yere geçtik, başka bir dönemdeyiz diyelim.

Şimdi, dolayısıyla, buradan baktığımızda, bu yasada alınacak olan önlemlerin, konuştuğumuz konuyu engelleyecek bir tarafı yok. Yani ne olacaktır? Ben size söyleyeyim: Geçmişte olanın bir başka benzeri olacaktır, Sayın Durmuş Yılmaz’ın söylediği gibi. Yani bu sefer de bir anlamda, bugün devleti

yöneten siyasi kimlik ve siyasi parti olarak Adalet ve Kalkınma Partisi kendini koruyan bir biçimde devlete insan alacaktır ve bu madde de buna hizmet edecektir. Şimdi bunu kabul edebilirsiniz, edebiliriz ama bu, sorunu çözecek bir mesele değildir arkadaşlar.

Bakın, ben size birkaç şey daha söyleyeyim: Geçmişte -yani Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde demek istiyorum- devlet kurumlarına alınan kişilerin nitelikleriyle ilgili olarak birçok söylenti çıktığında, hasbelkader, o dönemde benim de arkadaşım olan bazı bakan arkadaşlara, Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlara “Bu işi yanlış yapıyorsunuz, her geleni alıyorsunuz, halbuki bu devlette liyakat diye bir şey vardır.” dediğimde, bana “Hoca, sen çok fazla duyarlılık gösteriyorsun, gerek yok, biz ne yaptığımız biliyoruz.” dediler. Ama zaman geçti, anlaşılan o ki ne yaptıklarını bildiklerini söylediği zamandan sonra geçen zamanda ortaya çıkan hadiseler pek de öyle ne yaptıklarını biliyor olduklarını göstermiyor. Dolayısıyla da ben, mesela, Adalet ve Kalkınma Partisinin böyle bir maddeyi getirmesini de biraz şaşkınlıkla karşıladığımı söylemek zorundayım. Niye biliyor musunuz? Çünkü en iyi siz bilirsiniz bu devlete nasıl sızıldığını. Mesela, bir örnek vereyim ben size, daha bunun hesabı kitabı yapılmadı. 15 tane FETÖ’cü üniversite kuruldu, FETÖ’ye ait olduğu söylenen üniversite kuruldu. Peki, YÖK izin vermedi mi bunlara? YÖK izin verdi. Peki, YÖK nasıl verdi? Mesela, bunun anlaşılması, nasıl mekanizmalarla bu işin içine girdiklerinin görülmesi yararlı olur en azından bence yani devletin kendini koruması bakımından, gerekli mekanizmaları üretmesi bakımından daha anlamlı olur. Dolayısıyla da ben, böyle bir maddeyle işte, arşiv taraması vesaireyle kendini korumaya çalışan bir devlet yapısının, esasında, günümüz koşullarında olması gerekeni sağlayamayacağını düşünüyorum. Dolayısıyla da benim de esasında önerim -bu, uzmanlık da isteyen bir konu ama- sadece hukukçuların değil, aynı zamanda belki siyaset bilimci ve sosyologların da işin içine dâhil edilmesi gereken bir biçimde ele alınması gereken bir konu olduğunu düşünüyorum. Yani gerçekten de devlet tabii ki kendini korumak meşruiyetine sahiptir ama devletin kendini nasıl koruyacağı konusu gerçekten de özgürlük ve güvenlik bakımından gerçi hassas bir dengeyi ima eder. Dolayısıyla da bu, özellikle günümüzdeki farklılaşmış, kutuplaşmış toplumlarda ve çok köklü demokrasileri olmayan toplumlarda kaçınılmaz olarak kimlik iktidarlarına yol açıyor ve kimlik iktidarlara da kaçınılmaz olarak kimlik çatışmalarına yol açıyor, tıpkı Türkiye’de olduğu gibi. Dolayısıyla benim tavsiyem de -diğer bir çok arkadaşımın yaptığı tavsiyeye benzer biçimde- bunun daha uzmanların içerildiği bir ortamda ele alınması gerektiridir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Katircioğlu.

Sayın Tiryaki, buyurun lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Şimdi, devlet memurluğuna alınmaya ilişkin genel kurallar 657/48’de düzenlenmiş durumda. Yani öyle aklına esen herkes kolay devlet memuru olamıyor. Mesela, ilkokulu bitiriyorsunuz, ortaokulu bitiriyorsunuz, liseyi bitiriyorsunuz, üniversiteye giriyorsunuz, üniversiteyi bitiriyorsunuz -bu arada yüzlerce sınava giriyorsunuz ve bunların hepsinde başarılı oluyorsunuz- lisans eğitiminizi tamamlıyorsunuz, lisans eğitiminizi tamamladıktan sonra Kamu Personeli Seçme Sınavı’na giriyorsunuz, bu Kamu Personeli Seçme Sınavı’nı da kazanıyorsunuz. Ardından, mesela, bazı alanlarda başka sınavlar da var, örneğin, Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi gibi, bu sınavlarda da başarılı oluyorsunuz. Sonra, yetmiyor, bir kuruma atanmak için başvurduğunuzda bir de sizi mülakat sınavına alıyorlar. Bu mülakat sınavlarında da -tırnak içerisinde “sınav” diyelim buna- başarılı oluyorsunuz, ondan sonra devlet memuru olarak atanabiliyorsunuz ama yetmiyor. Yani bu Hükümet bir süredir bunun yetmediği kanaatinde; ayrıca, bir de bu kişilerle ilgili güvenlik araştırması, arşiv soruşturması yapmak istiyor.

Bunu ne zaman yaptılar? Bir OHAL düzenlemesiyle yaptı. Aslında bu Hükümet, bir olağanüstü hâl düzenlemesiyle 657/48'e bir ek yaptı ve bu "kalıcı OHAL düzenlemesi" dediğimiz şey tam olarak bu, hâlâ uygulanıyordu Anayasa Mahkemesi iptal edene kadar.

Anayasa Mahkemesi bunu 20'nci maddeye aykırı buldu yani kişisel verilerin korunmasına ilişkin genel anayasal ilkelere aykırı olduğunu söyledi. Ben bu kişisel verilerle ilgili hangi düzenleme yapılırsa yapılsın kesinlikle hiçbir güvenlik sağlamadığından adım kadar eminim. Seçim döneminde kişisel verilerin nasıl çalıştığını Meclis kürsüsünden tane tane anlatmıştım, isteyen herkese her an anlatabilirim.

Anayasa Mahkemesinin esasen böyle temel hak ve özgürlükleri koruduğuna inananlardan değilim, onu söyleyeyim. Yani Anayasa Mahkemesi böyle bir karar verdi diye temel hak ve özgürlüklerimizi falan korumuyor. Anayasa Mahkemesine bu bireysel başvuru hakkının tanınması da özü itibarıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruyu geciktirmek yani temel amacı bu Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru olanağının tanınmasının, yani hukuka, adalete erişimi biraz daha geciktirmek. Sanki, arada Anayasa Mahkemesi olmasa da doğrudan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru olsa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi çok mu adil kararlar veriyor, o da tartışılır. Son bu OHAL KHK'leriyle ihraç edilen binlerce kişinin yaptığı başvuruda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin tavrını da gördük.

Neyse asıl soru şu: Anayasa Mahkemesi bir karar verdi, dedi ki: "657/48'e eklediğiniz bu hüküm Anayasa'nın esasen 20'nci maddesine aykırı, 128/13'e de aykırı. Bunun için bir düzenleme yapacaksınız ama kararın içerisinde de aslında korkunç ibareler var: "Yasama organı isterse kamu görevine alınmada güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasına ilişkin kısıtlamalar koyabilir. Siz, sadece ayrıntıları düzenleyin." diyor. Hangi ayrıntılar olduğunu şimdi söyleyeceğim. Diyor ki: "Evet bir düzenleme yaptınız ama bu güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasını, hangi koşullarda, hangi sınırlar içerisinde tedbir uygulama, özel hayatın gizliliğine yönelik müdahalelerde bulunma yetkisinin verilebileceğini yeterince düzenlemediniz." Anayasa Mahkemesinin söylediği birinci gerekçe bu.

Bir diğer şey daha söylüyor, diyor ki: "Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğu da yok, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağı da yok, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağına ilişkin herhangi bir düzenleme de yok. Bu yüzden Anayasa'nın 20'nci maddesine aykırı."

Şimdi, siz Anayasa Mahkemesinin bu kararını 4045 sayılı Yasa'ya bir ek yaparak Anayasa'ya uygun hâlde getirmeye çalışıyorsunuz. Bu 4045 sayılı Yasa ne, biliyor musunuz arkadaşlar? 4045 sayılı Yasa özü itibarıyla 12 Eylül mağdurlarının bir mağduriyetini çözmek için çıkarılmış bir yasa, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'yla görevden çıkarılanların göreve dönmesini temin eden bir yasa. Türk Ceza Kanunu'nun efsanevi 141,142 ve 163'üncü maddesi uyarınca görevine son verilenlerin tekrar göreve dönmesini sağlayan bir yasa. Peki, bu 4045 sayılı Yasa'nın arşiv araştırması ve güvenlik soruşturmasına ilişkin hükmü ne? Bir tane maddesi var. O bir tane madde de 1'inci madde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER –Sayın Tiryaki, tamamlar mısınız lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

O da şu, kurumları tek tek sayıyor aslında; hangi kurumlarda arşiv araştırması, güvenlik soruşturması yapılacağı 4045 sayılı Kanun'da tek tek sayılıyor. Şimdi, siz tek bir tane teklif getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bu madde olduğu gibi duracak yani 4045/1 duracak." Yani kanun şöyle: "Genelkurmay Başkanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı, Jandarma..." falan falan "Şunlarda güvenlik soruşturması, arşiv araştırması yapılır." diye madde metni duracak. Arkasından bir ekleme

getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Bütün memurlara da güvenlik soruşturması, arşiv araştırması yapılır.” Ya, o zaman tamamen kaldırın. Ne diye hem onu söylüyorsunuz hem onu söylüyorsunuz ki? Yani hem “Şu, şu, şu kurumlarda yapılacak.” diyorsunuz hem de arkasından “Bütün memurlara da yapılacak.” diyorsunuz. Kendi içerisinde gerçekten çok kalitesiz bir öneri aynı zamanda. Yasa tekniği açısından da hiç doğru bir öneri olmadığını söylemek isterim.

Evet, her devlet bazı kurumlar için bu tür araştırmalar yapabilir ve bunlar anlayışla karşılanabilir. Genelkurmay Başkanlığı, ordu, istihbarat, güvenlik birimleri veya baraj gibi bazı özel, büyük projeler için bu tür araştırmaların yapılması bir noktaya kadar kabul edilebilir ama siz diyorsunuz ki: “Ben az evvel başta söylediklerim dışında her memur için ayrıca arşiv araştırması yapmak istiyorum, güvenlik soruşturması yapmak istiyorum.” Bunun ne kadar korkunç olduğuna dair ben şimdi birkaç şey söyleyeceğim.

Şimdi, özü şu: Eğer bunu yapıyorsa bir yönetim bence yurttaşlarına güvenmiyordur. Yurttaşlarına güvenen bir yönetim, bütün bu eğitim kademelerinden geçmiş, bütün bu sınavlarda başarılı olmuş, hakkında memuriyetine engel hiçbir hâl olmayan veya engel hâl olduğunda memuriyetine son verilecek bu kişiler için niye ısrarla arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması istiyor? Çünkü örneklerini gördük. Bakın, bizim burada bir milletvekili arkadaşımızın kız kardeşi var, hekim, atamadınız. Niye? Öğrenciliği sırasında bir protesto etkinliğine katılmış. Benim tanıdığım avukat arkadaşım var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bitiriyorum Sayın Başkanım, bir dakika daha verirseniz çok sevinirim. Bir iki şey... Bitireceğim gerçekten.

Somut örnekleri var, onlarca, yüzlerce sayabilirim, o kadar büyük haksızlıklar var ki. Biz her zaman -ben mesela idari yargıyla çok uğraşan birisi olarak söyleyeyim- bir tane örneği söyledik bu durumlarda, fi tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine kadar giden: “Babası TÖB-DER’li olduğu için bir kişinin öğretmen olarak atanmaması.” Ta, 1970’lerde, 1960’lı yıllarda TÖB-DER’li olduğu için babası. Şimdi, “Ağabeyi sendika üyesi.” diye insanları memur olarak atamıyorsunuz. “Ağabeyi, ablası KHK’yle ihraç edildi.” diye memurları atamıyorsunuz. Yani bunların tek tek yüzlerce örneğini getirebilirim ben size, o kadar adaletsiz örnekler var ki.

Son bir şey, şunu söyleyeyim: Bir güvenlik, bir de özgürlük tartışması var. Erol Hocam söyledi. Siz, şu anda özellikle güvenliğe çok fazla önem veriyorsunuz. On beş yıl önce bu salonda böyle bir yasa teklifini tartışsaydık, emin olun, AK PARTİ’li arkadaşlarımız özgürlükten yana tercihlerini kullanacaklardı. Kesinlikle, özgürlük alanını daraltacağı için, kalıbımı basarım, bu teklifi reddedeceklerdi ama şimdi güvenlikli politikaların arkasına o kadar çok sığınıyorsunuz ki anlamakta güçlük çekiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, teklifin 11’inci maddesinde asliye ceza mahkemesinde kürsüde savcılarının bulunmamasını bu teklifle uzatıyorsunuz. 2011 yılından beri -sanırım 3’üncü kezdir- asliye ceza mahkemesinde savcılar yer almasın şeklinde uzatıyorsunuz süreyi. Bunu neden uzatıyorsunuz? Eğer siz asliye ceza mahkemelerinde iddia makamının bulunmasını lüzumsuz buluyorsanız CMK 188’de duruşmada bulunacak olanlardan iddia makamını çıkaralım iş netliğe kavuşsun ve sürekli böyle uygulamalarda bir karışıklık olmasın. Yani bu düzenlemeyle 9’uncu aya kadar ne değişecek? Sayın teklif sahipleri, 9’uncu

aya kadar Türkiye’de adalet mi düzelecek, asliye ceza mahkemelerinin biriken binlerce dosyası mı eriyecek? Hayır. Dolayısıyla çok lüzumsuz bir düzenleme olarak görüyoruz, bir karmaşaya sebebiyet veriyor? Bu konuda, asliye ceza mahkemelerinden savcıların çıkarılması ve süresinin uzatılması doğru değildir.

Değerli milletvekilleri, bunun yanında, diğer arkadaşlarımız da söyledi. Özellikle, Kaboğlu Hoca’nın bıraktığı yerden devam edeyim. Anayasa’mıza göre özellikle, kamu hizmetlerine girme hakkı 70’inci maddede düzenlenmiştir. 70’inci maddeyi aynen okuyorum: “Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.” diyor. Peki, teklifteki 2’nci 3’üncü ve 9’uncu maddelerle getirmiş olduğunuz güvenlik soruşturması ve arşiv kaydı araştırması Anayasa’nın bu mevcut yapısına uygun mudur, bir ona bakmak lazım. Elimizde aslında çok önemli bir kriter var. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına baktığımızda sizin bu teklifteki önerilerinizin aslında mahkeme kararının gerekçeleriyle tam örtüşmediğini görmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, bu konuyla ilgili daha önce, özellikle yakın tarihte, 27/02/2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun verdiği bir karar var. Bilmiyorum, bu karardan haberdar mısınız? Bu kararda Anayasa Mahkemesi özellikle 4045 sayılı Kanun’un 1’inci maddesini ve buna ilişkin çıkarılan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği’ni ve bu yönetmeliğin ilgili maddelerini ayrıntılı olarak irdelemiş.

Fatih Saraman kararında yani bu bahsettiğim kararda Anayasa Mahkemesi aslında bu 4045 sayılı Yasa’daki güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının Anayasa’ya aykırı olduğunu ayrıntılı bir şekilde irdelemiş ve bütün açıklığıyla ortaya koymuş. Dolayısıyla buradan yol yakinken size bir uyarıda bulunuyorum: Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun bu kararı ortada iken sizin böyle bir teklif getirmiş olmanız doğru değil. Eğer bu şekilde bu yasalaşırsa öyle inanıyorum ki Anayasa Mahkemesine gittiğinde bu Genel Kurul kararı doğrultusunda daha radikal bir karar verip bunu gerçekten iptal edecektir. Onun için bu uygulamadan dönmek lazım.

Değerli milletvekilleri, bu teklif bir de Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği’nin tekrarı niteliğinde. Siz, yönetmeliğin 4’üncü, 11’inci ve 7’nci maddelerini kopyalayıp kanun maddesi hâline getirmişsiniz. Aslında, bu, kanun tekniği açısından da yanlış. Sizin getirmiş olduğunuz bu düzenlemeler, 9’uncu maddedekilerin aynısı yönetmelikte var. Yönetmelikte olan şeyi niye kanuna dercetme gereği duydunuz, bunu da anlamakta güçlük çekiyoruz. Burada gerçekten getirmiş olduğunuz düzenlemelerle siz arşiv araştırmasını, bu araştırmanın kriterlerini objektif olmaktan çıkarıp tamamen subjektif kriterlere göre dizayn etmişsiniz.

Bakınız, burada bir de şöyle bir hata var: İlk defa memuriyete alınacaklar ve yeniden kamu hizmetine alınacaklar konusunda bir araştırma istiyorsunuz. Mesela, ben buradan bir örnek vereyim size: Diyelim ki KHK’yle görevden atılmış bir memur, mahkeme ve yargılama süreçleri sonucunda beraat etti ve temiz olduğu, masum olduğu ortaya çıktı. Bu yönetmeliğe göre, bu teklife göre, bu memur hakkında tekrar güvenlik soruşturması yapılacak. Peki, bu güvenlik soruşturmasını istihbarat veya MİT veya güvenlik kuvvetleri yaptığında neyle karşılaşacak? Bunun arşiv kaydıyla karşılaşacaklar ve oraya bir not düşecekler, diyecekler ki: “Bunun hakkında filanca tarihte böyle bir kayıt var.” Dolayısıyla bu kayıttan dolayı siz bu memuru kamu görevinden men etmiş olacaksınız. Yani bu yasa bu hâliyle aslında kendi içinde çelişkilerle dolu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapandı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tutdere, tamamlar mısınız lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Şimdi, Sayın Başkanım, bir de şöyle bir husus var: Burada değerlendirme komisyonundan bahsediyorsunuz. Evet, bir değerlendirme komisyonu kurulacak. Bu komisyon kimlerden oluşacak? Bu komisyonda görev alacakların sıfatları ne olacak? Hangi ölçülere göre karar verecekler? Muamma, ne olacağı belirsiz.

Şimdi, burada, bakınız, aynı teklifteki bir şeyi okuyorum: “Kolluk kuvvetleri ve istihbarat birimlerinde ilişkisi bulunup bulunmadığı...” Değerli arkadaşlar, ilişkisi bulunup bulunmadığı, neyle ilişkisi bulunup bulunmadığı? Mesela, bir siyasi partiyle mi, mesela, AK PARTİ’yle ilişkisi bulunup bulunmadığı şeklinde mi yorumlanacak? Nasıl yorumlanacak? Hukukta böyle muallak, gerçekten sağa sola çekilecek şekildeki kavramların ve ibarelerin kullanılması vatandaşın aleyhine olur. Bugün belki iktidarsınız, sizin için bu işin öbür boyutları çok görünmeyebilir ama yarın işler değiştiğinde bu işlerin kimin için ne anlama geleceği tartışılır hâle gelebilir. Onun için hem bu teklifin kendisi hem de Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu Genel Kurul kararı dikkate alındığında, bu 3 maddenin, bu tekliften çıkarılması, Anayasa Komisyonuna gönderilmesi, Anayasa Komisyonunun bu maddeleri hem Anayasa’ya aykırılık yönünden hem de yeniden nasıl düzenleneceği, objektif, somut kriterlerin ne olacağının somut bir şekilde tespiti konusunda etraflı bir şekilde irdelemesi, araştırması ve incelemesi gerekiyor. Aksi takdirde, Plan ve Bütçe Komisyonundan bu şekilde bunun geçmesi önümüzdeki süreçte yeni bir belirsizliğe, yeni bir ihlale ve mağduriyete sebebiyet verecektir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Tutdere.

Sayın Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklif 18 madde ancak ağırlıklı olarak 3 madde üzerinde konuşuyoruz. Ben de öncelikle bu konuyla ilgili birkaç hususa değinmek istiyorum. Anayasa’nın 70’inci maddesi çok konuşuldu. Anayasa’nın 70’inci maddesinde “Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.” diyor. Anayasa Mahkemesinin bu maddeyle ilgili geçmişte de değerlendirmeleri olmuş. Mesela, Anayasa Mahkemesi 1987 yılında verdiği bir kararda Devlet Memurları Kanunu’nun 46’ıncı ve 57’inci maddeleri arasındaki hükümlerin -ki nedir onlar? Devlet memurluğuna alınma, usul, şartlar ve adaylık dönemini kapsayan 11 maddenin Anayasa’nın 70’inci maddesiyle ilişkili olduğuna karar vermiş. Yine, Anayasa Mahkemesinin 1986 yılında bir kararı var. Burada da Anayasa’nın 128’inci maddesi ile 13’üncü maddesinin birteliktelik, bir bütünlük arz ettiğine karar vermiş dolayısıyla eğer bu haklarla ilgili bir bölümse -ki 70’inci madde öyledir- o zaman 13’üncü maddedeki hakların hangi yönde düzenlenebileceği yönündeki Anayasa hükmüyle de ilişkilendirilmesi doğrudur, nitekim Anayasa Mahkemesi bu yönde bir karar vermiş. Bütün bunlara gitmeye gerek yok, aslında tartıştığımız bu yasa teklifine konu olan Anayasa Mahkemesi kararında da zaten 129’uncu maddenin birinci fıkrasından ilişki kurarak Anayasa Mahkemesi güvenlik soruşturmasıyla ilgili bir düzenlemenin esasen yapılabileceğini ifade etmiş. Dolayısıyla burada bir tartışmanın olmadığını değerlendiriyorum. Şuna tabii ki katılırız: Her yasanın mutlaka bir çerçevesinin olması lazım, bunun belirgin olması lazım. Şunu da ifade etmek istiyorum: Yasanın olması, kanunun olması aslında bir güvencedir. Kanun olmadığı takdirde o zaman keyfi uygulamalar söz konusu olur ve toplum için, çalışanlar için, herkes için esas tehlikeli olan da budur diye düşünüyorum.

Bir başka konu: “Siyasi saiklerle bunlar kullanılıyor yahut kullanılabilir.” şeklinde değerlendirmeler oldu. Güvenlik soruşturmaları tüm sınav aşamaları bittikten sonra yapılıyor yani işte yazılı sınava giriliyor, kazanılıyor; sonra sözlüye giriliyor, kazanılıyor; işte varsa mülakata giriliyor, kazanılıyor en nihayetinde bir güvenlik soruşturması yapılıyor. Eğer bir siyasi tercih varsa, buna göre bir alım yapıldıysa, zaten güvenlik soruşturması aşamasına kadar onlar yapılmış oluyor. Yani güvenlik soruşturmasının yapılması ile böylesi bir tercih arasında doğrudan bir ilişki kurmak doğru ve mümkün değil diye düşünüyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Her zaman sözlü yok, bazı mesleklerde sözlü var.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Olduğunda yani.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – ALES’e giriyor, KPSS’ye giriyor, kazanıyor, ondan sonra güvenlik soruşturması...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Şimdi, otuz yıl devlette çalışmış, onlarca komisyon başkanlığı yapmış yani bu süreçleri az çok bilen birisi olarak söylüyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben de kırk üç yıl çalıştım, kırk üç yıl...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Dolayısıyla bunun tek başına şeyle ilişkisi yok; onu ifade etmeye çalışıyorum. Eğer siyasi tercihini kullanacaksa güvenlik soruşturmasına zaten bırakmıyor, belki esas tartışılması gereken orası, mülakatta eliyor yani güvenlik soruşturmasına fırsat bile kalmıyor. Şimdi, bir statü hukukundan bahsettiğimize göre, devlet çalıştıracağı kişilerle ilgili hukuki, mali statüyü belirliyor, buna göre de oraya o şartlara uyanları alıyor, bunları almasının da bu anlamda doğal olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, Türkiye sıkıntılı bir süreçten geçiyor. Sadece bugün değil, geçmişte de bunlar yapıldı: Kötü uygulamalar, yanlış uygulamalar sadece güvenlik soruşturmasıyla ilgili değil kuşkusuz, her dönemde uygulayıcılardan kaynaklı, devlet gücünü kullananların ihmalinden yahut istismarından kaynaklı olarak bütün bunlar olabilir. Bunlar devleti kötü yapmaz, bunlarla mücadele etmek hepimizin görevidir. Yapılan bu tür düzenlemeler de aslında bunlara hizmet etmek, katkı sunmak amacıyla yapılıyor. Biz açıkçası bu meseleyi bu anlamda değerlendiriyoruz. Şüphesiz uygulamada sıkıntılar varsa ikincil mevzuat da burada önemli, bunlarda da bir standardizasyonun, bir netliğin ortaya konulması gerekir. En nihayetinde tüm bunlar her aşamada yargının denetimine tabidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Evet teklifin geneli üzerindeki konuşmalar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi, bu salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, öncelikle şunu söyleyeyim: Arkadaşların tamamı bu teklifin Anayasa’ya aykırı olduğunu iddia ettiler, söylediler, ifade ettiler.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Biz öyle bir şey demedik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – “Arkadaşlar” derken, arkadaşların tamamı mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, tamamı değil, tamamına yakını diyeyim, özür dilerim, tamamına yakını öyle söyledi. Bu anlamda, yeniden bir değerlendirme yapılması gerektiğini düşünüyoruz Komisyon Başkanlığınca, Divanca. Önce bu talebi iletiyorum. Yani ben kesinlikle pek çok aykırılığın olduğunu düşünüyorum ifadelerde, lafzında. Bu anlamda yeni bir değerlendirmeye ihtiyaç olduğunu düşünüyorum, bunu Divanın değerlendirmesini talep ediyorum. Önce konuşmama başlarken bunu da söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, düşünün, 18 maddelik bir torba yasa görüşüyoruz, torba yasanın içine öyle maddeler konmuş ki yalnızca onu konuşabiliyoruz, hâlbuki pek çok önemli maddeler var, pek çok bakanlığı ilgilendiren maddeler var, onlara gelemiyoruz bile. Bakın, bütünü üzerine hiçbirimiz konuşamadık. Neden bu kadar feveran ediyoruz? Çünkü arkadaşlar, bakın, Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca her dönem hep bir makbul vatandaş tanımlanmış. Çeşitli dönemlerde, kuruluş döneminde, sonrasında, 30'larda, 40'larda, 60'larda, 80'lerde, 90'larda hep bir makbul vatandaş tanımlanmış ve bu makbul vatandaş tanımı çerçevesinde hep o belli kesimler öncelenmiş, diğerleri dışlanmış ve bu yalnızca toplumda olmamış, kamuya da bu makbul vatandaş tanımına uygun insanlar istihdam edilmiş ve bu, toplumda dışlanmışlık hissi yaratmış, toplumsal barışa büyük zarar vermiş. Bunu gidermenin yolunu ararken 2019 Türkiye'sinde böyle bir yasa teklifinin gelmiş olmasından büyük bir üzüntü duyuyorum. Öncelikle onu söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, şu salonda, tabii, ikna edeceğimiz arkadaşlar son derece azaldı. Sonuç olarak biraz sonra onlar oy verecekler ama onları ikna etmemiz gerekiyor. “Bu yasaya oy vermeyin, buna yol vermeyin, bu büyük bir adaletsizlik yaratacak.” diyeceğimiz arkadaşların çoğunluğu şu anda burada yoklar. Herhâlde Sayın Cora'yı ikna edersem, o kendilerini de ikna edecek, öyle düşünüyorum. Yani bu da doğru bir şey değil arkadaşlar, burada ikna edeceğimiz arkadaşların olması gerekiyor.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Cora'yı kırmayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Salih Cora'yı ikna edersek belki o da sizi ikna eder.

Değerli arkadaşlar, bu salonda, ben iddia ediyorum, hangi partiden olursa olsun, hatta kamu görevlilerini de sayalım, basın emekçilerini de sayalım, yan tarafta oturan arkadaşlarımızın hepsini sayalım, kendisine ya da ailesinden herhangi birine ya da bir arkadaşından herhangi birine kimliğinden dolayı, inancından dolayı, düşüncesinden dolayı bu devletin ayrımcılıkla yaklaşmadığı hiç kimse yoktur. İddia ediyorum, tek bir kişi çıksın “Benim şahsıma, aileme veya herhangi bir arkadaşıma bu devlet kimliğinden, inancından, düşüncesinden dolayı ayrımcılık yapmadı.” desin, ben şu anda konuşmamı bitireceğim. Diyemez, sanmıyorum, kolay kolay böyle bir şey olmamıştır. Bugün olmamışsa babasına olmuştur, babasına olmamışsa mutlaka dedesine olmuştur, nenesine olmuştur, ayrımcılıkla karşı karşıya kalmıştır. Yapmamız gereken bu ayrımcılıkları bitirmek.

Bakın, bir cumhuriyet meselesini tartışıyoruz, demokrasi meselesini tartışıyoruz ama ulaşmamız gereken, hayal ettiğimiz şey demokratik cumhuriyet. Bu yolla biz demokratik cumhuriyete falan ulaşamayız, mümkün değil çünkü geçmişte yapılan şeyleri yapıp da farklı sonuçlar beklemek hani Einstein'ın lafı ancak sözüm meclisten dışarı “Ahmakların işidir.” der. Biz aynı şeyleri yapıyoruz, farklı bir sonuca ulaşacağımızı düşünüyoruz. Tamamen güvenlikçi bir bakışla tamamen tekçi bir bakışla bir demokratik yapı kuracağımızı düşünüyorsak çok yanılıyor arkadaşlar. Ve şunu söyleyeyim: Bakın, zaten dört yıldır büyük bir türbölans yaşıyoruz, zaten kamuda büyük bir tekçilik var, bu yasa geçtiği takdirde yine toplumun belli kesimleri kamuda istihdam edilecekler, belli kesimler dışlanacaklar ve bu, toplumdaki fay hatlarına yeni bir enerji yükleyecek, daha çok bir dışlanmışlık hissi getirecek. Çünkü şu var arkadaşlar, hiçbiriniz duymuyor musunuz: “Ya, benim abim –atıyorum- FETÖ'den ihraç edilmiş diye beni kamuda işe almadılar.” veya “Benim babam sendikacı diye kamudan uzaklaştırıldı.” veya

“Ben Alevi’yim diye kamuya alınmadım.” diye insanlar söylüyorlar, biliyorlar, buna inanıyorlar veya “Ben Kürt’üm diye kamuda işe alınmadım.” veya “Ben Hristiyan’ım diye benim başıma bu geldi, kamuda işe alınmadım.” diye bir inanç var, bir realite var. Bu realiteyi kırmak milletin vekillerinin sorumluluğundadır. Eğer bunu derinleştirecek, bu algıyı derinleştirecek yasalar çıkarırsak bu toplumdaki adalet duygusunu daha da sarsar, dışlanmışlık duygusunu daha da derinleştirir ve “Güvenlik yaratalım.” derken daha çok adaletsizlikle bu fay hatlarını tetikleriz ve yeni yeni depremlere yol açabiliriz.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir de çok önemli bir konu var, bunun altını çizmek istiyorum. Şimdi, ben niye devletler heterojen olsun, neden bütün toplumsal kesimler orada yer alabilsin, neden bütün düşünceler yer alabilsin diye savunuyorum? Çünkü esas güvenliğin buradan geçtiğini düşünüyorum. Yani siz eğer ki -bütün kamu kuruluşları için söylüyorum- toplumun bütün kesimlerine yer verirsiniz o kamu kuruluşlarında, bütün inançlara yer verirsiniz, bütün kimliklere yer verirsiniz, bütün düşüncelere kapısını açarsanız orada heterojen yapılar oluşur ve esas devlet içindeki denge denetleme oradan geçer. Bakın, kendi içinde bir denge denetleme oluşur. Düşünün ki yalnızca inançlılara, daha doğrusu mütebedeyinlere teslim ettiniz; onlar kendi içinde gruplaşabilirler, kendi içinde hizipleşebilirler ve o gruplar bir anda darbe dinamiklerini tetikleyebilirler, başka dinamikleri tetikleyebilirler veya yalnızca mütebedeyin olmayanlara teslim ederseniz; bunlar da kendi içinde gruplaşabilir, hizipleşebilir ve diğerlerine dönük suç girişimlerinde bulunabilirler, diğerlerini kamuya almamak için pek çok girişimde bulunabilirler. Bu da esas tehdittir. Neden FETÖ bir darbe girişimine girişebildi arkadaşlar, neden yapabildi? Çünkü devlette gruplaştı, belli noktalara yükseldi, sizler tarafından yükseltildi ve heterojen bir yapıdan çıkıp homojen bir yapıya geçtiği için böyle bir güce ulaşabildi. Oysa devlette bu heterojen yapı oluşabilseydi böyle bir güce de ulaşamayacaklardı arkadaşlar. Esas güvenlik çoğulcuysa yani bu devletin vatandaşları çoğulcuysa, çok kimlikliyse, çok kültürlü, çok inançlıysa bu yapının aynen devlete yansımalarının devletin güvenliğini sağlayacağını ben düşünüyorum. Liyakatin esas alınıp herkesin bu devletin içinde konumlanmasının bir denge ve denetleme mekanizması getireceğini düşünüyorum. Toplumsal barışa ve normalleşmeye ihtiyacımız olan bir dönemde bu yasa şunu söylüyor arkadaşlar: “Biz normalleşmeyeceğiz. Biz istibdat rejimini, güvenlikçi devlet yapısını devam ettireceğiz. Güvenlikçi bakışa hapsolacağız.” Güvenlikçi bakışa hapsolan devletler asla güvenliğini sağlayamazlar, huzur ve refahı vatandaşlarına sağlayamazlar.

Değerli arkadaşlar, maddenin bir lafzına bakalım. Bir de şunu söyleyeyim Sayın Başkan. 1993 yılında yapılan görüşmelerin raporu elime geçti. Sizin de elinizde var mı, bilmiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, bende yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bakın, Sayın Cora, 1993 yılında nasıl görüşmüşler dönemin vekilleri ve siz nasıl bir yasa getirmişsiniz. Gördünüz mü 1993 yılındaki yasa teklifini?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 4045’i.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 4045’i.

SALİH CORA (Trabzon) – Baktım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kod bir yasa getirmişler bir sefer. Kod yasa yani müstakil bir yasa getirmişler, bu bir. Ama niye Plan ve Bütçeye gelmiş? Çünkü kadro var içinde, ondan dolayı Plan Bütçeye gelmiş; içinde kadro var, kadro ihdası var, ondan dolayı Plan Bütçeye gelmiş çünkü para meselesi, kadro meselesi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İhraç edilenleri geri alıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bu kanun Adalet Komisyonu, Millî Savunma Komisyonu ve İçişleri Komisyonlarında görüşülmüş, uzun uzun tartışılmış ve raporlanmış. Bu raporlar Plan ve Bütçe Komisyonuna ulaşmış, Plan ve Bütçe Komisyonu bu kod yasayı derinlemesine tartışmış ve yasalaştırmış arkadaşlar. Dönemin Başbakanı Süleyman Demirel imzalamış kanun tasarısını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bakın, burada yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik işlev birimleri ile askerî ve Emniyet istihbarat teşkilatlarıyla ilgili soruşturma esas alınmış yani sınırlanmış, yalnızca güvenlik birimleriyle ilgili sınırlanmış. Düşünün ki bakın, 1993 yılında yapılmış ve sınırlanmış; çerçevesi belli, güvenlik birimleri olduğu belli. Düşünün, üzerinden yirmi altı yıl geçmiş, biz yirmi altı yıl sonra daha ileri gideceğimize maalesef, Dimyat’a pirince giderken eldeki bulgurdan da olmuşuz. O dönem de elbette demokratik bir dönem değildi ama biz çok daha gerilere düşmüşüz, tartışma usulümüz bile bunu gösteriyor. Ama o dönem bu yasa niye çıktı arkadaşlar? Niye çıktı? İrtica, irtica meselesiyle ilgili çıktı bu yasa yani şu sıralarda oturan arkadaşların akrabalarının, AK PARTİ Grubunda oturanların akrabalarının orduya geri dönememesi için çıktı bu yasalar, biliyor musunuz? “Efendim, şu kişinin eşinin başı örtülü.” diye fişlenmesi için çıktı, “Şu kişinin ailesinde oruç tutanlar var.” diye çıktı, “Şu kişinin sabah namazında ışığı yanıyor gördüm, onu fişleyelim.” diye çıktı bu yasa. İşte, maalesef, yirmi altı yıl sonra -çok ironik bir durumdur- bu yasanın mağdurları –“başkalarını mağdur etmek amacıyla” diyorlar ama keser dönüyor, sap dönüyor, gün geliyor hesap dönüyor- belki de hepimizi mağdur etmek için bir yasal teklife “Evet.” diyecekler. Bu çok ironik arkadaşlar.

Bakın “Bu mesele uzmanlık gerektiriyor diyorsunuz.” ya, gerçekten bu meselenin uzmanları burada; illa hukukçu olmaya gerek yok, illa anayasa profesörü olmaya gerek yok. Hepimiz damdan düştük ve hepimiz bu devletin gadrine uğradık bu anlamda, güvenlik soruşturmalarıyla. Hepimiz bu devletin gadrine uğradıysak arkadaşlar, bu yasayı buraya gönderenlere -bakın, açıkça söylüyorum, ben bu yasayı Sayın Cora’nın hazırlamadığını biliyorum- bizim söyleyecek iki çift lafımız yok mu? Hepimiz gadre uğradıysak, hepimiz damdan düştüysek, hepimizin akrabaları irtica gerekçesiyle “şucu bucu” gerekçesiyle devletten uzak tutulmaya çalışılmışsa, bizim söyleyecek iki çift sözümüz yok mu? Mutlaka olmalı.

Bakın, bu maddenin lafzında ne diyor? Bakın arkadaşlar, çok önemli lafzı, o kadar geniş tanımlanmış ki. Anayasa’ya ve devlete sadakat ve bağlılık istiyor bu güvenlik soruşturması. Ya, devlete sadakat ve bağlılığın bugünlerde neye sadakat ve bağlılık olarak yorumlandığını sizler çok iyi biliyorsunuz. Bugünlerde -ki bugünlerde diyorum, bakın üç gün sonra değişebilir bu- Recep Tayyip Erdoğan’a sadakat ve bağlılık olarak yorumlanıyor bu; net. Devamında ne diyor? “Terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmamak.” Arkadaşlar, öyle güvenlik soruşturmaları ben size gösteririm ki bir partinin mitingine katılmış, bir sendikanın üyesi olmuş, bir “tweet” atmış, bir yorum yapmış, bir sosyal medya paylaşımı paylaşmış diye terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmak olarak yorumlanıyor. Hayır, bakın, bu aynen böyle. Güvenlik soruşturmalarının sonucunu söylüyorum -okumayayım, vaktinizi almayayım diye söylemiyorum- aynen böyle yorumlanmış.

Devamında ne diyor? “Bu örgütlerin propagandasını yapmamak.” Allah’ınızı severseniz, binlerce örnek gösterebilirim. Ya, bir “tweet” atmış, bir açıklamada bulunmuş, bir ifadeye bulunmuş diye, “Terör örgütü propagandası yapıyorsun.” diye mahkemelerde binlerce gencimizi süründürmedik mi biz arkadaşlar? Şimdi o sosyal medyalarını temizlemeye çalışıyor insanlar. Niye? Öğretmen olacak bilmem ne diye. Geçmişte Tayyip Erdoğan’ı eleştirmiş, şöyle demiş böyle demiş; bir partinin mitingine

katılmış. Bunları temizlemeye çalışıyor kamuya girmeye çalışanlar, biliyor musunuz? Olacak iş mi? Yani gençlerimizi bu şekilde getirerek mi kamuya sokacağız? Kendini ifade eden özgür bireyleri kamuya sokabilirsek kamuya katkı sunabilirler.

Daha sonra, arkadaşlar, bakın, Değerlendirme Komisyonuna bunlar iletilecek. Nereden iletilecek, ben size söyleyeyim. Bakın, ne diyor burada, ikinci bölümünde. “Değerlendirme Komisyonuna iletilecek.” diyor. Kim ileticek? Kim ileticek, söyleyeyim: Süleyman Soylu ileticek Değerlendirme Komisyonlarına. Süleyman Soylu kimle ilgili güvenlik soruşturması yapıyorsa iki tane bekçi gönderecek mahalleye -size söyleyeyim, bekçi meselesi var ya, polis bile değil- bekçiden rapor gelecek bekçiden. Bekçilerden rapor gelecek göreceksiniz bakın! Bekçilerden rapor gelecek!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Hiç böyle bir şey olur mu? İşi sulandırmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlayalım efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bekçi gidecek mahalleye. Hani geçen gün rakı meselesi oldu ya, “Bu arkadaş rakı içiyor.” diyecek, tamam mı, raporuna geçirecek, “Bu namaz kılar, bu namaz kılmaz; şunu şununla gördüm, bunu bununla ettim.” diye bekçi raporuyla gençlerimizin geleceğiyle oynanacak ya! Bekçi raporuyla diyorum bakın, gençlerimizin geleceğiyle oynanacak. Bu mudur hak, bu mudur adalet Sayın Cora? “Komisyon bu verilere ilişkin değerlendirmelerini atamaya yetkili amire sunar. “diyor. Kim bu yetkili amir, biliyor musunuz siz Sayın Cora? “Yetkili amire sunar.” diyor. Kim bu yetkili amir? Yetkili amir de o gencin ya parmağını indirecek hayatını karartacak ya parmağını kaldırarak “Bu bana uygun.” diyecek. Neye göre? subjektif, kendi dünya görüşüne göre, kendi inancına göre, kendi kimliğine göre.

Değerli arkadaşlar, böyle bir yola tevessül etmemenizi arzu ediyorum.

Bakın, 2000 yılında yine bir yönetmelik çıkmış, o da irticaya karşı çıkmış bir yönetmelik, biliyor musunuz, o da irticaya karşı çıkmış bir yönetmelik. Oradaki lafları aynen almışsınız Sayın Cora -siz hazırladıysanız bu yasayı- yasaya dercetmişsiniz. Ne diyor? “Terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak, falan filan...” Devamındaki lafzı aynı. Yani irticaya karşı alınmış, yapılmış bir yasanın, irticaya karşı yapılmış bir yönetmeliğin maddelerini alıp burada yasaya derceden, “Mağdurum.” diyen bir sosyolojinin milletvekilisiniz ve bu yasanın da yalnızca muhaliflere karşı kullanılacağını düşünüyorsunuz. Ama arkadaşlar, bakın, eğer Süleyman Soylu’nun hayalleri tutarsa, -bakın nasıl ki geçmişte bir FETÖ tehdidi vardı- Süleyman Soylu devleti tek tipleştirmeyi başarırsa açıkça söyleyeyim -Tayyip Erdoğan bir fânidir, bunu unutmayın; Tayip Erdoğan, ölümsüz değil ya, sanki öyle davranıyorsunuz, bir fâni- bu devleti eğer ki yalnızca tek tipleştirirse yani Süleyman Soylu kafasında ki insanlara yalnızca bütün devleti emanet ederse emin olun, yarın hepimizin felaketi doğar, bu devlet yeni darbe dinamiklerine maalesef gebe olur. Bu anlamda, devleti heterojenleştirmemiz gerekiyor.

Bakın, bir arkadaşımızın verdiği bir örneği verip bitireceğim Sayın Başkanım: OHAL Komisyonu, bir öğretmenini işini geri istemesini devlete sadakatsizlik saymış, biliyor musunuz? KHK’yle atılmış, “İşimi geri istiyorum.” diye eylem yapmış, bunu devlete sadakatsizlik saymış. Yani siz “sadakatsizlik” diye böyle bir şekilde yorumlarsanız, bu şekilde maalesef insanları dışlarsanız, bu toplumda adaleti sağlayamazsınız.

Değerli arkadaşlar, ben sözün bittiği yerde olduğumuzu düşünüyorum. Adalet ve Kalkınma Partisinin, gerçekten, kuruluş dönemi iddialarından tamamen saptığını düşünüyorum ve az sonra olacak oylamada bu maddeye oy verirken yüreğinin bir yeri titremeden oy verecek tek bir arkadaşımın

olacağına inanmak istemiyorum. Yani Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca bu devlette tek bir memuru olmamış bir kimliğin temsilcisi olarak bunu söylüyorum. Bakın, raporlarda var: Ermeni diye, Hristiyan -Osmanlı'da, her yerde vardık devlette- bu devlette bir kişi olarak dahi olamadık. Niye? Ermeni'yiz diye, Hristiyan'ız diye. Ama hepiniz de belli dönemlerde bu devlette memur olamadınız, namaz kılıyorsunuz diye, oruç tutuyorsunuz diye, komünistsiniz diye, sosyalistsiniz diye olamadınız.

Gelin, bu yoldan geri dönelim diyorum arkadaşlar.

Saygılar sunarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerinde ki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin imza sahibi Sayın Cora'ya söz vermek istiyorum.

Buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; tabii, çok değerli fikirlerden istifade eyledik. Katkı sağlayan herkese teşekkür ediyoruz. Yalnız şunu ifade etmek istiyorum ki ben geneli üzerinde yaptığım konuşmada da zaten detaylı açıklamaları yaptım. Sonuçta, Anayasa Mahkemesinin bir kararı var ve bu kararda Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (8)'inci fıkrasını yürürlükten kaldıran ve yürürlükten kaldırdıktan sonra yasama organına da esasında ipucu veren yani bu güvenlik soruşturmasıyla alakalı olarak izlenecek yol ve yöntemi tarif eden bir düzenleme, bir karar veriliyor. Yani iptal, esasında bize bir sorumluluk yüklüyor.

Şimdi, şunu ifade etmeliyim ki Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesi, devletin niteliklerini belirledikten sonra devletin bir hukuk devleti olduğunu ifade etmektedir. Hukuk devletinin birçok özelliği olmasıyla birlikte, en önemli özelliklerden biriside kanunilik ilkesidir. Anayasa'nın 38'inci maddesinde “Kimse işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz. Kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez...” Bir diğer fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur...” Bu ve benzeri maddeler söz konusudur. Şimdi, Anayasa Mahkemesinin kararının özeti, baktığımızda, güvenlik soruşturmasında aranacak kriterlerin bir kanunla düzenlenmesinin daha doğru, daha objektif olabileceğini ifade etmektedir. Bu manada -sözlerimizin başında da söyledik- yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin aradığı, elverişlilik, ölçülülük, orantılılık, açıklık ve kesinlik ilkelerine uygun bir şekilde düzenleme yapıldı.

Şimdi bakın, ifade edeyim: Şimdi iptal edilen hükmü detaylı okudunuz mu bilmiyorum ama eğer detaylı okumuşsanız iptal edilen hükümde 1/2/2018 tarihli ve 7070 sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun'un 60'ıncı maddesiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun devlet memurluğuna alınacaklarda aranacak genel ve özel şartları düzenleyen 48'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendine eklenen “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olmak” şeklindeki 8 no.lu alt bent Anayasa Mahkemesinin 24/07/2019 tarih 2018/73 esas, 2019/65 sayılı Kararı'yla Anayasanın 13'üncü, 20'nci, 128'inci maddelerine aykırı bulularak iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesinde -özetle ifade etmek istiyorum ki- Anayasa'nın 129'uncu maddesinin birinci fıkrasında memurlar ve kamu görevlilerinin Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunma yükümlülükleri düzenlenmiştir... Sadakat hususu defalarca buradan eleştirildi ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – Anayasa’ya ve kanunlara bağlı olmanın bir tarifidir. “Belirtilen hususlar gözetilerek kamu görevlerine atanacak kişiler bakımından birtakım şartların getirilmesi doğaldır.” diyor kararda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Memur olduktan sonra.

SALİH CORA (Trabzon) – Başka bir şey söylüyorum Garo Bey.

“Bu şekilde, aranan nitelikler, kamu hizmetinin etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütülmesi amacına yöneliktir. Dolayısıyla, kamu görevine atanmadan önce kişilerin güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının yapılmasını öngören kural kanun koyucunun takdirindedir.” diyor. Yani burada “Asla böyle bir düzenleme yapılamaz.” gibi bir hüküm yoktur. Şimdi, sayın hocamızın ifadesine göre, diyor ki: “Güvenlik soruşturması Anayasa’yla bağdaşmamaktadır.” Tabii, bu bir görüştür, bir tercihtir, bir kanaattir, hocamızın fikirleri önemlidir ama Anayasa Mahkemesinin bu kararının içeriğinde “Güvenlik soruşturması kesinlikle yapılamaz veya güvenlik soruşturması ancak ve ancak şu şu memuriyeti kapsayan veya şu görevlerde bulunan kişilerle alakalı yapılabilir veya şu yaş gruplarıyla alakalı olabilir.” diye herhangi bir tahdit ortaya konulmamıştır, bunu ifade etmek istiyorum.

Yine, Milliyetçi Hareket Partisi Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı detaylı olarak ifade etti, ben de çok kısa bir cümleyle söylemek istiyorum. Avrupa’da birçok ülkedeki gelişmelere, bu konuyla alakalı mevzuatlarındaki uygulamalara baktığımızda, yine, Amerika Birleşik Devletleri’nin uygulamalarına baktığımızda, güvenlik soruşturmasının memuriyetten önce yapıldığı “uygunluk denetimi” adı altında belirli kriterlerden geçirilerek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar güvenlikçiler Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, bakın, güvenlik soruşturması kapsamı, İngiltere’deki uygulama: “Sistem, istihdamları hassas hükûmet bilgilerine erişimi içeren aşağıdaki kişilere uygulanmaktadır; memurlar, güvenlik ve istihbarat birimi üyeleri, silahlı kuvvetler mensupları, polis...”

GORA PAYLAN (Diyarbakır) – Genelkurmayda sivil memur da var.

SALİH CORA (Trabzon) – Ama bakın, “...hükûmetin güvenlik prosedürüne uyma yükümlülüğü altında belli sivil toplum kuruluşu çalışanları...” Bakın “sivil toplum kuruluşu” çalışanları diyor yani bırakın, memuru...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Genelkurmayda sivil memur da var.

SALİH CORA (Trabzon) – Bakın, Sayın Paylan, onu da geçiyoruz, onu da kabul etmiyorsun, Hükûmete mal ve hizmet tedarik eden yüklenicilerin çalışanlarının dahi güvenlik soruşturması yapılabilir. Dolayısıyla, bunun hangi kapsamlarda olacağı yine belirtilmektedir. Bizim burada amacımız, yönetmelikle bir madde düzenlemekten ziyade, bir kanunla belirli standartları ortaya koymaktır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İrticaya karşı yönetmeliği aynen getirmişsin Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Ben ilgili madde geldiğinde detaylı açıklamaları yine yapabilirim ama son olarak, şunu...

Sayın Tutdere burada mı? Yok. Tamam, onunla ilgili bir bilgi vardı, onu söyleyecektim.

Ben teşekkür ediyorum.

Söyleyeceklerim bunlardan ibarettir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, son olarak, ana konu bu 3 madde üzerinde olduğu için... Diğer ufak tefek bazı görüşler oldu, onları daha sonra ifade edeceğim, teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 10’uncu madde 1’inci maddenin geçici maddesi dolayısıyla 10’uncu madde ile 1’inci maddenin birlikte ele alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci ve 10’uncu maddeleri okutuyorum:

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yirmidokuz” ibaresi “yirmi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, kampingler ve günübirlik tesisler (mekanik tesis hatları ve bu hatların günübirlik tesisleri hariç) ile konaklama unsuru içeren mesire yerlerinin uzatılan süreler dâhil toplam süreleri, yeni sözleşmenin düzenlendiği tarihten itibaren yirmi yılı geçemez. Bu hüküm, bu cümleleri ihdas eden maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce süresi içerisinde adı geçen Bakanlıklara başvuran ancak işlemleri henüz sonuçlanmayan sözleşmeler hakkında da uygulanır.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Cora, maddeyle ilgili olarak çok kısa bir açıklama alalım.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bu maddeyle alakalı olarak: Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından tabiat parkı ve millî parklarda en fazla yirmi dokuz yıl süreyle yatırımcılara kiraya verilen mesire yerlerinin kira süreleri, bu tesislerin toplam yatırım ve işletme maliyetlerinin düşük ve yatırımın geri dönüş süresinin kısa olması nedeniyle “yirmi yıl” olarak düzenlenmiştir.

10’uncu madde de bu maddeyle bağlantılıdır. 10’uncu madde de daha çok, hazineye ait taşınmazları kapsamaktadır, onunla ilgili bir kanunla bağlantılıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından tabiat parkı ve millî parklarda yirmi dokuz yıl süreyle yatırımcılara kiraya verilen ve konaklama unsuru içeren mesire yerleriyle ilgili, bakanlıklar tarafından yatırımcılara kesin izin verilmek, kesin tahsis yapılmak, irtifak hakkı tesis edilmek, kullanma izni verilmek ve kiralamak suretiyle tahsis edilen kamu taşınmazları üzerinde yapılan kamping ve günübirlik turizm tesislerinin tahsisine ilişkin düzenlenen sözleşmelerin süresinin, bu tesislerin diğer turizm tesislerine oranla toplam yatırım ve işletme maliyetlerinin daha düşük ve yatırımın geri dönüş süresinin daha az olması nedeniyle uzatılan süreler dâhil toplam “yirmi yıl” olarak yeniden düzenlenmesi, işlemleri henüz sonuçlanmayanlar hakkında da bu sürenin uygulanacağı yönünde bir düzenleme öngörülmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, ilgili kamu kuruluşlarından bilgi alabilir miyiz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olur.

Tarım ve Orman Bakanlığından, Millî Emlak Genel Müdürlüğünden kim var?

Buyurun, bilgi alalım sizden. Kendinizi de bir tanıttın.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Mustafa Yılmaz, Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa ve Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğünde şube müdürüyüm, Genel Müdürlüğümüz adına...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, şube müdürlerini kabul etmeyecektik.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Genel Müdürünüz nerede?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Genel Müdürümüz il dışında.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, değerli arkadaşlar, ilgili Bakan Yardımcınız gelsin, bu maddeleri geçiyorum. Evet, geçiyorum bu maddeleri, ilgili Bakan Yardımcınız hemen gelsin yoksa görüşmeyeceğim.

Diğerlerine geçiyoruz efendim, arayın ilgili Bakan Yardımcısı gelsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bravo! Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, 2'nci, 3'üncü ve 9'uncu maddeler birbirleriyle ilişkili olan maddeler. Dolayısıyla, bu üç maddenin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum:

MADDE 2- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (8) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“8. 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanuna göre güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.”

MADDE 3-657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 47- Bu Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 29/11/2019 tarihinden önce yürürlükte bulunan (8) numaralı alt bendi veya bu bende atf yapan mevzuat uyarınca yapılan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonucuna göre. memuriyete veya kamu görevine atanmayan kişiler tarafından süresinde açılmış, kanun yolu aşamasında bulunanlar dahil görülmekte olan iptal davalarında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde, süresinde açılacak iptal davalarında ise dava dilekçesinin idareye tebliğinden itibaren otuz gün içinde; idarece resen, ilgililer hakkındaki güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yeniden yapılmasına karar verilir. Bu karar en geç yedi gün içinde davaya bakmakta olan mahkemeye bildirilir. Mahkemece bu bildirim üzerine altı ay süreyle davanın geri bırakılmasına karar verilir. Yeniden yapılan güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması sonucunda idarece dava konusu işlem kaldırılarak;

a) İlgilinin atanmasına karar verilmesi durumunda, bu husustaki işlem idare tarafından yedi gün içinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine mahkemece dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilir.

b) İlgilinin atanmamasına karar verilmesi durumunda, bu husus idare tarafından yedi gün içinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine mahkemece dava dosyası bu işlem yönünden tekemmül ettirilir ve uyuşmazlık yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Birinci fıkra uyarınca geri bırakılmasına karar verilen davalarda, altı aylık süre içinde idarece bildirimde bulunulmayan hallerde, mahkemece bu sürenin dolduğu tarihten itibaren kaldığı yerden davaya devam olunur. Ancak mahkemece işin esası hakkında karar verilmeye kadar birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca idare tarafından bildirimde bulunulması halinde uyumsuzluk ilgili bentler uyarınca sonuçlandırılır.”

MADDE 9- 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddenin mevcut üçüncü fıkrasına “kimler olduğu,” ibaresinden sonra gelmek üzere “değerlendirme komisyonlarının oluşumu, çalışma usul ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar” ibaresi eklenmiştir.

“İlk defa veya yeniden kamu hizmeti ve görevlerine atanacaklar hakkında da güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılır. Bu kişilerin;

a) Anayasaya ve Devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamak ya da kullandırmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak ilke ve kuralları,

b) Kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığı, kolluk kuvvetleri ve istihbarat birimlerinde ilişkisi bulunup bulunmadığı ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığı, yönlerinden kamu hizmet ve görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak veri, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kamu kurum ve kuruluşu bünyesinde kurulan Değerlendirme Komisyonuna iletilir. Komisyon bu verilere ilişkin değerlendirmelerini atamaya yetkili amire sunar. Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları, veri güvenliğine ilişkin mevzuatta belirtilen önlemleri alır. Bu kapsamda elde edilen kişisel veriler, yalnızca amacına yönelik olarak işlenebilir, aktarılabilir. Bu veriler ilgili hakkında talebe konu işlemin tekemmülünü müteakiben veya her durumda iki yılın sonunda değerlendirme komisyonlarının silinir ve yok edilir. Ancak bu veriler, işleme karşı dava açılması halinde karar kesinleşmeden silinemez ve yok edilemez. Mahkemelerin bu konudaki talepleri, değerlendirme komisyonunun bünyesinde bulunduğu ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından karşılanır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddelerle ilgili söz taleplerini karşılayacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hem kamudan hem de kurum ve kuruluşlardan görüş alabilirsek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora, 2,3 ve 9’uncu maddelerle ilgili bilgi almak istiyoruz. Siz ve Bakanlık bürokratlarından olabilir.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, Anayasa Mahkemesinin beklentisi doğrultusunda bir düzenleme gerçekleşmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beklenti nedir?

SALİH CORA (Trabzon) – Anayasa Mahkemesinin kararındaki beklentileri karşılayacak bir düzenleme yaptık. Bunu bizden değil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beklenti...

SALİH CORA (Trabzon) – Gerekçeleri karşılayacak bir düzenleme.

Buradaki amacımız şu: Geçici madde ekliyoruz 657 sayılı Kanun'a. "Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 29/11/2019 tarihinden önce yürürlükte bulunan (8) numaralı alt bendi veya bu bende atıf yapan mevzuat uyarınca yapılan güvenlik soruşturması yani 4045 sayılı Yasa ve arşiv araştırması sonucuna göre memuriyete ve kamu görevine atanamayan kişiler tarafından süresinde açılmış, kanun yolu aşamasında bulunanlar dâhil, görülmekte olan iptal davalarında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içerisinde, süresinde açılacak iptal davalarında ise dava dilekçesi idareye tebliğinden itibaren otuz gün içerisinde idareye resen ilgililer hakkında güvenlik soruşturması veya arşiv araştırmasının yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yeniden yapılmasına karar verilir. Bu karar en geç yedi gün içerisinde davaya bakmakta olan mahkemeye bildirilir mahkemece bu bildirim üzerine altı ay süreyle davanın geri bırakılmasına karar verilir. Yeniden yapılan güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması sonucunda idarece dava konusu işlem kaldırılarak ilgilinin atanmasına karar verilmesi durumunda bu husustaki işlem idare tarafından yedi gün içerisinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine mahkemece dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. İlgilinin atanmamasına karar verilmesi durumunda bu husus idare tarafından yedi gün içerisinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine mahkemece dava dosyası bu işlem yönünden tekemmül ettirilir ve uyuşmazlık yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Birinci fıkra uyarınca geri bırakılmasına karar verilen davalarda altı aylık süre içerisinde idarece bildirimde bulunulmayan hâllerde mahkemece bu sürenin dolduğu tarihten itibaren kaldığı yerden davaya devam olunur ancak mahkemece işin esası hakkında karar verinceye kadar birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca idare tarafından bu süreçte bildirimde bulunması hâlinde uyuşmazlık yine kanunda belirtilen usullere göre sonuçlandırılır."

Yine, bunun nasıl yapılacağına ilişkin olarak da ayrıntılı bir düzenleme yapılmıştır, 9'uncu maddeyle de Değerlendirme Komisyonunun nasıl oluştuğu, kimler tarafından olduğu, çalışma usul ve esaslarının neler olduğu düzenlenmiştir. "İlk defa veya yeniden kamu hizmetine ve görevlerine atanacaklar hakkındaki güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılan kişilerin Anayasa'ya veya devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamak veya kullandırmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak ilke ve kuralları.

(b) kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığı, kolluk kuvvetleri ve istihbarat birimlerinde ilişkisi bulunup bulunmadığı ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığı yönlerinde kamu hizmet ve görevlerine uygunluğunun değerlendirilmesini sağlayacak veri, güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerce ilgili kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde kurulan değerlendirme komisyonuna iletilir. Komisyon bu verilere ilişkin değerlendirmelerini atamaya yetkili amire sunar."

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cora, bunları okuduk biz.

SALİH CORA (Trabzon) – Güvenlik soruşturması... Anayasa Mahkemesinin kararında özellikle kişisel verilere ilişkin olarak nasıl bir değerlendirme yapacağı belirtilmiştir. Bununla ilgili olarak da yine şunu ifade etmeliyiz ki: Güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapmakla görevli birimler ile değerlendirme komisyonları veri güvenliğine ilişkin mevzuatta belirtilen önlemleri almaktadır.

Özetle: Anayasa Mahkemesinin aramış olduğu kriterleri elverişlilik, gereklilik, orantılılık, açıklık, kesinlik...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapma! Din kardeşi değiliz ama yapma.

SALİH CORA (Trabzon) – Yani bunları ifade ediyor. Ayrıca ,Anayasa Mahkemesinin...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora, teşekkür ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Adalet Bakanlığımızdan bir yetkili de varsa, evet.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, son olarak şunu ifade etmek istiyorum ki: Bu ilkeler doğrultusunda, bu bilgi ve belgelerin neler olduğu, bu bilgilerin ne şekilde kullanacağı, hangi mercilerin bu çalışmayı yapacakları detaylı bir şekilde kanun maddesinde düzenlenmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Adalet Bakanlığından yetkili arkadaşımızı da öne alalım, bu 3 maddeyle ilgili bir açıklama isteyelim.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HAKAN ŞEKER – Başkanım, sözlerime başlamadan önce şahsınızda bütün hazırunu saygıyla selamlıyorum. Ben, özellikle bu geçici madde üzerinde aslında konuşmak istiyorum.

Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hüküm uyarınca yapılmış olan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmaları sonucunda ataması yapılmayan kişilerin açmış oldukları şu an derdest olan davalar var idare mahkemelerinde. Anayasa Mahkemesince söz konusu işleme dayanak olan hüküm iptal edilmiş olduğu için bu şekilde bir geçici madde olmaması hâlinde idare mahkemelerinin ellerindeki dosyalar bakımından ret kararı verebileceklerini düşünüyoruz. Bu geçici maddeyle mahkemelerin önlerinde bulunan bu dosyalarda doğrudan karar vermeden, eğer bu düzenleme yasallaşması hâlinde, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren on beş günlük bir süre içerisinde idarenin, davayı açan kişi hakkında yeni hüküm uyarınca –yasalaşırsa- yeniden bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına karar vermesini ve bu kararını mahkemelere bildirmesini, mahkemelerin de bu bildirim üzerine altı aylık bir süre boyunca dosyaların bu hususu bir nevi bekleyici mesele yapmasını öngörüyor bu geçici madde.

Böylece, aslında, idare, yeni yapılan yasal düzenleme uyarınca yeniden ilgili kişi hakkında bir güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmasını ve bu işlem sonucuna göre eğer yine sonuç olumsuz olursa atama yapmamasını, eğer sonucun bu defa olumlu olması hâlinde kişinin atamasını yapmasını ve kişinin atamasının yapılması hâlinde bunu yine mahkemeye bildirerek mahkemenin elindeki dosya bu defa konusuz kalacağı için -çünkü ilgili kişiyle ilgili atama yapılmış olacağı için- bu konuda esastan bir karar vermeden dosyayı sonuçlandırmasını öngören bir düzenleme. Eğer, yeni yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda neticenin yine olumsuz olması hâlinde idarenin bu defa yeniden bir işlem tesis ederek “Ben bu kişiyi yine de atamıyorum.” diye bir karar vermesi ve bu kararı yeniden mahkemeye bildirmesi hâlinde mahkemenin bu sefer dosyaya kaldığı yerden devam ederek, yeni işlem üzerinden dosyayı tekrar tekemmül ettirerek esas hakkında bir karar vermesini öngören bir düzenleme, geçici hüküm.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Maddeleri niye...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İdare, mahkemenin üstüne çıkıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, müsaade edin... Bir saniye, arkadaşlar...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yargı idareye tabi tutuluyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI HAKAN ŞEKER – Bu altı aylık süre aslında hak arama hürriyetiyle de yakından ilgili çünkü vatandaş kendisiyle ilgili tesis edilen bir olumsuz işlemi, atanamama işlemini son çare olarak mahkemeye götürmüş, kanun, bu mahkemenin yeni durumu bekleyici mesele yapmasıyla ilgili bir kısıtlayıcı süre getirmez ise açtığımız davanın ne zaman sonuçlanacağını, mahkemenin bu davayı yeniden ne zaman ele alacağını bilmemeniz aslında hukuk devleti açısından bir sorun oluşturacaktır. Ayrıca, idarenin altı ay içerisinde bu kişiyle alakalı yeni bir işlem tesis etmemesi hâlinde mahkeme kaldığı yerden devam edecek ve icabında, işlemin iptaline karar vermesi ve bu kişinin memuriyete atanmasını sağlayabilecektir. Eğer idare bu altı aylık süreden dolayı bu kişinin açtığı davanın kabul olmasını eğer istemiyor ise bir şekilde derdest davalar yönünden davacının hakkındaki güvenlik soruşturmasını mutlaka bu süre içerisinde tamamlayıp mahkemeye gerekli bildirimini yapmış olması gerekiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimize ve milletvekillerimize söz vermeden önce sivil toplum kuruluşlarımızdan gelen arkadaşlarımıza beşer dakikalık bir söz vereceğim.

Sırasıyla ellerinizi kaldırırsanız...

Buyurun

TÜRK TABİBLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ZİYNET ÖZÇELİK – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Beş dakikada ben diyeceklerimi size aktarmaya çalışacağım.

Değerli heyet, aslında hepimiz hekimlerde olduğu gibi yeni yılı bekliyoruz. Yeni yıl bize yeni umutlar taşır, yenilenmeyi getirir ama aralık ayları hekimler için bir travma nedeni olmaya başladı. Umuyorum bu görüşmenin sonucunda da böyle bir travma çıkmaz. “Neden?” diyecekseniz, güvenlik soruşturması olumlu olmadığı için atanamayan hekimlere geçen yıl 4 Aralıkta 7151 sayılı Kanun’un 5’inci maddesiyle dört yüz elli gün süreyle -özelde de olsa- hiçbir biçimde mesleğini yapamayacağına dair bir yaptırım getirmişti Meclis. Geçen yıl ki şeyden sonra, üstüne bir de yeniden güvenlik soruşturmasıyla ilgili düzenlemeyle yüz yüzeyiz.

Ben geneline ilişkin bir şey söyleyeceğim ama mesela, bu düzenlemenin içinde şu yok: Yeniden bir soruşturma yapılacak -biraz önce Sayın Adalet Bakanlığı yetkilisi de söyledi- mahkemeler altı ay duracak, bu soruşturma eğer olumsuz olursa mahkeme ilk olumsuz işlemi değil, ikinci olumsuz işlemi denetleyecek. Bu durumda, doğaldır ki İdari Yargılama Usul Yasası’na göre yeniden cevaplar gidecek, gelecek. Mesela, hekimler olumsuz bulunmuş, dört yüz elli gündür çalışmıyor, sonra ikinci defa olumsuz bulundu, bir dört yüz elli gün daha mı çalışamayacak? Nasıl olacak? Mesela, bunun cevabını bulamıyoruz biz. Hani böyle kötüye kullananlara da açık bir yanı var. Lütfen, çok rica ediyorum... Bu tasarının hakikaten -beş dakika bana yetmeyebilir- çok kıymetli, sizin dikkatinizi çekmek istediğim önemli bölümleri var. Ben şimdi geneline döneceğim bu teklifin.

Bu teklifin çokça tartışıldığı gerçekten 657/48’e bir ek yapılıyor ve güvenlik soruşturmasına ilişkin kanuna atıf yapılarak ona göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması uygulamasının yapılacağı söyleniyor. 4045 sayılı Kanun’un 1’inci maddesine getirilen ek bunun asıl konusunu oluşturuyor, bir de geçici madde. Bu ekin ise Anayasa Mahkemesinin 657’nin 48’inci maddesindeki iptal kararı uyarınca yapıldığı söyleniyor. Oysa 4045 sayılı Yasa’yla ilgili Anayasa Mahkemesi 27 Şubat 2019 tarihinde -hem de Genel Kurul tarafından- bireysel bir başvuruda ceza ve infaz koruma memuru olmak isteyen bir kişi hakkındaki bir kararı var. Orada açıkça 4045 sayılı Kanun’u ve buna bağlı yönetmeliği Anayasa’ya aykırı buldu. Orada Anayasa’ya aykırı bulurken şunu söyledi: “Özel hayatın gizliliğine.”

değil, “Özel hayata saygı hakkına aykırıdır.” dedi. İki farklı kavramlardır. “Özel hayata saygı hakkı” kavramı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8’inci maddesinin (2)’nci bendinde geçmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, öteden beri, bu tür güvenlik soruşturmaları yani bir işin yapılmasına ilişkin devletlerin uyguladığı sınırlandırıcı tedbirleri 8/2 kapsamında görmektedir. 8/2 kapsamında görürken aynı zamanda 14’üncü maddesindeki ayrımcılık yasağını da buraya almaktadır. İşte burada çokça da söylenen ölçülülük meselesini, demokratik bir toplumda gereklilik meselesini tartışırken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ZİYNET ÖZÇELİK - Türkiye’den de bir karar vardır, İhsan Ay kararı, 2014 yılında verilmiştir ve bir öğretmenle ilgilidir. Sicilinden sildirdiği bir cezanın hâlâ çıkıyor olması nedeniyle işine atanamadığı için başvurmuştur, burada ihlal kararı verilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin çalışma hakkıyla birleşik, tam da bir mesleğin gereği gibi uygulanmasını, ayrımcılığa uğramamayı, demokratik bir toplumun gereklerine uygun haklardan yararlanmayı 8/2 maddesinde değerlendirirken işte bu güvenlik soruşturması benzeri uygulamaları orada değerlendirmektedir ve tam da şunu demektedir: 657’yle ilgili Anayasa Mahkemesinin kararını da 4045’te verdiği kararla birlikte kavrayabiliriz çünkü bu teklifte de şu söyleniyor: “657 sayılı Kanun’a konuyu koyuyoruz ama unsurları 4045’te gösterilecek.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayın.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ZİYNET ÖZÇELİK - Dolayısıyla oraya baktığımızda, orada aslında, evet, İngiltere’den verilen örnek bir cümlesi hariç doğrudur, o da şudur: Genel olarak kamu görevlilerine demokratik ülkelerin hiçbirinde böyle bir uygulama asla yapılmamaktadır ve Anayasa’ya da aykırıdır, taraf olduğumuz sözleşmeye de aykırıdır.

Bir şey daha söyleyeceğim lütfen ondan sonra...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen...

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ZİYNET ÖZÇELİK - ...o da şu: Ben Adalet Bakanlığının sayın temsilcisini büyük bir dikkatle dinledim, gerçekten burada yargı yetkisinin aslında Anayasa’ya aykırı bir biçimde askıya alınması söz konusu. Çünkü benim de bizzatıhi gördüğüm çok sayıda davada, avukat olarak üstlendiğim davalarda sırf annesi, babası bir yıldır herhangi bir yerde çalıştığı için, kendisine ilişkin hiçbir şey yok, hekim, çok özel niteliklere sahip, atanmıyor, bekliyor. Şimdi, bununla ilgili aldığımız yürütmeyi durdurma kararları ve iptal kararları var çok sayıda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayın.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ZİYNET ÖZÇELİK - Bu durdurma demek aslında mahkemelerin, kişilerin adalete ulaşabilme kanallarının da kapatılması demek ve ikinci bir yargılamayı da öngörerek daha da uzatılması demek. Bu, Anayasa’ya son derece aykırı ve insan haklarına aykırı, lütfen, bu da gözden geçirilsin diye talep ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen?

Evet, hanımefendi, siz buyurun.

KESK MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ VE KADIN SEKRETERİ GÜLİSTAN ATASOY
TEKDEMİR – Merhabalar.

Öncelikle, Komisyonunuza yapmış olduğunuz davet için Merkez Yürütme Kurulum adına teşekkür ediyorum ve ben de hazırunu selamlıyorum.

Tabii, ben de bir temenniyle başlamak isterim. Yasalaşma süreçlerindeki eksikler ve yanlışların sahadaki bütün pratik içerisindeki eksiklerini ve mağduriyetlerini yaşayan kesimlerin burada söyledikleri sözlerin dikkate alınmasını temenni ederek başlamak istiyorum çünkü buradaki süreçlerin tüm pratik yansımalarına biz maruz kalıyoruz ve bizim söylediklerimiz de bu anlamda önemlidir.

Zaten oturumun başından itibaren bu yasa teklifinin Anayasa'ya aykırılık maddeleri üzerine çokça söylendi. Kısaca, 70'inci, 129'uncu, 128'inci, 20'nci, 13'üncü maddeleri üzerine daha çok atıflar yapılarak eksiklikleri dile getirildi. Belki Komisyona apar topar getirilmeden önce zamanımız olsaydı, bu maddelere yeni maddeler de eklenebilirdi. Ancak bu maddeler bile bu yasa teklifinin vahametini yeterince ortaya koyuyor, bu nedenle ben çok hukuki kısmına değinmek istemiyorum.

Yıllarca kamuda memurların örgütlenme hakkı mücadelesini uzun soluklu ve bütün bedellerle ödedikten sonra bu hakkın bugün yasada eksik hâlleriyle birlikte kazanılmasını da sağlayan bir emek örgütünün üyesi ve temsilcisi olarak şunu söylemek isterim: Biz zamanında “Kamu memurları örgütlenme hakkına sahip olmalı.” diye mücadele ederken 80 sonlarında başladığımızda, 80 artığidarbe zihniyeti bizi devlete sadakatsizlik gösteriyoruz diye pek çok baskıya, soruşturmaya ve cezalara mahkûm etmişti. Ama bu mücadele sonunda bugün bu hak yasalaştı. Bugün çok daha vahim bir şey yaşıyoruz. Devlete sadakatsizliğin yerine belki de devletleşen iktidara sadakatsizlik tehlikesi barındıran, daha doğrusu devletleşen iktidara sadakatini ispatlayamayan herkesin çalışma hakkından mahrum kalabileceği riskini yaşayacağını bize gösteren bir yasa teklifi hazırlığı vardır diye görüşümüzü sizlerle paylaşmak istiyoruz.

“Çalışma hakkı nedir?” diye baktığımızda, temel insan hakları arasında yer alan çalışma hakkı, her insanın insan onuruna yakışır bir hayat idame ettirebileceği iş ve gelire sahip olma hakkını ifade eder. Aynı zamanda iş güvenliğini, adil ücreti, ayrımcılığa karşı korunmayı ve örgütlenme hakkını da bu kapsam içerisinde değerlendirmek gerekiyor. Biz zaten özellikle OHAL sürecinden sonra çıkarılan KHK'lerle sorgusuz sualsiz 140 bine yakın emekçinin iş güvenliğinin olmadığını ve aslında iş güvenliğinin bugün fiili olarak her an yok edilebileceğini zaten yaşadık; bizim 4.500'e yakın üyemiz de bu durumdan muzdarip oldu bildiğiniz üzere. Ama bugün artık kamuya istihdam edilirken bile önümüze iki engel çıkarıldı, onlardan da aslında bahsedildi. Birincisi mülakat. Mülakat sisteminde zaten bir eleme gerçekleştiriliyor. Düşünün ki KPSS'den fizik bölümünden Türkiye 3'üncüsü olan bir arkadaşımız mülakatta 10 ya da 20 puan alabiliyor. Bu sonucu yaratabilecek bir mülakat sisteminin ne kadar adil olabileceğini zaten herkes herhâlde düşünüyordur ve neden böyle olduğunun hakkında da pek çok fikre sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

KESK MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ VE KADIN SEKRETERİ GÜLİSTAN ATASOY TEKDEMİR - Mülakattan fişlenemeyen yani oradan kamuda çalışma hakkı kazanan kişiler de bugün bu yasa teklifiyle aslında elenmek isteniyor. Bu, uzunca süredir Hükümetin kamudaki dönüşüm planlarından farksız bir durum değildir ve OHAL sistemiyle beraber bugün aslında süreklileşen OHAL rejiminde bizce tek tip kamu memuru yaratmak, kamu personeli yaratmak fırsatçılığıyla aslında karşı karşıyayız diye görüşümüzü sizlerle paylaşmak isterim.

Yine, son olarak bir şeyi ifade edip bitirmek istiyorum ben de. OHAL döneminde karşılaştığımız ve şimdi önümüzde tartıştığımız kanun metninin gelip dayandığı nokta yine çokça ifade edildi. Yasa dışı örgütlerle iltisak ve irtibat kavramlarıdır. Anayasa ve Türk hukuk sistemi mevzuatının hiçbir yerinde iltisak ve irtibatın ne olduğunun bir karşılığı bulunmamaktadır. KESK olarak bizim üyelerimizin de yaşadığı bu sorundan çıkardığımız yorum şudur: Hükûmet yanlısı olmayan kesimler iltisaklı ve irtibatlı olarak kabul edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen...

KESK MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ VE KADIN SEKRETERİ GÜLİSTAN ATASOY TEKDEMİR - Bu kavramların tüm mevzuatlardan bir an önce çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Anayasa'ya sadakat Hükûmete sadakat anlamına gelmemelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, MEMUR-SEN ve KAMU-SEN'den kim var?

MEMUR-SEN TEMSİLCİSİ AV. AHMET GÖNENÇ – MEMUR-SEN'den var Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, efendim.

MEMUR-SEN TEMSİLCİSİ AV. AHMET GÖNENÇ – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; konfederasyonumuz MEMUR-SEN adına hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Öncelikle, teklifte Anayasa Mahkemesi kararına yönelik olarak usul ve eksikliğin giderilmiş olmasını önemli buluyoruz. Ancak 4045 sayılı Kanun'da yapılan düzenleme yönüyle kısmen bir sıkıntı ve eksiklik olduğunu düşünüyoruz. Çünkü daha önce FETÖ ve benzeri yapılar tarafından gerçekleştirilen kirletmelerle MGK kararıyla veya yargı kanalı vasıtasıyla terör örgütü sayılan oluşumlar, hatta terörle ilişkilendirilen kişiler oldu, bunu göz ardı etmemek gerek. Çünkü bunların güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda tekrar ortaya çıkmasını ve neticesinde kişiler aleyhine olumsuz sonuçlar doğurabileceğini düşünüyoruz. Örnek olarak daha önce Ergenekon terör örgütüydü, daha sonra terör örgütünden çıkarıldı, içerisinde yargılananlar, hatta ceza alanlar oldu, bunların çocukları da aynı şekilde bu şekilde ilişkilendirilebilir, sadece 4045 sayılı Yasa'da bu eksikliği sıkıntıyı dile getiriyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

KAMU-SEN'den kimse var mı? Yok galiba.

Beyefendi, buyurun siz.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Herkese merhaba, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına Sayın Başkan ve sevgili vekillerimizi selamlıyoruz.

Çevre mühendisiyim aynı zamanda. Tabii, öncelikle bir öneride bulunursam bir cümle: Sayın Başkan, biz daha önce Komisyonunuza bir dilekçe gönderdik, bütçe görüşmeleri sırasında Birliğimizin de davet edilip görüşlerimizin Komisyon heyetiyle paylaşılması adına. Bu yazı size ulaştı mı ulaşmadı mı bilmiyorum ama davet edilmedik, davet edilen kurumlar arasında da yoktuk. Bu üzücü bir şey, bundan sonra dikkat edilirse... Çünkü ülkemiz için en önemli metinlerden birisi bütçe.

İkinci tavsiyemiz de yine bu kanun teklifinin görüşüleceği Komisyon toplantısına da davet edilmedik. TTV'nin, dost örgütümüz TTV'nin daveti üzerine geldik, siz de kabul ettiniz, onun için ayrıca teşekkür ederiz. Ama Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin bu anlamda bu süreçlerin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Biz kanun teklifinin gerekçesine baktığımız zaman, birleştirilen 3 madde gerekçelerinde açıkçası pek bir şey göremedik Sayın Başkan. Gerekçede şöyle özetlenmiş durumda: Kamu hizmetlerinin etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütülmesi amacıyla 657 sayılı Kanun kapsamında memuriyete atanacaklar için 4045 sayılı Kanun kapsamında güvenlik soruşturması, araştırması yapılması şartı getirilmektedir. Neden böyle bir kanun yapıldığına ilişkin tatmin edici, anlaşılır ve gerekçeleri öncelikle Komisyona, vekillere, ardından ilgili sivil toplum örgütlerine, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ve vekillerimize oy veren yurttaşlarımıza bu gerekçelerin anlatılması, bir kere doğru bir teknikle, geniş ve objektif biçimde anlatılması gerekiyor. Burada hiçbir şekilde anlatılmıyor. Satır aralarından dinlerken vekillerimizi anlıyoruz ki devletin güvenliğiyle ilgili bir husus var ama gerekçede böyle bir atf yok, kanun teklifinde de böyle bir atf yok. Devletin güvenliğini sağlamak adına bir düzenleme yapıldığı iddia edilmiyor. Yine satır aralarından anlıyoruz ki başka türlü -hani uzatmayım konuşmayı- ama gerekçelerde olmayan, yalnız yüklenen anlamlar, arka planına dair birtakım gerekçelerden bahsediliyor. Öncelikle bu, bizim yani Türkiye toplumunun hak ettiği bir süreç değil arkadaşlar. Sizlere oy veren yurttaşlarımızın geleceğiyle ilgili çok önemli bir madde oylanacak burada.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Onu siz değerlendiremezsiniz.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Tabii, yok, tabii...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Siyasi konulara girmeyin.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Tamam, ben devam edeyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, siz sadece teknik görüşünüzü aktarın.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Tabii ki, tabii ki...

Biz, siyaseti, Türkiye'deki hayatın içerisindeki bütün olaylarla iç içe bir olgu olarak tanımlarız. TMMOB ilkelerinde de siyaseti hiçbir şekilde dışlamayız arkadaşlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir değerlendirme olur mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye... Bir saniye...

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Konuştuğumuz her şey siyasetle ilgilidir. Siyasetteki okumalarımız da siyasetten bağımsız değildir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaş, bak, lütfen...

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Siyaset de buradaki vekillere tahsis edilmiş bir hak değildir, anayasal hakkımız, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuyuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tavra bak, tarza bak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar... Bir saniye...

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Devam ediyorum arkadaşlar.

Bu gerekçe bulanık, belirsizlik üzerine dayalı bir gerekçe ve kanun teklifi var, kanun maddesi teklifi var. Kanun maddesinin anlaşılıyor ki iki ayağı olacak, bir, şimdiye kadar mahkemelerde yaşanan hadiselerde Anayasa Mahkemesinin kararıyla da önümüzde duran bir somut durum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir şey olur mu?

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Pardon, izin verir misiniz arkadaşlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, ben, tabii, artık...

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Tamam, siyaset sizin arkadaşlar, karışmıyorum ben siyasete, teslim ettim, sizin olsun. Lütfen arkadaşlar... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – O zaman yer değiştirelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yer değiştiririm, sen geç buraya.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Biz TMMOB’a geldiğimizde böyle yapmıyoruz ki.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tavra bakar mısın ya!

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Size cevap vermeyeceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sadece biz değil arkadaşlar.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL - Tamam, lütfen konuşmamı tamamlamama izin verirsiniz sayın vekiller. Lütfen, arkadaşlar, konuşturuyorsunuz ama.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, lütfen tamamlayınız.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Sayın Başkan, devam edebilir miyim?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neye devam edeceksin?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bir saniye...

Tamamlayınız lütfen.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Başkanım, bu kim de böyle konuşuyor ya?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kim ne ya? Bu Meclis milletin Meclisi ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar...

Arkadaşlar, bir saniye, müsaade edin.

Sizin burada milletvekillerine yönelik bir değerlendirme hakkınız yok, böyle bir şey olamaz yani lütfen haddinizi aşmayınız. Ama görüşünüzü, teknik olarak görüşünüzü elbette dile getirebilirsiniz, onun için zaten ben size söz verdim. Ama burada, bakın, sadece iktidar değil, muhalefetteki milletvekili arkadaşlarımız da rahatsız oldular konuşmanızdan. Dolayısıyla lütfen konuşmanızı tamamlayın, lütfen.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Tamam, teşekkür ederim Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, emir kipiyle konuşuyor. Böyle bir şey var mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Bunun iki ayağı olduğu anlaşılıyor. Bir: Önümüzde somut bir durum var. Anayasa Mahkemesine de yansiyacak şekilde belli düzeyde bir olguyla karşı karşıyayız, bunun giderilmesiyle ilgili bir düzenek. Buna olumlu ya da olumsuz anlamda yeni bir boyut kazandırılmasıyla ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – İkinci ayağı da bundan sonra kamuda işe başlayacak olan her yurttaş için geçerli olan bir süreç. Yani kamuya girmek isteyen mühendis, mimar, avukat, hekim veya herhangi bir düzeyde, 657’ye tabi olarak işe girme başvurusunda bulunabilecek bütün yurttaşlarımızla ilgili yeni bir süreç, yeni bir adım atılmış oluyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum efendim.

Sayın İpekyüz...

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Pardon...

Sayın Cora, buyurun.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Sayın Başkanım, bir cümle söyleyebilir miyim izin verirseniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, o bir cümleyi de alalım.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Sözümü tamamlamadım, zaten çok kısa konuşuyordum Sayın Başkan, aradaki tartışmalardan dolayı uzadı.

O yüzden, hani bir ikincisi olarak da bana haddimi aştığıma ilişkin bir yorumda bulundunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, aştınız.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Ben haddimi aşmadığımı düşünüyorum, buna inanıyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ne konuştuğunun farkında değilsin ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, aştınız, aştınız.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Hâlâ ısrarcı olduğunuz için de ben gerçekten üzüldüğümü belirtiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

TMMOB GENEL SEKRETERİ DERSİM GÜL – Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına buraya...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önce milletin vekillerine saygı duymasını öğreneceksin, ondan sonra istediğin şekilde düşünceni aktarabilirsin. Bakın, tüm milletvekillerimiz rahatsız konuşmanızdan.

Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Oda adına gelmişsin, biz de millet adına buradayız ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Cora, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Millet adına buradayız.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Uzatma kardeşim ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mimarlar Odasına söyleyelim de başkasını göndersinler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen, tamam...

Sayın Cora, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, değerli...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Çıksın, gitsin!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çık git kardeşim buradan!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Çık dışarı, git.

Teşekkür ediyoruz, hadi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Arkadaşlar” demek kötü bir şey değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Biz “kardeşimiz” dedik, rahatsız oldunuz ya burada.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir tarzı olamaz insanın ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, müsaade edin... Arkadaşlar, bakın, burada...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz “kardeşimiz” deyince rahatsız oluyorsunuz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Müsaade edin Sayın Aydemir, müsaade edin...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Müsaade eder misiniz ya... Sayın Güneş...

Değerli arkadaşlar, bakın, burada diğer sivil toplum kuruluşlarından gelen arkadaşlara söz verdim. Gayet nezaket içerisinde konuşmalarını yaptılar hem de verdiğim süreden daha fazla süre de verdim ki beş dakika dedim, yedi dakikadan fazla konuştu hanımefendi. Dolayısıyla gayet nezaket içerisinde düşüncelerini anlattı ama bu gelen arkadaşımız... Şurada sizin ses çıkarmamanız özellikle üzdü bazı... Tamam, evet, tüm diğer siyasi partilerimiz...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Siyaseti siyasetçi yapar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada sadece AK PARTİ, MHP değil, İYİ PARTİ’den arkadaşlarımız da tepki gösterdi. Aynı tepkiyi, zannedersen, CHP’deki arkadaşların da gösterdiğini biliyorum ama burada aynı tepkinin HDP tarafından da gösterilmesini beklerdim açıkçası.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, yapmayın ya! Tutanakları alın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, gerçekten...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çünkü size saygısızlık yapıldı Sayın Garo Paylan, onun için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, tutanakları alın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tutanaklara bakacağım, bakacağım...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neye kızıldığını anlamadım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya, bunlara gerek yok Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunlara girmenize gerek yok ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, efendim, kapatıyorum konuyu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Başkanım, kimin tepki gösterdiği, göstermediği, buna gerek yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Sayın Başkanım. Lütfen tutanakları isteyin ve şu ifadenizi düzeltin

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakacağım efendim, bakacağım.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden Tabipler Odasının yapmış olduğu açıklamaya ve verdiği örneğe kısa bir açıklama getirmek istiyorum.

Bahsettiği Anayasa Mahkemesi kararındaki başvurunun başvuru nedenleri ile Anayasa Mahkemesinin şu anda görüşmekte olduğumuz, atıfta bulunduğumuz mezkûr kararıyla bir ilgisi ve alakası bulunmamaktadır. Bahsi geçen Anayasa Mahkemesi kararı, (2006/7256) başvuru numaralı 27/02/2019 tarihli bir karardır. Burada başvurunun 18 yaşından küçük olması nedeniyle, 4045 sayılı Kanun’da 18 yaşından küçüklerle ilgili güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapıp yapılmayacağına dair bir hüküm olmaması nedeniyle bir iptal kararı verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) - Verilen iptal kararında da özetle şunu belirtti ki 657 sayılı Yasa’nın 48’inci maddesiyle bu başvurunun bir ilgisinin olmadığı kararda özellikle belirtilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller ve Değerli Sayın Cora ve arkadaki bürokratlara saygılarımı sunuyorum. Aslında başta konuşacaktım fakat genelde Başkan soruyordu, kaldı. Bir genel değerlendirme gibi olacak.

Arkadaşlarımızın çoğu değindi. Ben inanıyorum ki aslında bunun tekrar bu dönemde önümüze gelmesinde -birçoğumuz açısından da- sanki bir yerden talimatla hızlıca bunun çıkarılması için bir çaba var ve şu anda bir taraftan Genel Kurul devam ediyor, bir taraftan birçok kişi buradaki gelişmeleri takip ediyor ve bizlerin nasıl bu sürece yaklaştığımızı merak ediyorlar.

Geçmişte aslında Türkiye’nin hafızasında birçok olay var. Türkiye’nin hafızasına da baktığımızda birçoğumuz kimi zaman fişlenmişiz, hakkımızda soruşturmalar yürütülmüş, haksızlıklara uğramışız, yasal yollara başvurmışız, yasal yollardan sonuç almaya çalışmışız. Fakat hafıza olmadığı için her seferinde önümüze geldiğinde bir kısım iyi yapılmış düzenlemeleri tekrar atlamak zorunda kalıyoruz.

Aslında Türkiye’de hukuk devletlerine bakıldığında, hukuksal sürece baktığımızda, dönem dönem değişiklikler çok olumlu olmuş, dönem dönem de bu değişiklikler iktidar değişiklikleriyle beraber daha da katılmış.

Şimdi, muhalefet olacak, sivil toplum örgütleri olacak, akademisyenler olacak, bu işten etkilenen mağdurların dinlenmesi lazım. Sonuçta, Anayasa Mahkemesi de bir düzenleme yapmış. Paldır küldür önümüze geldiğinde gerçekten inciniyoruz ve hazırlanırken -Sayın Cora’nın belirttiği gerekçede de konuşmasında da- bir kamu yararı, bir de vatandaşların yararına...

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet arkadaşlar, Sayın İpekyüz’ü dinleyelim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) Sayın Bakan Yardımcısını bekliyorduk, geldikten sonra telefon elinde ve bizi dinlemiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O, Bakan Yardımcısı.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) İşte, gelmiş ama işine devam ediyor, fiziken burada.

Şimdi “vatandaşlardan gelen talepler” denmiş. İyi de vatandaşların talebi dikkate alınmıyor ki. Vatandaşların talebi dikkate alınmış olsa... Zaten bu işin mağduru vatandaşın kendisi, Anayasa Mahkemesine başvurmuş. Kamu yararı desek... Arkadaşlar, gerçekten kamu dediğimiz ne? Kamunun içinde hepimiz varsak bu ayrı; burada sanki iktidarın yararına. Bu iktidar bugün sizsiniz, yarın başkaları olacak. Çünkü geçmişte bunlar yaşandı. Bunu iyice ayırmak lazım. Eğer vatandaş dediğimizde bize yakınları, iktidara yakınları düşünüyorsak o zamanda da toplumu bölmüş oluyoruz.

Şimdi, eğer biz sistemleri özgürleştiremezsek, düşüncüyü ifade etmeyi özgürleştiremezsek gerçekten gelecek kuşaklarımızı iyi yetiştiremeyiz. Arkadaşlarımız söylediler, insanlar kendileri bir kamu kurumuna girmek için, memur olabilmek için veya... Türkiye’de şimdi zaten, artık, bu kamu-özel iş birliğiyle beraber birçok şey de iç içe girmiş oldu. Yani yarın bir gün bir hekim, bir özel hastane SGK’yle anlaşması olduğu için kamu mu değil mi? Bu kamu-özel iş birliğinde biz bunu söylüyorduk. Tabipler Odası Başkanı Mersin’de açıklama yapıyor, diyor ki: “Özel merkezdir ama hastanenin ismi kamu hastanesi.” Böyle karmaşalara da neden olacak.

Şimdi, geldiğimizde, aslında engel çok, etik açıdan da bir yığın sıkıntısı var. Anayasa Mahkemesinde ne dendi? Yeni düzenlemede deniyor ki: “Devlet Memurları Kanunu’na göre tekrar bir düzenleme yapılacak.” İtirazlar durdurulmuş oldu -arkadaşlarımızın söylediği- ve altı aylık bu süreçte bir kısım insanların tekrar bir umudu doğmuştu, bu ortadan kalkmış olacak ve yeniden başvurularla ilgili tekrar soruşturma yapılacak ve yeniden atama isteyenlerle... Bir yığın sıkıntı var.

Arkadaşlar, 15 Temmuzdan sonra bir olağanüstü hâl ilan edildi, bunlar çıktı ve binlerce insan işinden gücünden oldu, haksızlıklar oldu ve bir uygulama çıktı “İtiraz edin.” diye ve o itirazların hâlâ büyük çoğunluğu sonuçlanmamışken, Anayasa Mahkemesi bir karar aldığında insanlar bir nefes almışken tekrar aynı süreçle karşı karşıyayız.

Hocalarımız belirtti, muhalefetten birçok kesim de dile getirdi, Anayasa’nın özel hayatla ilgili birçok düzenlemesi ve maddesine haksızlık olduğu dile getirildi. Ama biz biliyoruz ki bu ülkenin İçişleri Bakanlığı dedi ki: “Gerektiğinde, Anayasa Mahkemesi böyle bir karar alsa bile biz bununla ilgili düzenlemeyi yaparız, çıkarırız.” Sanki bu talimat da böyle gelmiş, bir an önce çıksın diye. Niçin bunu söylüyorum? Yetki tekrar Cumhurbaşkanı ve İçişleri Bakanlığına veriliyor, güvenlik soruşturması ve arşiv taramasıyla ilgili.

Şimdi, eğer geçmişe bakarsak, 28 Şubat kararlarını anımsıyor muyuz? Ben baktım. 28 Şubat kararlarına baktığımızda, mesela 3’ncü maddesi diyor ki: “Sarıklı, cüppeli giyim özendirilirse bunlarla ilgili savcılıklar derhâl işlem yapsın.” Mesela, 7’nci maddesi diyor ki: “Fazla sayıda imam hatip liseleri açıldığı için bunların meslek lisesine dönüştürülmesi için çaba harcansın.” 8’ncisi maddesi ne diyor: “Devlet daireleri ve belediyelerde dinci kadrolar yerleşirse bunlarla ilgili işlem yapılsın.” 9’ncü madde ne diyor: “Cami yapmayla ilgili dernekler varsa takibe alınsın.” 13’ncü madde: “TSK’yi rahatsız edecek görünümdeki çalışmalar varsa işlem yapılsın.” ve bunların hepsi “devrim kuralları” diye tanımlanıp yürürlüğe sokuluyor. O süreci anımsıyorsunuz ve şimdi, o süreçten o günün mağdurları, o günün bir yığın haksızlığına uğrayan insanları, o günü unutup bugün aynı şeyleri tekrarlarsa vay hâlimize. Yarın bunlar da değişecek, birçok şey değişecek. Bizim daha çok evrensel ve insani değerlerde korkusuz düşünebilen insanlar için fırsat açmamız lazım. Yani insanlar okuyor, bir yere geliyor veya hayatın bir aşamasında -okuma dediğimiz illa üniversite değil- bir kamu kurumuna girmek istediğinde, kamuda çalıştıktan sonra da bir usulsüzlük yaptığında -Türkiye’de yasalar mevcut- herhangi bir işlem yaptığında -hekim olsun, memur olsun, tapuda çalışsın, camide çalışsın- işlem yapılmaması konusunda bir şey yok ki.

Bir diğeri, hepimizin aldığı adli sicil belgesi var, “sabıka kaydı” denilen bir belge var. Özellikle işler için zaten başta bir tanımlama getirilmiş. Özellikle işler için hiç kimseden çok ciddi bir tepki de yok, bu geçmişte de yoktu. Fakat şimdi getirilen şey bütün herkes için, herkesi kapsayan bir süreç geliştirdi.

Şimdi, arkadaşlar, milletvekili olabiliyorsunuz, milletvekili olmak için bir engel yok. Vekiller yasa çıkarabiliyor, yasal düzenleme yapabiliyor ama memur olamıyorsunuz. Yarın deseler ki “Vekil olmak için de bu geçerlidir.” Ne diyeceğiz? Yani bu kendi kendiyile çelişen bir tarz.

Bir taraftan biz hep Mecliste de konuşuyoruz;- beyin göçü var, insanlar göç ediyor, Türkiye’den gidiyor. Bir taraftan, bizim, insanlara ortam açmamız gerekirken, daha rahat çalışması gerekirken bunu yapmıyoruz. Girsinler, çalışsınlar, herhangi bir usulsüzlük göründü, işlem yapılabilir ama ben bazı isimler vermek istiyorum. Gerçekten, Mehmet Şimşek -şimdi gerçi farklı bir yere geldi- Merkez Bankası için 2 kez başvurdu veto edildi. Bir başkan yardımcılığı için, bir de başkan olmak için. Sayın Durmuş Yılmaz burada, Mehmet Şimşek’i anımsar. Veto yedi faaliyetlerinden dolayı ve konuşmalarında da bunu anlatıyor. Ben başka örnekler vereyim: İstanbul’da Beşiktaş’ta bir emniyet müdürlüğünde işkence

görmesi nedeniyle 1 kişi yaşamını yitirdi, polisler hakkında işlem yapıldı, ceza aldı, şu anda cezası devam ediyor; aynı kişi, şu anda, Hakkâri’de Emniyet Müdürü olarak çalışıyor. Silopi’de Furkan ve Muhammet -bir kez ben Genel Kurulda da söylemiştim- eve panzer girdi, 2 çocuk yaşamını yitirdi -9 ve 12 yaşındaki çocuklar- hâlâ o polisler görevde. Şimdi, bir taraftan böyle bir olay var, bir taraftan insanlar Demirtaş’ı beğendiği için memur olamayacak. Biz bunu nasıl çözeceğiz? Veya bir kısım insanlar zamanında babası veya annesi Bank Asyada apartman ücretini veya okul taksitini yatırdığı için çalışamayacak. Bunu gerçekten, kim, neye göre düzenleyecek? Doktor arkadaşlar -burada sağlık çalışanları varsa- geldiler, bir kısım arkadaşlarla beraber çalıştık; ya, öğrenci kantininde oturmuşlar, oradakiler fişlemişler onları, atanamıyorlar ve biz onlara mecburi hizmet getirmişiz. Bir yığın, 6 yıllık bir eğitim görmüş, devlet onlara bir yükümlülük getirmiş, demiş ki: “İhtiyaç olan yerlere git.” Mecburi hizmete de gidemiyor, diplomasını da vermiyorsunuz. Başka örnekler de verebilirim: Bu örnek çok enteresan: Mustafa Yaman, Mardin Valisi aynı zamanda, şu anda, kayyum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Kendisi, 31 Mart yerel seçimlerinde Tunceli’de vali. Yüksek Seçim Kurulunun, itirazlara rağmen seçim çalışmaları döneminde beyaz eşya, buzdolabı ve mobilya dağıtıyor Tunceli’nin Nazımiye ilçesinde. Hakkında işlem yapılıyor, yedi ay ceza alıyor ve bu Vali, ondan sonra Balıkesir’e atanıyor. Balıkesir’de Adalet ve Kalkınma Partisinin Belediye Başkanıyla stürtüşüyor, Adalet ve Kalkınma Partisinin Büyükşehir Belediye Başkanı diyor ki: “Dolandırıcının teki vali olmuş buraya, kabul etmeyiz.” Kayıtlarda var, belgesi de var. Oradan da çıkıyor, Giresun’a, şu anda, Mardin’de. Geçen dönemde kayyumdu; işte, o baklavalara, hediyeler falan ortada. Şimdi, tekrar orada. 7 ay ceza almış, bu kadar şey, belediye başkanı tanımamış, savcılık şey yapmış, siz bunu vali olarak, belediye başkanı olarak, kayyum olarak atıyorsunuz; bir taraftan da birisi, bir bankaya para yatırdığı için, birisini beğendiği için, bir söylem geliştirdiği için memur olmayacak. Birileri hırsızlık yapmış, alenen ortada, ödüllendirilecek, soygun yaptığı için her yere gidebilecek, birileri olmayacak. Bunun anlamı şu oluyor: “Bendensen her şey mubah, her şeyi yapabilirsin, bana muhalefetsen...” Bu olmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – At, sahibine göre kişner.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, böyle olunca arkadaşlar, gerçekten iktidarlar değişir -bakın, biraz önce 28 Şubat’ı söyledim- iktidarlar değiştiğinde hepimiz perişan oluruz.

Başka örnek vereyim, bu örneklerin dışında. Şimdi, itiraz komisyonu var. Gökhan Açıkollu gözaltında yaşamını yitirdi, bir buçuk yıl sonra komisyon dedi ki: “Görevine dönebilirsin.” Ömer Faruk Arsoy, kanserden öldü, üç ay sonra görevine iadesi çıktı. Bülent Uçar, Malatya SES Şube Başkanı, ihracından dört ay sonra kalp krizi geçirdi, daha iki ay önce “Görevine dönebilirsin.” dediler. Ya bunun sonu mu var? Birçok insan canından, malından oluyor, itibarından oluyor ve bunları, biz dikkate almadığımızda, özgürlüğü dikkate almadığımızda, anneler, babalar, kardeşler, bütün akrabalar, yakınlar perişan oluyor. Biraz önce arkadaşlarımız dile getirdi, insanlar artık derneğe üye olamayacak. Günümüz koşullarında sosyal medyada -mesela, sosyal medya bir özgürlük alanı- bir şey paylaşamayacaklar. Bugün birilerini belki eleştirebilirler, yarın farklı bir şey...

Şimdi, düşünün ki, geçen yıl bu dönemler soğan tartışılıyordu. Soğanla ilgili olumsuz bir cümle kullanmışsa, ileride belki, fişlenmekten başına bela gelecek. Kim kimi fişliyor, kime, neye göre fişliyor?

SALİH CORA (Trabzon) – Öyle bir şey olmuyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Cora, olmuş bunlar, yaşanmış.

Şu anda, sosyal medyada paylaşımlar yaptıkları için Amasya’da 4 öğrenci hakkında işlem yapıldı. Bakın, en son ne oldu? İstanbul seçimlerinde sanatçılar “Her şey çok güzel olacak.” dediler; bir makam kalktı, isimlerini yayınladı, dedi ki: “Bunlar, bundan sonra hiçbir yere giremeyecekler, hiçbir konsere gidemeyecekler, hiçbir kamu kurumuna çağırılmayacaklar.” Bunları unutmayalım ya. Ve bütün televizyonlarda tehdit edildiler, sanatçılar.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sanatçının işi mi o ya(!)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Değil mi? Sanatçının ne işi var, desin ki: “Her şey çok güzel olacak.”

Bir taraftan biz bunları yaparsak, korku imparatorluğu yaratırsak, insanların arşiv taraması, güvenlik soruşturması... Ya, arkadaşlar, arşiv taraması diyoruz; fişlemedir ismi, fişlemedir.

SALİH CORA (Trabzon) – Beraat kararı varsa araştırmada gönderilecek belgeler arasında sayılmıyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yani kime göre Sayın Cora, kim göre? Bugün beni arşivleyen, yarın sizi de fişleyebilir. Yani bugün, bu...

SALİH CORA (Trabzon) – Karardan bahsediyorum. O kararda, Anayasa Mahkemesi bir iptal kararı verdi “18 yaşından küçük bir kişinin güvenlik soruşturması yapılamaz.” diye bütün kamu kurum ve kuruluşlarına tebligat gitti. “Sakın böyle durumlarda güvenlik soruşturması yapmayın.” diye.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora, ben, size söz vereceğim.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Türkiye’de biz şunu çok iyi biliyoruz, Türkiye’de şunu çok iyi biliyoruz: Türkiye’de mevzuattaki düzenlemeler fiili durumlarda uygulanmıyor. Yani bunu hepimiz biliyoruz. İnsanlar size telefon açtığında “Şu şu... Lütfen, yardımcı olur musunuz?” diyor. Bunu bütün arkadaşlarımız biliyor. Biz bunlarla yüzleşmediğimiz sürece olmaz. Hepiniz buradan çıktığınızda “İşte beni şu aradı, bu aradı.” diyeceksiniz. Yani, biz sağlıkta çalıştığımızdan, birçok yerde çalıştığımızdan, hepimize insanlar geliyor ve aktarıyorlar. Normalde mevzuatta “Bir yazıya on beş gün içerisinde cevap verilir.” “Bir dilekçeye şu kadar sürede cevap verilir.” deniliyor, verilmiyor. Şu anda bu Mecliste bizim yazılı soru önergelerimize cevap verilmiyor.

Yani, bunu bildiğimiz hâlde, bu böyle dediğimizde, güvenlik soruşturması dediğimizde... İnsanlar bir yere gittiklerinde kılık kıyafetlerinden dolayı bile bu muameleye uğrayabiliyorlar. Ama şunu unutmayalım: Bugün bize olan şey yarın başkalarına olabilecek. Eğer biz özgürlüğü istiyorsak, genişliği istiyorsak -ne bileyim- demokrasi kültürünün daha da yükselmesini istiyorsak... Ya, zaten adli sicil belgesi alınıyor. Artı, bir kişi işe başladığında hakkında işlem yapılması için bir engel yok ki. Bir kişi memur olduktan sonra dokunulmaz değil, dokunabiliyorsunuz. Yani bunun düzenlenmesi lazım ama özellikle işler için arkadaşlarımız da söyledi zaten geçmişte bir mevzuat vardı ki 2 kez bu madde dile getirilmiş, birincisi yerinde kalsın, ikincisine hiç gerek yok. Geri gönderdi zaten Anayasa Mahkemesi. Bir de bu saatte herkes bizi izliyor Türkiye’de, herkes bu sonucu merak ediyor. Kim kimi neye göre fişleyecek, kim kimi neye göre kıstas alacak. Ciddi bir haksızlık. Özgür bir geleceği kaygısız, korkusuz düşünüyorsak bunun önünü açalım, geri çekelim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER– Teşekkür ediyorum.

Buyurun Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, öncelikle Sayın Şener “11 kanun” dedi, 12 kanunda değişiklik var, bunu belirtelim.

İkinci olarak: Cora ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin dile getirdiği hususta “Anayasa Mahkemesi kararı gereği düzenleme yapıyoruz.” biçimindeki açıklamada bir sorun var. Anayasa madde 153’e göre bu kararın hiçbir yerinde Anayasa Mahkemesi bir düzenlemeyi öngörmediği gibi, ima da etmiyor.

SALİH CORA (Trabzon) – “Kanun koyucunun takdiri vardır.” diyor, kanun koyucunun takdirine karışılmıyor, o kastedilmiyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi burada, eğer bir düzenlenme gereği olsaydı, 153/3 ikinci cümle ve 153/4 gereği zaten belirtirdik. “Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez. İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu doğuracak kanun teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.” Şimdi, bu Anayasa hükmü açık, böyle bir durum söz konusu değildir. Burada Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararı, aslında, karşılaştırmalı anayasa yargısında birçok ülkede -başta Macaristan olmak üzere- tanık olduğumuz üzere, olağanüstü hâl dönemine ilişkin istisnai bir düzenlemenin iptal edilmesi ve hukukta olağanlaşmaya katkıda bulunmasından başka bir şey değildir. Bu düzenlemeyle -eğer bu maddeler geçerse- o zaman biz Anayasa Mahkemesi kararını fırsat bilerek olağanüstü dönem düzenlemesini genelleştirme riskini, sonucunu doğuracak bir düzenlemeye gideceğiz. Çünkü zaten burada sayın hatiplerin, vekillerin vurguladığı hususların -şu risk doğuyor mu, bu olursa ne olur- hepsi var yasada. 4045 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesinde o meslekler, Anayasa’da belirtilen meslekler genişletici bir biçimde sayılıyor. Yani Anayasa Mahkemesinin “Düzenleyebilir.” dediği alan sayılıyor ve bunlar, görüldüğü gibi, belirli mesleklerle ilişkin. Sonra, yine aynı yasanın 48’inci maddesinin (5)’inci fıkrasında, Türk Ceza Kanunu’nun 53’üncü maddesinde belirtilen “Süreler geçmiş olsa bile kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar...” diye başlayan ve aşağıda “hükümlü bulunmak...” Yani suç teşkil eden hususlar zaten var burada, şu anda yürürlüktedir ve dikkat ederseniz, yargı kararına bağlanmıştır.

Peki, şimdi biz ne yapıyoruz? Burada Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği husus -bilindiği gibi, siz de belirttiniz gerekçenizde- olağanüstü hâl döneminde OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle yapılan düzenlemenin iptal edilmesi. Şimdi, 1’inci madde açısından risk şu: “Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak” cümlesi yerine “26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanuna göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olmak” cümlesi önerilmekle, aslında, bu öneriyle 4045 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesinde sayılı görevlerle sınırlı olarak güvenlik soruşturması yapılabileceğini ifade eden 1’inci maddenin tamamen genelleştirilmesi, genişletilmesidir ve hâliyle, burada bütün kamu görevlileri için bir de 3’üncü maddede ve 9’uncu maddede öngörülen düzenlemelerle, böylece bütün kamu görevlilerine yönelik olarak yeniden bir güvenlik soruşturması süreci de başlayabilecektir. Bu bakımdan, ben verdiğim söz üzere teknik konuşmaya çalışıyorum, gereği yok çünkü çok yönlü olarak konuşuldu. Ama bu var zaten, bunu yapmayalım. O zaman Anayasa Mahkemesinin kararının amacının ve yetkisinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER– Sayın Kaboğlu, buyurun, tamamlayın.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, burada çok ciddi bir risk var. Biraz sonra zaten Sayın Kuşoğlu önergeyle bunun şeyini yapacak. Bunun çıkarılması... Daha uzatmıyorum, uzatmaya gerek yok.

3'üncü maddeyle ilgili olarak Adalet Bakanlığı sayın yetkilisi açıklama yaptı ama esasen, güvenlik soruşturması konusunda yetkili organlar Adalet Bakanlığı değil; İçişler Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, MİT dolayısıyla onlar konuşmalıydı onun yerine. Tamam, Adalet Bakanlığı yargı değil ama yargının idari bir karar sonucu karar vermesi veyahut da kararını değiştirmesi adil yargılanma hakkının özünü ortadan kaldırıyor. Bu itibarla, 3'üncü maddenin getirilmesine hiçbir biçimde gerek yok arkadaşlar.

9'uncu maddeye gelince: 9'uncu maddede, bakın, en sivri aykırılığı dile getirmekle yetineceğim. Tabii, 9'uncu madde çok çok genişletilmiş yine, tekrar bütün kategorilere teşmil ve yenilenmesi riskinin yanı sıra, Anayasa Mahkemesi kararına eğer uyuyorsak “Kanunda belirtilir.” denildiği hâlde “Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.” deniliyor. O da yeniden Anayasa Mahkemesi kararına aykırılık oluşturuyor. Bu itibarla, bu 3 maddenin aslında geri çekilmesi, hiç düzenleme yapılmaması... Bakın tekrar vurguluyorum: Güvenlik soruşturması yapılamayacağı, sona ereceği anlamına gelmiyor. Olağan hukuk düzeninde var olan güvenlik soruşturması ve benzeri işlemler zaten yapılacak, bu mevcuttur hukuk düzenimizde ama bunlar, belki, şu anda yasayı oylayanların da pişman olabileceği sonuçlar doğuracaktır. Belki bazı güvenlik kaygıları var ama şu andaki düzenlemeler bu güvenlik kaygılarını giderebilecek genişliktedir. Anayasa Mahkemesi şu anda 7148 ile 7151 -bildiğiniz gibi, hani çokça tekrar etmiştik komisyonlarda, Anayasa Mahkemesine götürdük- büyük bir olasılıkla bu verdiği karar doğrultusunda bunları da iptal edecektir. Ama biz, Anayasa Mahkemesi kararını, etki ve sonuçlarını öngördüğünün tersine genişletirsek o zaman Anayasa Mahkemesi bunu da hâliyle mahkeme kararlarının iç tutarlılığı sonucu iptal edecektir. Bunu yapmayalım. Yani burada ben hukukçu olarak söylüyorum. Bunlar mevzuatımızda var. Buna hiç gerek yok arkadaşlar. Boşuna mesai harcamayalım. Bunu bütün içtenliğimle söylüyorum, bunu bir parti mensubu olarak söylemiyorum. Biraz sonra Bülent Bey dile getirecek. Ben eğer İbrahim Kaboğlu olarak şey yapsaydım, hayır, hiçbir biçimde öyle bir düzenlemeyi önermezdim. “Eğer mutlaka yapacaksak Anayasa’yla bağdaşabilecek asgari metin budur.” dedim ama açıkçası sizin “Anayasa Mahkemesinin vurguladığı” dediğiniz hususlar, esasen Anayasa’da belirtilen meslekler açısından. Yoksa Anayasa Mahkemesinin kararından hiçbir biçimde “Hadi, bir an önce düzenleme yapalım, hele hele gece yarılarında düzenleme yapalım, sabaha karşı, sabaha kadar oturarak.” diye böyle bir sonuç çıkmaz arkadaşlar.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben teşekkür ederim.

Sayın Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben tekrar saygı sunuyorum.

Necdet Hocamı dinlerken keşke mümkün olsa, Hocam bir müddet bizim cenahta oturabilse, AK PARTİ sıralarında olsa ve vatandaşla mülaki olsa o şekilde, bize dönük düşüncelerinin hiç de hakikat olmadığını görecektik.

Çok sayıda devlet memuru biliyoruz ki Necdet Hocam, ismimizi açarak, yaptığımız paylaşımları addederek envaitürden hakaret içerikli mesajlar atıyor. Sükût ediyoruz çoğu zaman. Kaldı ki takibe gitseniz ne olacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar trol!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, efendim trol... İşte sen de Enveryan’da kaldın sen. Sen orada takıldın, kaldın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Size karşı uygulama.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Samimi söylüyorum böyle, örnekler veririm, kendimden veririm, kardeşim burada. Burada yaşadığım bir hadiseden dolayı adamcağız linç edildi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir karşılıklı şeye girmeden maddeler üzerindeki görüşlerimizi belirtelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii, karşılıklı girmiyorum, zaten maddeye dönük konuşuyorum. Ama son kertede o hep sürekli beni muhatap alarak konuştu.

Bu güvenlik soruşturması işi yeni değil, evveliyatı var, çok çok geçmişe dayanan bir uygulama bu, kanuni bir uygulama. Yeni olanı nedir? Bütün devlet memurları için geçerli, cari hâle getiriliyor. Peki, niye bu hâle geliyor arkadaşlar? Hangi sebepten dolayı iş bu noktaya geldi? Devlete ciddi bir yönelme oldu, devletin içerisine girip devleti yıkmaya çalışanlar oldu ve bunu aşikâr ettik, her zeminde aşikâr ettik. Elan yani şu anda söyleniyor ki daha temizlenmiş değil. Öyleyse daha dikkat üzere hareket etmemiz gerekmez mi?

Gar patlamasından bahsetti Ayşe Hanım, öyle değil mi? Orada kaç kişi vefat etmişti?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – 103.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Onlarca insan, bakın, ne oldu? Oysa şimdi “güvenlik-özgürlük dengesi” diyoruz. Eyvallah, özgürlükleri zaten biz vatan sathına yaydık, iktidar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dediklerine inanıyor musun?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii ki gayet tabii, gülmeyin, aynen böyle. Bunu biz yaptık arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, dediklerine inanıyor musun?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Burada tutanaklara girsin diye özellikle bir hususu kayda geçeceğim.

Ben burada zaman zaman konuşma yaparken karşı tarafa “kardeşim” şeklinde bir ifadem oluyor, “kardeşim”e bile tepki veren arkadaşlar oldu. Oysa burada sivil toplumu ifade eden bir arkadaş bizi muaheze eden, bizi aşağılayan, bize -sözüm ona- böyle üstten bakarak ayar çekmeye çalışan biri oldu, sükût ettiniz. Sizden gelecek adaletin kıvamı nasıl olur Garo Bey? Bak, bu bir örnek, şimdi yaşadık biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Durum ağır İbrahim Bey, onlar da meslek örgütü ve üyelerine büyük haksızlıklar yapıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz neyiz? Biz milleti temsil ediyoruz kardeşim ya! Böyle bir şey olur mu ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar meslek örgütü, onları temsil ediyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İbrahim Bey “kardeşim” dedi yanlış mı söyledi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Kardeşim” deyince oradakiler bizi linç etti ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Kardeşim” demesine mi karşı çıkıyorsunuz, “kardeşim” demesine karşı çıkanlara mı karşı çıkıyorsunuz? Yani hangisi doğruydı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Karşı çıkanlar vardı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Bana kardeşim diyemezsin.” diyor, “Bana sayın vekilim diyeceksin.” Neyse ben bunu niye söyledim? Ben bunu...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, konumuz bu değil.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben bunu niye söyledim? Ben bunu şunun için söyledim, benim burada söylemek istediğim şey şu

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, siz ikiniz beraber konuşmak zorunda mısınız arkadaşlar? Sayın Aydemirler yani İbrahim Bey konuşsun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Kardeşim” diyene karşı çıkan doğru mu yapmış?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben şunu söylemeye çalışıyorum: Arkadaşlar top ayağımıza geçtiğinde samimi olursak problem olmaz. Çıkan kanunun gerekçesi nedir? Niye böyle bir düzenleme yapıyoruz? Bunu söylüyorum ben. Biz şu heyette her vesile FETÖ’ye, her vesile PKK imansızlarına tepki bekliyoruz çünkü şu zemin onların yüzünden açılıyor kardeşim. Yani bir sulh iklimi var da biz de durup dururken “Güvenlik soruşturması yapalım.” diyoruz. Yok böyle bir şey ya! Her gün envaitürden imansızla mücadele ediyor bu ülke. İnsanlarımızın güvenliği için bunu yapmak durumundayız. Vekâlet almışız insanlardan, beklenti bu.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Geçmişte de böyleydi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Hayır efendim, geçmişte böyle değil, geçmişte hiç...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Herkesin bir bahanesi var İbrahim Bey.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen müdahale etmeyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Nejdet Hocam, demin inanç sadedinde bize yönelenlerden bahsettiniz, eyvallah. Anlattıklarınıza burada -Uğur Bey de dedi- hep dedik ki: “Hep söyledikleri doğru.” Tek tek saydınız, 28 Şubat...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 28 Şubatçılar da “Devlet için yaptık.” diyorlardı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, biz “Millet adına yapıyoruz.” diyoruz. O günkü o vesayet odakları millet adına değil, millete karşı yaptılar bunu, tam tersi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Onlar da aynı şeyi söylüyor, herkes aynı şeyi söylüyor

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok farklı, çok farklı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bizim burada yaptığımız şu: Arkadaş, millete huzur lazım, millet bir sükûn iklimi içerisinde yaşamak istiyor. Onun için de bu neviden düzenlemeler gerekli. Biraz bu zaviyeden bakın hadiseye.

Şunu biliyorum, bu heyet, Salih Bey’in başında olduğu işte bu kanuni düzenlemeyi yapan kardeşlerim, arkadaşlarım yüreklerine milleti koymuş bir ekip dolayısıyla milletin aleyhine olabilecek hiçbir işin altında imzaları olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 90’larda aynı şeyi söylüyorlardı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz, buradaki heyet, Cumhur İttifakı’nı ifade eden ekip...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Onlar da aynı şeyi söylüyordu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Milleti üzecek bir şey yapmayız Ayşe Hanım. Bundan emin olun, Allah’ın izniyle.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Bu kanunla üzüyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Yok, yok, buradan böyle bir şey olmaz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Gerçekten üzüyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Yok.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İntihar ediyor insanlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Neyi intihar ediyor ya?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İşsizlikten, atanamayan öğretmenler, atanamayan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya ne alakası var bu kanunla?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bu kanunla ne ilgisi var Ayşe Hanım? Bu kanunla bir alakası yok.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Güvenlik soruşturmasından.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen... Hepimize hitaben konuşun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bu arada bir şey söyleyeyim: Emine Hanım, Başkanım ve Yardımcısı bize karşı müthiş bir tahdit uygulayıcı hâl üzereler, onu da bilin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, öyle bir şeyimiz yok.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Doğru söylüyor Başkanım, ben öyle yapıyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, öyle yapıyor, vallahi öyle yapıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben öyle bir şey yapmadım Sayın Aydemir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şiddetle protesto ederiz, hakkımızı yedirtmeyiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hadi, buyurun, rahat olun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Eyvallah.

Ben şunu söyleyeyim; yani, güvenlik-özgürlük, dengeli bir biçimde bunların atbaşı gitmesi lazım ve biz hep böyle götürdük. Şunu yapalım: Bize dönük, millete dönük, devlete dönük, vatana dönük yönelmeler varsa o adreslere dönüp teneffürle, en azından nefretle bir söylem geliştirelim. Böyle olursa, şu Meclis zemininden yekpare bir ses çıkarsa bu anlamda, Allah'ın izniyle, bunlara da hiç ihtiyaç duyulmaz, insanlar da huzurlu bir biçimde hayatlarını idame ettirirler.

Ben, size teşekkür ediyorum, size ve imzası olan bütün arkadaşlarıma, kalbî olduğunuzu ben biliyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Umarım on yıl sonra da etmeye devam edersiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün arkadaşlarımdan bir hafızalarını tazelemelerini istiyorum. Bu yerel seçimler öncesinde basında “CHP, Saadet ve İYİ PARTİ’nin PKK bağlantılı meclis üyesi adayları” diye 300 küsur kişinin isimleri afiş afiş gazetelerde çıktı. Bu kişilerin, hatta, terörist faaliyetlerde bulunduğuna yönelik... Nereden bulundu? Bunu, Sayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu açıkladı aslında, ifşa edildi. Şöyle ki: Hangi kayıtlardan, hangi istihbari kayıtlardan alındı da bunlar gazetelere yansıdı? Çok önemli, aslında bugün tam konumuz ama size sadece bir iki örnek vereceğim isimlerini bildirmeden, basındaki isim listeleri üzerinden bir iki örnek vereceğim, İzmir’den vereceğim.

Değerli arkadaşlar, gerçekten yaptığımız şeyin ne kadar hassas bir konu olduğunun farkında olmamız açısından bunu özellikle belirtmek istiyorum. Bakın, X şahsı, Cumhuriyet Halk Partisi şu ilçe belediye meclis üyesi adayı. Ne diyor? 1969 yılında İstanbul Beyoğlu Yeni Tepebaşı Gazinosu’nda tertip edilen doğu gecesini düzenledi.” İki: Yine “1969 yılında Mardin Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin

genel kurul toplantısında üyeliğe seçildi.” İki madde ve bu kişinin ismi terörist listesine konulmuş “Cumhuriyet Halk Partisinin meclis üyesi adayı” diye. Başka da bir şey yok bildiride. Başka şeyler var “HDP ilçe yöneticiliği yaptı.” Tek şey yazılmış “HDP ilçe yöneticiliği yaptı, terörist.”

Değerli arkadaşlar, tabii, az önce ben konuşmamda söyledim, devlet yaşmalıdır, yaşatılmalıdır, devlet yaşayan canlı bir organizmadır ve ayakta durabilmesi, yaşayabilmesi, büyüebilmesi, güçlenebilmesi esastır. Devlet, yaşayabilmesi için kendisini de mutlaka koruyacaktır, korumalıdır. Buna hiçbir itirazım yok ama bu istihbari kayıtlardan, güvenlik soruşturmasından veya arşiv kayıtlarından, böyle şeyler üzerinden kişilere terörist damgası vuruldu. Bir meclis üyesi adayı arkadaşımız, yine bayan bir arkadaşımız -Eskişehirli- İzmir’de, ona da “terörist”, bir terör örgütüyle ilişki kurmuşlar. PKK değil, sol bir terör örgütü, neyse adı ama...

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – DHKP-C.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – DHKP-C de değil. Oradan bir laf geldi, o da değil.

İtiraz ediyor buna, mahkemeye gidiyor -bu arkadaşların hepsi mahkemeye gitti- mahkemede hâkim ne diyor kendisine, biliyor musunuz? “Terörist olmadığınızı bana ispat etmelisiniz. Ben nereden bilirim?” diyor. Bunlar yaşanmış şeyler. Bunun üzerinden onun için bu yaptığımız işin ne kadar hassas olduğunu, yarın bir gün kimin, neyle ilişki kurulmuş bir yerlere, bizim tamamen dışımızda...

Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı, evet, devletin başı. “Değerlendirme komisyonunun oluşumu, çalışma usul ve esaslarıyla bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.” deniyor. Evet ama aynı zamanda bir siyasi partinin Genel Başkanı; hangi pencereden, hangi şapkasıyla bu komisyonun usul ve esaslarını belirleyecek? Biz yasama organı olarak bu usul ve esasların temelini ortaya koymadığımız sürece, burada, bugün Sayın Recep Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı, yarın X şahsı, öbür gün Y şahsı “Bu usul ve esasları değiştiriyorum, bundan sonra böyle olacak.” gibi bu komisyonun oluşumu ve çalışması konusunda -bu da çok önemli- vereceği kararlar konusunda nasıl bir komisyon belirleyecek? Bunun da önemli bir risk alanı olduğunu düşünüyorum. Devletin yaşaması ve bekası için söylüyorum bunu, özellikle onun da altını çizerek söylüyorum. Dolayısıyla ben yarın kendi çocuğumun “O CHP’li bir milletvekiliydi.” diye kayıtlarda sanki teröristmiş gibi muamele görmesini istemiyorum.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle, Sayın Cora, biraz önceki açıklamasında, bu mevcut teklifteki düzenlemelerin Anayasa Mahkemesinin şubat ayında vermiş olduğu kararla hiçbir ilgisinin olmadığını söyledi. Ben aynı fikirde değilim hem meslektaşım ile hem de Sayın Cora’yla. Çünkü, aslında şubat kararı şu andaki teklifteki düzenlemeyle tıpatıp örtüşüyor, içeriği de ve orada Anayasa Mahkemesi, ilgili yönetmelik maddelerini ve 4045 sayılı Yasa’yı da irdelemiş ve orada Anayasa’ya aykırılıkları tek tek tespit etmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Başvurucunun özeti...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Başvurucunun özeti; olay şimdi çok farklı, orada olay ne var; hırsızlık suçundan zamanında yargılanmış bir çocuk daha sonra infaz koruma memuru olarak başvuruyor ancak orada, mahkeme neye dikkatleri çekmiş: “Siz, güvenlik soruşturmasını ve şeyi baz alarak özel hayatın gizliliği ilkesi ve şahsi verilerin korunmasını ihlal etmişsiniz.” diyor. Yani aslında orada tartışılması gereken şey: Şu anda sizin teklifte getirmiş olduğunuz bu güvenlik soruşturmalarının

objektif kriterlerden uzak, subjektif özellikleri olmasını irdeliyor ve Anayasa'ya aykırı buluyor. Tabii, şimdi, bunun örnekleri çoğaltılabilir, özellikle buradaki tüm arkadaşlarımızın hassasiyeti, burada objektif kriterlerin olmayışı ve bu konuda bu düzenleme özellikle uygulamada uygulayıcılar tarafından sık sık aleyhe kullanılabilir, böyle bir tehdidi içeriyor. Dolayısıyla çerçevenin net belirlenmiş olması lazım yani objektif olarak. Bakın ben meslek hayatımdan bir iki örnek vereyim: Adıyaman'ın Recep köyünde bir çocuğun engelli kadrosundan tayini çıktı, ataması yapıldı. Çocuk göreve başlamayı beklerken gelen yazıda "Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesindeki şartları taşımadığınızdan atamanız yapılmamıştır." deniyordu, göreve başlatılmadı. Sonra biz dava açtık, mahkeme ilgili belgeleri istedi. Ne yazmışlardı biliyor musunuz değerli arkadaşlarım? "Kız kardeşinin, Malatya'da bir yürüyüşe katıldığı ve bu gerekçeyle alınmadığı" şeklinde gelen istihbarat raporu vardı ve daha sonra araştırdık; kız kardeşi, hayatında hiç Malatya'ya gitmemiş, hiç uğramamış. Dolayısıyla uygulamada bu tür sıkıntılara sebebiyet verebiliyor bu tür düzenlemeler.

Ayrıca, Danıştay kararları ve idare mahkemesinin çok sayıda kararı var "İstihbari bilgi niteliğindeki belgeler esas alınamaz." deniyor ama siz burada düzenlemeyi kanun maddesine koruyorsunuz; istihbarat raporlarını, istihbarat bilgisini kanun maddesine koyarak aslında şimdiye kadarki idare mahkemesinin vermiş olduğu bütün içtihatları ters yüz ediyorsunuz. Artık bundan sonra mahkemeler ne yapacak? İstihbarat bilgilerini de bu kanun maddesine göre gerekçe gösterip insanların kamuda çalışmasına izin vermeyecek. Bu yönüyle çok ciddi bir tehdit barındırıyor. Bu nedenle biz diyoruz ki: "Bu şekildeki bir düzenlemeyi, subjektif kriterleri haiz bir düzenlemeyi siz eğer bu şekilde geçirirseniz, bunu Anayasa Komisyonuna havale etmezseniz, bu şekilde yasalarsa uygulamada ciddi sıkıntılar olacaktır, bu kanun maddesi gerçekten uygulayıcılar tarafından, idareciler tarafından zaman zaman aleyhe kullanılacaktır ve mevcut hâliyle de Anayasa'ya aykırı bir durum söz konusudur, Anayasa Mahkemesi, muhtemelen bu düzenlemeyi yeniden iptal edecektir.

Bir de değerli arkadaşlar, burada özellikle devam eden davalara ilişkin bir düzenleme var yani burada yargılamanın durdurulması ve yeniden güvenlik soruşturması yapılması, yeni güvenlik soruşturmasına göre davaların değerlendirilmesi şeklinde bir düzenleme var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Zaten idari yargıda dosya sayısı anlamında, başka anlamda, çok ciddi anlamda, mahkemelerin yükü çok fazla. Burada dosyayı altı ay derdest tutmak bu yükü artıracak ve bir de kanunun geçmişe uygulanması, geçmişe yürütmesi gibi bir durum söz konusu olacak, bu da aslında yargı sistemimize çok uygun bir düzenleme değil. Bu yönüyle de bence bir sakatlık var, yargılamanın durdurulması ve geçmişe dönük çıkacak yasanın uygulanacak olması da sıkıntılıdır. Ben bu yönüyle bu mevcut düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşündeyim ve Anayasa Komisyonuna gönderilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben de şu ana kadar yapılan konuşmaların üzerine maddelerle ilgili herhangi bir şey söylemeyeceğim, talebimi söyleyeceğim; bu maddeler Anayasa Komisyonuna gönderilmeli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, efendim, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bu talepler çok söylendi, bir değerlendirme yapacak mısınız bununla ilgili?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; evet, şimdi, gerçekten bu teklifle ilgili asıl tartışılan maddeleri konuşuyoruz. Ben “Anayasa Mahkemesi şu kararı vermiş veya bu kararı vermemiş.” gibi konular üzerinde durmuyorum. Çünkü geldiğimiz nokta itibarıyla Türkiye’deki bütün kurumsal yapıların iktidarın kendi lehine şekillendirilmeye çalışıldığından eminim. Anayasa Mahkemesi de Anayasa Mahkemesi olma özellikleriyle ilgili bazı temel vasıfları taşıyor mu taşıymıyor mu, tartışılabilir. Vermiş olduğu kararların Anayasa Mahkemesinin özgür iradesiyle verdiği kararlara benzeyip benzemediği de tartışılabilir. Biraz görev savma niteliğinde kararlar çıktığından da eminim.

Türkiye’deki “denge, denetim, kontrol, yargı bağımsızlığı” gibi kavramların zaten tasfiye edildiği görüşündeyim dolayısıyla bu maddelere daha köklü, radikal bakıyorum. Bugünün koşullarında devletin güvenliği ön plana çıkarılıyor ama devletin güvenliği sadece iktidardaki arkadaşların kastettiği boyutuyla değildir. Devletin güvenliğini bir partinin güvenliğine dönüştürürseniz, o farklı bir noktaya gider. Bakın, yaşadığımız hadiseler ortada, hiçbir şeyin, objektif ve tarafsız olarak, devletin yapması gerektiği gibi işlemediğini görüyoruz.

15 Temmuz hadisesinden sonra birtakım düzenlemeler yapıldı, olağanüstü hâl ilan edildi, kanun hükmünde kararnamelerle insanların işlerine son verildi, büyük operasyonlar yapıldı ama tüm bunları değerlendirdiğimizde yine bu 15 Temmuzla bağlantılı FETÖ’yle mücadeleyi aşan, hatta onu yıpratın, muhalif olan, Sayın Erdoğan’ı eleştiren, hatta iktidar partisini eleştiren, muhalif duruş sergileyen herkese yönelik bir operasyona dönüştü. Şimdi, biz söyleyebilir miyiz ki bu KHK’ler nedeniyle işine son verilenler, yargılananlar, bunların hepsi FETÖ’cüydü. Binlerce öğretim üyesi, kamu görevlisi, hiç ilgisi yokken...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dönüyor onlar. Onlarcası döndü.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nerede dönüyor? Nerede dönüyor kardeşim?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Olmayanlar dönüyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mahkemeye bile gidemiyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Binlerce öğretim üyesi, ömrü FETÖ’yle mücadeleyle geçmiş insanların işlerine son verildi. Sayın Kaboğlu burada mı, gitti mi, nereye döndü?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kaboğlu, vekil oldu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kaboğlu Meclise geldi, hiçbir mantığı var mıydı onun? Yani 15 Temmuz sonrası KHK’lerin kapsamına girmesini sağlayacak en küçük bir mantık bulabilir misiniz? Bulamazsınız. Ben Siyasaldan biliyorum, bir ton öğretim üyesi sadece muhalif olduğu için, hatta muhalif bir düşünceye sahip olduklarını siyasi bazda veya Cumhurbaşkanına yönelik olarak yazmamış, konuşmamış, sadece tavır olarak muhalif oldukları için el altından verilen istihbaratlarla KHK’lerle görevlerinden atılmışlardır ama buna karşılık, FETÖ’yle iltisakı çok belli olan önemli isimler de korunmuştur. Yani “Bizim FETÖ’cümüz değerlidir ama bize muhalefet eden, FETÖ’yle bağlantısı olmasa da bu adam FETÖ bağlantılı operasyonlarda diskalifiye edilmelidir.” diye baktığı zaman bir iktidar onun düzenlemelerine güven duyulmaz. Bütün sorun bundan kaynaklanıyor zaten, bütün sorun.

Sonra, uygulamalara bakıyorsunuz, işin en elebaşları ortada yok, Konya'nın bilmem ne köyündeki öğretmenin, Yozgat'ın bilmem ne köyündeki hemşirenin bu bağlantıları nedeniyle işine son veriliyor veya bankanın açılışını yapıyorsunuz, oranın meşruiyetini sağlıyorsunuz, ezkaza, yanlışlıkla bir hesabı oradan geçmişse cezalandırıyorsunuz. E, ona meşruiyet sağlayan sensin veya okullarına bilmem çocuğu girmiş, kayıt olmuş, cezalandırıyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hocam, hiç öyle bir şey yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O okullara meşruiyeti kim sağlıyor, açılışlarını kim yapıyor?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, açılışını yapsa da o zaman terörist oldukları belli değil.

MURAT EMİR (Ankara) – Biz biliyorduk.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “17-25 Aralık olarak bir tarih tespit ettik.” diyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama şimdi onun kriterleri var: 17-25 Aralıktan sonra...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, bu mücadeleyi yıprattınız. Bunu sırf muhalefeti susturmak için bir araç hâline getirirseniz kimse sizin orayla mücadele ettiğinize inanmaz. İnanacağı şekilde davranacaksınız ya. Yani bir sol muhalefet, bir liberal muhalefet yapan insan niye o bağlantıyla yargılanır; bilmem Cumhuriyet gazetesi yazarları, bilmem işte Sözcü yazarları vesaireler?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Girer, girer.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hiçbir tarafa girmez kardeşim. Nereye girecek Allah'ınızı severseniz ya?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne diyorsun? FETÖ eşi benzeri görülmemiş bir terör örgütü.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, şimdi, Sayın Genel Başkanımız söylediği için söyleyeyim: Bu Tamince niye dışarıda kardeşim? Bu içeri attıklarınız, işine son verdikleriniz ondan daha mı önemli?

Bana kalırsa Yargıtayın bir dairesi makul bir karar vermişti -bu bağlantıyla ilgili olarak söylüyorum- yani bir örgütün maksadını bilecek durumda olmayan, yönetiminde bulunmayan kişilerin örgüt bağlantısı olarak değerlendirilmemesi gerektiğiyle ilgili bir karar vermişti, dava daireleri kurulu kararı hâline gelecek, mahkemeleri bağlayacaktı, hemen siyasi müdahaleyle bu işe fren basıldı. O karar makul bir karardı bana göre, iki sene oluyor galiba o şey çıkalı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Devam ediyor Hocam, devam ediyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nerede devam ediyor?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Daire kararı, Genel Kurula gelmesine gerek yok, niye dirensin mahkeme?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Daire kararı mahkemeleri bağlamaz. Dava daireleri kurulu kararı hâline geldiğinde bağlar mahkemeleri ama frene basıldı onda, siyaset bastı frene.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Temyiz edildiğinde o kullanıldı yani mahkeme onu dikkate alıyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kardeşim, mahkemeler dikkate almıyor. Alttaki Ankara savcısı bile o kararın aleyhine konuşursa mahkemeler dikkate mi alır? Kaç kişiye, alttaki hâkimlerden, savcılardan kaç kişiye demec verirdi o yaygınlaşmasın diye ama makul bir karardı bana göre.

E, bir taraftan elebaşına dokunmuyorsun, öbür taraftan hiç ilgisi olmuyor neyse... Üstelik de siz teşvik etmişsiniz. Oraya, o okullara gittiği zaman kolay iş vermişsiniz, o okullardan mezun olduğu zaman bürokraside genel müdür yapmışsınız, müsteşar yapmışsınız, gariban Anadolu insanı da “Oraya göndereyim de çocuğum iş güc sahibi olsun, hayatı garanti olsun, sayıyor devletimiz de.” diye oraya

yönelmiş, başka bir maksadı da yok ve üstelik pek çok konu vardır, mahkemeden beraat kararı alıyor, bir bakıyorsunuz ki yine işsiz, çözülmüyor. Tüm bu hadiseler, buna benzer, Hükümetin bu tip olayları sırf muhalefeti susturmak amacıyla kullanması nedeniyle yıpranmıştır, güvensizlik ortaya çıkarmıştır. Bu güvensizlik ortamında şimdi güvenlik soruşturmasını kanun maddesi hâline getirmek... Bana kalırsa bunu kanun maddesi hâline getirmeye hiç gerek yok çünkü zaten alırken filan buna benzer istihbarat bilgilerini alıyorsunuz, pek çok atamada zaten yasa dışı da yani resmî olmayan kanallardan da muhtemelen milletvekili listesine koyarken bile devletin arşivindeki bazı bilgilerini alıyorsunuz. E, bunu bir de yasa hâline getirdiğimiz zaman çok büyük istismarların, muhalefete yönelik çok büyük istismarların ortaya çıkacağından ben endişe duyarım. O bakımdan, ülkede vatandaşlarına rahat nefes aldırmayan bir iktidar yapısı varsa, o sonra daha büyük patlamalara, daha büyük sorunlara neden olur. Bu düzenleme de nefes alma alanını kapatacak bir hadisedir. Çünkü, bu soruşturmaları yapacaklar, herkes kendi bireysel inisiyatifine göre değerlendirme yapacaktır. Yapılıyor da zaten. “Birine selam verdi, aman bunun kellesini keselim.” “Falan yerde bilmem ne yapmıştı bu adam, şunu şöyle tasfiye edelim...” “Aman bunun kardeşi...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim. Lütfen toparlayalım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir de suçların şahsiliği ilkesi var. Bilmem, kardeşi, bir bağlantı nedeniyle bir yerle iltisaklı görüyor. Bir bakıyorsunuz ki hiç ilgisi olmayan öbür kardeşine bütün devlet kapıları kapanıyor. Kocası içeri giriyor, kendisi de işten atılıyor. Bu, sulanmış bir mesele. “Devletin güvenliğiyle bağlantılı iş yapıyoruz.” dediğiniz iş, sulanmış, güvenilirliğini kaybetmiş, asıl maksat devletin güvenliğinden daha fazla, iktidarın kendi işine geldiği şekilde işletilen, subjektifliğe dönüşmüş bir mekanizma.

O bakımdan, bunu Anayasa Mahkemesi her ne kadar iptal etmişse de “Buna uydurarak bir şey yapalım.” diyorsanız -bu madde de ona uyuyor mu, uymuyor mu bilmiyorum- uyarak dahi bir düzenleme yapılmasının doğru olduğu kanaatinde değilim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uymuyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Arkadaşlar “Uymuyor.” diyor, “Ona da uymuyor.” diyorlar.

Bu konuda hiçbir düzenleme yapmaya gerek yok. İdari mekanizmalarla bunu zaten hükümet uyguluyor. Söyleyeceğim söz bundan ibarettir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Başaran.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Teşekkür ederim.

Özellikle bu kanun teklifinin 2’nci maddesinde 4045 sayılı Kanun’a atıf yapıyor. Kanunda yönetmeliğe atıf yapıyor, ben tekrar belirtiyim, konuşmamda da söylemiştim. Aslında burada çoklu bir düzenleme yapıyoruz. Bir var olan, belli bir kesim için uygulanan güvenlik soruşturmasını bütün memurlara uyguluyoruz, bir de yönetmelikteki -ben az önce de söylemiştim, ısrarla belirtiyorum- iltisak meselesini de aslında bir şekilde kanunlara da yerleştirmiş oluyoruz. Bu büyük bir problem.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin bir kararı var. Hem Anayasa Mahkemesi kararı olmasa bile -ben de buna kesinlikle katılıyorum- böyle bir düzenlemenin yapılmaması lazım, böyle bir güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının yapılmaması gerekiyor. Çünkü idare, burada tamamen mahkemelerin de önüne çıkaracak bir yapı hâline getiriliyor; idare, bir kişiyle ilgili her türlü kararı verecek bir hâle getiriliyor. Şimdi, “Yok.” dedi arkadaşlar, “Beraat alanlar geri dönüyor.” dedi ama

onlarca örnek var, onlarca. Bakın, bir tane daha söyleyeyim, hatta Batman'dan bu örnek: "PKK/KCK mensubu olduğu yönünde kanaate varıldı." diye bir bilgi toplanmış ama hakkında var olan aynı meseleyle ilgili bir soruşturma ya da kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmiş yani hakkında bir soruşturma yok. Şimdi, eğer böyle bir istihbari bilgi varsa ki hiç böyle kanuna manuna da gerek yok -dediği gibi vekilimin- biz, istihbari bilgilerin çokça toplandığını, herkesle ilgili türlü kayıtların olduğunu, bu kayıtların seçim dönemlerinde nasıl ortaya saçıldığını da gördük. Bununla ilgili dava açılır. Şimdi, dava açılmayan bir yerde, kişilerin beraat ettiği bir yerde, olmayan kararlar üzerinden... Bak, tekrar ediyorum, bu fişlemedir, başka bir manası yok, bu fişlemedir ve bununla bir güvenlik ortamı yaratılmaz, yanlış. Güvenlik meselesinin bence iktidar cephesinden yanlış anlaşılma durumu var.

Bakın, değerli arkadaşlar, eğer bu yapılar çok gizli çalışıyorsa sizin dediğiniz yöntemlerle de ortaya çıkmaz. Eğer komşusuna gidip sorduğunuzda, sosyal medyasına girdiğinizde buluyorsanız, zaten bununla ilgili dünya kadar dava var, dünya kadar dava... Yani neredeyse Cumhurbaşkanına hakaretten davası olmayan kalmadı gibi muhalif cepheden yani herkese... Ben hakareti olumladığım için söylemiyorum, en ufak bir eleştiri de Türkiye'de artık bir hakaret olarak kabul edilip, Cumhurbaşkanına hakaret olarak kabul edilip dünya kadar, binlerce açılan dava var herkesle ilgili, hepimizle ilgili hatta; söylediğimiz her söz dava konusu, katıldığımız her eylem bir dava konusu. Yine, bu kararlar da toplumsal etkinlik... Bakın, muhalefetin birtakım toplumsal etkinliklere, basın açıklamaları, özellikle, az önce gelen kurumların bazılarının, mesela, KESK'in düzenlemiş olduğu basın açıklamasına katılmaları illegal olarak kabul edilmiş, burada dosyalara konulmuş. Eğer aleni yapılan bir açıklama, bir suç unsuru varsa dava açarsınız ve zaten Devlet Memurları Kanunu'nda bununla ilgili bir düzenleme var, bunun için ayrıca özel bir istihbari çalışmaya gerek yok. İşte zaten mesele buradan kaynaklanıyor. Böyle, gizli kapaklı, ortaya çıkarabileceğiniz bir durumla ilgili bir şey olmadığı kaygısını taşıyoruz biz ve dediğim gibi, güvenlik meselesinin böyle çözülmeyeceğine de inandığımızı bilmenizi isteriz. Eğer bu ülkede bir güvenlik problemi varsa, hukuk çerçevesinde çözülmüyorsa bu başka bir güvenlik problemi yaratır; daha önce böyle oldu, cemaat döneminde böyle oldu. Meseleler hukuk çerçevesinde çözülmediği için bu ülke bir güvenlik tehdidiyle, büyük bir güvenlik tehdidiyle karşı karşıya kaldı. Şimdi, bununla tekrar karşılaşma ihtimalimizi hatırlatırız size. Eğer bu ülkede Anayasa yok sayılacaksa, kanunlar yok sayılacaksa, uluslararası sözleşmeler yok sayılacaksa, hukuki güvenlik ilkesi yok sayılacaksa, suçun şahsiliği yok sayılacaksa -masumiyet karinesi- insanlar mahkemenin karşısına çıkıp kendini aklamak zorunda kalacaksa ki bu böyle. Bilmediği bir meseleden dolayı güvenlik soruşturmasını geçmediği söyleniyor. Mahkeme kararlarının bile gerekçeli olması özellikle belirtiliyor, gerekçeli olmalı, ifade etmeli, bir insan niye ceza aldığını bilmeli, açık, aleni bir şekilde açıklanmalı. Ama güvenlik soruşturmasıyla ilgili, sadece güvenlik ve arşiv soruşturması, araştırması sonucunda "Uygun görülmemişsiniz." diye bir yazı yazılıyor, az önce arkadaşlarımız bunu okudu.

Şimdi, kişi bu güvenlik soruşturmasından niye geçtiğini bile bilmeden suçlanıyor, neyle suçlandığını bilmiyor -suçlanıyor çünkü- gidip dava açacak, o peşine düşecek, gidip kendini aklamaya çalışacak, aklayabilirse. Yok, aklansa da geri dönemiyor. Beraat edenler de geri dönemedi, döndüklerinde de olması gereken yere dönemediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Başaran, lütfen, tamamlayabilir misiniz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Toparlayacağım.

KHK'lerle ihraç edilenlerin hiçbirisi ihraç edildikleri konuma geri dönemediler. Türkiye'nin en büyük üniversitelerinde görev yapan araştırma görevlileri, hocalarımız -barış akademisyenleri içerisinde yer alanlar- taşraya sürüldüler, orada çalıştırılmak zorunda bırakıldılar, hatta orada da bazılarının oda

bile verilmedi, aslında yine dönemediler. Bu büyük bir problem olarak karşımızda duruyor arkadaşlar. Az önce birbirinizi tebrik ettiniz; bakın, kayıtlara geçsin diye buradan tekrar söylüyorum: Umarım, on yıl sonra da birbirinizi tebrik ediyor olursunuz ama ben buna inanmıyorum. Çünkü bu devran böyle gitmeyecek ve çıkardığınız bu yasalar, her yere dercettiğiniz bu güvenlik soruşturmaları, istihbari birim araştırmaları, iltisak meselesi gelip sizi bulacak, üzgünüm ama böyle olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşulanları tekrar etmek istemiyorum. Hem Adalet Bakanlığı temsilcimize hem imza sahibi değerli milletvekillerimize sormak istiyorum. Şöyle diyor 9’uncu maddede: “Bu kişilerin Anayasa’ya ve devlete sadakat ve bağlılık...”tan sonra “...terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmamak ya da kullandırmamak, bu örgütlerin propagandasını yapmamak, ilke ve kuralları...” Şimdi bunlar araştırılıyorsa, bunlar zaten suçsa bu rapora ne alınacak? Bunlar zaten suçsa genel hükümler çerçevesinde devlet memuru da olamaz değil mi yani? Daire Başkanımız da burada, bunun böyle yazılmasının bir anlamı var mı? Bunlar zaten suç, eğer böyle bir şey varsa zaten genel hükümler çerçevesinde devlet memuru olamaz. Buna neden gerek duyuyoruz? Bunlar zaten suç olan hükümler, bunları buraya dercetmekle yanlış yapıyoruz diye düşünüyorum.

Bir de Mustafa Bey yok, Sayın Başkanım, biz sabahleyin sözcüler olarak oturduğumuzda, en azından bu 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu’nun 7’nci maddesinin son bendini, terör örgütlerinin propagandasını yapmamakla ilgili şeye, son bendi de ilave edelim de netleşsin, bir sıkıntı olmasın demiştik. Onunla ilgili ne oldu acaba?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, bununla ilgili olarak, Salih Bey, bildiğim kadarıyla görüştü ama gruplarla görüşüp eğer bir uzlaşma olabilirse Genel Kurulda o uzlaşmayı sağlayacaklar, öyle bir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada yapalım.

SALİH CORA (Trabzon) – Gruplar arasında bir mutabakat olursa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Dolayısıyla bir netice alınamadığı için açıkçası Sayın Cora da, değil mi, “Genel Kurul” diye ifade etti bana.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Konuştunuz mu?

SALİH CORA (Trabzon) – Evet, görüştüm.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kabul edilmedi mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Şöyle: “Grup Başkan Vekilleriyle değerlendirelim.” dedi

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Herhalde görüşecekler, ilgili diğer arkadaşlarla da görüşecekler anladığım kadarıyla.

SALİH CORA (Trabzon) – Grup Başkan Vekilleriyle görüşülüp ona göre karar verilecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, peki teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben bazı örnekler üzerinden yola çıkarak biraz hukuka, vicdana çağırmak isterim. Bu konuları çok takip ediyorum, uzun süredir birçok dosya inceledim. Bire bir bazı isimler de vererek güvenlik soruşturmalarındaki felaketleri biraz anlatmak istiyorum size.

Fatih Aygan, bir mühendis; kendisi iyi niyetinin kurbanı olmuş, KHK'yle ihraç edilmiş. Niye iyi niyetinin kurbanı olmuş? Öz kardeşinin birtakım borçları varmış, bayağı bir borç takmış sağa sola ve o da kardeşinin borçlarını, bayağı yüklü miktardaki borçlarını ödemeye başlamış. Maraşlı bir arkadaş bu mühendis. Borçları ödemeye başladığı zaman, bir borç da 100 lira olarak Bank Asyayaymış, gidip o borcu ödemiş. Ardından, bir müddet sonra KHK'yle ihraç ediliyor ve OHAL Komisyonuna müracaat ediyor. OHAL Komisyonundan cevap geliyor, işte “Bank Asyaya 100 lira bir ödemeniz var.” Hani ben gözümlle görmesem inanmayacaktım, Komisyon kâğıdını bana gönderdi size de gösterebilirim. 100 lira yatırdığı için -o da kendi şeyi de değil, kardeşinin borcunu ödemiş- ihraç edilmiş ve OHAL Komisyonu da ret vermiş. Bununla da bitmiyor: Ardından hakkında adli bir soruşturma açılmış, terör örgütüne yardımdan iki yıl bir ay da bir ceza yemiş. Bu arkadaş şimdi çaresiz bir şekilde bekliyor. Güvenlik soruşturmasının saçmalığına dair bir örnek.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sadece 100 lira mı Vekilim?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 100 lira, sadece 100 lira.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bin lira yok yani?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yok, sadece 100 lira. Ben size o belgeyi de getiririm.

Bakın, daha çok var, devam ediyoruz. Bunu daha önceden de anlatmıştım. Bakın, değerli arkadaşlar, ilginç bir örnek anlatacağım: Bir doktor hanım -araştırabilirsiniz, ismini vermiyorum- 2012 yılının üniversite sınavlarının birincisi; 500 tam puan yapmış, süper bir öğrenci, çok çalışkan. Birinci olduktan sonra, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan onu arıyor, tebrik ediyor ve bu esnada da dershanesi kendisine bu birinciliği Türkiye çapında kazandırdığı için bir araba parası hediye ediyor. Öğrenci, araba parasını 2012’de Bank Asyaya gidip yatırıyor, daha sonra da tıp fakültesini bitiriyor ve okul bittiği zaman müracaatta bulunuyor. Güvenlik soruşturması bir ay, üç ay, beş ay, yedi ay, on ay gelmiyor. En sonunda geliyor, olumsuz olarak geliyor ve Bakanlığa müracaatta da bu konu karşısına çıkıyor. Şimdi düşünün, bakın, elinizi vicdanınıza koyun: 2012 yılında şimdinin Cumhurbaşkanı, o dönemin Başbakanı bu genç öğrenciyi ödüllendirmişti. Sizin bu mantıklarınızla gidilirse Sayın Cumhurbaşkanı bile ileride iltisaklı olarak nitelenebilir çünkü mantık böyle acayip tutarsız bir mantık. Şu anda ben doktor hanımla görüştüm, hatta iki kez de görüştüm -telefonunu da vereyim, siz de görüşün- iki gözü iki çeşme ağlıyor. İki yıla yakındır bekliyor, çünkü bir de bir yıl sonrasında mahkeme bitmiş ve dört yüz elli gün bekleyecek, daha hâlâ doktor olamamış bu süper Türkiye birincisi genç doktor.

Üçüncü örnek: Mehmet Şerif Arslan, Diyarbakırlı bir çocuk cerrahı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kendisi yine KHK'yle ihraç edildikten sonra, OHAL Komisyonuna başvuruyor ve komisyonun ret kararı geldiğinde acımasız yanlışlığı anlıyor. Çünkü OHAL Komisyonu raporunda “Elâzığ’da cemaat evlerinde kalmıştır.” diye yazıyor ama kendisi diyor ki: “Ben okulu Sivas’ta bitirdim, ihtisası Sivas’ta bitirdim; bırak cemaat evinde kalmayı, hayatımda Elâzığ’ın içinden bile geçmedim.” İşte, birisi böyle kuyuya bir taş altmış, şimdi Doçent Doktor Mehmet Şerif Arslan hâlâ idare mahkemelerinde sürünüyor.

Dördüncü örnek: 2012 yılında bir Kürt ilinde, örgüt üyesi diye bir dava açılıyor ve dava, sonunda düşüyor, düşen bir dava. Yine, OHAL Komisyonu raporunu gözümle gördüm.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen son sözlerinizi alalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – OHAL Komisyonu düşen davayı gerekçe göstermiş “2012’de şu davadan yargılanmış.” Ya, yargılama bitmiş, onunla ilgili bir ceza falan da almamış, bundan dolayı ihraç edilmiş; ayıkla pirincin taşını.

Yine bakın son örnek çok çarpıcı bu da: Sağlık yasa teklifini geçen sene konuşuyorduk. Bir doktor arkadaşımız geldi, Türk Tabipleri Birliği aktivistiydi, güvenlik soruşturması iptal bir arkadaşı ve çok üzgündü. Kendisi sabaha karşı mağduriyetini anlattı “Ben şöyle şöyle...” diye ve orada Bakanlık yetkilileri de vardı; ismini aldılar, T.C. kimlik numarasını aldılar, güvenlik soruşturmasına tekrar baktılar ve genç doktor tekrar güvenlik soruşturmasına alındı ve bu sefer olumlu geldi. Bu kadar basit. Genç doktor, o gün sabaha karşı olan komisyon tartışmalarında olmasaydı güvenlik soruşturması olumsuz gelen insanlar gibi dört yüz elli gün bekleyecek bir insan olacaktı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben kısaca ama kanun tekniği açısından kimi eleştirilerde bulunacağım, bence önemli konular, dikkat edilmesinde yarar görüyorum. Bir defa, 9’uncu maddedeki, bu meşhur “sadakat, bağlılık...” diye giden ve Sayın Kuşoğlu’nun biraz önce değindiği konu.

Bir defa, oradan biraz daha ilerlersek burada bahsedilen konuların hepsi Terörle Mücadele Kanunu’nun 2’nci maddesi kapsamında zaten suç. Dolayısıyla burada şunu da düşünmemiz lazım: Bir devlet memuru, görevi dolayısıyla muttali olduğu bir suç olursa bunu ilgililere bildirmek durumundadır. Dolayısıyla aslında bu, aynı zamanda, yepyeni hukuki durumların ve adli soruşturmaların önünü de açıyor olabilir. Bu konuda dikkatinizi çekmekte yarar görürüm.

SALİH CORA (Trabzon) – Hangisi? Devlet memuru mu?

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, devlet memurunun suçla muttali olması durumu. Çünkü bunların hepsi suç aslında; bir

SALİH CORA (Trabzon) – Çıkarılma nedeni, aynı zamanda, güvenlik soruşturulması nedeni.

MURAT EMİR (Ankara) – Evet, zaten öyle ama siz araştırıyorsunuz ya birini, ayrıca soruşturma yaptırıyorsunuz; bu bir.

İkincisi: Aceleniz varmış belli -zaten gecenin bir vakti çalıştığımıza göre- o da anlaşılıyor ama bu kadar hata olmamalıydı. Bakın, bu madde şöyle başlıyor, diyor ki: “Anayasaya ve devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmama...” Olumsuz anlamda fiillerle gidiyor. Şimdi buradan şunu anlıyoruz: Virgül olduğuna göre, sadakat ve bağlılık içinde olmamayı anlıyoruz. Yanlış, düzeltmeniz lazım, böyle bir cümle olmaz. Bu, böyle çıkarsa hukuk fakültelerinde “yanlış kanun yazımı” diye örnek olarak gösterir hocalar, bu hiçbirimize yakışmaz. Dikkatinizi çekerim bu önemli bir nokta.

Şimdi devam ediyoruz. Biraz önce bahsetmiştim değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin pısırsık, korkak ve eksik bir karar verdiğini buradan, bu maddeden tekrar anlıyoruz. Bakın, teknik konuşuyorum. Şimdi, ne dedi Anayasa Mahkemesi? “Kişisel verilerin nasıl kullanılacağı belli değil, bunu düzenleyin.” dedi. Siz de düzenlediniz. Oysa zaten bizim, biliyorsunuz, bir Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’muz

var. Bakın, bunların hiçbiri olmasaydı yani şu paragrafta yazdığınız hiçbiri olmasaydı, diyor ki “Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapmakla görevli birimlerle, değerlendirme komisyonları veri güvenliğine ilişkin mevzuatta belirtilen önlemleri alır.” cümlesi olmasaydı bu komisyon bugün bu tedbirleri almayacak mıydı? Zaten kanun var, niye yazıyorsunuz, niye yazıyorsunuz? Yazamazsınız, yazmamalısınız, kanun var zaten.

SALİH CORA (Trabzon) – Var, doğru diyorsunuz.

MURAT EMİR (Ankara) – O zaman niye yazıyorsunuz? Amacınız ne? Hangi ihtiyacı karşılıyorsunuz? Çünkü Anayasa Mahkemesi bir şey söyledi, yanlış işte. Zaten yeteri kadar açık. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nu açın bakın, yeteri kadar açık.

Devam ediyoruz. Mesela, burada diyor ki: “Kişisel veriler yalnızca amacına yönelik aktarılır, işlenebilir...” vesaire. Hepsini tamam. Zaten bu bilgileri toplayan kurumlar yani MİT, Millî Savunma Bakanlığı, kolluk kuvvetleri, mülki amirler zaten veri sorumlusu bulundurmamak zorunda değil mi? Bu sorumlulukları bu kanunla mı ortaya çıkacak? Yanlış.

Devam ediyoruz. Değerlendirme komisyonundan bahsediyorsunuz. Kim bunlar? Kim? Bilmiyoruz. Kim? Kaç kişiler? Görevlerini nasıl biliyorlar? Neye göre çalışacaklar? Bakın, burada her meslektan insanlar var. Mesela akademisyenler var -bende kısa bir süre yaptım- gençlere bir sınav yaparsınız ama cevap anahtarı belirlersiniz yani birinin hakkını yemeyeyim diye, öyledir yani değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Bunun anahtarı kim? Daha garibini söyleyeyim: Şimdi bu resmî teklif. Resmî teklifte yönetmelikten bahsetmiyor ama karşılaştırmalı verilende “Yönetmelikle düzenlenecek.” diyor. Şimdi, bu neyin korkaklığı? Yani birincide, o resmî olmayan şeyde “Yönetmelikle düzenlenir.” demişsiniz, sonra, buradan yönetmeliği de çıkarmışsınız. Yani keyfilik var burada. Yasama olarak burada, hem de Komisyon olarak, bu değerlendirme komisyonunun nasıl oluşacağını bilmeden biz böyle bir yetkiyi nasıl verebiliriz idareye? Üstelik bu, işe girme, kamuda görev alma, ifade ve düşünce hürriyeti gibi bir sürü anayasal hakkın düzenlendiği bir şey değil mi? Bunların hepsi aslında normal bir hukuk devletinde olamayacak işler. Hiç yakışmıyor böyle bir teklif, anlatmaya çalıştığım bu. Bir defa şunu açıklığa kavuşturun, yönetmelikle mi düzenleyeceksiniz başka türlü mü?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, tamamlayalım.

MURAT EMİR (Ankara) – O zaman, niye çıkardınız? Neyin çekingenliği bu? Artı, yönetmelikle düzenleyecekseniz... Bunu asla ve kata yönetmelikle düzenleyemezsiniz, idareye geniş ve sınırsız yetki tanımak olur.

Devam ediyorum, Sayın Başkanın sabrından dolayı teşekkür ediyorum ve devam ediyorum. Şimdi, bakın, burada yine hızını alamamış bu maddeyi yazanlar, diyor ki: “En geç yedi gün içinde davaya bakmakta olan mahkemeye bildirilir.” diyor, idareye talimat veriyor. Olabilir, olabilir çünkü bu bir kanun nihayetinde. Ama durmuyor orada “Mahkemece bu bildirim üzerine altı ay süreyle davanın geri bırakılmasına karar verilir.” Bu ne şimdi, bu ne şimdi arkadaşlar? Bir kanunda idari yargı usulünü bir özel durum için değiştiriyoruz. Bu nasıl bir iştir? Bunu nasıl yapabiliriz? Yani Sayın Genel Müdür Yardımcısı da aynı şeyi söyledi, ağzından kaçırıyor diye düşünüyorum, diyor ki: “Bekletici sorun yaptık.” Bekletici sorun nerede olur? Bir hâkimin gördüğü bir davada Anayasa’ya aykırılık iddiası vardır, Anayasa Mahkemesinin önündeki bir dosyadır dolayısıyla yargı orada durur, durmak zorundadır. Burada hangisi var Allah aşkınıza? Bunun neresi bekletici sorun? Siz bu kanunla nasıl idari yargıya

“Altı ay beni bekle.” diyorsunuz? Üstelik, siz de yapamayacağınızı bildiğiniz için son paragrafta demiş ki: “Mahkemece işin esasına karar verinceye kadar (1)’inci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca idare tarafından bildirimde bulunulması hâlinde uyumsuzluk ilgili bentler uyarınca sonuçlandırılır.” Yani idarenin gecikeceğini de zaten önceden varsaymış. Diyor ki: “Bu idare hemen soruşturma başlatamaz.” Başlatsa ne olur? Çifte kavrulmuş soruşturma olur, iki defa soruşturmuş oluyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) – Ne olur, bence yararlı oluyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Niye? Çünkü birinci soruşturmanız hukuki dayanağını kaybetmiş ama aynı işlemi yapıyorsunuz, aynı kişiye yaptırıyorsunuz ve aynı işlemden dolayı bu kişiyi yıllarca mağdur etmişsiniz ve tekrar o kişiyi aynı idari yargının önüne bırakıyorsunuz. Bu açılardan hepsi sakat, siyaseten zaten sakat. Bence bunu Komisyonunda doğru dürüst konuşmalıyız, doğru dürüst, kelime kelime değerlendirmeliyiz. Burada çalışalım, acele etmeyelim, doğru dürüst bir yasa çıksın. Elbette ki devlet kendini belli organları açısından korumak zorundadır. Bu hem Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde hem bizim Anayasa’mızda zaten vardır ama bu değil arkadaşlar. Bu konuda hepimizi duyarlı olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, ben hukukçu değilim ama Halkların Demokratik Partisinin bir milletvekili olduğum için bu “iltisak lafiyla çok ilişkilendirilen bir yerden geliyorum. Fakat çok da merak ettim, hukukçularla konuştum ve “iltisak” lafinin ne anlama geldiğini anlamaya çalıştım. Öğrendiklerim şunlar, kısaca size de bahsedeyim: “İltisak” lafı tıptan gelen bir laf, Arapça bir kökeni var ve hukuk terimi değil ama özellikle, 15 Temmuz sonrasında 1 numaralı KHK’yle birlikte “irtibat ve iltisak” bir hukuk terimi hâline gelmiş ama iltisak özellikle. “Peki, nedir bu?” diye sorduğumda, konuştuğumuzda edindiğim bilgi şu: İltisak, esasında, irtibattan daha dar anlamı olan bir kelime ve dolayısıyla da hukuken daha fazla delil ortaya koymanız gerektiren bir ilişkiyi ima ediyor. Dolayısıyla da bu “iltisak” lafını... Tamam o zamanlar anlayabiliyorum biraz yani şöyle diyeyim: 15 Temmuz olmuş, büyük bir gizli örgüt niteliğinde birtakım insanlar devleti kontrol etmeye çalışmış ve dolayısıyla da -devletin tabii, kendisini koruması gerekiyor fakat ortada müthiş bir kaotik durum var- bu “iltisak” lafiyla işte, Bank Asyada hesabı olandan tutun bilmem kime kadar ama FETÖ’yle bağlantılı insanların bir şekilde tutuklanmasına, gözaltına alınmasına kolaylık getiren bir kelime olarak devreye girmiş.

Fakat arkadaşlar, şimdi, unutmuş olabilirsiniz, ben Komisyonadaki arkadaşlara hatırlatmak istiyorum. Geçenlerde burada İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’nun bütçesini konuştuk, bütçesini konuşurken bazı ifadeleri oldu, tutanaktan size şimdi okuyacağım. Esasında bu, idarenin bu konudaki bakış açısını bence yeteri kadar açıkça ortaya koyuyor. Bakın şöyle diyor Sayın Soylu: “26 bin KHK’liye hâkimler, savcılar beraat verdiler. Bunlar işlerine dönecek mi dönmeyecek mi? Bakınız, beraat ayrı, orada karşı karşıya kalınan durum ayrı. Adamın hiçbir şeyini bulamıyorsun.” Bakın, aynen böyle söylüyor: “Adamın hiçbir şeyini bulamıyorsun. Bakınız, adamı veya kadını hukuken bulamıyor hâkim, bulamaz da. Beraat veriyor. Ama herkes FETÖ’nün oradaki baş temsilcisi, para toplayanı, sözde imamı, FETÖ adına şey olduğunu biliyor. Alalım, devletin içine tekrar koyalım mı o zaman?” diyor Sayın Soylu. Sonra bir tartışma oluyor ve tartışmadan sonra devam ediyor Soylu yine, diyor ki: “Bakın, ben başka bir şey söylüyorum. FETÖ terör örgütünün oradaki temsilcisi, adamın byLock’u yok, adamın

Bank Asyada hesabı var mı? O da yok. Bir şey söz konusu değil ama orada, çalıştığı yerde dahi herkes, onlarca, yüzlerce insan FETÖ'nün oradaki temsilcisi olduğunu söylüyor “ Şimdi arkadaşlar, ben bir iktisatçıyım ama bu cümlelerin bir hukuk devletiyle bir ilgisi olmadığını düşünüyorum. Yani maksadı anlıyorum ama böyle bir maksatla bir iltisak ilişkisi kurarak böyle bir ilişki kurmak mümkün değil. Nitekim, Soylu kendine şöyle bir destek buluyor -bulmuş yani, benim bildiğim bir şey değil- diyor ki: “Ankara Bölge İdare Mahkemesi 13. İdari Dava Dairesinin bu kararına göre -bir karar verdiğini söylüyor- ‘Bir kişi, FETÖ üyesi olduğu suçlamasından adli yargıda takipsizlik veya beraat kararı alsa dahi, bu kişinin terör örgütüne irtibat veya iltisakı tespit edilirse idari yargıda açılan göreve iade davası reddedilir.’ Bitti.” Şimdi, arkadaşlar, ben anlamıyorum hakikaten; bu nasıl bir ilişki?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Adli yargı bulamıyor, idari yargı bulacak!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İdari yargı değil, idarenin yargısı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki, irtibat ve iltisak görülürse nasıl bulacak bunu? Ya da neyi bulduğunda “Bu iltisaklı ve suçludur.” diyecek. Yani söylemek istediğim şey şu: Benim anladığım kadarıyla, hukukun objektif olma özelliğini bu “iltisak” lafıyla yok etmiş durumdayız bence. Çünkü sonuçta şöyle bir şey yok mudur hukukta arkadaşlar? Bir belirlilik olması lazım, ben hangi şeyi yaparsam, hangi adımı atarsam başıma ne geleceğini bilmem lazım önceden. Yani bunun, hukukun temel kurallarından biri olması gerekir. Ben birisiyle temas ediyorum, o birisi de -mesela Osman Kavalalı'nın başına geldi- bir telefon ediyor “Vay efendim, o adam bilmem kimmiş, iltisaklı miltisaklı...” falan. Bak, Osman Kavalalı kaç yıldır içeride yatıyor.

Arkadaşlar dolayısıyla burada hakikaten bir sorun var ve bu sorunu biz burada nasıl halledeceğiz gecenin bu saatinde, ben de bilmiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Katırcıoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, eğer az sonra Sayın Başkan “Kabul edenler... Etmeyenler...” dediğinde el kaldırırsanız tarihe gerçekten...

Sayın Cora'nın burada bir kurban seçildiğini düşünüyorum, gerçekten öyle düşünüyorum.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Bizde kurban yoktur, gönüllük esastır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, tarihe, böyle bir maddeyi Meclise getiren teklif sahibi olarak geçecek Sayın Cora. Sizler de eğer “evet” dersiniz böyle adaletsiz bir maddeyi onaylayanlar olarak geçeceksiniz. Vallahi, ben bu konuda boynunuzun bükük olacağını düşünüyorum, o anlamda tekrar düşünün diye son bir çağrı yapmak istiyorum çünkü çok ciddi hak ihlallerine yol açacak bir madde var.

Değerli arkadaşlar, bakın, neye yetki vereceksiniz tekrar okuyorum, diyor ki: “Devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmamak, terör örgütü propagandası yapmamak...” gibi subjektif değerlendirmelere “evet” diyeceksiniz. Arkadaşlar, bakın, en sonunda -lafzında var-bütün bu düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenmesine “evet” diyeceksiniz yani yürütmeye çok önemli bir yetki vereceksiniz, çok geniş bir alanda, son derece subjektif olarak değerlendirilebilecek bir alanda Sayın Cumhurbaşkanına yönetmelikle bunu değerlendirme, düzenleme yetkisi vereceksiniz. Bakın, ben size tekrar bir hatırlatma yapacağım.

Sayın Başkan, arkadaşlar; 93 yılında bir yasa teklifi verilmiş Meclise Sayın Süleyman Demirel tarafından, 94'te yasalaşmış. Bakın, onu çok geniş tartışmış Meclis; Adalet, Millî Savunma, İçişleri Komisyonunda tartışmış, geniş geniş raporlamış ve yasa çıkmış. Yasanın lafzında aslında çok bir şey yok, lafzı şunu söylüyor, diyor ki: “Arkadaş, güvenlik birimlerine, Emniyete, orduya personel alınırken sınırlama var.” Yani güvenlik alanında sınırlamış. Ama biliyorsunuz, bu irticayla ilgili çıkmış bir yasa arkadaşlar. “Orduya aman da bu müteedeyinler girmesin; oruç tutan, namaz kılan, eşi başörtülü girmesin.” diye çıkmış bir yasa. Ama bakın, 2000 yılında, 28 Şubat sürecinden sonra -hani yönetmelik yetkisi veriyorsunuz ya- nasıl bir yönetmeliğe yol açmış, tekrar okumak istiyorum. 2000 yılında bir yönetmelik var. Sayın Salih Cora tam bu yönetmelikteki cümleleri -“copy” yazmış, hani “copy” yapıyorsunuz ya bilgisayarda, bir de “paste” yapıyorsunuz- aynen oradan kopyalamış, bu yasaya yapıştırmış, maalesef diyorum. Tam da irticayla ilgili, bakın “Orduya, devlete aman da irtica girmesin.” diye çıkarılmış bir yönetmelik, Sayın Salih Cora’nın cümlelerinin de aynısı. Bakın, yönetmelik yetkisi veriyorsunuz, yasa çıktıktan beş yıl sonra nasıl kötüye kullanılmış bu yasa yönetmelik olarak? Aynı cümlelerle diyor ki: “Devletin ve cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmeye, temel hak ve hürriyetleri yok etmeyi hedefleyen faaliyetleri, terör örgütleriyle eylem birliği içinde olmayı, bu örgütlere yardım etmeyi, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmayı ya da kullandırmayı -aynı Salih Cora’nın dediği gibi ve aynı Salih Cora’nın dediği gibi- bu örgütlerin propagandasını yapmayı.” diyor.

Değerli arkadaşlar, aynı cümlelerle altı yıl sonra “irtica” denen şeyin devlete girmemesi için böyle bir yönetmelikle birileri kötüye kullanmış 28 Şubattan sonra 1994'te çıkan yasayı. Yani bakın, siz bir yasa yapıyorsunuz, zannediyorsunuz ki bu yasa HDP'lilere, CHP'lilere, İYİ PARTİ'lilere karşı kullanılacak, öyle zannediyorsunuz, değil mi, öyle düşünüyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, hiç öyle düşünmüyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle düşünüyorsunuz yani “Devlete aman da bu HDP'liler gelmesin yani bir tek AK PARTİ'liler, AK PARTİ üyeleri devlette olsun, parti devleti olsun devlet.”

SALİH CORA (Trabzon) – Niyet okuma oluyor bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, öyle.

“AK PARTİ üye kimliğini gösteren devlete girsin, diğerleri girmesin.” diye yapıyorsunuz. Ama bakın, 94'te çıkan yasa burada, 2000'de çıkan yönetmelik burada.

Sayın Salih Cora, çok talihsiz bir şey yapmışsınız. Yani kopyaladığınız, bu yasaya yapıştırdığınız cümleler, sizin sosyolojik tabanınızın devlete girmemesi için kullanılan yönetmelikten; böyle bir talihsizliğe imza atmışsınız. Yüz binlerce, milyonlarca imam-hatipli bu yüzden mağdur oldu. O mağduriyeti yaşatan yönetmelikten “copy-paste” yapmışsınız. Ya, gerçekten, birazcık izan diyorum ya, gerçekten diyorum. Yani hep beraber biraz sikkelenip kendimize gelelim milletin temsilcileri olarak arkadaşlar.

Bakın, olağanüstü bir dönemden geçiyoruz, evet, kabul ediyorum ama artık olağanlaşma zamanı arkadaşlar ya, normalleşme zamanı. Ya, darbenin üzerinden, darbe girişiminin üzerinden dört yıl geçti, farkında mısınız, dört yılı aşkın süre geçti; dört ay değil ya, dört yıl dört ay geçti üzerinden. Artık normalleşme zamanı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Üç yıl dört ay.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, üç yıl dört ay geçti, haklısınız. Üç yıl dört ay geçti üzerinden. Değerli arkadaşlar, artık normalleşme zamanı, olağanlaşma zamanı.

Bakın, siz bu yetkiyi bu yürütmeye verin, bu yetkiyi -hani Süleyman Soylu “Onları tekrar devlete mi alalım arkadaş? Onlarla çalışmak zorunda değilim.” dedi ya- bu yapıya verin, onlar daha da böyle güvenlikçi, istibdatçı bir anlayışı tahkim etsinler, devleti daha da homojenleştirsinler, tek bir ideolojiye, tek bir kimliğe, sadece kendisi gibi düşünenlere indirgesinler devleti; emin olun güvenlik bulamayacağız, emin olun huzurumuz olmayacak, toplumun belli kesimleri kendilerini dışlanmış hissedecekler ve ne huzurumuz olacak ne refahımız olacak. Güvenlik bütçesini 40 milyardan 160 milyara taşıdık. Bunun sonucunda ne olacak? Daha da güvenlikçi politikalar, daha da kaynaklar isteyecekler çünkü hep bir güvenlik algısı yaratacaklar, bütün kaynaklarımızı güvenlikçi politikalara aktaracaklar; vatandaşımız da aklıktan, işsizlikten intihar etmeye devam edecek arkadaşlar.

Bakın, bugün yine bir vatandaşımız -az önce haberi geldi- borçlarını bir listeye yazmış, bunalımdan dolayı Kocaeli’de intihar etmiş, kendini asmış arkadaşlar. Biz bunların dertlerini konuşacağımıza, burada daha da güvenlikçi politikaları tahkim etmekten bahsediyoruz.

Sayın Başkan, size az önce söylemiştim ama sanıyorum, siz bir değerlendirmede bulunmadınız, Sayın Başkan da gelip bir şey söylemedi.

Yani pek çok arkadaş burada Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulundu ve burada devletin güvenliğini esas alan değil, vatandaşın özgürlüğünü, haklarını esas alan yasalar yapmıyoruz. Anayasa’ya pek çok madde yönünden aykırı, ucu bucağı olmayan ve her türlü anlamda kötüye kullanılabilecek bir yasa önerisiyle karşı karşıyayız. Bu konuda, mutlaka, milletin vekilleri olarak bir değerlendirmede bulunmak zorundayız ve ara değerlendirmeye ihtiyaç var diye düşünüyorum. Başkanlık Divanına tekrar çağrıda bulunuyorum: Bu talepleri, bu Anayasa’ya aykırılık iddialarını, bu çok geniş, subjektif olan tanımlamaları tekrar gözden geçirmeye ihtiyaç var, bir ara değerlendirmeye ihtiyaç var.

Bilmiyorum, son konuşmacı mıyım bu konuda?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sadece madde üzerindeki son konuşmacı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, madde üzerindeki son konuşmacı tabii ki.

Oylamaya geçmeden önce bir kez daha Başkanlık Divanına bu yönden değerlendirme yapma çağrısı yapıyorum.

Değerli arkadaşlar, son bir şey daha söyleyeyim, kayda geçsin. Şimdi, diyelim ki bir vatandaşımız iki buçuk yıl önce, üç yıl önce kamudan ihraç edilmiş olsun, mahkemede hakkını gidip aramış olsun, kazanmış olsun. Eğer ki bunu yürürlüğe koyarsanız Sayın Salih Cora’nın dediği gibi, bu kazanılmış hakkını kaybedecek yani idare kendisini yargının yerine koymuş olacak ve bu kazanılmış yargı hakkını donduracak arkadaşlar ve yeniden güvenlik soruşturması yapılacak. O güvenlik soruşturmasının da sonucunun ne olacağını biliyoruz Süleyman Soylu’nun tavrına göre, Süleyman Soylu’nun söylediklerine göre. Büyük bir adaletsizlik var arkadaşlar.

Bakın, size şunu söyleyeyim: Bu yasa sonucu huzurumuz olmayacak. Bakın, açıkça söyleyeyim, pek çok gencimiz intihar edecek bu yasa sonucu; kamuya dönemeyecek, iş bulamayacak, öğretmen olarak atanamayacak, sağlıkçı olarak atanamayacak, memur olamayacak.

Sayın Salih Cora, Sayın Vekilim, değerli arkadaşlar; hepsinin vebali boynunuza olur ve bunun vebali gerçekten çok büyük. Bunlar gerçekten hafife alınacak maddeler değil, gelin bunu bir daha değerlendirelim. Ya “İlla yapacağız.” diyorsanız -ki tamamen karşıyız- “İlla, mutlaka yapmamız gerekiyor.” diyorsanız da sınırlarını çok daha net, subjektif değerlendirilemeyecek noktada koymamız gerekir. Aksi takdirde, gerçekten pek çok mağduriyetle yüz yüze kalırsınız.

Ben eminim ki hepinizin telefonları bu konuda çalmıştır. “Bana şu haksızlık yapıldı.” “Benim eniştem ‘şucu bucu’ diye bana iş vermiyorlar.” “Ben Alevi’yim diye, ben Hristiyan’ım diye, ben şucuyum bucuyum, şu kimlikteyim, beni devlete sokmuyorlar.” diye pek çok şikâyeteminim ki benim gibi sizler de daha çok belki maruz kalıyorsunuzdur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, bunun tekrar değerlendirilmeye ihtiyacı var arkadaşlar.

Ben hiçbir arkadaşımın -az sonra eğer ellerinizi kaldırırsanız- içine sinerek bu ellerinin kalkmayacağını düşünüyorum.

Bu oylama yapılmadan önce Başkanlık Divanına tekrar çağrıda bulunuyorum: Gelin, bir kez daha bunu değerlendirelim diyorum arkadaşlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Anayasa Komisyonuna gönderelim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kısa bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; tabii, maddeyle alakalı olarak gerekli değerlendirmeler yapıldı. Müsaadeniz olursa kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan, Komisyonun tamamı ve arkadaşlarımızın bir kısmı kendilerinin çekilmesini istemiyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye ya, Allah Allah basını getirin o zaman, ben basın görevi görüyorum şu an

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, öyle bir görevimiz yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ben çekerim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bazı arkadaşların itirazları var, o açıdan söylüyorum. Ben ikazımı yapayım.

Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Garo Bey, ama kişisel, iznini almadan çekemezsiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, bu kişisel veri değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye ya? Bu kamusal bir şey, yapmayın, kişisel bir şey değil ki. Yasa yapıyoruz. Bunlar kişisel veri değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Arkadaşlar müsaadeniz olursa bir açıklama yapayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunlar kişisel veri değil.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Burada genel bir konuşmayı alabilirsiniz. Sadece Salih kardeşimizi görüntüsünü böyle almak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vekilim, siz karışamazsınız bu konuda.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben çok net söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye ya? Kamusal bir alan burası ya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yapmayın. Toplu çekim yapmıyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Arkadaşlar, bu yasayı kısaca özetlemek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

Sayın Paylan, istemiyorsa milletvekilimiz yani onun, kişinin kişisel özgürlüğünü şey yapamazsınız ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu, yanlış bir şey.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Garo Bey... Tam da “Bu yanlış bir şey.” diyorsunuz. Vatandaşın özel hayatına, her şeyine...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – PKK konusunda “terörist” diyemediniz. Öğretmenler öldürülürken...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İnsanlar da arşiv araştırması istemiyorlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öğretmenler öldürülürken cenazesine gidemeyişinizi çekeceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Güneş, lütfen...

Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan da Diyarbakır Annelerini görmeyişinizi çekeceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen ya....

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bunlar tutanaklara geçiyor zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, geçiyor.

Sayın Paylan, eğer istemiyorsa bu yaptığınız doğru bir şey değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, siz kendi canlı yayınızı yapıyor musunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dünya meclisleri canlı yayın yapıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Beni çekme Sayın Paylan. Beni çekmeni istemiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, teşekkür ediyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ben eleştirilere cevap vermek istiyorum da müsaadeniz olursa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

Söz vereceğim ama önergemizi okutayım...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben burada yüz kere çekilmiştim, arkadaşlar sosyal medyaya koydu, rahatsız olmadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Abdüllatif Şener

Konya

Kamil Okyay Sındır

İzmir

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz mü vereyim yoksa gerekçeyi mi okutalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, gerekçe okunsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa Mahkemesi iptal kararında öncelikle bu düzenlemenin OHAL’i kalıcılaştırma tehlikesine dikkat çekmiştir; ardından da Anayasa’nın özel yaşamın korunmasına ilişkin 20’nci maddesiyle “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” diyen 128’inci maddesinin ihlal edildiğine hükmetmişti.

Cumhuriyet Halk Partisinin iptal başvurusu ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararının özü, OHAL sürecinde güvenlik soruşturmasına ilişkin 4045 sayılı Yasa’da hangi görevler için güvenlik soruşturması yapılabileceği sayılmışken 657 sayılı Yasa’nın 48’inci maddesine getirilen ekle tüm kamu görevlilerinin işe alınmalarında uygulanır hâle getirilmesindeki hukuka aykırılıktır.

4045 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesi “Kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılır.” şeklindedir.

Anılan kanun teklifinin 2’nci maddesinde 657 sayılı Yasa’nın 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 8 numaralı alt bendine “iptal edilen güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak” cümlesi yerine “26.10.1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanuna göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olmak” cümlesi önerilmektedir. Ne var ki bu öneriyle 4045 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesinde sayılı görevlerle sınırlı olarak güvenlik soruşturması yapılabileceğini ifade etmemektedir; aksine, tüm kamu görevlilerinin yeniden güvenlik soruşturmasına tabi tutulabilmesi için bu kez teklifin 9’uncu maddesinde 4045 sayılı Yasa’nın 1’inci maddesine ek önerilerde bulunmaktadır.

Teklif şöyledir: İlk defa veya yeniden kamu hizmeti görevlerine atanacaklar hakkında da güvenlik soruşturması ve veya arşiv araştırması yapılır.”

Bu madde teklifiyle AKP, OHAL’i sürekli kılma çabasındadır. Aynı maddeye eklediği “sadakat, bağlılık, vb.” gibi tümüyle keyfiliği besleyecek düzenlemelerle kamu görevi, iktidarların yandaşları dolduracağı bir kamu alanına dönüşecektir. Güvenlik soruşturması, esas olarak, her görev için tartışmaya açık bir düzenlemedir ancak bütün görev alanlarının güvenlik soruşturması kapsamına alınması, yalnızca özel yaşam ya da kanunilik ilkesi ile çelişen bir durumu değil; başta yaşam hakkı ve çalışma hakkı olmak üzere tüm temel hakları ihlal edecektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, değerli arkadaşlar, önergeyi oylamadan önce Sayın Cora’ya söz vereceğim.

Buyurun Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, önceki beyanlarımızı tekrar edip tekrara düşmeden şunu ifade etmek istiyorum ki düzenlemeyle biz güvenlik soruşturmalarıyla ilgili idarenin almış olduğu kararı, olumsuz kararı daha somut bir şekilde hukuki denetim altına almaktayız. Ayrıca, davaların neden bekletildiği ifade edildi. İYUK’ta yani İdari Yargılama Usulü Kanunu’nda hüküm bulunmadığı

durumlarda HMK'ya atıfta bulunmaktadır. HMK'nın 165'inci maddesine göre, bir davada hüküm verilebilmesi idari makâmın tespitine bağlıysa mahkemece bekletici mesele yapılabilir. Bu bekletmenin, geri bırakmanın sebebi budur.

Bir de fişleme ve kişisel verilerle alakalı yanlış bir bilgiyi burada düzeltmek istiyorum. Sayın Danış Beştaş da bunu ifade etti ama şunu özellikle ifade etmeliyim ki Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 6698 sayılı Yasa'ya göre kurulmuş bir kuruldur, müessesedir. Burada Kişisel Verileri Koruma Kurulu hiç kimsenin kişisel verilerini toplamamaktadır. Bu yanlış bir algıdır, sadece kişisel verileri zapturapt altına alan yerlerin bilgilerini toplamaktadır.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Olması gereken bu ama seçimde ortaya saçılanlar öyle değildi.

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, o da yanlış bir algıdır, bunu düzeltmek istiyoruz.

Bir de diğer bir husus da son olarak karşılaştırma yaptığınız Anayasa Mahkemesi kararı... Adli Sicil Kanunu'nun 10'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasına göre "18 yaşından küçüklerin adli sicil kayıtları ancak soruşturma ve kovuşturma kapsamında ilgili savcı veya mahkeme tarafından istenir." hükmüne aykırı davranıldığı için o başvuru kabul edilmiş ve bu özel hayatın gizliliğinin ihlali olarak değerlendirilmiştir. Bu konu onunla alakalıdır.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İçerisinde bir sürü şey var ama içeriği öyle değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Mülakatlar ile güvenlik soruşturmasını birbiriyle karıştırmamanızı tavsiye ediyorum.

Sayın Kuşoğlu'nun ifade ettiği husus çok açık bir şekilde düzenlendi. "Anayasa'ya ve devlete sadakat ve bağlılık, terör örgütüyle eylem birliği içerisinde olmamak, bu örgütlere yardım etmemek" vesaire diyen madde, esasında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesinin (E/1) bendinde devlet memurluğundan çıkarılma nedeni olarak düzenlendiğinde, aynı zamanda güvenlik soruşturmasının da nedeni olarak gösterilmektedir. Bakın, bazen mahkemelerde yapılan yargılamalarda...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İkisi arasındaki fark ne Salih Bey; ikisinin arasındaki fark ne? 125/(E)'ye göre vatandaş hakkında soruşturma başlatıyorsunuz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

SALİH CORA (Trabzon) – Devlet memurluğundan çıkarılma nedenidir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – ...ifadesini alıyorsunuz, savunmasını yapıyor, idare mahkemesine gidiyor; her şey açık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Son cümlemi söylüyorum: Bazı mahkeme kararlarında...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 125/(E)'ye koy, kimse karşı çıkmaz.

SALİH CORA (Trabzon) – ...bu maddeden yargılanıp HAGB kararı alınabiliyor. Bunları müesseseler görmemektedir.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Alakası yok, onunla alakası yok; öyle değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Dolayısıyla, hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben sadece bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Saat beş, saat on iki... Yedi saattir burada hukuk konuşuyoruz ve bu maddelerin niçin burada görüşülmemesi gerektiğinin bundan daha açık bir delili olamaz. Şurada bakıyorum; Bülent Bey, Abdülatif Bey, Erol Hocam, Durmuş Bey, ben; bu konuları anlamıyoruz yeterince. Karşı tarafta da yeterince hukukçu yok. “Anlamıyorlar.” demiyorum, onlar şüphesiz... Yani bunu, ben kendim için söylüyorum “anlamıyor”u. Gerçekten kendi bulunduğumuz kurumun itibarını hep beraber zayıflatıyoruz. Zaten kanun yapma kalitemiz zaten yerlere düşüyor ve biz bunu yapıyoruz. Ne olurdu bunu Anayasa Komisyonunda veya Adalet Komisyonunda yapsaydık da biz de kendi anladığımız işlere kafa yorsaydık? Çünkü buralar ihtisas komisyonu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2000 yılında irticayla mücadele için çıkarılan bir yönetmelik var. Sizde vardır mutlaka bu; var mı bilmiyorum, isterseniz verebilirim. O yönetmelikteki ifadeleri, irticayla mücadele için çıkarılan bir yönetmelikteki ifadeleri neden kopyalayıp bu yasa teklifine yapıştırdınız? Sorum çok sarih.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Salih Bey, bu Murat Bey’in demin söylediği, hiç olmazsa bunun lafızıyla ilgili “Anayasaya ve devlete sadakatsizlik ve bağlı olmamak, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak...”

SALİH CORA (Trabzon) – Bir cümlede yine olumlu devam ediyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok şöyle, orada bir bozukluk yok Sayın Kuşoğlu, ben de baktım. Sonra sonunu “ilke” olarak... “Anayasaya sadakat ve bağlılık ilkesi” işte diğer madde ne ise... Yani bir sıkıntı yok maddede; yok, bir sıkıntı yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasa’yla birlikte sadakatsizlik mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Ben de baktım, başlangıçta öyle anlaşıyor ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, virgül konuyor; olumlu başlıyor, sonra olumsuz devam ediyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama her birini birer ilke olarak koymuş.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Sadakatsizlikle bağlı olmama” diye düzeltin onu. Bir tanesi olumlu, öbürleri hep olumsuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Olumsuz ama her biri temel ilke; a, b, c, d gibi ilke olarak bitiyor o, ben de dikkat ettim, okudum. Dikkatli bakarsanız yanlış bir şey değil.

MURAT EMİR (Ankara) – Sonuna fiil koymazsanız virgülden sonraki ilk fiil teşmil olur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, müsaade edin, ben açıklayayım efendim. Diyoruz ki: “Anayasaya ve Devlete sadakat ve bağlılık... ilke ve kuralları.”

MURAT EMİR (Ankara) – “-na uymak...”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye... “ilke ve kuralları” diye bitiyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Bunda fiil var, onda yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye ya, bir müsaade edin.

“...terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmamak... ilke ve kuralları” diye devam ediyor. “...bu örgütlere yardım etmemek... ilke ve kuralları.” Bu şekilde okuduğumuz takdirde bir yanlışlık olmadığını görürüz diye düşünüyorum. Ben de başlangıçta sizin gibi düşündüm ama dikkatli okunduğu zaman, bu şekilde okunduğu zaman bir yanlışlık olmadığını görüyoruz.

3’üncü maddeye yönelik bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Abdüllatif Şener

İstanbul

İzmir

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi mi okutalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu düzenlemeyle 657 sayılı Kanun’a geçici 47’nci madde eklenmekte ve söz konusu düzenleme geriye yönelik olarak işletilmektedir.

Söz konusu düzenleme, yapılmış veya yapılmakta olan güvenlik soruşturmaları açısından geriye yönelik düzenlemeler içerdiğinden Anayasa’ya aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemede yargının karar alma sürecini etkileyecek düzenlemelere de yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenleme uyarınca yapılan güvenlik soruşturmasında veya arşiv araştırması sonucuna göre kamu görevine atanmamış olanların süresinde açtıkları dava ve açacakları davanın idareye bildiriyle idarece, yeni düzenlemeye göre, yeniden güvenlik soruşturması yapılmasına karar verilmesi hususu düzenlenmiştir. Ayrıca, idarenin mahkemeye bildiriyle mahkeme davanın altı ay geri bırakılmasına karar vermesi hususunda da düzenleme yapılmıştır fakat daha önce güvenlik soruşturması beklemiş, mahkeme sürecinde de beklemek zorunda kalan ilgilinin davasının da altı ay geriye bırakılacak olması, maaş almadığı ve durumun belirsiz kaldığı süreci uzatarak mağduriyetlerin uzamasına sebebiyet verecektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bu arada, diğer önergeyi okutmadan önce, Sayın Kuşoğlu, şunu da söyleyeyim: Eğer yani birkaç arkadaş bu şekilde anladıysa metni, şu da yapılabilir: Bir çalışsın arkadaşlarımız, gerekirse Genel Kurulda onu daha sade bir hâle dönüştürelim. Öyle bir imkânımız da var.

Evet, diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun'a eklenen geçici 47'nci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesine "kamu görevine atanmayan" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya atama onayı iptal edilen ya da sözleşmesi feshedilen" ibaresinin eklenmesini ve fıkranın (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"b) İlgilinin atanmamasına karar verilmesi durumunda, bu husustaki işlem idare tarafından yedi gün içinde mahkemeye ve ilgisine bildirilir. Bildirim üzerine, bu işleme dair iddialarını ileri sürebilmesi için mahkeme tarafından davacıya otuz günlük bir süre verilir, idarenin aynı sürede vereceği savunmayla dava dosyası bu işlem yönünden tekemmül ettirilir ve uyuşmazlık yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır."

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, gerekçeyi mi okutalım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle atanamayan kişilerle birlikte atama onayı iptal edilen ya da sözleşmesi fesih edilen kişilerin de madde hükmünden faydalanabilmesi, ilgilinin atanmaması durumunda bu işleme dair iddialarını ileri sürebilmesi için mahkeme tarafının davacıya otuz günlük bir süre verilmesi ve idarenin de aynı sürede vereceği savunmayla dava dosyasını bu işlem yönünden tekemmül ettirilmesi hüküm altına alınmaktadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 2 adet önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Madde 9- 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun 1'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurumun bütçesi, hesap ve harcamaların denetimi

Madde 1- Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması; kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

Kamu hizmetine giriş koşullarını taşıyan ve gerekli sınavları başarmış olan adaylarla ilgili bilgi ve belgeler; aday olunan kamu göreviyle ilgili kamu kurumları tarafından, ilgili kurumun yönetim, denetim ve hukuk birimlerinin birer temsilcisinden oluşan kurula iletilir. Adayın ilgili kamu görevinin gerektirdiği nitelikleri taşımadığına ilişkin kuvvetli şüphe doğuran ve hukuka uygun şekilde elde edilmiş bilgi ve belgeler konusunda aday bilgilendirilir. Bu çerçevede değerlendirilen veriler, adayların anayasal haklarının meşru kullanımına ilişkin olamaz ve istihbarat notu niteliğini taşıyamaz.

Adaya, kendisi hakkındaki iddialar konusunda savunma hakkı tanınır. Adaylar arasında kesinlikle ayrımcılık uygulanmaz. Görüşme, kamera kaydı altında yapılır. Kamera kayıtları, sadece yargısal başvurularda kullanılabilir.

Emine GülizarEmecan
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir
Bülent Kuşoğlu
Ankara

Abdüllatif Şener
Konya

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 9'uncu maddesiyle 4045 sayılı Kanun'un 1'inci maddesine eklenen fıkranın beşinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu kapsamda elde edilen kişisel veriler, amacı dışında işlenemez, aktarılamaz.”

Abdullah Nejat Koçer
Gaziantep

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Koçer, gerekçeyi mi okutalım?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Gerekçe lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle madde kapsamında elde edilen kişisel verilerin amacı dışında işlenemeyeceği ve aktarılamayacağı hususu düzenlenmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, gündemimize ilk başladığımızda Tarım ve Orman Bakanlığımıza yönelik 2 madde söz konusuydu: 1'inci ve 10'uncu maddeler. 1'inci maddeye yönelik açıklama yapmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcımız burada. Bununla ilgili kısa bir bilgi alalım değerli Bakan Yardımcımızdan ve daha sonra önergeyi okutacağım.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Kıymetli Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; burada günübirlik kullanım alanlarındaki yatırım tutarının çok yüksek olmaması ve yatırımların geri dönüş süresinin maksimum on iki, on üç yıl olması sebebiyle yirmi dokuz yıllık

sürenin yirmi yıla düşürülmesinde bir mani yoktur, bizce uygundur. Yatırım kalitesinin de belirli bir düzeyde olabilmesi için bu kiralama sürelerinin yirmi yılın altında da olmaması gerekmektedir. Ancak bu düzenlemeyle birlikte sözleşmesi hâlâ devam eden 115 kadar projemiz var. Dolayısıyla bunların mağdur edilmemesi için de geçici bir maddeyle teklifimiz olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim bir sorum var: Şu anda yapılmış kaç tane anlaşma var ve bu anlaşmaların şu anda kaç senesi geçti ve bununla ilgili olarak asıl motivasyon ne? Niye bu yirmi dokuz yıldan yirmi yıla indiriliyor, on yıla indirilse ne olur?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – On yıla indirilmesi durumunda, yatırımların belli bir kalite seviyesi var, bunların altına indirdiğimiz zaman yatırımcı bu maliyeti alamıyor. Zaten bunlar deniz kıyısındaki kıymetli yerler, çok kıymetli yerler olmadıkları için güneybirlik yerler, iki üç aylık bir sezonları, dönemleri var, bazılarının dört ay belki beş ay.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman niye yirmi dokuzdan yirmiye indiriyoruz? Gerçekten buradaki amaç ne? Kaç tane sözleşme var?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, teker teker...

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – O sayıları alayım, şimdi, arkadaşlar getirsinler.

Burada amaç, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla da paralel hareket etmek, onların da vermiş oldukları bu şekildeki tahsislerle uyum içerisinde, belli bir oranda, fazla bir istismar noktasında olmayacak şekilde...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben de gündüz arkadaşlardan dinlediğim için... Sizler tabii katılamadınız, grup sözcüleriyle de toplantı gerçekleştirmiş idik. Şimdi buradaki temel mesele şu Sayın Yılmaz: Tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığı normalde bu tür yerlere yönelik, turizm alanlarına yönelik ihaleye çıkıyor ve belirli bir meblağ devletin kasasına giriyor ve bu -işte orada otel yapıyorlar- belirli bir süre tahsis ediliyor. Fakat bu tür alanlarda, özellikle kamping ve mesire alanlarında çok cüzi bir fiyatla alıyorlar ama yavaş yavaş otele kayma gibi bir eğilimleri söz konusu olması nedeniyle, tabii bunların özellikle Kültür ve Turizm Bakanlığımız, belki Nadir bey...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sözleşmenin dışına çıkmıyorlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sözleşmenin dışına çıkmamakla birlikte, aslında devletin kasasına daha çok para girmesi gerekirken belki daha cüzi bir para giriyor. Özellikle Kültür ve Turizm Bakanlığımız bu konuda farklı düşünüyor, daha doğrusu böyle bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyor.

Sayın Bakan Yardımcımıza bir söz verelim, isterseniz o da kısa bir açıklama yapsın.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada günübirlik tesislerimizin süresini biz Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak -çok geçmiş yıllardakiler hariç- yirmi yıl yapıyoruz, daha fazla vermiyoruz. Burada da bildiğiniz gibi çıkan bir yasayla kırk dokuz yıllık turizm yatırımlarını, özellikle konaklama tesislerinin kalan sürelerini kırk dokuz yıla tamamlama ve bunun karşılığında ilave ücretlerin devlete verilmesiyle ilgili kanun  ıktı. Burada özellikle günübirlik tesislerin kırk dokuz yıla uzatılmasıyla ilgili talepler oldu, biz buna karşı çıktık çünkü günübirlik tesisler -Sayın Bakan Yardımcımızın da söylediği gibi- konaklama tesisleri kadar büyük yatırım gerektirmeyen daha k  k yatırımlar. Bunlar daha uzun süreli olunca -biraz önce de Başkanım sizin de ifade ettiğiniz gibi- t r değişikliği talepleri oluyor. Dolayısıyla bunlar daha ucuz maliyetle alınmış ama konaklama tesisi gibi diğer tesislere kayma eğilimleri var. Hem bunun önünü kesmek hem de yapılan yatırımın zamanında karşılanması açısından -ki Kültür ve Turizm Bakanlığının literatüründe bu gerçekleşmiş hep, belirlenmiş durumda- yirmi yıl makul bir süre, bu şekilde olmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN L TF  ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

KAM L OKYAY SINDIR ( zmir) – Peki, mevcut sözleşmeler...

BAŞKAN L TF  ELVAN – Mevcut sözleşmelere yönelik bir önerge var, korunmasına yönelik. Birazdan o önergeyi okutacağım, mevcut sözleşmesi imzalanmış olanların haklarının korunmasına yönelik bir önerge şu anda bize geldi. Dolayısıyla onu da oylarınıza sunacağım.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUşOğLU (Ankara) – Ben Sayın Bakan Yardımcılarına şunu sormak istiyorum: şimdi, gayrimenkullerle ilgili olarak bir gayrimenkulün kira bedelinin tespitinde yirmi yıl esas alınır ortalama olarak, her bir yıl yirmi yıla bölünür, ortalama olarak şu kadar kira olması gerekir diye hesap yapılır. Burada bir gayrimenkul söz konusu değil, bir yatırım söz konusu değil, basit bir mesire alanında bir kulübe yapılması yani çok daha basit. Niye bunu yirmi dokuzdan yirmiye indiriyoruz da on be e indirmiyoruz? Eğer burada bir istismar varsa yani ana yatırıma dâhil ediliyor, sahiplenme gibi bir şey oluyor, bu işlerle uğraşanlar da genellikle bileği güçlü adamlar oluyor, onlarla ilgili sorunlar, sıkıntılar oluyorsa bunun daha kısa bir s re olması lazım. Niye yirmi yıl olsun? Yirmi yılın bir mantığı yok. Yirmi yıl, biraz önce söylediğim gibi, gayrimenkulün kirasının tespitinde esas alınan değerdir yani o da iyi bir gayrimenkulün. Buradaki gayrimenkul de değil, çok daha k  k, kulübe gibi bir şey; daha kısa bir s re olması lazım.

BAŞKAN L TF  ELVAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın şener, buyurun lütfen.

ABD LLAT F şENER (Konya) – şimdi “Tabiat parkı ve millî parklardaki kiralamaların yirmi dokuz yıldan yirmi yıla indirilmesi sağlanıyor.” denildi ama bunun için illa bir kanuni düzenleme yapmak gerekiyor mu? Kanun metninde “Yirmi dokuz yıla kadar sözleşme yapılabilir” gibi bir ifade varsa, bunların sözleşmelerinin hepsi yirmi dokuz yıl yapılmış olamaz. Yirmi yıl, belki daha az süreyle de sözleşmesi yapılmış kiralamalar olabilir diye düşünüyorum. Bu kanuni düzenleme o hâlde niye yapıyor?

10’uncu maddeye bakıyoruz, 10’uncu maddede sizin bahsettiğiniz  nergeden daha farklı bir düzenleme var. Tam aksine, buradaki 10’uncu madde, eski sözleşmeleri de yirmi yıla indiriyor. Yani müktesep haklara böyle kanun maddesiyle dokunmak ne kadar mümkündür? Çünkü oraya yatırım yapmış. Yatırımı yaparken de örneğin yirmi dokuz yılda finanse edeceğini hesaplamışsa siz onu nasıl yirmi yıla indireceksiniz? Orada da bir problem var gibi geliyor bana.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, Kıymetli Bakan Yardımcıları; soruları alalım, ondan sonra size toplu cevap vermek için söz vereceğim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Türkiye'nin pek çok yerinde gezdiğimizde, biz de bu tesisleri görüyoruz. Bazı alanlarda mesire, kamping yeri olarak alınıp da farklı yatırımlar yapılan yerler var. “Bungalov” adı altında orman içi oteller falan yapılmış ama bakın, bunlar hep sözleşmenin kötüye kullanılması anlamına geliyor ve sözleşmenin kötüye kullanılması durumunda da sanıyorum idarenin, Bakanlığın yapacağı şeyler var.

Benim sorum şu: Neden bunu yapamıyorsunuz? Sözleşme kötüye kullanılmış belli ki yani kamping ve mesire alanı olarak kullanması gerekirken başka şeyler yapmış, yatırımlar yapmış. Gücünüz mü yetmiyor? Yani orada bazı -tırnak içinde söylüyorum- ensesi kalın insanlar mı var, bir şekilde siz müdahale edemiyorsunuz da yeniden kısaltalım noktasında getiriyoruz? Sonra, bu düzenleme yeterli olacak mı, bunu size sormak istiyorum.

Sonra da gerçekten amacına uygun kullanılacaksa, bu yatırımlar gerçekten çok cüzi yatırımlar yani bir kamping alanı yaratmak, bir mesire alanı yaratmak çok küçük yatırımlar. Bunları neden yirmi yıllığına verelim? İşte, yirmi yıllığına vermeye kalkarsanız esas o zaman aklına başka şeyler gelir, hadi şuraya otel gibi bir şey yapalım, bir bungalov ev yapalım filan gibi şeyler o zaman aklına gelir. Neden bunu beş yılla sınırlamıyoruz da yirmi yıla çıkıyoruz? Ama beş yıl sonra diyelim ki şartlar uygunsa “beş artı beş” diye bir şey de konulabilir, tekrar değerlendirilip konulabilir. Neden bunu bu kadar uzun bir süreye koyuyoruz? Gerçekten bana bir yeri yirmi yıllığına vererseniz ben orada çok şey yapmayı düşünürüm ama beş yıllığına aldıysam o zaman kamping ve mesire alanı olarak korumaya devam ederim. Ben bu yirmi yıllık sürenin uzun olduğunu düşünüyorum.

İlk başta sorduğum sorulara da cevap bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katircioğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Benim sorum da 10'uncu maddeyle ilgili olacak. Aslında soruldu ama ben de şöyle anlıyorum: Mesela yirmi yılı dolmuş bir sözleşme, kırk dokuz yıllığına bağlanmış ama henüz yirmi yılı dolmuş olan bir sözleşme sona ermiş olacak mı bu maddeyle?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Devam edecek.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – O devam edecek. Peki, maksat ne burada, biraz açar mısınız lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Önergeyle o sağlanmış oluyor. Başkanım sonra cevap verin dedi ama o devam edecek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet bir önerge var.

Önergeler dağıtılmış, kazanılmış hakları koruyan bir önerge var, biraz sonra okuyacağız.

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, gece yarısı sonrası, bu sorulardan, daha doğrusu tartışamaktan bir kez daha torba kanunun sakıncasını burada teşhir etmiş oluyoruz.

Tabii, 12 kanunla, 18 maddelik, adı bile bulunmayan... Salih Cora'nın adına belki "adsız Salih" diyebilirler, buna da tanık olduk. O bakımdan, gerçekten kendi kendimize, yasama organı üyeleri olarak saygı duymuyoruz aslında.

Şimdi, ben bunu okuyunca Sayın Bakan Yardımcısı "Sadece süre sorunu mudur?" diye vekillerin sorduğu gibi neden yirmi de on beş değil, neye göre belirlendi, doğrusu pek anlaşılır gibi değil.

İkincisi: Bu kadar önemli bir alanda, millî parklar alanında sadece bir süre sorunu mu var yani başka hiçbir sorun yok mu da bu değiştiriliyor ve onunla sorunlar halledilmiş izlenimi veriliyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erim...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Paylan, beş yıl süreyi önerdi de beş yıl çok kısa bir süre...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Beş artı beş diyelim.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ona da girmez kimse, hiçbir yatırımcı beş sene sonra...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamping yapacak.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Benim biraz ihtisas konum olduğu için söylüyorum: On yıl da kısa çünkü mevsimlik, sezonluk çalışan yerler buraları.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erim, burada da ihtisasınız var mı sizin?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben yirmi beş yıldır emlak sektöründeyim.

Yirmi yıl olayı makuldür, onaylıyorum. Yirmi dokuz da uzun çünkü yatırım maliyeti düşük. Ben onaylıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Sayın Başkanım, tabii, sorular süreyle ilgili geldiği için, biz Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak, Tarım ve Orman Bakanlığından ayrı olarak, kamu arazilerini gününbirlik olarak tahsislerimizde geçmişten bugüne yirmi yılıllığına tahsis ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir uyum da sağlıyorsunuz ona göre. Öyle mi demek istiyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Evet, bir uyum da sağlanıyor, doğrudur. Tabii, süre konusunda takdir Komisyonumuzun ama Tarım ve Orman Bakanlığımızın -biraz önce de ifade edildiği gibi- yaptığı tahsislerin yüzde 80'i kıyılarımızda turizmin yoğun olduğu yerlerde değil, asıl millî parklarda, daha büyük bir kısmı buralarda olduğu için yatırım maliyetinin geri dönüşü on bir, on iki, on üç yılı bulduğunu ifade ettiler. Dolayısıyla, biz yirmi yılı makul gördük, biz de Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak yaptığımız tahsisler hep yirmi yıldır. Bunun üzerinde olduğunda biraz önce de sizin ifade buyurduğunuz gibi birtakım suistimaller olabiliyor, örnekleri de var, hem bunun önünü kesmek hem de...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok yatırım yapıyorlar, yüksek yatırım yapıyorlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, şöyle: Bu gününbirlik tesislerde restoran, kamping alanları filan var. Ya o kadar da basit bir yatırım değil. Tabii, kıyılarda bunun geri dönüşü çok daha hızlı ama Tarım ve Orman Bakanlığımızın içerilerde yaptığı tahsislerin sayıları çok daha fazla ve yüzde 80'den daha fazlası kıyılarda değil, içerilerde. Onların geri

dönüşleri daha uzun oluyor. Bu komisyonlarda milletvekillerimizle beraber yaptığımız çalışmalarda, makul sürenin yirmi yıl olduğuna dair bir mutabakat... Ki bizim de tahsislerimiz öyleydi, öyle yaptık. Tabii, Tarım ve Orman Bakanlığının kendi cevabı vardır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, sizin bir talebiniz mi var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani, zaten önceki maddede “yirmi dokuz yıla kadar”dı. Yani elinizi tutan yok, yirmi yıl da yapabilirsiniz, on beş yıl da yapabilirsiniz hatta yatırım yirmi dokuz yıla yönelik bir yatırımsa yirmi dokuz yıllık bir yatırım yapar. Şimdi “yirmi yıla kadar” oldu aslında yirmi yıl olmak zorunda da değil, üst sınırı düşürmek istiyorsunuz ama yirmi dokuzken de yirmi yıl olabiliyordu, onu engelleyen bir durum yoktu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Demek ki bir uyum...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yirmi dokuz yıl olmasın istiyoruz, yirmi dokuz yıla kadar olmasın, en fazla yirmi yıl olsun istiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkürler.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nadir Bey söyleyince...

Bunun bir hesabı olur Sayın Bakan Yardımcım, şimdi “Yapılan yatırım şuyrsa, şu kadar yıl.” dersiniz yani yatırımla bağlantısı olur, bir gerekçesi olur. Yani, yirmi yılı anlamak mümkün değil, yirmi dokuz yılı da anlamamıştık zaten, yirmi yılı da anlamıyoruz; bu, on beş yıl da olsa, on yıl da olsa, üç yıl da olsa olabilir ama bir gerekçesi olması lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir de kırk dokuz yıl var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Yapılan yatırım şuyrsa, şu kadar yıl olur.” diye bir hesabı olur. Böyle bir şeyle gelin biraz, yok öyle bir şey.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, 5018 dert!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aksu, buyurun lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Kıymetli Başkanım, proje dışında tesis asla yapılamaz, idari denetime tabidir. Ayrıca, Sayıştayın denetimine ve mali yerindelik denetimine tabidir. Dolayısıyla, buralarda böyle bir şeye Bakanlık olarak asla müsaade etmiyoruz. Yatırımlar genelde yirmi dokuz yıla uzadığı zaman 8 milyon, 9 milyon, 10 milyon mertebesine ulaştı. Daha önceki, daha kısa zaman zarflarında 2-3 milyon mertebesindeydi.

Tabii, dediğim gibi buralar, bu millî parklar, tabiat parkları daha içeride ve nüfus olarak daha az kişinin ziyaret ettiği ve gelirlerinin çok daha sınırlı olduğu yerler. Dolayısıyla, biz bunları, ilk beş yıllık yatırımları neticesinde yirmi dokuz yıla uzatıyorduk ancak Turizm Bakanlığıyla birlikte yatırımlarımızda bir stabilite olsun, belli bir standarda oturtalım gayesiyle yirmi yıla çekme niyeti aldık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 1- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yirmidokuz” ibaresi “on” şeklinde değiştirilmiştir.”

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir
Bülent Kuşoğlu
Ankara

Abdüllatif Şener
Konya

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddenin bir de geçici ek madde eklenmesine dair önerge var, onu okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla ek 8 inci maddede yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış kiralama işlemleri hakkında uygulanmaz.”

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katırcıoğlu, bu sizin bahsettiğiniz husus.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – 10 için de geçerli, değil mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, evet.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Kültür Bakanlığının tahsis etmiş olduğu, kırk dokuz yıllığına...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Tabii, oralar için de geçerli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten daha önce ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmışlar için o sözleşmesinde veya ihalesindeki hükümler neyse... Bu, tabii, Tarım ve Orman Bakanlığının yaptığı kiralamalar için geçerli olacak.

Başkanımın da ifade ettiği gibi “Müktesebat ortadan kaldırılmasın, o müktesebata riayet edilsin.” diye konulmuş bir geçici madde.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, düşünün Sayın Katırcıoğlu, şöyle: Beş, artı yirmi dört yıl veriyorlar. Beş yılda bir ön sözleşme imzalanıyor, o koşulların sağlanması kaydıyla yirmi dört yılı ilave olarak veriyorlar. Şimdi, diyelim ki beş artı yirmi dört yıl için ön bir sözleşme imzalamış yüklenici; 4'üncü yılına gelmiş veya 5'inci yılına gelmiş ancak bu yatırımları da yapmış. Şimdi, eğer bu geçici

madde olmadığı takdirde siz bu kişiye ancak on beş yıl verebiliyorsunuz. Hâlbuki yirmi dokuz yıl üzerinden kendisi bu teklifi yapmış ve ihaleyi ona göre almış. Dolayısıyla hukuku geriye işletmemek adına, mevcut hakların korunması adına böyle bir önerge verilmiş durumda.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 10 - 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, kampingler ve günübirlik tesisler (mekanik tesis hatları ve bu hatların günübirlik tesisleri hariç) ile konaklama unsuru içeren mesire yerlerinin uzatılan süreler dâhil toplam süreleri, yeni sözleşmenin düzenlendiği tarihten itibaren on yılı geçemez. Bu hüküm, bu cümleleri ihdas eden maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce süresi içerisinde adı geçen Bakanlıklara başvuran ancak işlemleri henüz sonuçlanmayan sözleşmeler hakkında da uygulanır.”

Kamil Okayay Sındır

İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Abdüllatif Şener

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İsmail Bey de söylemişti, “Uludağ gibi kayak tesislerinin” şeklinde bir ifade var burada.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Gerekçede...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gerekçeyi değiştiremiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama şimdi, gerekçeler biliyorsunuz maddeyi bağlar, maddeler gerekçeyle birlikte esas alınır.

Bunu konuşmadık. Yani Sayın Cora, neden böyle bir gereklilik duydunuz Uludağ'da?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Talep oradan geldi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın “Uludağ gibi kayak tesisleri...” deniyor “Gibi” dediğimiz anda, biz bunun nelere teşmil ettirebileceğinin önünü alamayız.

Sayın Başkanım “Uludağ gibi kayak tesislerinin olduğu yerlerde... 20 yıllık süre kısıtlamasından hariç tutulması...” Şimdi, bakın, şöyle bir durum var: Bu hariç tutulması durumunda ne olacağını da anlamadım ben. Çünkü kayak tesisleri aslında para kazanılan yerler. Hani, bunlar telesiyej -bilmem ne- yatırımları yapıyorlar ama...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yirmi dokuz yıla tabidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam “Yirmi dokuz yıla tabidir.” mi demek istiyor; bu, bir. Bunu açıklayalım diye, kayıtlara geçsin diye söylüyorum Sayın Başkan.

Bir de “gibi” denilmesi çok sıkıntılı yani “gibi” dediğiniz anda çok geniş bir noktaya teşmil ettirilebilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi benim anladığım kadarıyla, bu mekanik tesislerin, bu büyük kayak merkezlerinin olduğu yer tabii, çok büyük maliyet gerektiren alanlar bildiğim kadarıyla ama Sayın Aksu’ya söz verelim.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Kıymetli Başkanım, biraz önce ifade ettiğiniz gibi, gerçekten, buralar bir beş yıldızlı otel maliyetlerinin çok daha üzerinde yatırımlarla inşa edilen yerler ve bunlar zaten günübirlik olarak ifade edilemiyor, bunlar otel vasfında ve bu şekilde hizmet veren yerler. Dolayısıyla bunlar bu sebepten dolayı kırk dokuz yıl olmak zorunda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kırk dokuz” mu dediniz?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yirmi dokuz değil yani?

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Kırk dokuz, onlarda bir değişiklik yapmıyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu düzenleme onları etkilemiyor.

TARIM VE ORMAN BAKAN YARDIMCISI MUSTAFA AKSU – Onlarla bir alakası yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın ALPASLAN, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkan, Tarım ve Orman Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi bu mekanik tesisler özellikle kış turizm merkezlerinde yoğun olduğu için yatırım maliyeti yüksek olan yatırımlar. Biz günübirlik tesisleri daha çok -dediğimiz gibi- kısa vadede yatırımın geri döneceği tesislerden bağımsız olarak bu altyapı yatırımlarının mevcut tahsisi kaç yıl ise yirmi dokuz ise yirmi dokuz veya daha farklıysa onları değiştirmeden öyle kalmasının daha doğru olacağını düşünerek... Tabii, gerekçenin ifadesine göre bir yorum yapamam da.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle yapalım arkadaşlar: Şimdi ben bu maddeyi oyladım, önergeyi de oyladım. Eğer uygun görürseniz biz yarın bir araya gelelim, konuşalım. Eğer bir şey söz konusuysa Genel Kurulda bunun üzerine bir şey yapabiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şöyle sıkıntı var...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz vereyim, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, şimdi “Uludağ gibi” dediğimiz anda bu “gibi” yarın -atıyorum- başka bir dağda başka bir otel yatırımcısı...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teleferik olan yerlerde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, arkadaşlar, bir dakika...

Şimdi, teleferiği yaparsınız sonuçta, diyelim ki bir dağda işte, başka bir dağda başka bir yatırımcı...

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Ağrı Dağı’nda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Ağrı Dağı’nda.” diyelim, tamam.

Ağrı Dağı’nda başka bir yatırımcı yatırım yapmak ister, orada Turizm Bakanlığına bu gerekçeyle çok rahat gider -tamam mı- orman olur, dağ olur, neyse ve kırk dokuz yıllığına, bu istisna ile ensenizde boza pişirip...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Gerekçede yazmışlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekçede yazmışlar, evet, kanun teklifi metninde yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama, bakın “İtiraz etmiyorum.” diyorsunuz da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kanun teklifi metninde “mekanik tesisatları” diye geçiyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Var gerekçede..

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam da telesiyej yatırımı yeterli yirmi yıldan kırk dokuz çıkarmaları için.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN - Sadece telesiyej sınırlı Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam da ama onun yanına otel de kondurursunuz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, o ona değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama olur mu? Öyle oluyor, otel de kondurursun yanına.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bu, bir istisna maddesidir ve doğrudur yani bu tür yatırımlar yirmi yıl yapılmaz ama şimdi bu işlerin bir nezaketi, bir şekil şartı var. Bu metinde olmaz “Uludağ gibi” kavramı yani bunu samimi söylüyorum. Yani bir şey söylemek istemiyorum; bunu yapanların çizgisiyle, seviyesiyle ilgili hiçbir şey söylemek istemiyorum çünkü Parlamento ve devletin kanun yapmasıyla ilgili... Buna bir formül bulun ya böyle bir şey olmaz yani. Bir metinde, düşünün, buna “evet” veya “hayır” demek önemli değil, buralardan böyle metinlerin geçmesi son derece yanlış. Lütfen yani...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Tatlıoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın 4 adet maddesi var. Bu 4 maddeden 3 tanesi birbiriyle doğrudan ilintili; 4, 12 ve 13’üncü maddeler, bir de 16’nı madde var.

Şimdi bu 4 maddenin birlikte müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, onlar tek tek konuşulmayacak kadar aynı şeyler mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - 3’ü aynı, 1 tanesi de ajansı konuşuyor; onda da söz alabilirsiniz efendim. Birlikte değerlendirelim, Bakan Yardımcımızda burada olduğu için hep birlikte...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama aynı anda olmaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeleri okutuyorum:

MADDE 4 - 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 3  nc  maddesinin ikinci fıkrasına “kültür veya turizm yatırımlarının alt yapı hizmetlerini yapmak,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Bakanlığın kamu hizmetlerinde ihtiyaç duyduğu taşınmaz mal alımı için ve kültür veya turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri dahil olmak üzere her türlü desteği sağlamak,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12 - 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve  ren yerleri için, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idareleri tarafından belirlenecek su ve atık su tarifeleri, tüketim miktarına bakılmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesini geçmez.

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve  ren yerlerinde, 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda yer alan kaynaklardan elde edilen su, gaz, jeotermal akışkan ve buharın müze ve  ren yerlerinde elde edilmesi, iletilmesi ve kullanılması için uygulanacak tarife; tüketim miktarına bakılmaksızın büyükşehir belediyeleri, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin aynı dönemdeki su tarifesinde kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesinin yüzde onunu geçmez.”

MADDE 13- 5393 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GE C C  MADDE 12- Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze ve  ren yerlerinde; su ve atık su bedeli ile 5686 sayılı Kanunda yer alan kaynaklardan elde edilen su, gaz, jeotermal akışkan ve buharın elde edilmesi, iletilmesi ve kullanılması için büyükşehir belediyeleri, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince uygulanan ve tarifelerinden kaynaklanan alacak asıllarının yüzde ellisinin peşin ödenmesi kaydıyla; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla su ve atık su, gaz, jeotermal akışkan ve buharın alacak asıllarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer’iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dahil) bu alacaklara bağlı cezaların ve gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer’ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü cezalar ve zamlar dahil) tahsilinden vazgeçilir; varsa başlatılmış icra takipleri düşer, a ılmış davalar hakkında resen karar verilmesine yer olmadığına karar verilir, yargılama gideri ve takip giderleri taraflar üzerinde bırakılır ve vekalet ücretine hükmedilmez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen ve infaz edilmeyen mahkeme kararlarına konu alacaklar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır ve yargılama gideri ile vekalet ücretinin tahsilinden vazgeçilir.”

MADDE 16- 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “tabi” ibaresinden önce gelmek üzere 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümünde Kararnameye, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnameye” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAşKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – 4’ nc , 12’nci, 13’ nc  ve 16’nci maddeleri okuduk. Maddelerle ilgili bir bilgi alalım.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

SAL H CORA (Trabzon) – Başkanım, Kültür Bakanlığı, D S MM’in birçok faaliyetlerinden, birçok gelirlerinden yararlanmaktadır. Maddelerde bunun kapsamı genişletilerek bazı hizmetlerde kamulaştırma bedellerinin ödenmesi hususunda da D S MM’den yararlanmak amaçlanmaktadır.

Diğer maddelere ilişkin olarak da, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcımız buradadır, gerekli açıklamayı yapabilir.

BAŞKAN ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; bu 4 maddeyi ben sırasıyla açıklayayım. Bir tanesi, biliyorsunuz, Bakanlığımızın Döner Sermayesi -Başbakanlık da dâhil- Türkiye’deki döner sermayeler arasında tüzel kişiliğe sahip tek kuruluş, sadece Kültür ve Turizm Bakanlığının Döner Sermayesi kaldı. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Döner Sermaye İşletmesi üzerinden, kültür ve turizm anlamında, başta müze ve ören yerlerimizin restorasyonu, tadilatı, bakımı gibi, yine, bizim Bakanlığın kütüphanelerinin, kültür merkezlerinin bakımı, onarımı gibi birçok iş ve işlemlerini orası üzerinden yürütmekteyiz.

Şimdi, yine, turizme yatırımlarına daha hızlı yön vermek... Bildiğiniz gibi, 2023 hedeflerimizi açıkladık, 65 milyar dolarlık turizm hedefi ortaya koyduk. Bunların daha hızlı gerçekleştirilmesi ve Bakanlık görevlerimiz açısından kamulaştırma ihtiyaçlarını da... Acil kamulaştırılması gereken müze ve ören yerleri, kazı alanları var. Bunlarla ilgili Bakanlığımızın bütçesi zaman zaman yetersiz kalmakta veya hızlı hareket etmemizi önlemekte. Bu anlamda, DÖSİMM’in kaynaklarını da Bakanlığımızın görev alanına giren müze, ören yerleri, kazı alanları ve turizm tahsislerine konu olacak alanlarda hızlı kamulaştırma yapabilmek için DÖSİMM’in kaynaklarını da kullanmayı amaçlamaktayız. Bu amaçla getirdiğimiz bir madde.

Bir diğeri, yine, Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde, özellikle ören yerlerimizde, çok büyük kapasitelere sahip, büyük alanlara sahip müze ve ören yerlerimizde özellikle bazı belediyelerde, bazı uygulamalarda geçmişten günümüze gelecek şekilde kademeli artırımlarda tüketilen su miktarları da çok yüksek olduğu için birden en yüksek tarife ve artık ödenmesi güç ve zor olan miktarlara uzatılmakta ve geçmişten gelen, belki dört beş yıldan beri mahkemelik olmuş, davalık olmuş...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hangi belediyelerde?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Birçok belediye var. En barizi Pamukkale olduğu için, en yüksek miktar orada, ondan dolayı bir tanesi Denizli Büyükşehir Belediyesi. Denizli Büyükşehir Belediyesinin Pamukkale alanıyla ilgili uyguladığı -o 2 maddemizdesu ve akışkanlık bedeliyle ilgili hemen ilk günden itibaren en yüksek tarifieden... Geçmişte yüksek tarifeler de olmuş, maalesef ödemeler de olmadığı için arada mahkemeleşmeler de olmuş. Biz, yine Denizli Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere, belediyelerle görüşerek bu kronikleşmiş sorunu makul bir düzeyde karşılıklı anlaşarak hem geçmiş, biriken borçları da ödemek, bu sorunu da bundan sonra sürdürülebilir ve her tahakkuk eden faturaları da ödemek kaydıyla böyle karşılıklı uzlaşmayla, maddede okunan şekliyle uzlaşmayı sağladık. Mecliste görüşmelerde de sayın vekillerimiz de aracılık ettiler. Bu mesele bu şekliyle sürdürülebilir bir hâle gelmiş oldu. Geçmiş borçlarımızı da ödeyerek bundan sonra makul her fatura döneminde ödememizi de öngören bir husus.

Son bir madde de, biliyorsunuz, yüce Meclisimizin de takdirleriyle Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurduk geçtiğimiz haziran ayı içerisinde. Turizm geliştirme ajansları, içerisinde kamu da olmakla beraber, tamamen kamusal niteliğinden çok bir özel sektör mantığıyla hareket ederler. Dünyada turizm gelirleri ilk 10 içerisinde olan tüm gelişmiş turizm ülkelerinde elli yıl öncesine, yüz yıl öncesine dayanılarak kurulmuş bir yapı. Biz bu yapıyı kurduk. Turizm sektöründen elde ettiğimiz gelirlerle Türkiye’nin turizm değerlerini tanıtarak turizmden elde ettiğimiz geliri daha fazla artırmaya amaçlamaktayız bu kanunla. Bu kurumda çalışanlar -çok sınırlı sayıda bir çalışan olacak yönetim kuruluyla beraber, belki 50-60 kişi olacak, daha fazla kişi olmayacak- nitelikli ve büyük tanıtım programlarından, alanında uzman kişilerden olduğu için kamu görevlisi statüsünde olmasın

ve kamunun tabi olduğu kurallara bağlı olmadan -çünkü gelirlerini de zaten turizm gelirlerinden, cirolarından aldığı paylarla oluşacak- kamu memuru gibi birtakım kısıtlarla hareket etmesin diye ona göre daha profesyonellerden oluşan bir kadro kurabilmek amacıyla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangi statüde olacaklar?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yani özel bir şirkette bir çalışan hangi statüdeyse o statüde olacak. Sözleşmeyle çalıştırılıp yani karşılıklı bir özel hukuk sözleşmesi imzalanarak çalıştırılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sözleşmeli yani?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii. Yani kamu sözleşmesi değil, özel hukuk sözleşmesiyle çalıştırılacak ve profesyonellerden oluşan bir kadro dediğim gibi. Çok sınırlı sayıda olacak. Bunlar tamamen özellikle son dönemde dijital pazara kayan kişileri, Türkiye'nin tanıtılmasında ve turizm ürünlerinin satılması başta olmak üzere bunların tanıtımını yapacak, dijital ortamda belki Türkiye'nin veya dünyanın en önemli bilgisayar uzmanları başta olmak üzere, bu tür nitelikli elemanları çalıştırmak amacıyla sağladığımız bir şey. Bildiğiniz gibi, kamunun bağlı olduğu kurallarla bunları hızlı bir şekilde yerine getirmek mümkün değil. O zaman da tartışılmıştı, kamunun buraya ayırdığı kaynak hariç Sayıştay denetimi gibi denetimlerinden de zaten bu Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kanunen muaf, tüm dünyadaki örnekleri de böyle. Dolayısıyla burada, yönetmeliğimizde olan ve kamu personeli çalıştırmadığımız hususunu kanunen de teminat altına alıyoruz.

Saygılarımı sunarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Eğer bir kamu çalışanı varsa bu niteliklerde, onun burada çalışabilmesi için istifa edecek memurluktan öyle geçecek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Arkadaşlar, Sayın Şener'e söz verdim.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu 4'üncü maddede ifade edilen turizm yatırımlarını desteklemeye ilgili "kültür ve turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri de dâhil olmak üzere her türlü desteğin döner sermayeden sağlanması" diye ifade var. Buradaki yatırımlar özel sektörün turizm alanındaki yaptığı yatırımları kapsıyor mu yoksa sadece Bakanlığın yaptıklarını mı ifade ediyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hemen cevap vereyim mi Başkanım?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, evet çünkü ona göre konuşacağım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Ben cevapları toptan alacağım, siz not alın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama ona göre konuşacağım, bir muğlaklık var gibi geldi ama.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - O zaman kısaca cevap verin.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, burada Döner Sermayemizin kaynaklarını -başta da ifade ettiğim gibi- kültür, kazı alanları, müze, öğren yerleri gibi alanlarda kamulaştırma ihtiyaçlarımız oluyor, bunlarda... Artı, bir alanı turizm yatırımına açacaksak -ki biliyorsunuz, sonra, biz ihaleyle açıyoruz- bazen oralarda arazinin bir bütün ve sorunsuz

olması için kamulaştırılması gereken alanlar da oluyor. Bunu biz kamu yatırımlarına alıp daha sonra ihaleyle yatırımcıya sunacağız. Tabii, o verdiğimiz kamulaştırma bedelleri tekrar kamuya geri gelmiş olacak fazlasıyla.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamam yani özel sektörün elindeyken yapılan bir teşvik yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, değil, değil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamam, bu kadardı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet, teşekkür ederim.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Benim merak ettiğim şu: Bu “Su ve atık su bedellerinin müze ve ören yerlerindeki aboneliği Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olmak üzere” diye bir önerge de geldi. Bunun hacmi nedir? Boyutu nedir? Yani buradan ne kadarlık bir giderde tasarruf sağlayacak Kültür ve Turizm Bakanlığı, rakamsal olarak bir rakam verebiliyor musunuz? Yani etki analizi anlamında bunun bütçeye, Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesine artışı, eksisi nedir? Bunu özellikle merak ediyorum.

Bir de, siz de söylediniz Denizli Pamukkale örneğini verdiniz ama o bir örnek, onun dışında başka söyleyebileceğiniz belediyeler var mıdır? Ben, mesela, İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle yaptığım görüşmede, onlar zaten müze ve ören yerlerindeki su ve atık su bedellerini kamu kurumlarına uyguladıkları bedel üzerinden tahsis ettiklerinden onlar için bir sorun olmayacağı konusunda bir bilgi geldi ama İzmir için var mıdır? Nedir İzmir’de durum? Ankara’da nedir durum? Antalya’da nedir durum? Mersin, Adana gibi büyükşehirler özelinde nedir durum diye sorumu yöneltmek istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu 4’üncü maddenin gerekçesinde “Ocak-ekim döneminde ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14,47 artış göstererek 40 milyon 719 bin 786 olmuştur.” deniliyor. Buradan da bu döner sermaye gelirlerinin bu ihtiyaçlarla ilgili, şimdi maddeyi görüşürken değineceğimiz bu taşınmaz mal alımı için veya turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri dâhil her türlü desteği sağlamak için kullanılacağı söyleniyor. Bu turist artışının döner sermaye gelirlerinin artışına etkisi ne kadar, hangi oranda olmuştur? Bir, onu da cevaplarırsa memnun olurum.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Tamam.

Notunuzu alın, birazdan size söz vereceğim, onlara cevap verirsiniz.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan Yardımcısı, bu DÖSİMM’lerden ne kadarlık bir kaynakları var, bilgi verirsiniz sevinirim. Bir de ne kadarlık bir kaynağı bu taşınmaz mal alımında kullanmayı planlıyorsunuz? Yani kısa ve orta vadeli olarak iki üç yıllık bir projeksiyon verirsiniz sevinirim.

Bir de Sayın Başkan, Belediyeler Birliği temsilcisi var mı burada?

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. AHMET OKAY – Ben varım Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Buyurun, öne gelin.

Sorunuz mu var Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, şu 12’nci ve 13’üncü maddeyle ilgili sorum var. Yani görüşlerini merak ediyoruz bu 12’nci ve 13’üncü maddeyle ilgili. Yani hangi belediyeleri etkiliyor? Ne kadar etkileyecek? Bunlarla ilgili anlaşmalar yapılmış durumda mı? Kimleri etkileyebilir? Belediye bütçelerini ne kadar etkiler? Çünkü Sayın Başkan, biliyorsunuz, bazı belediyelerin bazı spesifik gelirleri vardır. Yani bir anda bir geliri keserseniz o belediye zor duruma düşebilir. Yani, bazı belediyelerde, biliyorsunuz, diyelim ki, trafik cezası kesilen bir göz bile o belediyenin gelirinin yüzde 50’sini oluşturabilir. Hangi belediyeleri etkiliyorsa acaba bu maddeler o belediyelerin bütçesini sarsar mı diye merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, ben buna da cevap vereyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buna da mı cevap vereceksiniz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sizin konuşmanız tamam mı Garo Bey?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belediyeler Birliğini de dinleyelim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Sayın Yılmaz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok mu Belediyeler Birliği?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, söz vereceğim.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Öyle anlaşılıyor ki bu ören yerlerindeki bu tür yerleri işletenlerin su giderleri, atık su giderleri, diğer termal enerji vesaire masrafları oldukça yüksek. Dolayısıyla öğrenmek istediğim husus şu: Bu yerleri tamamen kamu işletiyor, değil mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tabii, tabii.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yoksa bunlara bugünden bir hazırlık yapıp, ileride ihaleye çıkıp ihale mi edilecek bunlar? Yani böyle bir hazırlık var mı, böyle bir niyet var mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bu dediğinizle ilgili bir önerge var, dağıtıldı; daha net bir şey hâle geliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani bu, özelleştirilmek...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Müsteciri kapsamıyor Hocam.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır “özelleştirme” demeyeyim de yani ihaleye çıkıp da özel sektöre devredilecek veyahut da...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Onu kapsamayacak, onun kapsamayacak.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Erim, buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şebeke suyunun payını merak ettiler, ben belediyeçilik tecrübemden söyleyeyim: Belediyelerin en kolay tahsilat yeri, gelir yeri, okullar, kamu kuruluşları, hastaneler vesaire. Aynı şekilde, bu turizmle de ilgili. Onun için, ben yapmazdım ama birçok belediye bu işi uyguluyor, o da zarar veriyor. Neyse o yani zaten çok düşük istemiyor, konutların tarifesi isteniyor. Ben onu uygun buluyorum.

Ayrıca, DÖŞİMM'in bu taşınmaz mal alımı, kamulaştırma ve hızlı hareket etmesi de çok uygun, yerinde çünkü geçen yıl on iki ay bir süreyle antik kentlerde kazılar başladı. 20 antik kentte bu sene, 2020'de 42 antik kentte... Ben yakından takip ediyorum. Bu, 62'ye çıkacak. İnşallah önümüzdeki yılda da daha sonra da artacak ve dört beş yıl sonra antik kentlerimizle, Türkiye'mizde yalnız deniz turizmi değil, kültür turizmi yönünden de çok farklı bir yere geleceğimize ben inanıyorum. Bu konudaki çalışmaları da takdirle karşılıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Belediyeler Birliğinden bir arkadaşımız var, onu bir dinleyelim; ondan sonra Sayın Bakan Yardımcımıza söz vereceğim.

Buyurun efendim.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. AHMET OKAY – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben Avukat Ahmet Okay, Türkiye Belediyeler Birliği adına buradayım.

Başkanım, biz 12 ve 13'üncü maddelere ilişkin birkaç şey söylemek istiyoruz.

12'nci maddeye mevcut eklenen fıkralarla ilgili belediyelerle yaptığımız görüşmelerde -ki Pamukkale'den dolayı en çok yine Denizli Büyükşehir Belediyesini ilgilendiren bir husus- gördük ki düzenleme uygun yani şu an için çok fazla bir şey bulmuyorlar ancak 13'ncü maddede yapılacak olan yapılandırmada işte faizlerin ferilerini siliyoruz ancak bir de peşin ödenmesi hâlinde anaparanın da yarısının silinmesi gibi bir durum söz konusu. Orada sadece anapara ödensin en azından diyoruz biz. O şekilde bir düzenlememiz, önerimiz var. Bir de bunun ne kadar süre içerisinde ödeneceğiyle ilgili bir netlik yok Başkanım; onu da işte bir süre belirlenirse diyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi onlar kendi aralarında anlaşmışlar zaten bizim Sayın Bakan Yardımcımızın söylediğine göre...

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. AHMET OKAY – Başkanım, bir de 12'nci maddeyle ilgili, mevcut düzenlemenin birinci fıkrasıyla ilgili de uygulamada bazı sorunlar var yani bu maddeyi Komisyona getirdik, madem düzenliyoruz; onunla ilgili de küçük bir düzenleme yapılabilir mi diye de bir önerimiz var. Şöyle ki: Şimdi, o maddede “Belediyeler temiz şebeke suyu hizmeti vermediği yerleşim yerlerindeki kamu kurumlarından herhangi bir ad altından ücret talep edemez.” deniliyor ancak şebekeyi kurmuş belediyemiz ama kuyu suyu kullanıyor kamu kurumu, üniversite vesaire ama onun atık suyunu belediye temizliyor. Dolayısıyla, atık suyu hizmetinden her anlamda belediye onun ücretini almak durumunda Çevre Kanunu'na göre ancak “Siz, bize temiz şebeke suyu vermediğiniz için ücreti vermeyiz.” şeklinde bir durum var. Hani bu birinci fıkraya “atık su ücreti hariç” gibi bir ibare eklenebilir mi? Onu da Komisyonun takdirlerine bırakıyoruz.

Söyleyeceklerimiz bu kadar şu an için, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Bu son konuyla ilgili olarak şunu söyleyeyim: Tabii, bu konuda sizin, Belediyeler Birliği olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla oturup, konuşup ona göre bir altyapıyı oluşturmanız gerekiyor. Şimdi şu anda gündeme getirdiniz ama yani...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu konu yargıya intikal ettiğinde kazanıyorlar.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yargıyla mı uğraşacaklar?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İşte, neyse o da doğru bir şey değil yani yargıya intikal etmesi.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. AHMET OKAY – Alıyorlar dediği gibi Sayın Bakanım ancak netlik kazanması amaç.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – En azından, Belediyeler Birliği olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla bir araya gelip bu konuyu konuşabilirsiniz diye düşünüyorum.

Evet, Sayın Alpaslan, buyurun

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şimdi, milletvekilimizin “Bu, Denizli Belediyesi dışında hangi belediyeleri ilgilendiriyor ve bununla ilgili bir etki analizi yapıldı mı?” sorusuna... Açıkçası, Sayın Milletvekilim, Denizli Belediyesi dışında çok istisnai ve çok küçük miktarlarda bir iki belediyeyle ilgili sorun var. Burada, Denizli dışında başka bir belediyeyle sorun yok. Ben ondan sonraki sayın vekillerimizin sorduğu sorulara cevap olacak şekilde şunu söylemek isterim, orada da şöyle bir şey var: 2013’ten sonra özellikle, bildiğiniz gibi, 2016 yılında Türkiye’de turizmde ciddi bir kriz yaşandı. Rus uçağının düşmesi ve ülkemizde maalesef ki terör olayları sebebiyle patlayan bombalardan sonra Türkiye turizmi 2016 yılında çok büyük bir düşüş yaşadı; turizm gelirlerimizde yüzer 40'lara varan azalış oldu, kişi başına harcamalarda düşüş oldu. Bu da doğal olarak, bizim döner sermayemiz gibi başka sektörleri de etkiledi ve bizim en büyük gelirimiz olan müze ve ören yerlerinden elde ettiğimiz gelirlerle ayakta duran müze, ören yerlerimizin gelirlerinde çok büyük düşüşler oldu. Az önce söylediğim gibi, Denizli Belediyesiyle de yaşanan sorunlardan dolayı oradaki miktar en yüksek fiyattan... Ki burada getirdiğimiz miktar 3,50 TL, konutlara uygulanan en yüksek fiyat; bunun yüzde 50 fazlası 5,20. Denizli Belediyesi hemen ilk günden itibaren 7,20 üzerinden uyguladı ve dört beş yıldır biriken borç ve faizleri var. Şu anda da ödenemez duruma geldiği için biz yıllar içerisinde de Denizli Belediyesiyle görüşüp bunu, bu sorunu artık yaşamayalım, çözelim diye ortaya koyup, çalışıp bu hâle getirerek karşılıklı uzlaştığımız bir çözüm yolu bulduk. Başka bir belediyeyi çok ciddi bir şekilde doğru dürüst etkilemiyor bile. Dolayısıyla, DÖSİMM’in geçmişte bütçe imkânları da kısıtlı olduğu için gelirleri giderlerini karşılayamıyordu ama 2017, 2018 ve 2019 yıllarındaki yaşadığımız iyileşmeler, turizm gelirlerimizdeki o müthiş artışlar ve bizim müze ve ören yerlerinde yaptığımız zamlarla... Ki onu da Plan Bütçe ve çeşitli ortamlarda Sayın Bakanımız açıkladı, biz müze gelirlerimizin büyük bir kısmını yabancı ziyaretçilerden elde ediyoruz ve özellikle Avrupa’dakilerle kıyasladığımızda, dünyadaki müze ve ören yeri fiyatlarına göre bizinkiler çok düşük.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını da korumak amacıyla ve bunların müze ve ören yerlerini ziyaret etmelerini sağlamak amacıyla da Müze Kart gibi bir uygulama getirdik. Dolayısıyla, müze gelirlerimizi -geçtiğimiz yıl ile bu yılı örnek verirsem- yüzde 70’ler düzeyinde arttırdık. Artık döner sermaye işletmemiz, giderlerinin daha üzerinde gelire sahip oldu. Dolayısıyla, biz bu gelirlerle de kültür ve turizme hizmet edelim, biriken kronik sorunları da sonlandıralım. Denizli Belediyesinin 50 milyon civarında birikmiş borcu var, onları da kapatmak anlamında getirdiğimiz bir madde bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben hemen bu arada bir şey sormak istiyorum. Şimdi, burada, tabii, şey de var; su, gaz, jeotermal, akışkan, buhar ve benzeri... Şimdi, bazen de o fiyat, su tüketimini önleyebilmek, sınırlayabilmek, kısıtlayabilmek için, biliyorsunuz, arz talep ve fiyat ilişkisi üzerinden

yani talebi en azından fiyatla dengeleyebilmek... Çünkü burada Denizli diyorsunuz, Pamukkale diyorsunuz; burada jeotermal kaynaklar, şifalı sular vesaire. Şimdi, bunlar üzerinden tüketimi artık çok daha üst düzeye çıkaracak bir duruma neden olmaz mı bu aynı zamanda?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok. Sayın Vekilim, oradaki kaynak zaten kendiliğinden orada olan bir kaynak. Dolayısıyla, yirmi dört saat akan, akışkanlık bedeli... Onların hesaplarını belediyeyle yaptık, o dediğiniz anlamda israf boyutu söz konusu değil. Zaten ihtiyaç belli, tüketimler belli, geçtiğimiz yıllarda da hesaplananlar belli yani o anlamda bir israf söz konusu değil.

Biraz önce de ifade edildiği gibi, bir başka konu olarak da... Bu, tamamen bizim Bakanlığın, kamunun, döner sermayenin borcu. Orada bizim, sayın milletvekilimizin ifade ettiği gibi, Türkiye’deki tamamı değil ama büyük gelir getiren müze ve ören yerlerimizin gişeleri ile oradaki müze “shop”lar özel sektöre ciroyla paylaşım üzerinden verilmiş ve işletiliyor. Orada da gelirlerimiz arttı ama onların su giderlerini bu, kesinlikle kapsamıyor; hatta, kapsamaması yönünde -biraz önce de vekillerimiz ifade etti- zaten kapsamıyordu maddede ama daha net bir ifadeyle, önergeyle zaten bunun önüne geçilmiş olacak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – DÖŞİMM’in ne kadar bir birikimi var ve orta vadeli olarak projeksiyonunuz nedir yani bu taşınmaz alımları için ne kadar bir kaynak bulmayı planlıyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Şöyle Sayın Vekilim: Biraz önce de ifade ettiğim gibi, geçtiğimiz yıldan itibaren, bu yıl ve önümüzdeki yıl itibarıyla DÖŞİMM kaynaklarımızdaki gelirlerimiz daha da artacak turizm projeksiyonundan itibaren. Bizim burada kullanacağımız kaynak yaklaşık -tamamen tahmini olur, gerçekleşmez ama- yani 300-400 milyonları geçecek bir rakam olacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 300-400 milyon taşınmaz alımında mı kullanılacak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, hayır, gelirleri ilave kullanabileceğimiz kaynak ortaya çıkacak; 2020 için söylüyorum. Biz, Türkiye’nin tanıtımına ilave kaynak olarak, müze ve ören yerlerimizin bakımına, onarımına, restorasyonuna; kazı alanlarımızdaki kazı sürelerinin on iki aya çıkarılmasına; artı, yeni turizm yatırımlarının ve büyük turizm yatırımlarındaki kamulaştırma sorunlarının çözümüne yönelik olarak bu kaynakları tamamen kültür ve turizm hizmetinde kullanacağız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben, tabii, bu arada, özellikle Bakanlığımıza şu açıdan teşekkür ediyorum: Bu kazı çalışmaları, maalesef, yıllarca belki ihmal edilen bir alandı. Bu yıldan itibaren, daha doğrusu 2020’nin başından itibaren on iki aylık kazı çalışmalarına başlıyorlar ki bu çok çok önemli. Ben teşekkür ediyorum. Böyle bir talebimiz vardı; sağ olsunlar, hemen hemen yurdumuzun her yerinde artık on iki ay kazı yapılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama kazdıkları yerleri de korusunlar, bazen toprağın altında kalması daha iyi oluyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet korunması gerekiyor.

Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın milletvekilimiz dediği gibi tabii, bunun belki kötü örnekleri olmuştur ama biz 65 milyar dolarlık turizm hedefimize ulaşmamızın bir gereği olarak da -zaten kültür amaçlı turlar ve talepler, bu amaçla ziyaret saikleri

artmış durumda- Türkiye'nin turizm gelirlerinin artması açısından da kültür turizmini çok önemsiyoruz. Bizim, dünyanın belki başka hiçbir ülkesinde olmayacak kadar değerli kültür hazinelerimiz var, tarihi mekanlarımız var -siz de defalarca toplantılarda ifade ediyorsunuz- bunlara olan talepler daha da artmakta. Bunlar bizim için büyük bir nimet; biz, bunlarla ülkemizin kaynaklarını artırmaya yöneleceğiz, gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Zaten yasa da bize bunu böyle emrediyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımızla konuştuk desteğini bize verdiler İshak Paşa'dan dolayı, teşekkür ediyorum. İnşallah, önümüzdeki günlerde geliriz, desteklerinizi bekleriz Plan ve Bütçe Komisyonu olarak. Sayın Başkanımıza da burada duyuruyorum. İnşallah bütün siyasi partiler kabul eder, hakikaten bu konuda ilimize desteklerinizi istiyorum. Dün akşam da söyledim, ben minnettar olurum Plan ve Bütçe Komisyonuna.

Sorum şu yönde: İllere gelen turistlerin sayısını nasıl belirliyorsunuz? Birinci sorum bu.

İki: Kazı çalışmalarında, özellikle Patnos -daha önce de arz ettim, siz de öğrenciliğinizin bir kısmını orada okudunuz- Anzavur Tepesi'ne gerçekten 2020 yılında bir kazı heyeti verebilme imkânınız olur mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu kanun teklifi önümüze ilk geldiği zaman, ben açıkçası şunu düşündüm, bunu da ifade etmek istiyorum: Daha yeni bütçeyi görüşüyoruz yani aşağıda, Genel Kurulda bütçe görüşülüyor ve Genel Kurula inmeden önce Komisyonla görüştük bakanlıkların bütçelerini. Aslında, orada birçok bakanlığa sizin bütçeleriniz yeterli değil ve harcamalarınıza yetmeyecek dememize rağmen, Sayın Bakanlar o konuda rahat olduklarını söylediler. Şimdi bu maddenin önümüze gelmesi, aslında bakanlık bütçesi içerisinde konuşulması ve çözülmesi gereken bu bahsettiğiniz müze, öğren yerleri, kazı alanları... Yani bunların planlanmış ve öngörülmüş olması gerekiyordu ve bütçeye koyulması gerekiyordu diye düşünüyorum. Sanki böyle döner sermayeye muhtaç kalınmış gibi bir görüntü var. Bu da çok hoş olmadı açıkçası tam bütçe görüşmeleri yapılırken.

Bir de tabii, bu döner sermaye gelirleri, ağırlıklı olarak kültür sanat faaliyetlerinde, tanıtım amaçlı konularda, işte, organizasyonlarda, telif hakkı satın almalarda, radyo televizyon programlarının kullanılmasında, kurumların belki ufak tefek tadilatları, personel eğitimleri... Öyle değil mi yani o alanlarda kullanılan bir bütçe. İşte "birtakım borçların ödenmesi" diyorsunuz aynı zamanda.

Yine, maddeye baktığımızda, kamulaştırma, taşınmaz mal alımları falan deyince, orada bu paylaşımın nasıl yapılacağı da çok net değil. Bu kültür sanat faaliyetleriyle ya da bu döner sermayeyle yürütülen ana konuların aksatılması söz konusu olabilecek mi yani o dengeyi nasıl sağlayacaksınız? Ben bunu da öğrenmek istiyorum.

Müze, öğren yerleri, kazı alanları... Katılıyorum yani bu bir ihtiyaç ama bunu da bir açıklarsanız sevinirim. Belki bunun da -bilmiyorum, yönetmelikle mi kanun teklifiyle mi- belki biraz daha açık yazılması gerekiyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erim, sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şöyle söyleyeyim: Şimdi, bütçeye artı gelen bir para var hani DÖSİMM'den gelen bir para, onu değerlendirecekler; bundan güzel bir şey olamaz. Dışarıda para varken niye bütçeye yük gelsin ki?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama işte o paranın tanınımının yapılması ve ne oranda paylaşılabileceği belirsizliğinin giderilmesi lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Alpaslan, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şimdi, tabii, döner sermayemizin... Burada getirdiğimiz, sadece ilave olarak kamulaştırma; onun dışındakiler yani altyapı hizmetleri, kültür sanata harcanan miktarlar zaten söz konusuydu. Burada sadece kamulaştırmaya ilave olarak imkân getiriliyor. Burada, tabii, bütçeden de yapabiliriz ama bütçe imkânlarını, işte, durumu siz de biliyorsunuz. Daha hızlı hareket edebilmek için... Özellikle kazı alanlarında acil kamulaştırılması gereken alanlar oluyor; ifade ettiğim gibi, turizm yatırımlarına konu olabilecek alanlarda sorunlu alanları, sorunlu parçayı çözmek için acil kamulaştırma gerekiyor; bu tür imkânı da sağlayabilsin diye istedik.

Tabii, biraz önce ifade ettiğim gibi, 2016'da yaşanan krizden sonra döner sermaye işletmemiz maalesef ki tam tersine kamudan destek alarak giderlerini karşılayamadığı için 2016 ve 2017 yılında maalesef, kamudan destek alarak mevcudiyetini sürdürdü. 2018 ve bu yıl, durum tersine döndü, biraz önce saydığım gerekçelerden dolayı ve biz bu kaynakları kültür ve turizm alanında, başta kültür alanlarında, sanat alanlarında ağırlıklı olarak kullanmaktayız. Tabii, bu alana ne kadar kaynak aktarırsanız aktarın yetersiz dolayısıyla biz bütçe imkânlarımıza ilave olarak bu kaynakları da kullanarak -ki önümüzdeki yıl turizm daha da artacak- bunları kültür, sanat ve turizm altyapısına harcayarak bu alanın geliştirilmesi konusunda kullanacağız.

Özellikle, bu kazıyla ilgili olarak hemen süreci başlatalım, yapılabilecek tüm kazıları eğer kazı imkânı varsa gerçekleştiriyoruz, onu da dediğiniz gibi 2020 yılında başlatırız Sayın Vekilim.

“İllere giren turist sayılarını nasıl belirliyorsunuz?” İki şekilde: Bir, sınır kapılarından girişlere göre kategorize ediyoruz. İki, konaklama tesislerine biz günbegün kimin hangi milletten, nerede kaldığı tabii Emniyete, bize ve adliyeye gelen bilgilere göre tespit ediyoruz, yöntem bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 4'üncü madde üzerinde 2 adet önerge var sırasıyla okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesi ile 2252 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına eklenmesi öngörülen “Bakanlığın kamu hizmetlerinde ihtiyaç duyduğu taşınmaz mal alımı için ve kültür veya turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri dâhil olmak üzere her türlü desteği sağlamak,” ibaresinin “Bakanlığın kamu hizmetlerinde ihtiyaç duyduğu taşınmaz mal alımı ve kültür veya turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri için destek sağlamak,” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bekir Kuvvet Erim

Abdullah Nejat Koçer

Aydın

Gaziantep

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bu, gündüz grup sözcüleriyle yapmış olduğumuz konuşmada gündeme gelen bir husustu, oradaki “her türlü destek” ifadesini çıkaran bir önerge.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekeceyi mi okutalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekeçe...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekeçe:

19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun 3'üncü maddesi değiştirilmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığının ödenek yetersizliğinin itirafı niteliğinde olup Bakanlığın döner sermaye gelirinin yine Bakanlığa ait olan kültür, turizm yatırımı konulu yeni kamulaştırma ödemeleri ve taşınmaz mal alım bedelleri için kullanılmasının yolu açılmaktadır. Gerekecede daha fazla yabancı turisti çekmek adına yapılacak kültür ve turizm yatırımlarının öneminden, yaratılacak katma değerden bahsedilmektedir.

Döner sermaye gelirlerinden yapılacak ödemeler, Bakanlık tarafından sunulan kamu hizmetlerinde ihtiyaç duyulan taşınmaz mal alımları ile kültür veya turizm yatırımlarına ilişkin kamulaştırma bedelleri dâhil olmak üzere her türlü desteğin döner sermayeden sağlanmasını içermektedir. Fıkra da Bakanlığın kültür ve turizm alanındaki tüm yatırımları için döner sermaye gelirinin kullanılmasının yolu muğlak, tümüyle idarenin takdir yetkisine bırakılan bir hükümle açılmakta olup mali ya da konu içerikli sınırlandırma öngörülmemiştir. Bakanlığın yıl içinde daha fazla ek ödenek yerine döner sermaye gelirlerini kullanmasının yolunu açan düzenleme ayrıntılı hükümlerle düzenlenebilir.

Madde bu haliyle Bakanlığa kamu hizmeti için ihtiyaç duyduğu her taşınmazı ya da kamulaştırma bedeli için her konuyu döner sermayeden karşılama imkânı doğurmaktadır. Kamulaştırma bedeli ödenerek idareye katılan taşınmazların sonraki süreçte nasıl el değiştirebildiğine dair örnekleri hatırladığımızda döner sermaye gelirlerine kriz koşullarında başvuran iktidarın bu taşınmazları kısa süre içinde elden çıkaramama, özelleştirememe kısıtının eklenmesi yönünde bir önerge de verilebilir. 3'üncü maddenin mevcut hâlinde döner sermaye kullanım alanı çoğunlukla kültür, sanat faaliyetleri için yayıncılık, tanıtımı uluslararası organizasyonlar, telif hakkı satın alma, radyo, TV programlarıyla sınırlıyken teklif yoluyla eklenen ibareler, harcamaların yönünü ve ağırlığını kültür, sanat yayıncılığı, tanıtımı odaklı çalışmalardan kamulaştırma ve yüksek bedelli taşınmaz alımına doğru kaydırabileceği yönünde de tereddüt uyandırmaktadır.

Kamulaştırma ve kamu hizmetinde sunulan taşınmazların alımı için kullanılabilecek döner sermaye gelirleri -mevcut 2252 sayılı Kanun'un madde 5- şunlardır:

a) Müzelerle, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüklerince düzenlenenler dışındaki tiyatro, bale, opera, konser, sinema ve benzeri yerlere giriş ücreti dâhil, her türlü ücretler,

b) Her çeşit hizmet, mal, sanat eseri, kültür malzemesi, yayın ve benzeri satış gelirleri,

c) Taşınır mallarla, Kültür Bakanlığına tahsis edilen ve döner sermaye hizmetlerinde kullanılan taşınmaz malların ve tesislerin sergi, yeme, içme, dinlenme yerleri ile salon, büfe ve otoparklarının işletme ve kira gelirleri,

- d) Depozito gelirleri,
- e) Telif hakkı gelirleri,
- f) Diğer gelirleri.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi yönelik 1 adet önergemiz var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un ek 2'nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkraların aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Aboneliği Kültür ve Turizm Bakanlığı, il kültür ve turizm müdürlükleri veya bakanlığa bağlı döner sermaye işletmesi merkez müdürlüğüne ait olan müze ve ören yerleri için, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idareleri tarafından belirlenecek su ve atık su tarifeleri, tüketim miktarına bakılmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesini geçemez.

Aboneliği Kültür ve Turizm Bakanlığı, il kültür ve turizm müdürlükleri veya Bakanlığa bağlı döner sermaye işletmesi merkez müdürlüğüne ait olan müze ve ören yerlerinde, 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda yer alan kaynaklardan elde edilen su, gaz, jeotermal akışkan ve buharın müze ve ören yerlerinde elde edilmesi, iletilmesi ve kullanılması için uygulanacak tarife; tüketim miktarına bakılmaksızın büyükşehir belediyeleri, belediyeler veya büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin aynı dönemdeki su tarifesinde kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan su ve atık su tarifesinin yüzde onunu geçemez.”

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada aslında bir iki kelime ilavesi var ama arkadaşlar hepsini yazmışlar tekrar önergeye.

Sizler tarafından, Komisyon üyelerimiz tarafından dile getirilen bir husustu bu. Sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı ve döner sermaye işletmesinin bu tarifieden yararlanması, müstecirlerin yararlanmaması yönünde dolayısıyla açıklık getiren bir önerge.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2452 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi ile 5393 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 12'nci maddesinde yer alan “Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı” ibaresinin “Aboneliği Kültür ve Turizm Bakanlığı, il kültür ve turizm müdürlükleri veya bakanlığa bağlı döner sermaye işletmesi merkez müdürlüğüne ait olan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yine aynı şekilde bir önerge.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ilgili 3 adet madde var: 5'inci madde, 6'ncı madde ve 7'nci madde. Bu 3 maddenin birlikte müzakere edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bir de 14'üncü madde var.

14'üncü madde de dâhil olmak üzere oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5, 6, 7 ve 14'üncü maddeleri okutuyorum:

MADDE 5- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- 29/4/1969 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında 8/12/2004 tarihinden önce yapılmış olan kamulaştırma ve avans karşılığı kamulaştırma iş ve işlemlerine ilişkin davalar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılır. Avans karşılığı kamulaştırmalarda rücu davalarını Bakanlık açar, takip eder, sonuçlandırır. Bakanlık bu davalarda davalı ve davacı olabilir.”

MADDE 6- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ncı ve 17 nci maddeleri ile bu Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına istinaden idareler adına tescil edilen taşınmazların eski malikleri adına kamu bankalarına yatırılan ancak hak sahiplerine ödenmediği tespit edilen kamulaştırma bedelleri nedeniyle idareler aleyhine açılacak her türlü davada değer; taşınmazın idare adına tescil edildiği tarih, değerlendirme tarihi olarak esas alınmak ve o tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir. Tespit edilen bu bedel, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Töptan Eşya Fiyatları Endeksi (TEFE)/Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE)/Yurt içi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle dava tarihi itibarıyla güncellenir ve ortaya çıkan bedel hak sahibine ödenir.

MADDE 7- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- 1164 sayılı Kanun kapsamında 8/12/2004 tarihinden önce yapılmış olan kamulaştırma ve avans karşılığı kamulaştırma iş ve işlemlerine ilişkin olarak Toplu Konut İdaresi Başkanlığı leh ve aleyhine yargı mercilerinde açılmış veya husumet yöneltilmiş devam eden davalar ile icra takipleri, ek 2 nci madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.

Mülga 6830 sayılı Kanunun 16 ncı ve 17 nci maddeleri ile bu Kanun mülga 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına istinaden idareler adına tescil edilen taşınmazların eski malikleri adına kamu bankalarına yatırılan ancak hak sahiplerine ödenmediği tespit edilen kamulaştırma bedelleri nedeniyle idareler aleyhine açılmış ve devam eden davalar, ek 3 üncü madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 14- 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Banka, 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca resmi daire olarak tanımlanan kurum ve kuruluşlar adına yapacağı ihalelere ilişkin düzenlenen kağıtlara ait damga vergisinden muaftır. “

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul olarak bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Elbette.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bence tek tek görüşelim lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yalnız şu 3 madde doğrudan birbiriyle ilişkili, 5, 6 ve 7 tamamıyla birbiriyle ilişkili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama 14’ü katmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 14’ü, haklısınız, Sayın Kalaycı söylediği için sonradan ilave ettim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olduğu için...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Dediğiniz doğru, 3’ünü konuşalım, doğru söylüyorsun, katılıyorum.

Önce bir bilgi alalım, daha sonra söz vereyim.

Sayın Güler, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; madde madde değerlendireceğiz, bir bütün ama ben tek tek maddeleri anlatacağım, neden gerek duyulduğuna dair.

Şimdi, teklifimizin 5’inci maddesinde yer alan husus: 2004’te 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında bir kanun çıkıyor, İmar ve İskân Bakanlığına bağlı olarak Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü faaliyette o tarihe kadar. Bu kanunla birlikte, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü kapatılıyor, tasfiye ediliyor. Bu tasfiyeyle birlikte, mevcut tüm varlıkları, hakları, yükümlülükleri ve sorumlulukları Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığına bağlı Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devrediliyor. Ancak personeli ve oradaki mevcut çalışma sistematigi, İmar ve İskân Bakanlığına bağlı, onun bünyesindeki müdürlüklere devrediliyor. Zaman içerisinde, Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilen ve uzun yıllar, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından yapılmış olan kamulaştırma iş ve işlemlerinin -Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla beraber- başlangıçta gerek sayısal çokluğu gerekse de şehirler arasındaki çeşitliliği çok fazla değilken şu anda, ciddi manada gerek dava çeşitliliği ve gerekse de şehirler arasındaki yoğunluk artmış durumda. Toplu Konut İdaresi Başkanlığımız, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte, artık Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlandı. Geçmişten bugüne Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu kamulaştırma iş ve işlemlerinin sayısal manada artmış olan yoğunluğunu da göz önüne aldığımızda, Toplu Konut İdaresi Başkanlığımızın da Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olmasıyla birlikte gerek taşra teşkilatının bulunmaması gerekse de farklı şehirlerde birçok kamulaştırma iş ve işlemlerinin yürütülüyor olması, geçmişte Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünde çalışan birçok personelin şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı -eski İmar ve İskân Bakanlığı kapatıldığı için- hâlihazırda taşra teşkilatında görev yapıyor olması nedeniyle, bu davalarda gerek usul ekonomisinin sağlanması gerekse de bilgi, belge, keşiflerin yerinde daha doğru takip edilmesi amacıyla, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının bu şekilde davalı ve davacı olduğu davaların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılacağı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının husumet noktasında bu davalara taraf olacağını getiriyoruz.

Özellikle bir de şöyle bir husus var: Bu Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu kamulaştırma iş ve işlemleri avans karşılığında yapıldığı için, şu anda birçok taşınmaz hâlihazırda ya kooperatiflerin uhdesinde veya bu manada bireysel tapuya dönüştürülmüşse o kişilerin nezdinde bulunuyor. Hâlihazırda bu davaları üstlenmiş olmakla beraber, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının uhdesinde bulunan herhangi bir taşınmaz da bulunmuyor. Dolayısıyla bunun yerindelik noktasında, taşra teşkilatı bulunan veya kendisinin de Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olması hasebiyle böyle bir düzenlemeyle beraber bir kolaylığı sağlamış oluyoruz 5'inci maddeyle.

6'ncı maddeyle, özellikle, Anayasa Mahkemesinin (2013/95) esas ve (2014/176) Kararı'yla mevcut 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinin iptal edilmesi nedeniyle bir sorun meydana gelmişti. Bu sorun için de bizim mevcut yeni düzenlememizle beraber, şöyle bir uygulama getirmeye çalıştık, düzenleme yaptık: Özellikle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 25/3/1999 tarihli (31423/96) sayılı Yunanistan ve 22/9/1994 tarihli (13616/88) sayılı Fransa Kararlarıyla beraber 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'muzda bir düzenleme meydana getiriyoruz. Buradaki düzenlemede de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin dikkat çektiği bir hüküm var. Bu hükmü yansıtmaya çalıştık ve aynı zamanda da Anayasa Mahkememizin biraz önce bahsetmiş olduğum 2014 tarihindeki iptal kararını yansıtmaya çalıştık. Burada Avrupa İnsan Hakları Mahkememiz el konulan mülkün değeriyle ve kamulaştırma tazminatı ile kamulaştırmanın yapıldığı sıradaki piyasa değeri arasında makul bir oranın bulunmasını ifade ediyor. Anayasa Mahkememiz de yine kendi ilkeleri açısından elverişlilik, gereklilik ve orantılılık açısından ve özellikle iptal gerekçesinde beyan etmiş olduğu bedellere, kamulaştırma bedellerine borçlu idarelerce kamu alacakları için öngörülen en yüksek faizin uygulanması gerekirken ipotek ve uygulama tarihinden itibaren yasal faiz uygulanmasının, bu kanuni faiz uygulamasının bu maddenin iptal gerekçesi arasında sayılması nedeniyle, bizim de yeni düzenlememizde mevcut her türlü davada, bu manada kamulaştırma bedelleri nedeniyle "İdareler aleyhine açılacak her türlü davada kamulaştırma değeri, taşınmazın idare adına tescil edildiği tarih, değerlendirme tarihi olarak esas alınmak ve o tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir." hükmünü getiriyoruz. Ortaya konulan bu değer de Anayasa Mahkemesinin ifade ettiği çerçevede, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle dava tarihi itibarıyla güncellenmesi ve hak sahibine ödenmesi düzenlemesini burada getiriyoruz. Bu kapsam içerisinde de gerek kamulaştırma iş ve işlemlerinden sonra, bölgede meydana gelen ekonomik gelişmeler, orada meydana gelen altyapı ve oradaki kamu yatırımının meydana getirmiş olduğu değer artışlarının sebepsiz bir zenginleşmeye sebebiyet verecek şekilde hak sahiplerine ödenmesinin önüne geçmeyi düşündük ve maddemizin de gerekçesini bu şekilde oluşturmuş olduk.

Değerli Başkanım, 7'nci madde de 5'inci ve 6'nci maddelerinin uygulanmasını süre yönünden... Eğer bu 2004'ten önce yapılan bir kamulaştırma iş ve işlemi ise 2'nci maddenin uygulanmasını, eğer bu tarihten sonra meydana gelmiş bir şeyse ek 3'üncü maddenin uygulanması hususunu dile getirmiş oluyoruz.

Soru-cevap kısmında gerekli olan hususları açıklayacağız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Abdullah Bey, benim 5'inci maddeyle ilgili bir sorum var.

Şimdi biraz önce anlattınız, Arsa Ofisi 2004'te tasfiye ediliyor ve TOKİ'ye devrediliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamamı değil, personel ve diğer... İskân Bakanlığına...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam ama yani ana gövde olarak TOKİ’ye devrediliyor. O tarihten beri, 2004’ten beri TOKİ, kendi üzerine düşen, Arsa Ofisinden kalan işlemleri yapıyor, davalara bakıyor. 2004’ten beri on beş sene geçmiş; şimdi, on beş sene sonra bu işler taşrada da diğer şehirlerde de “Çok oldu, artık biz yapamıyoruz, taşra teşkilatımız da yok” diye Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Millî Emlak Genel Müdürlüğüne devrediliyor anladığım kadarıyla, öyle mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nereye?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kendi bünyesinde bir de il müdürlükleri var -valilikler bünyesinde- oradaki hukuk müşavirleri ve Bakanlığın kendi temsil noktasındaki taşra teşkilatları vasıtasıyla yürütülecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada diyor ki: “Kamulaştırma ve avans karşılığı kamulaştırma iş ve işlemlerine ilişkin davalar, bundan sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aleyhine açılacaktır.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, Bakanlığın taşra teşkilatları olduğu için Bülent Bey, oradaki il teşkilatı içerisindeki yani ildeki il müdürlükleri, onun bünyesindeki avukatlar, oradaki mevcut personel mevcut bu davalarda gerek keşiflerde gerekse davanın diğer unsurları içerisinde taraf olacaklar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Millî Emlakle ilgisi olmayacak mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani o da bir taşra teşkilatı olarak varsa Millî Emlak Genel Müdürlüğünün bünyesinde, o manada defterdarlık bünyesindeki muhakemat müdürlükleridir. O kapsam içerisinde, Bakanlık kendi düzeni içerisinde....

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Muhakematla ilgisi olmayacak artık.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Maliyede.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Maliye... Şu anda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hangi ilde, sorumluluk açısından nasıl bir şeyi... Çünkü orada birkaç müdürlük var: Kentsel Yenileme il müdürlükleri, Çevre ve Şehircilik il müdürlükleri...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdiye kadar, on beş seneden beri bu iş yapılmış.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Gerekçesini şöyle söyleyebilirim: Özellikle Anayasa Mahkemesinin bir iptal kararı oldu 2010’lu yıllarda, o da yirmi yıllık bir süreyle... Biliyorsunuz kök mülkiyet ilişkisinde bir süre vardı, ondan sonraki süreden sonra dava açamıyordunuz. Mülkiyete ilişkin olduğu için bu manada, artık, süre sınırı koymuyor Anayasa Mahkemesi. Yani siz 1956 yılında, 1960 yılında, 1970 yılında, yurt dışında mirasçıları olan veya daha sonradan, geçmişte büyüklerinin orada bir arazi parçasının olduğunu öğrenen mirasçı kişiler bu manada çok sayıda dava açmaya başladılar, o kararın iptaliyle beraber. Tabii, başlangıçta, 2004’ten sonraki dönem içerisinde dava sayısı çok az olmakla birlikte, takibi de bu manada gerek bilgi, belge, evrakların temininde yaşanan zorluklarla beraber zaman içerisinde bu davalar açıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi ne kadar oldu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şu ana kadar tahmin ediyorum -Birinci Hukuk Müşavirimiz de söylüyor- 450 civarında, şu anda değişik şehirlerde, bölgelerde Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu kamulaştırma işlemleriyle ilgili davayı takip ediyorlar. Bunun ilerleyen zaman dilimi içerisinde daha da artacağını görüyoruz. Çünkü o süre tahdidinin kalkmasıyla beraber, birçok bölgede araştırmalar yapılıyor, kendi miras payları arasından kişiler kayıtları inceliyor. Dolayısıyla önümüzdeki dönem bu davaların fazlaşma ihtimali var. Bunu da öngörerek, taşra teşkilatı bulunmayan bir kurum -Bakanlığa

da dâhil olmuş, eskiden Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı değildi, Başbakanlığa bağlıydı- şimdi Bakanlığın bütün imkânlarından yararlanmak istiyor. Usul ekonomisini burada işletmek istiyoruz. Yerinde keşifler, uygulamalar, bilgi ve belgeye ulaşma... Bir de şu çok önemli bir şey Bülent Bey: Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünde çalışan birçok personel, şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde, o illerde görev yapıyorlar. Dolayısıyla işlemlerin geçmişindeki bilgi, belge, dayanaklara ulaşmakta da bu şekilde daha kolay bir işlem tesis edileceğini düşünüyoruz. Bu manada, usul ekonomisi açısından hızlanmış, daha yerinde, daha doğru iş disiplini açısından bir şey hâline de getirmiş olacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, TOKİ'nin faklı bir statüsü var, biliyorsunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Özür dilerim, ben birkaç keredir... Anlamak için soruyorum, “usul ekonomisi”nden kastınız nedir?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir açıklık getirilsin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Usul ekonomisi”nden kastımız şu, örnek vereyim, diyelim ki: Diyarbakır'da Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün daha önceden kamulaştırma işlemi yaptığı bir organize sanayi bölgesi yapıldı, dava açıldı. TOKİ'nin yeri Ankara'da, başka bir ilde teşkilatı yok. Avukat arkadaşımız uçak bileti alıyor, avans çekiyor, yola çıkıyor, orada davayı bekliyor, keşfe gidiyor -birçok masraf- geliyor. Belki bilgi, belge açısından orada zorlandığı hususlar oluyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, yeterli.

Sayın Kuşoğlu, lütfen devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının her yerde böyle avukatı var mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Var efendim, birçok yerde il müdürlükleri var, taşra teşkilatı var, bölge müdürlükleri var. Yani bu konularda TOKİ'nin Ankara'dan çok daha kolaylıkla...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Benim kafamı kurcalayan şu: TOKİ'nin statüsü nedeniyle bu işi çok rantabil görmeyip, kârlı görmeyip -çünkü hem personel rejimi farklı hem de statü farklı kurum olarak- bunu bir kamu kurumuna kaydırma gibi bir düşüncesi olduğunu şey yaptım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır. TOKİ de bir kamu kurumu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – TOKİ biraz daha farklı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlandı, bağlı kuruluş olarak da...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle yapalım Abdullah Bey: İsterseniz soruları biz alalım çünkü diğer arkadaşların da talepleri var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de tabii, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da görüşünü alalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, onun da görüşünü alalım.

Şimdi, Sayın Kuşoğlu, şöyle yapalım: İsterseniz, sizin ilave sorularınız varsa onları sorun, lütfen, Bakan Yardımcımız da not alsın, Abdullah Bey siz de alın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan Yardımcım, bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gönüllü mü? Bu, şimdiye kadar TOKİ'nin yürüttüğü işi gönüllü olarak yürütmek istiyor musunuz hakikaten yoksa bir hamaliyesi olduğu için ya da bir getirisi kalmadığı için mi size devredilmek isteniyor? Nedir bu konu? Şimdiye kadar, kendileri on beş yıldır götürmüş.

Ve, her yerde avukatınız var mı? Biraz önce Abdullah Bey'in verdiği örnekte olduğu gibi, Diyarbakır'a buradan avukat uçağa biniyor, gidiyor, orada otelde kalıyor, masrafları oluyor, keşfe çıkıyor. Sizin her yerde avukatınız var mı? Bildiğim kadarıyla, bu işleri muhakemat götürür, demin de siz söylediniz. Ona devredilmesini anlıyorum ama Çevre ve Şehirciliği neden devrediliyor?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Mücahit Bey.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MÜCAHİT DEMİRTAŞ – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, TOKİ, Bakanlığımıza bağlandığı için biz tabii, hani, TOKİ'den bize gelirse biz bunu avantaj, dezavantaj olarak değerlendirmiyoruz, bizim aynı zamanda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bahsettiğim TOKİ değil de...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MÜCAHİT DEMİRTAŞ – Söyleyeceğim.

Şimdi bizim hukuk müşavirliğimiz eskiden de sadece hukuk müşavirliği kodlarındaydı, şimdi onu da genel müdürlük hâline getirdik ve ilave avukat taleplerimiz oldu, onlardan alıyoruz. Dolayısıyla illere de özellikle büyük illere de avukat tahsislerimiz var, oralarda avukatlarımız var. Her ilde yok ama bölgesel olarak avukatlarımız var.

Bir de zaten, Sayın Abdullah vekilim de söyledi, 450 tane kaldı, aslında bu sayı yani genelde bizim dava hacimlerimiz yanında çok az, azalmış sayılır yani. Dolayısıyla TOKİ bu saatten sonra bunlarla da çok ilgilenmek istemiyor, bunu Bakanlık, bizim Hukuk İşleri Genel Müdürlüğümüz bu davaları daha rahat takip edecek. Bizim açımızdan bir sıkıntı yok yani gönüllülük açısından da zaten TOKİ'de bizim, Hukuk İşleri de bizim, davalar da Bakanlığımızın bünyesine geçmiş oldu. Dolayısıyla bir sıkıntımız yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, bu da çok önemli, bu iş ve işlemler TOKİ tarafından yapılmış değil. Yani şimdi 2004'ten sonra "Buyur, bu davalarda hak, sorumluluk ve yetki sende." denilmiş ve dolayısıyla geçmişteki iş ve işlemlerin şu andaki hafızası haddizatında Çevre ve Şehircilik Bakanlığında.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MÜCAHİT DEMİRTAŞ – Bayındırlık Bakanlığına bağlıydı Arsa Ofisi de daha önceden, şimdi tekrar geriye...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Sayın Kuşoğlu, şimdi, 2004'ten sonra tabii, evet, TOKİ'ye bunlar devredilmiş ama TOKİ bunlarla ilgili herhangi bir iş ve işlem yapmamış bildiğim kadarıyla.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Geçmişte hayır, hiçbir şey yapmadı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani on beş yıldır bir şey yapmamış mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yapmamış, evet, bildiğim kadarıyla yapmamış. Fakat yeni yeni ne olmuş? TOKİ'yi bu defa dava etmeye başlamışlar anladığım kadarıyla, değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyle anlıyorum ben de.

Böyle bir süreç yaşanmış dolayısıyla bunu rayına oturtmak istiyorlar, ben onu anlıyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, aslında buradaki hafıza o personel. Arsa Ofisi Genel Müdürlüğündeki o personel de İmar ve İskan Bakanlığına devredildiği için şu an Çevre Şehircilik Bakanlığı bünyesinde yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - İfade ettiniz onu zaten, peki.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Şimdi, burada, 6’ncı maddeyle ilgili sormak istiyorum: Değerleme, dava açıldığı zamandaki değer üzerinden değil de tapunun tescil edildiği zaman, tarih üzerinden değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet. Burada taşınmazların tapu mülkiyeti idarenin üzerinde. Kamulaştırma işlemleri bitmiş, tamamlanmış, tescil yani tapu idarenin üzerine yapılmış ancak para ödenmemiş veya tebligat işlemlerinde eksiklikler olmuş, hak sahibi dava açıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Abdullah Bey, bir dinleyelim.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yani bu, özellikle, kamulaştırmazsınız el atma...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değil, hayır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Değil ama onları kapsıyor mu bu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır efendim, hayır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Kapsamıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu, doğrudan... Dikkat ederseniz, metin çok açık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Güler, bir saniye...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Çünkü burada, gerekçede “Kamulaştırmazsınız el atma sebebiyle açılan bu davalarda...” diye bir ifade var. Davalar öyle açılıyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Gerekçede öyle yazıyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şöyle: Yani Yargıtay Başkanlığımızın, özellikle 5. Hukuk Dairesinin bu manada içtihatları var, yorumları var ama bu çok doğrudan...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Çünkü özellikle...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Metin çok açık. Özellikle, “Mevcut, uyarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına istinaden idareler adına tescil edilen taşınmazların...” Çok net.

SALİH CORA (Trabzon) – Bedel zaten yatırılmış.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çünkü siz mahkeme kararı oluşmadan depo kararıyla beraber... Çünkü siz idareye depo kararı veriyorsunuz. O yatırıldıktan sonra mahkeme kararı oluşuyor ve tescil işlemi yapılıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ancak bankada kimi zaman tebligattan dolayı hak sahibine ulaşılamıyor, tebligatta usulsüzlükler oluyor, bankada uzun süre para kalıyor ve daha sonra da hazineye devrediliyor. Dolayısıyla hak sahibi de uzun yıllar geçtikten, sonra otuz yıl, kırk yıl, elli yıl geçtikten sonra... Bakın, ben örnek vereyim: 1956 yılından, 1965-70’li yıllardan davalar var. Yani mirasçılar tarafından açılan elli atmış yıl önceki davalar var bu kapsam içerisinde. Bunlar için biz söylüyoruz. Bunlar için söylediğimizde de günümüz koşulları içerisinde, maalesef, Yargıtayın belli kararlarında şu

andaki o kamulaştırma işlemlerinden sonra elde edilmiş ekonomik değerler de katılıyor rayiç değere. Yani oraya altyapı gitmiş, ulaşım gitmiş, bölgenin ekonomik şeyi yükselmiş, çok farklı değerler ortaya çıkmış, bunlar da katılarak şu andaki hâlihazır değeri neyse onun üzerinden bedeli takdir ediliyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu da ciddi manada haksızlıklara sebebiyet veriyor ve kamu zararına sebebiyet veriyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, bu kapsamda...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatları var; bunu, o doğrultusunda ve Anayasa Mahkememizin vermiş olduğu iptal gerekçesinde formüle ettik, dedik ki: “Tescil tarihi, dava tarihi itibarıyla yapılan değer nedir? Onu bir makul oran içerisinde bul ve ona Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi’yle beraber aylık değişen oranlarda bunu faiz olarak, değerlendirme artışı olarak yansıt ve ortaya çıkan bedeli hak sahibine öde.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ederim.

Şimdi, arkadaşlar, şöyle yapalım: Yani bu türlü gitmemiz çok doğru değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir şey söyleyeceğim, çok önemli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Ben sırayla arkadaşlara söz vereceğim.

Lütfen, notunuzu alın hem Bakan Yardımcısı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama ben sorumu bitirmemiştım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Vereceğim efendim, söz vereceğim size Sayın Sındır.

Sayın Sındır, siz tamamlayın.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani ben aslında, bu kapsamda kaç dava var ve bunun idareler, özellikle belediyeler üzerindeki yükü nedir? Yani belediyeleri işlevsiz hâle getirebilecek bir yük oluşturacak mı, onu merak ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, madde 5’le ilgili, ben şunu merak ediyorum öncelikle: Yani ona devredilmesine rağmen, on beş yıldır TOKİ bu konuda hiçbir şey yapmamış ve bugüne gelinmiş. Şimdi, maddelerin uygulanmasını hep kurumlar açısından değerlendiriyoruz, hep kurumların zararı, Bakanlığın zararı, yaşayacağı zorluklar açısından değerlendiriyoruz. Bir de vatandaş kısmı var tabii bu işin. Yani vatandaşların mağduriyeti, vatandaşların zararı burada ne olacak? On beş yıldır bu davalara bakılmamış. İşte, TOKİ’ye davalar açılmaya başlanmış. Şimdi, şu anda TOKİ’ye karşı açılmış kaç tane dava vardır? Bu “450 civarı” TOKİ’ye açılan dava miktarı mıdır? TOKİ’ye karşı açılan davalarda davacı kazandığı takdirde TOKİ bir bedel ödeyecek ona, öyle değil mi? Ödemezse de bir haciz işlemine girebilecek davacı fakat Bakanlığa devredildiğinde bu durum, Bakanlığa karşı bir haciz uygulaması yok. Davacı tamamen, karşısında koskoca bir Bakanlıkla karşılaşacak. Bu arada, işte, bu durum Bakanlığın da takdir yetkisine bırakılıyor. Uzun yıllar belki hakkını vermeyecek, ödemeyecek. Yani böyle bir mağduriyetin oluşacağı görüldüyor burada. Yani bu konuda ne düşünüyorsunuz? Bunu da ben öğrenmek istiyorum. Burada haksız bir durum var gibi görüldüyor.

Diğer taraftan, madde 6’da da “Çok büyük kamu zararları oluşacak.” diye yine kurum tarafından değerlendirdiniz durumu. Peki, yine, burada yıllardır bekleyen, arazisi kamulaştırılmış vatandaşın yine hakkı, durumu ne olacak, onu merak ediyorum açıkçası ben. Çünkü, sonuçta, diyelim ki Abdullah

Bey, sizin araziniz var, kamulaştırıldı, ondan sonra, onun üzerine bir şeyler yapılmış olabilir o süreçte. Zaten, onu ifade ettiniz, yatırım yapılmış olabilir, özelleştirilmiş olabilir, AVM yapılmış olabilir, orada bir değer artışı olmuş ama bizim vatandaş o araziyi kullanamamış yıllar boyunca ve siz ona diyorsunuz ki: “Ben senin arazin üzerinden rant elde ettim ama bu rantın sana karşılığını ben vermem. Bu kamulaştırma ne zaman yapıldıysa -on yıl önce- o günkü rayiç bedel üzerinden TEFE, TÜFE bilmem ne -zaten TEFE, TÜFE oranları normal faiz oranlarının altında- oradan bir artışla sana bu bedeli öderim.” diyorsunuz. Yani “Bu rantı paylaşmam.” diyorsunuz. Şimdi, bu da ne kadar adildir, açıkçası bunu da sormak istiyorum ben.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, evet, devam edeceğim azıcık daha.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Buyurun, devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bir şey daha sormak istiyorum. Yarın öbür gün, açıkçası... Şu an için, geçmiş dönemdeki davaları kapsıyor bu 6'ncı maddeyle ilgili konu, doğru anlamışım değil mi?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok, geçmişteki davalar değil, her an açılabilir yani.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - O zaman, peki...

Bir de şunu belirtirim. AİHM'den örnek verdiniz ama şimdi, mahkeme içtihatlarında karar tarihinin esas alındığını görüyoruz. Yani bunu hukukçular daha iyi bilir. O zaman buna da uygun değil, içtihatlara da uygun değil bu aldığınız karar. Her an açılabilirse o zaman benim aklıma başka bir şey de geliyor. Bugün çok ciddi tartıştığımız bir konu var: İstanbul için Kanal İstanbul gibi bir projeden, devasa bir projeden bahsediyoruz. Bunun Montrö Anlaşması'na aykırılığı, çevresel etkileri, sosyal etkileri, bunları bir kenara bırakıyorum. Bunları biz ayrıca tartışıyoruz, zaten konuşacağız bundan sonra, daha çok konuşacağız ama şimdi bu Kanal İstanbul'un yapılacağı alanda eğer o bölgedeki arazilerin hepsini Katarlılar almazsa -kamulaştırmalar olacak herhâlde- yani kamulaştırmalar olduğu zaman, oradaki arazi sahiplerinin de böyle bir durumla, bu maddede öngörülen durumla karşılaştıklarında yani yıllar sonra onlara da oradaki ranttan o zaman hiçbir bedel ödemeyeceksiniz yoksa geriye dönük olarak kamulaştırdığımız anki bedel üzerinden mi diyeceksiniz? Yani burada sanki şu an için değilse de ileriye dönük bununla ilgili de bir yatırım mı yapılıyor? Açıkçası, bunu da çok merak ediyorum. O yüzden, bu maddenin düzenlenmesi biraz, beni iki açıdan rahatsız etti. Birincisi, vatandaşın hakkının biraz gasbedildiğini düşünüyorum. İkincisi, ileriye dönük de Kanal İstanbul'la ilgili şüpheler oluştu bende. Evet, cevaplarınızı bekliyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Lütfen, Abdullah Bey, bir müsaade edin ya...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, hayır, çok soru var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Burada kurallar var, burayı ben yönetiyorum Sayın Güler, lütfen...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sorular çok biriktiği için...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam da, lütfen...

Siz lütfen notunuzu alın.

Sayın Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Başkanım.

Evet, şimdi, burada, aslında 6'ncı maddede -biraz önce Gülizar Hanım da söyledi- vatandaş değil, idareyi koruma saikiyle bir düzenleme getirilmiş. Şimdi, normalde, Anayasa'mızın 35'inci maddesine göre, mülkiyet hakkı kutsaldır ve mülkiyet hakkı Anayasa tarafından korunmuştur ve bütün yasalar tarafından da korunması gerekiyor. Ancak burada gerçekten vatandaş aleyhine bir durum var. Şimdi "Kesinleşen mahkeme kararındaki durumu nazara alınarak ödenir." diyor. Neden dava tarihindeki taşınmazın mevcut durumu üzerinden ödenmiyor da tescil tarihi baz alınıyor? Burada ciddi anlamda vatandaşın aleyhine bir durum söz konusu olacak. Yani zaten, burada idare hemen depo kararından sonra karar veriyor ve ilk kararlar da tescil yönünden kesin oluyor, artık ondan sonra da mahkemenin yapacağı ikinci keşif, üçüncü keşiften sonraki değer artışlarından vatandaş hiçbir şekilde faydalanamayacak ve burada vatandaşın aleyhine bir düzenleme olduğu açık.

Ayrıca, burada şu da tartışmalı bir durum: Aslında dava tarihi itibarıyla taşınmazın niteliklerinin tespit edilip, değerinin tespit edilip vatandaşa bedelinin ödenmesi gerekiyor ve bu bedele de aslında bu TÜFE'nin yani Üretici Fiyat Endeksi'nin değil, en yüksek yasal faizin uygulanması gerekiyor. Sizin biraz önce okuduğunuz Anayasa Mahkemesi kararında da vardı ancak siz onu bu düzenlemeyle atlatıyorsunuz, sadece Üretici Fiyat Endeksi... Ben de soruyorum size: Niye Tüketici Fiyat Endeksi değil de Üretici Fiyat Endeksi? Bunlar gerçekten tartışmalı konular.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Yüksek mi Tüketici Fiyat Endeksi?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Tüketici Fiyat Endeksi daha yüksek tabii.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - O, yıla göre değişir.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Neden her şeyi vatandaşın aleyhine düşünmüşsünüz de idarenin lehine düşünmüşsünüz? Sonuçta biz kanun koyucu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Mesela, 2020 için Üretici Fiyat Endeksi avantajlı, TÜFE dezavantajlı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Olabilir işte ama bu, yıllar içerisinde değişkenlik gösterir de, sadece... Bunu aslında, en doğrusu, en yüksek yasal faiz olarak tanımlamak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Peki.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Ben bu konularda biraz açıklama yapmanızı bekliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu kamulaştırma bedelleriyle ilgili Abdullah Bey 1956'ya kadar varan davaların olduğunu söyledi. Şimdi, daha da geriye dönük olabilir yani pek çok davalar söz konusu olabilir. Çünkü memleketten, pek çok vatandaşımızdan yurt dışına gidenler de var, ulaşamayanlar da var, bunların bedelleri hazineye yatmış, sonra Merkez Bankasına devrolmuş, pek çok davalar da söz konusu olabilir bundan sonra. Siz şimdi Fransa ve Yunanistan'la ilgili AİHM kararlarını örnek verdiniz. Yalnız, Abdullah Bey, Fransa ve Yunanistan'da "rant vergisi" diye bir vergi var, bunu biliyorsunuzdur belki. Yani bir yerde bir rant oluşuyorsa devlet onu vergilendiriyor ama Türkiye'de maalesef "rant vergisi" diye bir vergi yok.

Şimdi, düşününki bir yerde bir zamanlar tarla olan bir yere kamu gitmiş, o tarlayı kamulaştırmış ama etrafındaki tarlaları kamulaştırmamış, diğer vatandaşlarımızın tarlaları duruyor. Bir anda oraya bir rant gitmiş, işte şehir olmuş, ranta ulaşmış, etraftaki tarlaların değeri diyelim ki 100 kat, 500 kat artmış ama sizin kamulaştırdığınız tarlanın vatandaş o anda kamulaştırma bedelini almamış. Otuz yıl

geçmiş, elli yıl geçmiş üzerinden, etraftaki tarlaların işte 100 kat, 300 kat değeri artmış, onların değerini koruyorsunuz, herhangi bir rant vergisi de yok ama el koyduğunuz tarlaların sahibine: “Ben otuz yıl önceki, elli yıl önceki bedelden parasını öderim.” diyorsunuz. Burada adalet yok, açıkça söyleyeyim, herhangi bir adalet yok. “Ahmet’in, Mehmet’in, Hüseyin’in, Agop’un tarlasına dokunmuyorsunuz, onun rantına da hiçbir şekilde dokunmuyorsunuz, rant vergisi de koymuyorsunuz ama el koyduğunuz tarlaya diyorsunuz ki: “Arkadaş, ben sana elli yıl önceki tarla bedelinden parasını öderim.” Burada bir adalet yok arkadaşlar.

Bakın, şöyle bir şey de var, şunu çok iyi biliyorsunuz, dedelerimiz çok anlatırdı “Gelirlerdi, işte, tarlaya kamulaştırma yaparlardı, diyelim ki tarlaların -tarla bile olsa- değeri 10 lira, 1 lira yazarlardı.” derlerdi. Siz de duymuşsunuzdur bunu. Diyelim ki değeri 10 lira, 20 lira; 1 lira veya 2 lira yazmış tarlaların bedelini. O zaman itiraz etmek diye bir şey de yok devlete. Haşa, devlete nasıl itiraz edeceksin, nasıl mahkeme yolu arayacaksın? 10 liralık yere 1 lira yazmış, diyorsun ki: “Bir de o 1 lirayı ben bugüne taşıyım.” Şimdi olmuş bin lira tarlaların değeri. Yani bir de öyle bir şey var ki bakın, siz diyorsunuz ki lafzında: “O tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir.” Ya, o tarihteki niteliklerini nereden tespit edeceksiniz, nasıl tespit edeceksiniz? Bakın, 6’ncı maddede diyorsunuz ki: “O tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Garo Bey, dava görülüyor ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam da “O tarihteki niteliklerini...”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bilirkişi raporu çıkıyor ortaya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, eyvallah. Şimdi, eski tarihte bir rapor çıkmış, “1956” diyorsunuz ya...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Geriye dönük ekspertizi yapıyor bugün.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya “1956” diyoruz arkadaşlar, 1956. “1956’daki nitelikleri gözetilmek üzere tespit edilecek.” Bunlar dava konusu olmayacak mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalnız, çok özür dilerim...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Şimdi siz not alın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Hayır ama şöyle..

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Karşılıklı çok uzayacak.

Sayın Paylan, siz bitirin...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Normal bir kamulaştırma iş ve işlemlerini görüşmüyorsunuz burada yani önce onda anlaşalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Doğru.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Bakın, burada bizim yaptığımız şudur...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Sayın Paylan, siz devam edin...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Bir bölgede avans karşılığı, bakın, yani eskiden Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüydü, sadece...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Şimdi, bu usulle gidemeyiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Hayır, yani normal kamulaştırma...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Yok, bakın daha başka konuşmacılar var; not alın, hepsini ben sizden toptan isteyeceğim.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Değerli arkadaşlar, burada elbette ki sonuç olarak çok büyük rantlar geçmiş üzerinden. Devletin bugünkü değerden ödemesini de belki savunmamak gerekiyor ama etrafındaki arsalardan da, rant geçmiş arsalardan da herhangi bir vergi almıyoruz. Rant vergisi almadığımız için, bu açıdan hakkaniyet belki de bugünkü değerden ödenmesidir. Yani mademki bir arsaya el koyuyorsun, kamulaştırıyorsun, etrafındaki arsalar dokunmuyorsanız -onlara rant geçiyor, onlara hiçbir vergi de almıyorsan- senin o zaman bugünkü değerden ödemeye devam etmen gerekir. Adaletse diğer arsalardan da rant vergisi alıyorsan o arsayı da daha düşük bedelle değerlendirebilirsin diye düşünüyorum.

Bir de şöyle bir sorum da var: Ya, Allah'ınızı severseniz, 1956'da ÜFE hesaplanıyor muydu, TÜFE hesaplanıyor muydu? Var mıydı? Merkez Bankası Başkanımıza soralım: 1956'da ÜFE mi vardı, TÜFE mi vardı; böyle bir endeks mi hesaplanıyordu?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) 1939'dan bu tarafa enflasyon hesaplaması..

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, hayır; TÜFE. ve ÜFE olarak soruyorum Durmuş Bey; TÜFE ve ÜFE.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Benzer değerlendirme yoktu..

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Toptan eşya daha sonradan başlamıştı ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Toptan eşya daha sonra başladı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) Almanya'dan Hitler'den kaçan Yahudiler..

GARO PAYLAN (Diyarbakır) Hayır ama TÜFE ve ÜFE olarak yok, başka endeksler var.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Enflasyon var...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, bu konuda da yıllara göre yani hangi tarihte, hangi endeks varsa ona göre bir hesaplamanın mutlaka yapılması lazım.

Bir de dediğim gibi şu sorum çok önemli: Düşük değerlenmişse o günkü raporlarda kamulaştırma bedelleri, nasıl hakkaniyeti sağlayacağız? Nasıl davalar açılacak? Yani vatandaş "1956'da bana çok düşük bedelle kamulaştırma yapıldı." diye nasıl hakkını arayacak, nasıl itirazını yapacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada 2 tane benim gördüğüm kadarıyla- konu var. Bir: 5'inci maddede 1164 sayılı Arsa Üretimi yani TOKİ'ye devredilen işle ilgili bir düzenleme var. İkinci bir şey: 1956 tarihli 6830 sayılı İstimlak Kanunu'na göre bedelsiz Olarak' el atma işi var, bu da 6'ncı madde: 7'nci madde, 5'inci madde ile 6'ncı maddedeki işlemlerin nasıl yapılacağı konusunu düzenliyor. 5'inci madde ek 2'ye göre altında düzenleme varı 6'ncı maddede ek 3'e göre. Şimdi, ek 3'te bir hesaplama yöntemi var. Yurt içi ÜFE'ye göre diyelim veyahut da TEFE'ye göre, bir toptan eşya fiyatına göre bir hesaplama var ve "Bu aylık bazda güncellenecek." diyor. 1970 yılında yapılmış bir istimlak var, bedeli ödenmemiş ve o günkü şartlara göre bu istimlak edilen gayrimenkulün değeri tespit ediliyor, 10 bin lira; o günkü değeriyle. Ve o günden bugüne, 1970'den bugüne 2020'yi de sayarsak elli yıl veyahut da kırk dokuz yıl. Eğer her ayın yurt içi ÜFE'si yüzde 1,5 olsa on iki ayda kümülatifi bunun yüzde 15 eder. Bunu eğer her ay gelecek faiz şeklinde hesaplarsanız çok daha büyük rakam çıkar ama sadece yıllık üzerinden yani aylık değil de o yılın kümülatifinden hesaplarsanız, 10 bin liralık bir gayrimenkulün değeri 2019 yılında 9 milyon küsur lira oluyor. Buradaki yaptığımız düzenleme bunu mu söylüyor? Yani her ay eğer...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Sizin 10 bin lira paranız olsaydı Başkanım, bankaya yatırırdıysanız oradan ne elde edecektiniz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Tamam, ben de onu diyorum işte.

Diyorum ki: Yani bakın, bileşik faiz hesaplıyorsunuz, eğer aylıktan yaparsanız -ben yıllık üzerinden hesapladım- 9 milyon lira 13-14 milyon lira ediyor. Yani bunun farkında mısınız?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Evet farkındayız Anayasa Mahkemesi en yüksek jüri ya, bir devlet, bakın Anayasa Mahkemesinin kararını okuyorum Başkanım size, kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulanması gerekir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) –Hayır faizde problem yok, “faiz hesaplama yöntemi” diyorum. Bunun farkındaysa bilmiyorum ama aynı şey...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, sorunuzu sorun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sorum bu, sorumu sordum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, sorunuzu aldık.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, bir dakika.. Bir soru daha var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir soru daha sorun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 5’inci maddeyle ilgili olarak herhangi bir hesaplama yöntemi yok, Arsa Ofisiyle ilgili. Yani, şimdi, orada da avans vesaire karşılığı bir şey yapılmış, değer belirlenmiş, o günden bugüne davalısınız. “Şu anda açılmış 450 tane dava var.” diyorsunuz. Toplamamışlar, belki 500 olur. Yani o davalarda da 6’ncı maddedeki gibi bir değer tespit edilip o değer bugüne getirilmesi söz konusu mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Aynen öyle.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Ama burada bu düzenleme yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Fark etmiyor, uygulama aslında 7’nci madde onu kapsıyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ek 2’de yöntemin ne olacağı, referans faizin ne olacağı belli fakat ek 3’te herhangi bir referans faiz veya yöntem yok Hocam.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, sorunuzu tamamladınız mı?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Söyleyeceklerim bunlar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir hesaplama yöntemi yok diyorum. Farkında mısınız?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir hesaplama yöntemi, referans faiz yok diyorum. Farkında mısınız?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Güler’e sordunuz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRICIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de aslında Durmuş Bey’in söylediklerine benzer şeyler söyleyecektim.

Bir kere, konuştuğumuz konu, anladığım kadarıyla kamulaştırmaz el koyma hadisesi yani fiili bir durumdan söz ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Tamamlanmış.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama öyle yazmıyor burada. Bakın, madde 6’dan bahsediyorum ben. Madde 6’da açıkçası kamulaştırmaz el atma davaları olarak nitelendiriliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kamulaştırmada el atma davaları...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, madde 6’da öyle yazıyor.

Gerekçesini okuyayım:

1956 yılından itibaren idareler tarafından yapılagelen kamulaştırma işlemleri sonucunda, o dönemlerde mahkemelerin verdiği tescil kararları üzerine idareler adına tescili yapılan taşınmazlar hakkında günümüzde açılan davalar; mahkemelerce, mevcut tescil kararlarına rağmen kamulaştırmaz el atma davaları olarak nitelendirilmektedir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değerlendirir, Yargıtay öyle değerlendiriyor öyle olmamasına rağmen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama “davalar bu sebeple açılıyor.” diyor. “Kamulaştırmaz el atma sebebiyle açılan bu davalar...” O zaman, anlamadım, burada böyle yazıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şöyle yapalım Sayın Katircioğlu: Sorunuz tam olarak nedir? Onu alalım ve cevabını isteyelim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Sorum şu: Esasında, anladığım kadarıyla, kamulaştırmaz –en azından ben öyle anlıyorum- diyelim ki, 1960 yılında devlet bir yere el koymuş.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Öyle değil.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – “Değil” mi diyorsunuz? Peki.

Ben anlamıyorum, o zaman böyle yazmanız lazım. Yani anlamıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler, soruyu anladınız mı siz? Lütfen not alın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Anladım, anladım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Birazdan cevabını sizden isteyeceğim.

Sayın Katircioğlu, devam edin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bitireyim o zaman.

Yani burada, eğer benim anladığım gibi bir maddeyse bu daha önce fiili bir durumla el konulmuş olan arazilerin zaman içinde, altyapı vesaire yapıldığından dolayı artmış olan değerlerinin gerektirdiği veya ima ettiği mahkemeler açılıyor. Mahkemeler de mahkeme açıldığı günün tarihindeki değere bakıyor. Siz de “Hayır, o değere bakmasın, mesela, 1960 yılındaki değerine baksın.” diyorsunuz. Tamam, bu tartışılabilir ama 1960 yılındaki değeri siz bugüne nasıl getireceksiniz Allah aşkına? Bu enflasyon ölçüleriyle falan bunu yapamazsınız. Çünkü aradan altmış yıl geçmiş yani ekonominin bütün dengeleri değişmiş.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Çok adaletli olmaz ama teknik olarak getirebilirler.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teknik olarak olabilir ama adaletli olması mümkün değil. Onun için, mahkemeler bitmez.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Geçici maddede düzenleme yok, geçici madde boş.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Ödeyemez zaten.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ayrıca, ödeyemez.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Katırcioğlu, konuşmanızı tamamlayın.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam, bu kadar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ettim.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben gerekçeden başlayacağım çünkü burada maddenin arz ettiği sorun esasen gerekçeyle giderilmeye çalışılmış, bir gerekçelendirme çabası var ve bu çaba da daha çok Avrupa Mahkemesi kararlarıyla desteklenmiş istenmiş. Oysa böyle bir referans esasen 9’uncu madde için gerekli idi. 9’uncu maddede hemen hemen gerekçe yazılmamış ama burada böyle bir gerekçelendirmeye gidilmiş ama daha sorunlu hâle getirilmiş. Çünkü burada görüldüğü gibi, tartışılabilen bu rayiç bedel tarihi konusu aslında ciddi birçok sorunu anayasal açıdan, hak açısından, mülkiyet hakkı açısından beraberinde getiriyor. Bir kez, yerleşik mahkeme kararlarına göre karar tarihidir esasen ama buradaki durum ise Anayasa madde 36’yı, hak arama özgürlüğünü etkisiz kılma sonucunu doğuracaktır. Tabii, hâliyle bir önceki madde, 35’inci madde mülkiyet hakkına dokunuyor, hâle getiriyor ve esasen o tarihin belirsiz olması nedeniyle çünkü geçmişe yönelik olarak tarihler söz konusu, açıklamalarda da 56’ya kadar gidilmiş ama esasen burada “açılacak davalar” deniyor; bu, geçmiş mi gelecek mi? Yani o kadar sorunlu bir madde ki, bu açıdan bakıldığında, Anayasa madde 2, hukuki güvenlik ilkesini ortadan kaldırıyor. O zaman siz mülk sahibiyseniz bir tür idarenin kılıcı her an üzerinizde, başınızda ve mülkiyetiniz konusunda hukuki güvenliğe sahip olamayacaksınız demektir. Şimdi bunu 7’nci maddeyle okuyunca, 7’nci maddenin özellikle son cümlesi dikkate alındığı zaman bu mağduriyeti derinleştireceği için, mülk sahiplerinin mağduriyetini, 35’inci maddeyi yani mülkiyetle ilgili maddeyi Anayasa 13’le birlikte okuduğumuz zaman -ki okumamız gerekir- o zaman hakkı sınırılıyorsunuz ama ölçülülük ilkesini aşıyorsunuz hatta bu 37’nci maddenin mağduriyeti derinleştirici etkisi nedeniyle de mülkiyet hakkının özüne de dokunabilecek durumdasınız. Şimdi, bu açıdan baktığımız zaman, bizim oylandığımız, belki bazılarınızın eminim kerhen oylandığı o 2’nci, 3’üncü ve 9’uncu madde ile bunun arasında hem bir paralellik var hem asimetrik ilişki var. Çünkü o maddeler fikri olana uygulanıyor yani fikri olan, işte kitap yazan, şunu yapan -Abdüllatif Şener söyledi- gece yarılarında kanun hükmünde kararnamelerle nasıl temizlendiyse bundan böyle de o makine işletilebilecek ama burada ise mülki olanın üzerinde de bir tür idarenin istediği gibi kamulaştırma, dilediği alana el atma gibi bir mekanizma işletilebilecek. Bu açıdan bence bu maddeyi yeniden yazmak lazım mutlaka gerekiyorsa ve gerekçesini mutlaka yenilemek gerekiyor.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Maddelerle ilgili görüşme bitti.

Söz sırası Sayın Güler’de.

Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İbrahim Bey’den, Değerli Hocamdan hemen başlayalım. Ya, biz çok açık ve net bir şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yakın zamanda yani 94 ve 99 yıllarında vermiş olduğu... 2 tane farklı ülke, biri Yunanistan, biri Fransa, son dönemlerde İtalya’yla

ilgili bir karar verildiğini ifade ettiler ama henüz bir karar elimize geçmiş değil. Orada bir içtihadı artık, çok net bir şekilde diyor ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi: “Kamulaştırmanın yapıldığı sıradaki piyasa değeri” Çok net yani bunu böyle, mülkiyet hakkının kısıtlanması vesaire şekilde yorumlayamayız ve buna rağmen bile Anayasa Mahkememiz yine aynı şekilde bunu ifade ediyor ve bu değer hak sahipleri açısından mağduriyet oluşturmaması için idarelerce kamunun alacağına nasıl bir tahsilat şekli öngörüyorsa onu öngörüyor, ortalaması, hem Anayasa Mahkememiz hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi. Yani bizim getirmiş olduğumuz bu düzenleme de mevcut Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle bir bütünlük arz ediyor, aynı paralelde bir düzenleme arz ediyor. Yani biz kamulaştırma tarihinin esas alınmasını istiyoruz, neden? Çünkü bakın burada mahkeme kararları var. Bu mahkeme kararları doğrultusunda örnek, tescil edilmiş tapu idareye alınmış ve idare daha sonra bunu bireysel tapu olarak ilgili kooperatiflere ve sanayi sitelerindeki bireysel tapulara devretmiş. Şu anda, buradan da hemen şeye geçeyim...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, hızla.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Garo Bey, bir rant ekonomisinden bahsediyorsun. Rant ekonomisi olması mümkün değil çünkü bakın, siz bir şehrin gelişimi açısından, şehrin ihtiyaçları açısından, o şehirde yaşayan bütün insanların yararlandığı bir bölgede bir sanayi tesisi oluşturacaksınız, bir kooperatifleşmeyle beraber bir üretim bandı oluşturacaksınız, bu şekilde gelip avans yatırmak ve protokol yapmak suretiyle Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne başvuruyorsunuz. Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü o şehre, o bölgedeki insanların kalkınmasına, zenginleşmesine destek olmak amacıyla o yeri, o insanların ödemiş olduğu avans karşılığında bedel karşılığında kamulaştırıyor ve ondan sonra o tapuyu onlara devrediyor. Artık, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün ve daha sonra TOKİ Başkanlığının elinde rant oluşturulmuş herhangi bir taşınmaz yok. Tamamen kamusal manada o bölgeye bir zenginlik, o bölgenin gelişimine bir katkı sağlamak amacıyla yapılmış bir işlem bu, kamu hizmeti aynı zamanda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etrafındaki arsalar değerlendiriliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, Garo Bey, işte bu manada, kamusal manada sizin yapacağınız başka bir işlem yok. O şehri siz nasıl zenginleştireceksiniz?

Bakın, şu anda, biz, yabancı yatırımı çekmek amacıyla bölgesel teşvikler vermiyor muyuz? Ucuz arsalar tahsisatı yapılmıyor mu? Ne amacıyla yapılıyor? O zenginleşmeyi, o yatırımı yapmak amacıyla. Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü de bu protokol kapsamında avans almış ve avans karşılığında kamulaştırmış ve ilgili kooperatiflere bu devirleri gerçekleştirmiş.

Bakın, bu iş ve işlemler tamamen bir kamu hizmetidir. Daha sonra da bu işlemleri yaptığı için ve Anayasa Mahkemesinin yakın zamanda bu süreyle ilgili kısıtlılığı, tahdidi kaldırması nedeniyle birçok dava açılmış ve bu dava da TOKİ Başkanlığımızın yapmış olduğu iş ve işlemler nedeniyle değil, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü tasfiye edildiği için o yetki ve sorumluluk açısından devralmış olduğu işlemleri yürütüyor. 5’inci madde kapsamında biz daha geniş şekilde taşra teşkilatı olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bunun yürütülmesini istiyoruz. Aynı zamanda, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünde yetişmiş personel şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde zaten, devri de oraya yapılmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl değerleyeceksiniz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bakın, bu birinci husus.

İkinci husus: 6’ncı madde... Şimdi, biz, kamulaştırmayla beraber... O zaman şunun kararını vermeniz gerekiyor: Mevcut, şu anda, hâlihazırda, Ankara yolunda herhangi bir vasfı olmayan, hiçbir özelliği olmayan, hiçbir planlaması olmayan bir bölgede siz planlamayla beraber orada bir sanayi kuruluşu oluşturuyorsunuz ve şu anda, mahkemeler... 1970’li, 1980’li yıllarda veya 1960’lı yıllarda

kamulaştırılmış arazi o zamanlar tarla vasfındaydı. Özelliği belliydi, belki tarım bile yapılmıyordu, belki taşlıktı, onun değeri belli bu manada ama oraya siz bir sanayi kuruluşu kurmak suretiyle o arsanın yapısını değiştirdiniz ve zenginleştirdiniz, bir değer kattınız oraya.

Bakın, o değeri katan kamudur. Şu anda, siz örnek olarak, İkitelli Organize Sanayi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler, sorular var daha.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Orada, siz, belki oraya çok daha fazla mesafede değil, Silivri’de, Çatalca’da aynı özellikte şu anda miktarı, bedeli 100 lira, 200 lira olan tarla vasfındaki bir yeri siz sanayiyle beraber orada özel bir organize sanayi sitesine çevirdiğinizde, planladığınızda, kamulaştırdığınızda değeri bireysel tapulandırma olsa, şahsa ait olsa 2 bin liraya, 3 bin liraya çıkıyor. Peki, buradaki bu değeri, insanlar otuz yıl, kırk yıl miras payından kaynaklı veya ulaşamadığından dolayı dava açtığında “Buyur kardeşim, ne güzel, 3 bin liraya ulaşmış, 5 bin liraya ulaşmış bu değer, buyur sana takdim ediyoruz.” mu dememiz gerekiyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama etrafındaki arsalar öyle.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ama, bakın, Garo Bey, oraya oluşturduğunuz o sanayi siteleri, kooperatifler o şehre değer katıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler, şimdi, bu karşılıklı atışmaya girmesin. Bu soru cevaplandı, diğerlerini de hızla...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dolayısıyla, burada, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü kamu olarak kamu hizmeti ve o şehre o bölgeye hizmet etmek amacıyla bu işlemleri yapmıştır. Kendi uhdesinde kamu için yapmamıştır, avans karşılığı kooperatiflere, sanayi kuruluşlarına yapmıştır ve o şehre de katkı sağlamıştır ve şu anda da uhdesinde herhangi bir tapu ve taşınmaz bulunmamaktadır. Bu nedenle bu kanuni düzenlemeyi getiriyoruz.

Diğer bir husus, özellikle, Değerli Tutdere Vekilimiz “Bugünkü değerler neden hesaba katılmıyor, ÜFE ve diğer daha yüksek faiz uygulamasıyla beraber neden yapılmıyor?” diye... Mevcut o tarih itibarıyla kişi kavuşmuş olsaydı, bu manada da günün koşulları içerisinde o parayı bankada tutmuş olsaydı veya gelir katsayısı açısından, günün koşulları içerisinde, Başkanımızın da belirtmiş olduğu şekliyle beraber ÜFE oranında bir artışla beraber bunu değerlendirmiş olsaydı veya faizle değerlendirmiş olsaydı, neye ulaşabilirdik? Zaten Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de onu belirtiyor, “Kamulaştırma yapıldığı sıradaki piyasa değeriyle beraber ödeneceği tarih itibarıyla makul bir oranı yakalayın.” diyor. Yani bizim de amacımız burada hem Anayasa Mahkememizin bu gerekçeli kararında hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu belirtmiş olduğu husus çerçevesinde aynı zamanda o kişi mağdur olmasın. Başkanımız orada bir hesap yaptı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 6’ncı madde tamam fakat 5’inci madde eksik, dikkatinizi çekerim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dolayısıyla, mevcut, ortada makul, kişinin ulaşamadığı, kavuşamadığı rakama ulaştırmak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, hızlandırmış Başkanım.

“Rant vergisi yok.” dediniz. Yani emlak değeri gördüğünüz gibi, yakın zamanda hep beraber çıkardığımız bir yasamız vardı, biliyorsunuz, evet, değerli mesken vergisiyle beraber... Bu hususları da önümüzdeki dönem itibarıyla kavuşturuyoruz.

Değerli Vekilimiz Emecan Hanımefendi'nin belirtmiş olduğu birkaç husus vardı, özellikle, Kanal İstanbul'la ilgili bir atfı vardı. Bununla hiç alakası yok. Yani Kanal İstanbul bambaşka bir şey. Özellikle, 2001 yılında 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu değişti, çok bambaşka bir hâl aldı, artık kamulaştırılacak yerin özellikleri, tespiti, kamulaştırma için öncelikle yapılması gereken iş ve işlemler olan 7'nci, 8'inci, 9'uncu maddeler... Öncelikle, bir pazarlık suretiyle bir anlaşma zeminine çekiyorsunuz, olmadığı takdirde birçok unsur var. Dolayısıyla, yeni yapılacak işlemlerle bunun hiçbir alakası yok, bu tamamen geçmişteki avans karşılığı yapılan kamulaştırma işlemleriyle ilgili bir husustur.

“Kamulaştırma işlemleri ne kadar adil?” dediniz. Yani bu kamulaştırmanın zaten temelinde olan husustur, kamu yararının üstünlüğü ilkesi gereğince. Yani kamunun ihtiyaç duyduğu, vatandaşların yararlanacağı hususlarda yapılan bir işlemdir. Kamu yararının oluşmadığı bir yerde zaten kamulaştırma işlemi yapmanız mümkün değildir.

Peki, hak sahiplerinin durumu ne olacak? Tabii, biz buna atf yapıyoruz yani hem mevcut o yapılan kamulaştırma işlemlerinden sonra oraya gelen o ekonomik değer, yatırımın, altyapının bölgesel etkisiyle beraber ortaya çıkan bir değer var. Bu değer de o vatandaşımızın bir hakkı yok, verdiniz ama sebepsiz zenginleşmeye sebebiyet verirsiniz. Yani o kişi o manada oraya o yatırımı yapmış değil. Ama bir şekilde yapılan o yatırımdan “Olsun, ben bugünün değerinden alırım.” gibi bir hak talep etmek herhâlde hukuk ilkeleri gereğince de Anayasa'mıza da, eşitlik prensibine de, her şeye de aykırı olacaktır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama o hâle geçtik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bu hak sahiplerinin de bu mağduriyetini önleme adına, o değer, bugüne kadarki oluşacak o değer katsayısının da bulunmasını talep ediyoruz.

Belediyeler üzerinde Değerli Vekilimizin bir ifadesi oldu. Belediyelerimizle bunun bir alakası yok yani belediyelerimizin bu manada imar uygulamalarından kaynaklı zaten kamulaştırma işlemi kanuna tabi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamlayalım.

Teşekkür ederim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tatlıoğlu, bir şey mi var?

Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben şunu söylemek istiyorum, -gecenin çok ileri saati oldu- bence öyle anlaşılıyor ki Abdullah Bey'in söyledikleri ile bu metinler arasında da çok ciddi bir paralellik, bir sıkıntı var. Bunlar iki ay sonra tekrar gelir buraya, tekrar uzun uzun vakitler geçiririz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Daha iyi, sık sık bir araya geliriz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hakikaten yani bununla ilgili bir şey yapalım Abdullah Bey, hakikaten samimi söylüyorum yani şüphesiz sizin açıklamanız ile metinlerin oluşumu arasında tam, bire bir örtüşme olmadığımı anlıyoruz, o nedenle diyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bunun bir kısmının...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Güler... Sayın Tatlıoğlu'nun konuşmasını bitirelim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben en azından intibamı söylüyorum, düşüncelerimi söylüyorum. Yani ona dikkatinizi çekmek istiyorum. Dolayısıyla, burada bu düzenlemelerin çok sağlıklı olmadığı gözüküyor. Bunlar tekrar gelir. Eğer burada uygun bir şey varsa bir gün veya bir düzeltmeyle ilgili anlaşılır bir şekilde...Sayın Uğur Aydemir, bu konuda çok da mahir. Önergesiyle düzeltelim ve öyle geçirelim, destek olalım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, 5'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup, oylarınıza sunacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

İzmir

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Gerekeceyi okutuyorum:

Gereke:

Teklifteki düzenlemeye göre Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün kapatıldığı 8/12/2004 tarihinden önce 1164 sayılı Arsa Ofisi Kanunu kapsamında yapılan kamulaştırma iş ve işlemlerine ilişkin davalarda husumet, TOKİ yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığından yöneltilecektir.

TOKİ aleyhine açılmış davaların husumetlisinin artık Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olması konusunda asıl amaç, TOKİ'nin davaları kaybetmesi durumunda TOKİ'nin hak ve alacaklarına haciz uygulanmak suretiyle ilamın gereği hızlıca yerine getirilebilirken Çevre ve Şehircilik Bakanlığına husumetin yöneltilmesiyle birlikte, Bakanlığın mallarına haciz uygulanamayacağı gerekçesiyle ilamın infazı, yani ödemenin gerçekleşmesi Bakanlığın idari takdir yetkisine bırakılmaktadır. Böylece faiz işleyecek olmasına karşın, mahkeme kararının uygulanması ve tahsilatın gerçekleşmesi çok uzun sürelerle yayılabilecektir. Maddeyle Bakanlık TOKİ'nin yerine geçmekte ve ödemeleri geciktirebilecek yetkiyi eline almaktadır. Bu tür davalarda yüzde 9 yasal faiz uygulanacağı için kriz ortamında malikin reel kaybı çok daha fazla olacaktır. Bu nedenle bu önerge verilmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 2 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Bülent Kuşoğlu

İzmir

İstanbul

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 6'ncı maddesi ile 2942 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen ek 3'ncü maddenin ikinci cümlesinde yer alan "Toptan Eşya Fiyatları Endeksi (TEFE)/Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE)/Yurt İçi Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ibaresinin, "Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

Manisa

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bedellerin güncellenmesinde hangi endeksin kullanılacağı hususuna açıklık getirilmesi amaçlanmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup oylarınıza sunuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Bülent Kuşoğlu

İzmir

İstanbul

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2942 sayılı Kanun'a, bu kanun teklifinin 5'inci ve 6'ncı maddesiyle eklenen hükümler, bu kanunun yayımlanmasından önce açılmış ve devam eden davalar ile icra takiplerinde uygulanacaktır. Madde 5'te olduğu gibi husumetlinin TOKİ yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olması konusunda asıl amaç TOKİ'nin davaları kaybetmesi durumunda TOKİ'nin hak ve alacaklarına haciz uygulanmak suretiyle ilamın gereği hızlıca yerine getirilebilirken, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı husumetin yönetilmesiyle birlikte Bakanlığın mallarına fiilen haciz uygulanamayacağı gerekçesi, ilamın infazı yani ödemenin gerçekleşmesi Bakanlığın idari takdir yetkisine bırakılmaktadır. Böylece, faiz işleyecek olmasına karşın, mahkeme kararının uygulanması ve tahsilatın gerçekleşmesi çok uzun sürelerle yayılabilecektir.

Maddeyle Bakanlık TOKİ'nin yerine geçmekte ve ödemeleri geciktirebilecek yetkiyi eline almaktadır. Bu tür davalarda yüzde 9 yasal faiz uygulanacağı için kriz ortamında malikin reel kaybı çok daha fazla olacaktır. Hukuki güvenlik ilkesi temel haklarda korunan ortak bir değerdir.

Bu ilke, hukuk devleti ilkesinin olmazsa olmaz koşuludur ve Anayasa'nın bütününe egemen olan temel bir ilke görünümündedir. Hukuk devleti ilkesi, en kısa tanımıyla, vatandaşların hukuki güvenlik içinde bulundukları, devletin eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi anlatır. Hukuk devleti, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukuk devleti ilkesi, bünyesinde birçok alt ilke içeren genel bir ilke olduğundan, diğer bazı ilkelerle birlikte ele alındığında kavranması kolaylaşacaktır.

Anayasa Mahkemesi birçok kararında “hukuki güvenlik ilkesi”nin hukuk devletinin unsurlarından biri olduğunu kabul etmiştir. Anayasa Mahkemesinin 8/10/2003 tarih, (2003/67E) (2003/88K) sayılı kararında Anayasa'nın 2'nci maddesinde cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet ve organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasa koyucunun da bozamayacağı teme hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasa koyucu, yasaların yalnız Anayasa'ya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

Düzenleme, kamulaştırmasız el atmaya ilişkin ikili bir ayrım gözetmek suretiyle Anayasa'ya açıkça aykırıdır.

İdarelerin kamulaştırma usul ve kurallarına uymayarak taşınmaza fiilen el atması olarak tanımlanan kamulaştırmasız el atma hukuki durumunda hangi gerekçeyle kamulaştırmanın tamamlanamadığı önemli değildir. Bu düzenlemeyle, Kanunun ve Anayasa Mahkemesinin gerekçelerinde açıkça görüleceği gibi mülkiyetin “zaman ötesi” niteliği göz ardı edilerek idarenin hukuka aykırı eylemi nedeniyle yüksek bedele katlanmaması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

14'ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi görüşmeye açıyorum:

MADDE 15-19/11/2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 14 üncü maddesinin mülga ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre görevlendirileceklerin asli görevlerine ait aylık, ücret, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile ek ödeme dahil diğer malî ve sosyal hakları ödenmeye devam olunur. Bunlara Kurumca ödenecek ücretler, 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin son fıkrasında yer alan sınırlamaya tâbi olmaksızın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dahil bulunacak toplamının altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit olunur. Yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarında görev yapmakta iken Kurum kadrolarına atanan öğretim üyelerine, yurtiçindeki devlet yükseköğretim kurumlarında

görev yapmakta olan emsali öğretim üyesine mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçmemek üzere ücret ödenir. Bunlara, bu fıkra hükümlerine göre ayrıca ilave ödeme yapılır.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz talebi var mı?

Maddeyle ilgili, teklif sahiplerimizden veya Bakan Yardımcımızdan bilgi alabilir miyiz?

SALİH CORA (Trabzon) – Sağlık Bakan Yardımcımız buradadır, 15’inci maddeyle alakalı kısa bir açıklama yapacak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Buyurun, söz sizde.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI HALİL ELDEMİR – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tüm milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında akademik personelin özlük haklarıyla ilgili bir düzenlemeyi içeriyor bu. Şimdi, burada, enstitülerde görevlendirilecek doktor, öğretim üyesi, doçent ve profesörlerin kendi kadrolarının bulunduğu üniversitelerde Yükseköğretim Kanunu’nun 38’nci maddesine göre görevlendirmede bazı ek ödemelerini alamama durumu oluyordu. Bu kanunla bu aşılmış olacak ve “Bunun maksimum kısmı da devlet memurlarının en yüksek maaşının altı aylık ortalamasını geçemeyecek.” diye de bir üst bant konuluyor; bunu içeren bir maddemiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili söz talebi? Yok.

1 adet önerge var, öncelikle onu işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

İzmir

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görevlendirilen öğretim üyelerine Kurumca ilave ödeme yapılması öngörülmektedir. Ödeme 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tâbi en yüksek devlet memuruna, her ne ad altında olursa olsun, fiilen yapılan mali ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dâhil bulunacak toplamın altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit olunacaktır. Bu husus Anayasa’nın “Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” başlıklı 128’inci maddesine aykırıdır. 128’inci maddede “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” denilmektedir. Öngörülen değişiklik, Cumhurbaşkanına üst limiti belli olsa da kurumca ödenecek ücretleri belirleme yetkisi vermektedir. Madde bu bakımdan Anayasa’ya aykırıdır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi görüşmeye açıyorum:

MADDE 8- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresi “31/12/2022” şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasına “makine ve teçhizatı belirlemeye” İbaresinden sonra gelmek üzere “ve birinci fıkra da yer alan süreyi iki yıla kadar uzatmaya” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Sayın Cora, 8'inci maddeyle ilgili detaylı bilgi alalım.

SALİH CORA (Trabzon) – 8'inci maddeyle alakalı olarak, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun... Özellikle yatırım ve üretimin teşvik edilmesi amacıyla sanayi sicil belgesini haiz katma değer vergisi mükelleflerine münhasıran imalat sanayisinde kullanılmak üzere alınan yeni makine ve tesisat teslimatında KDV istisnasını uzatıyoruz, iki yıl uzatıyoruz, 31/12/2022'ye kadar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada bir KDV istisnası var fakat bu KDV istisnası geçici bir süre için öngörülmüş bir istisna. Daha önce 2018 yılında yürürlüğe giren bir kanunla münhasıran imalat sanayisinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizat teslimleri 2019'un sonuna kadar yani bu ayın sonuna kadar KDV'den muaf tutulmuştu, istisna edilmişti. Bu süre dolduğu için bu mevcut teklifle süre 2022'nin sonuna kadar uzatılıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Doğru.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Önce, eğer imalat sanayisinde kullanılacak makine ve teçhizata bir KDV istisnası ekonomik performans açısından faydalı olacak idiyse neden 2018'de 2019 sonuna kadar geçici bir süre için bu istisna tanınmıştır ve şimdi de niçin, bu süre dolduğu için 2022'nin sonuna kadar uzatılmıştır? Yani bunun bir makul sebebi olması lazım. Bu ülkenin yatırımları artırma, ileri teknoloji kullanmayla ilgili ihtiyacı varsa bu geçici bir süreyle sınırlandırılmaz, herhâlde kalıcı bir istisna olarak düzenlenmesi gerekirdi. Veya şöyle bir mantık mı var? Yani bu kriz döneminde imalat sanayisi üretim endeksinde düşüşler var, en uzun süre düşüş gösteren endekslerden biri budur. Dolayısıyla, imalat sanayisindeki üretim endeksindeki zayıflığı ve düşüşü bir performansa çevirmek için, bu darboğazdan ekonomiyi çıkarmak için böyle bir teşvik yapalım diye mi düşündüler? Eğer öyle düşündülerse neden 31/12/2022'ye kadar bu istisna tanınıyor? Yoksa, Sayın Hükümet ve Hükümet partisine mensup arkadaşlarımız mevcut krizin 2022'nin sonuna kadar devam edeceğine mi inanıyorlar? Yani, bu bir kriz öngörünüz mü acaba veya bunun sebebi ne?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet, teşekkür ederim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sektörden gelen talebi karşılıyoruz. Ciddi bir talep var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sektör hiçbir zaman geri...

SALİH CORA (Trabzon) – Süreyi biraz daha uzatıyoruz. İsterseniz daha detaylı, Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız da buradadır, o da beyanda bulunabilir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Birazdan alalım.

Teşekkür ederim.

Sayın Paylan buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sanayi Bakanlığından kimse var mı burada acaba?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Maliye Bakanlığından var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama arkadaşlar yapmayın, bu Maliyeyle alakalı değil bu Sanayiyle alakalı bir şey. Yani Maliyeyle tabii ki alakalı...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Yani geliri Maliyeyle ilgili yani Maliyenin yönettiği bir tablo bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Katılıyorum ama sonuç olarak, bunu talep eden Sanayi Bakanlığı. Sanayi Bakanlığının gelip bize bir etki analizi sunması lazım, “Bu teşvikleri -sağ olun- Plan ve Bütçe Komisyonu getirdi. Biz şöyle, şöyle, şöyle sonuçlar aldık. Sanayide şöyle bir büyüme yakaladık, şöyle bir ivme yakaladık. Makine, teçhizat yatırımları şöyle arttı.” demesi lazım ki bizi ikna etsin. “Arkadaş, iyi bir şey yaptınız...” “Bunu iki yıl daha uzatmamız lazım ki Türkiye bir ivme kazanacak.” demesi lazım.

Sanayi Bakanlığı davetli değil mi? Ben yanlış mı anladım Sayın Başkan? Yani, Sanayi Bakanlığını davet mi etmediniz, kendileri mi icap etmediler?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bu saatte Sanayi Bakanlığımız yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vardı da gitti mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar, çağırmış arkadaşlarımız ama bu saatte yoklar.

Ama şu var, bu maddeyle ilgili şunu ifade edebilirim ben: Özellikle iki yıl uzatılmasının temel nedeni, tabii ki yatırımların canlandırılması, temel amaç o. Çünkü bir de, tabii, 2020’de yüzde 5’lik bir büyüme öngörüldü; dolayısıyla, anladığım kadarıyla, yatırımların canlandırılması açısından böyle bir teklif gelmiş durumda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu maddeyi bu Komisyon çıkardı. Benim bildiğim, biz bu maddeyi çıkardık ve 1 kez de uzattık; yani, 2017’de çıkardık, 2018 yılında 31/12/2019’a uzaması için 1 kez uzattık, şimdi tekrar uzatıyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – İlk defa.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emin misiniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim hatırladığım, 1 kez uzattık.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 2 defa uzatılmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2 defa mı uzatılmış?

Tamam, şöyle söyleyeyim Sayın Başkan, niye Sanayi Bakanlığını istediğimi şu açıdan söylüyorum: Şimdi, bir teşvike başladığınızda genel olarak teşvik edersiniz; yani, bilemezsiniz nereye teşvik edeceğinizi, teşvik edersiniz genel olarak. Ama sonra daha selektif, daha sektörel konuda teşvikler yapılması lazım çünkü bütün sektörü, bütün imalat sanayisini teşvik etmeniz aslında hiç kimseyi teşvik etmemeniz anlamına gelebilir. Ama Türkiye’nin hangi konularda ihtiyacı varsa o konularda daha selektif, daha sektörel olarak teşvik yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum. Çünkü bazı sektörlerde yatırım fazlası var; gerçekten, bakın, bazı sektörlerde yatırım fazlası var. Yani, kapasite kullanımı olmayan sektörler var; yani yeterli olmayan, yüzde 60-65’lerde kalan sektörler var, çok yüksek kapasite kullanımlarında daha fazla yatırıma ihtiyacı olan sektörler de var veya Türkiye’nin cari açığını azaltacak, rekabette öne geçirecek sektörler var. Bu anlamda, bu teşvikin ben Sanayi Bakanlığımızın da katılımıyla daha selektif, daha seçici bir şekilde kullanılması gerektiğini düşünüyorum, bu bir.

İkincisi, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, sanayi teşvik... Ne diyor: “Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz mükelleflere...” Şimdi, sanayi sicil belgesini haiz mükellefler genelde orta ve büyük işletmeler ama küçük işletmeler bu belgeye sahip değil, alamıyorlar çünkü daha küçük bir yerdeler, efendim, o teşvik belgesini almaya, sanayi belgesini almaya uygun görmüyorlar kendilerini ve yatırımlar da yapamıyorlar. Hatta bunların teşvik edilmesi lazımken bu şeyle biz teşvik edemiyoruz. Sanayi Bakanlığımız gene burada olsaydı, hani bu belgelerin aslında dezavantajlı durumda olan küçük işletmelere daha kolay verilmesi veya sektörün tamamına teşmil ettirilmesi; yani, bu belgeye sahip olma şartı getirilmeden belki de... Yani, imalat sanayisinde kim varsa onlara da teşmil ettirilmesi gerektiğini düşünüyorum değerli arkadaşlar. Bu fikrime katılırsanız...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – KOBİ de alabiliyor ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Paylan, bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – KOBİ de alabiliyor, KOBİ var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir müsaade edin arkadaşlar ya, böyle bir yöntem yok ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerek yok yani. KOBİ’ler alabiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ama belgeyi haiz olma yetkisi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Paylan... Sayın Aydemir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, küçük işletmeler alamıyorlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – KOBİ’ler alıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bir dakika, anlatayım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bende ayakkabı sektöründen söyleyeyim: Küçük işletmeler; bir odada 2-3 tane tezgâhı var, 2 tane makinesi var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sanayici değil ki o, ama o sanayici olmaz ki. O imalat yapıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Ök, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o da küçük işletme. Bakın, benim dediğim şu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, şimdi siz konuşmanızı tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, adı “sanayici” değil ama o da sonuç olarak imalat yapıyor; yani, imalat sanayisinde o da, imalat yapıyor, bir üretim yapıyor. Küçük işletmeler daha dezavantajlı durumdadır; yatırım yapmakta daha çok zorlanıyorlar, teknoloji yetiştirmekte daha çok zorlanıyorlar. Esas o küçükleri de korumamız gerekiyor orta ve büyük işletmelere karşı. Bununla ilgili ne tedbir düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum. Yani, büyükler zaten küçükleri yok ediyorlar. Benim çocukluğumda hep küçük işletmeler vardı, küçük atölyeler vardı. Şimdi, büyükler küçüklerin hepsini yok etti, gitti. Yani bu anlamda da bu tip tedbirleri düşünmemiz gerektiğini söylüyorum. Ama burada böyle bir teşvik yok, böyle bir tedbir yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Efendim, bu maddenin birinci fıkrasındaki son satırda yer alan, “Üç yıllık uzatmayla 31/12/2022 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.” biçimindeki kayıt ile son fıkrada yer alan “İmalat sanayiinde kullanılmak üzere istisna kapsamında teslim edilecek makina ve teçhizatı belirlemeye ve birinci fıkrada yer alan süreyi iki yıla kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” biçiminde yer alan kayıt arasında nasıl bir ilişki var? Yani burada şu eklenmiş: “ve birinci fıkrada yer alan süreyi iki yıla kadar uzatmaya...” Şimdi birinci fıkrada süre üç yıla kadar uzatılmış ama burada ise birinci fıkrada yer alan süreyi iki yıla kadar uzatmaya Cumhurbaşkanına yetki verilmiş.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani “2022’den sonra gerekirse Sayın Cumhurbaşkanı iki yıl daha uzatabilecek.” bunu söylüyor.

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esasında biraz kayıtlara geçsin, biraz da ilgililerin... Şimdi, biz genel olarak, yani hükümetimiz daha doğrusu ama genel olarak Türkiye’de böyle bir anlayış da var. Yani özellikle üretimin düştüğü zamanlarda, üretim yapan küçük sanayi başta olmak üzere -ki çoğu zaman kredi sorunları yaşırlar- yani hükümetler genellikle bunlara böyle teşvikler vererek -KDV indirimi, ÖTV indirimi vesaire- burada üretim artışını sağlamaya çalışırlar. Fakat bunun tersini niye hiç düşünmüyoruz, doğrusu pek anlamıyorum. Şunu kastediyorum: Şirketler dünyası esasında -ki bizim ihtiyacımız olan AR-GE, boyuna konuşuyoruz; AR-GE esas itibarıyla maliyetleri düşürmeye yönelik olmak üzere yapılan bir faaliyettir- KDV indirimi veya ÖTV indirimi gibi indirimlerle avantaj sağlamaktansa, onların yeni üretim yolları, yeni AR-GE projeleri almalarını sağlayıcı bir politika da düşünebilmemiz lazım diye düşünüyorum. Çünkü yani bu politikalarla, ben size söyleyeyim, belki üretimi artırırız ama ihtiyacımız olan AR-GE meselelerini çözemeyiz gibi geliyor bana.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bu istisna süresini Cumhurbaşkanının uzatma yetkisi olamaz. Çünkü Anayasa’nın 73’üncü maddesi “Vergi ödevi” başlığı altında Cumhurbaşkanına hangi vergilerle ilgili hangi yetkilerin verildiğini tatad etmiştir, saymıştır. Bu saydığı yetkiler içerisinde böyle, istisnaların süresiyle, süre uzatımıyla ilgili hiçbir yetkisi yoktur. Süre uzatımı sadece ve sadece kanunla yapılır ve dolayısıyla, buradaki düzenleme Anayasa’nın 73’üncü maddesine net aykırıdır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kaçınıcı maddesi dediniz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 73.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 73. Orada “tavan ve taban” ifadesi olması lazım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oranlar onlar, süre değil. Asla süreyi uzatamaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle, Sayın Şener ona müsaade ederseniz ben cevap vereyim. Şimdi, Anayasa bu tür hususlarda bir tavan ve taban oluşturmasını söylüyor. Evet burada maddeyi okuduğumuz zaman oranlarla ilgili ancak süre uzatımına yönelik herhangi bir ibare yok. Dolayısıyla, bu ilk kez yapılmıyor, birçok kanunda...Çünkü belirli bir KDV’nin -katma değer vergisinin- oranı zaten var, şu anda belirlenmiş bir oranı var; dolayısıyla, birçok örnekleri de var. Süre konusunda “Anayasa süre veremez.” diye bir ibare yok. Dolayısıyla, Anayasa’ya ben aykırı olduğunu açıkçası düşünmüyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Anayasa’nın izin vermediği bir yetkiyi Cumhurbaşkanı kullanamaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, Anayasa’nın 73’üncü maddesinin son fıkrasında “Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflik, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.” Kanunla da bu yetkiyi veriyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, bu ifade süreyi kapsamıyor, süreyi kapsamıyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Anayasa yetki vermelidir yoksa suimisal emsal teşkil etmez.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla bu “Muafiyet, indirim oranları” dediği, mesela, yüzde 5’ten 10’a kadar; bu aradaki uygulamanın yüzde 7 mi olacağını, 8 mi olacağını Cumhurbaşkanı belirleyebilir ama süreyi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle yapalım Sayın Şener, müsaade ederseniz: Bu konuyu yarın ilgili arkadaşlar, konuya hâkim olan arkadaşlar, açıkçası ben tam olarak hâkim olduğumu kendim ifade edemem.

SALİH CORA (Trabzon) – Oranı açık ifade ediyor ama sürede biraz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu arkadaşlarımız bir değerlendirsinler.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ADEM BİLGİLİ – Şimdi, Anayasa’nın bu hükmünün yani süreleri de kapsadığı yönünde idaremizin öteden beri gelmiş görüşü var. Bakanlığımızın ve Meclisimizin de bu yönde çok fazla kanunu var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben de öyle hatırlıyorum, birçok kanuna koyuldu.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ADEM BİLGİLİ – Yani örnek vermek gerekirse, gelir vergisinin geçici 82’nci maddesinde, KDV’nin geçici 37’nci maddesinde benzeri bir hüküm var, Kurumlar Vergisi Kanunu’nun geçici 9’uncu maddesinde bir hüküm var. Keza geçmiş düzenlemelerde de yani bundan onlarca yıl önce yapılan düzenlemelerde de Bakanlar Kuruluna istisnaların sürelerini uzatma yönünde verdiği muhtelif yetkiler var farklı dönemlerde; hani bu geniş yorumlanmış gerek Meclisimizin daha önce yaptığı yasalarla gerek idarenin...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu Anayasa maddesinin ihlali eskiden yoktu yani sürelerle ilgili yoktu, olsa olsa Anayasa’yı delmeye alışkanlık kesbetmiş olan mevcut iktidar döneminde olmuştur. Bunların hepsi...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Belki sizin zamanınızda da olmuş olabilir Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben Maliye Bakanlığı yapmadım bu Hükûmette.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yo, daha önce yaptınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kemal Bey getirdiyse benim dönemde ben görmeden ve buradan çıkardıysa bilmiyorum. Ama bu sürelerle ilgili Anayasa’yı delme işi, imkânsız, daha önceki hükûmetler ve iktidarlar döneminde işlenmemiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, ama buna bir daha bakalım.

Evet, arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı yok mu burada? Bu kanun teklifinin geleceğini bilmiyor mu ya Gelir İdaresi? Ama olmaz ki bu ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam Sayın Tatlıoğlu, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, bir önerge var; okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 8- 25/10/1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 39 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresi “31/12/2022” şeklinde değiştirilmiştir.”

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

İzmir

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 23/3/2005 tarihli 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- (1) 1/9/2020 tarihine kadar, asliye ceza mahkemelerinde yapılan duruşmalarda Cumhuriyet savcısı bulunmaz ve katılma hususunda Cumhuriyet savcısının görüşü alınmaz. Ancak, verilen hükümler ile tutuklamaya veya salıverilmeye ilişkin kararlara karşı Cumhuriyet savcısının kanun yoluna başvurabilmesi amacıyla dosya Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. “

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, benim de bir hukukçu olarak asıl asli düşüncem, cumhuriyet savcılarının esasında asliye ceza mahkemelerinde yer almasıdır. Zaten kanunun özünde de böyle bir hüküm vardır ancak cumhuriyet savcılarının, zaman zaman kendilerine mevzuatla oluşturulan sorumluluklarından dolayı iş yüklerinde ciddi derecede artış oldu.

Esasında bunu biz uzatmayı düşünmüyorduk ancak Yargı Reformu Paketi'yle beraber cumhuriyet savcılarımıza, seri yargılama, seri muhakeme usulü ve basit yargılama usulüne ilişkin olarak ve kamu davasının açılmasının üç yıla kadarki suçlarda ertelenmesine ilişkin birçok yetki verildi. Bu yetkilerden dolayı soruşturma süreçlerinin uzamaması için, cumhuriyet savcılarımızın bu soruşturma süreçlerini hızlı yürütebilmesi adına belirli bir süre daha...

Adli yılda yeni kuralar olacaktır. Adli yılda sorun tamamen ortadan kaldırılacaktır. Biz son kez Meclisimizden bu yetkiyi istiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, asliye ceza mahkemelerinde savcıların duruşmaya katılmaması... Bir kere, geçici olarak düzenlenmiş bu; bu geçici süre uzatılıyor.

“İş yüklerinin fazla olduğu...” deniliyor. Bu maddenin düzenlenişinde, sanki iş yükü olmadığı için veya başka sebeplerle duruşmaya katılmak isteyen savcıcıyı bile engeller bir ifade var. Yani isterse gidip duruşmaya girebiliyor mu? Giremiyor. “Giremez.” diye bir düzenleme var. Dolayısıyla bu üslup, iş yüklerinin fazla oluşundan kaynaklanan bir ruhsat değil, mahkeme salonuna girmemesini sağlamaya yönelik bir yasağa benziyor. Dolayısıyla, gerekçeniz pek tutarlı ve mantıklı gelmedi bana ama diğer mahkemelerde gördüğüm -geçen gün bir duruşmaya katıldım- cumhuriyet savcısı hâkimlerle beraber yani sanki hâkim heyetiyle beraber oturuyordu. Benim bildiğim, eski mahkemelerde yani avukat neyse, savcı da odur; savcı kamuyu savunur, avukat ilgili şahsı savunur, ikisi de hâkimlerin bulunduğu kürsüde oturmazlardı. Sanki müşterek karar vereceklermiş gibi, cumhuriyet savcısı 3 hâkimin yanında, bir 4’üncü hâkim gibi oturuyordu. Ben hayret etmişim. Buraya da geldim bir baktım ki orada savcılarının yetkileri artırılmış, burada azaltılıyor, mahkeme salonuna bile giriş yasaklanıyor. Bu nasıl iştir yani ben bunu tam şey yapamadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cora, siz bir hukukçunuz ve yani “Savcılarının olması gerektiğini düşünüyorum.” diye söylediniz ama inanmadığınız bir maddeyi buraya getirdiniz, yani sonuç olarak...

SALİH CORA (Trabzon) - Yargı camiasının bir talebi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, şöyle söyleyeyim: Sayın Cora, şimdi biz, mahkemeleri çok gidiyoruz. Gerçekten mesaimizin yarısına yakını mahkemelerde geçiyor ve hâkimler son derece tecrübesiz. Biliyorsunuz, çok sayıda hâkim ataması yaptınız ve hâkimler son derece tecrübesiz. İnanın bir beraat kararının gerekçesini yazamayan hâkimler var. Beraat, hani normalde hüküm kurar, bu başka bir şey ama bir beraatin gerekçesini yazamayan hâkim var.

Şimdi, sonuç olarak, savcılar da yani bir iddia makamıdır, icabında bir hâkimin hatasını bile düzeltebilir. Yalnızca, hâkimin hatasını, biliyorsunuz, sanık düzeltmez, bazen iddia makamı da “Ya, bu konuda şöyle düşünüyorum.” der, üç tarafta orada olur ve bu şekilde hüküm kurulur. Ben bunun son derece sakıncalı bir uygulama olduğunu düşünüyorum. Bunun sonuçlarını mahkeme salonlarında görüyoruz ve bunu uzatmanın hiçbir şekilde doğru olmadığını düşünüyorum.

Sayın Şener’in dediği gibi, “mahkemelerde bulunmaz.” diyerek... Yani bulunmak istese bile bulunamayacak bir savcı. Diyelim ki durumu müsait, mesaisi müsait... Gerekçenizle uymuyor yani. Durumu müsait olsa bile “bulunmaz” diyorsunuz. Adamın diyelim ki durumu müsait, “Ben gitmek istiyorum.” “Yok, gidemezsin.” diyor yasa çünkü “bulunmaz” demişsiniz şeyde, “görüşü alınmaz.” demişsiniz. Hiç değilse “alınabilir” “bulunabilir” diye konması daha doğru olur; zamanı müsaitse bulunsun bu anlamda. Bu kadar hâkimler tecrübesizken iddia makamının olmadığı bir yargılamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Başka pek çok sakıncanın yanında artı bir sakınca yarattığını düşünüyorum. Bu açıdan bu maddeye hep beraber itiraz etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim de ilave edeceğim bir şey yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben bu maddeyi ceza yargıçlığı yapmış bir milletvekili arkadaşşıma okuttum bu ne anlama geliyor diye, dedi ki: “Barolar baskı yapıyor, savcılar kürsüden insin, avukatlarla aşağıda eşit olsun. Onlar o kürsüden inmemek için bu kadar gecikmesini istediler. Ama ne zaman inerler bilmiyorum?”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddeyi okuyunca, iki ay önce ceza yargısı reformu yine gece yarısı sonrasıydı, bu şekilde baskı, bir tür...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maşallah Kaboğlu, hiç dinamizminizi kaybetmediniz yani son derece dinçsiniz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bu gidişle hiçbir zaman kaybetmeyeceğiz, gece yarılarında sonra bu tür kaliteli yasaları yapma hevesiyle tabii ki buralarda bulunacağız. Evet, gerçekten heyecan verici çünkü belki sel basacak Meclisi, bunu kurtarmamız lazım sabaha kadar veya yangın, bir şeyle karşı karşıya bulunuyoruz. Bakanların yataktan kaldırılmamış olması ve buraya celbedilmemiş olması büyük bir eksikliktir. O bakımdan, Sayın Başkan, bu teşvikiniz yerinde bence.

Yine, Ceza Muhakemesi Kanunu’nu gece yarısı sonrası tartıştık “Ya, yapmayın; biz de çalıştık, öneriler hazırladık, gelin, biraz daha konuşalım, yarın yapalım bunu.” dedik. “Hayır.” dediler. Sel basacak ya da işte yangın çıkacak Mecliste, bunu geçirmemiz lazım. “Yapmayın.” dedik. “Hayır.” Geçti; o şekilde, bir tür yıldırı hareketiyle. İşte, şimdi, gelip bakın, bunu gerçekten planladı; planlama Komisyonu savcılarının durumunu da planladı. Bakın, planlamada ne kadar gelişmiş bulunuyoruz. İşte, bu Komisyon bunu da yaptı, bunu da yaptırdınız yani. Bunu da yaptırdınız. Şimdi, burada iki önemli sorun var, tabii arkadaşlarım dile getirdiği için.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu Komisyonun nitelikleri fazla, bunu dikkate almanız lazım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ya, ya gerçekten bunu da yaptınız yani. Savcılar da planladınız.

Pekâlâ, şimdi eğer amaç buysa, Sayın Yılmaz’ın dediği değil de amaç buysa, biz Sayın Bakana önerdik, 5 parti olarak hazırladığımız Anayasa değişikliği önerisine de koyduk hâkim ve savcılarının emeklilik yaşının 65’ten 68’e çıkarılması konusunda. Şu kadar yüz hâkim ve savcı kazanacağız, eğer yetişmiş, birikimli...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – EYT’liler duymasın Sayın Kaboğlu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hayır.

Şimdi, dolayısıyla, bu konularda bir kez daha ortaya çıktı ki daha rasyonel çözümleri, biraz daha bu konuları zamana yayarak, birlikte çalışarak ancak yapabileceğiz. Yoksa bu tür komik durumlar çıkar sabaha karşı bir zaman diliminde olsak da.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, benim aklıma bu Ahmet Altan’ın davası geldi asliye ceza mahkemesinde, orada salıverilme kararı. Cumhuriyet başsavcısı bundan haberdar olmak istiyor diye getirilmiş bir kanuni düzenlemedir mi bu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, CMK 188’de duruşmada hazır bulunacakları tek tek saymış; müdafî, hâkim, savcı ve kâtip. Şimdi, bu düzenlemeye rağmen yaklaşık sanırım 2011 yılından beri değişik gerekçelerle, ilk başta süratli ve etkin soruşturmaları yapmak adına cumhuriyet savcılarını asliye ceza mahkemelerine çektiler ama bu süre bir iki kere uzatıldı; öyle görünüyor ki bir daha uzatmaya çalışıyor kanun teklifini veren arkadaşlarımız. Bu, aslında, asliye ceza mahkemelerindeki yargılamayı da sakatlayacak bir durum yani iddia makamının orada bulunmayışı, gerçekten orada çıkacak kararların, adil yargılanma ilkesinin ihlalidir. Burada bu süreyi niye uzatıyoruz? Yani şimdi Türkiye’de yeteri kadar savcı mı yok? Savcılar var. Yoksa sınav açıp savcı alabilirler. Yani bunu şu anda sadece 9’uncu aya kadar... Bir de ne değişecek? Yani ben çok merak ediyorum, niye 9’uncu ayın 1’i?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – En son onun cevabını alalım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Neden yıl sonunda değil? Yani bu gerçekten öyle anlaşılıyor ki birkaç kere daha uzatılacak. Asliye ceza mahkemeleri bu şekildeki oradaki bütün yargılamalar sakatlanıyor bu şekilde yani bu doğru değil. O zaman eğer gerçekten asliye ceza mahkemelerinde biz iddia makamının bulunmasını gereksiz buluyorsak tamamen kaldıralım, asliye ceza mahkemelerinde iddia makamı olmasın ve bu şekilde yargılama devam etsin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cora, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, ek olarak sadece şunu söylemek istiyorum: Esasında asliye ceza mahkemelerinde savcıların iddianameyi mahkemeye göndermesi, ardından mahkemenin verdiği kararın savcıya tebliğ edilip savcının o karara karşı işlem yapma yetkisi var. Yani yine mahkemeye ilgili savcının bağlantısı devam ediyor.

Burada esas amacımız şudur: 2020 yılı Temmuz ayında 3 bin hâkim ve savcı görevine başlayacaktır. Şu an esaslı bir eğitimden geçiyorlar. Kanunun uzatılma süresini de adli yılın başlangıç tarihi olarak planladık. Buradaki amacımız, hiçbir aksaklığa sebebiyet vermeden, soruşturmaların da etkin ve süratli bir şekilde tamamlanması için böyle bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye “Bulunamaz.” diyorsunuz.?

SALİH CORA (Trabzon) - Kanunun özüne biz dokunmadık, sadece süreyle alakalı bir düzenleme yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dokun.

SALİH CORA (Trabzon) – Bana “Sadece süreye dokun.” dediler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde ihdasına yönelik bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun ek 16 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu madde hükümleri bu Kanunun 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerine göre izin verilen orman alanları ile 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerine göre belirlenmiş özel statülü orman alanlarında, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında sınırları tespit ve ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, turizm bölgeleri ve turizm alanlarında, Orman Genel Müdürlüğünün bina ve tesislerinin bulunduğu orman alanlarında, tohum bahçesi, tohum meşçeresi, gen koruma ormanlarında ve özel ağaçlandırma için tahsis edilmiş orman alanlarında uygulanmaz.”

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Orman Genel Müdürümüz burada, kendisinden bilgi alacağız.

Buyurun efendim.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu madde, Orman Kanunu’na eklenmiş olan Ek 16’ncı maddeyle orman sınırları dışına çıkarılacak alanlarda daraltma yapan, o maddenin alanını kısıtlayan bir maddedir. Bu madde, orman içerisinde, meri mevzuata göre izin verilmiş orman alanlarında ve koruma altına alınmış muhafaza ormanlarında, millî park alanlarında ve mesire yerlerinde bu maddenin uygulanamayacağına dair teklifimizdir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ormanları korumaya alıyorsunuz.

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Evet, ormanları korumaya alıyoruz. Yani bu, orman sınırları dışına çıkarılabilecek yerlerde daraltma yapan bir tekliftir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Paylan’ın seveceği bir teklif, öyle anlıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kesinlikle, kesinlikle ama niye gerek duyuyorsunuz ki buna?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, niye gerek duyduk Bekir Bey?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Evet, efendim, özellikle turizm izinleri dedik ya, izin verilen alanlar bu madde kapsamı dışına çıkarılıyor getirdiğimiz teklifle. Turizm izni verilmiş alanlarda birtakım orada yatırım yapmış olanlar, izin almış olanlar, turizm izni verilmiş yerlerin de orman sınırları dışına çıkarılmasıyla ilgili birtakım taleplerde bulunmaya başlamışlardı. Bu getirdiğimiz teklifle, bu tür izin verilen alanların orman sınırları dışına çıkarılamayacağını teyit etmiş olduk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle bir risk mi gördünüz?

ORMAN GENEL MÜDÜRÜ BEKİR KARACABEY – Aynen öyle ama bunu daha açık, net bir şekilde kanunla da belirtmiş oluyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye gerek gördünüz? Ne oldu da...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Biraz da Uğur Bey’e sor, teklif sahibi burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Güzel bir madde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Güzel bir madde de...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ormanları korumayalım mı Sayın Paylan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar...

Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- Bu Kanunun;

a) 11 inci ve 12 nci maddeleri 1/1/2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2452) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "11 inci ve 12 nci maddeleri" ibaresinin "12 nci maddesi" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mütekip maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 19 Aralık 2019 saat 22.00'ye kadar verilmesini rica ediyoruz.

Özel sözcüler olarak da Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Nilgün Ök, Ayşe Keşir, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Sami Çakır, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, İsmail Faruk Aksu, Mustafa Baki Ersoy ve Mustafa Kalaycı'nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Paylan, buyurun efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, vallahi, gecenin bu saatine kadar çalıştık, bütçeden dolayı zaten yorgunuz, gerçekten bu da tuz biber oldu.

Değerli arkadaşlar, şu güvenlik soruşturması meselesini bütün arkadaşlardan, Salih Cora'dan, hepinizden bir kez daha düşünmenizi istirham ediyorum. Genel Kurula kadar üzerinde konuşalım, tartışalım. Büyük vebal altındayız. Ya da şöyle olabilir: Biliyorsunuz, termik santral düzenlemesi buradan geçmişti, bütün şu karşıdaki arkadaşlarımızın hepsi savunmuştu, sonra Tayyip Erdoğan sizi ters köşe yaptı, termik santral döndü.

Simit Sarayı meselesi görüşülüyordu, biliyorsunuz, gündeme gelmişti; Tayyip Bey, bir anda, bir baktık, muhalefet gibi durdurdu o meseleyi de.

Eğer biz durdurmazsak belki de Tayyip Bey durdurur bu meseleyi, güvenlik soruşturmasını çünkü kamuoyu baskısı ciddi anlamda olacaktır. Bu meseleyi, bu adaletsiz meseleyi ben buranın durdurmasını talep ediyorum. Hiç yoksa adaletsiz bir konuda bu Meclis fren olsun diyorum, bir kere de biz yapalım arkadaşlar diyorum. Bir kez daha Genel Kurula kadar bunun üzerinde düşünelim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, bugün gerçekten son derece verimli, iyi bir çalışma gerçekleştirdik.

Tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum; teklifi veren arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum; Bakanlarımıza, Bakan Yardımcılarımıza; gecenin bu saatine kadar bekleyen basın mensubu arkadaşlarımız var, kendilerine çok teşekkür ediyorum ve birleşimi kapatıyorum efendim.

Kapanma Saati: 03.13

